

12

ONVOLTOOID TOEKOMSTIGE TIJD

— Bruno Lowagie

9

3

6

POESPA
PRODUCTIES

ONVOLTOOID TOEKOMSTIGE TIJD

**ONVOLTOOID
TOEKOMSTIGE
Bruno Lowagie TIJD**

INHOUD

7	Voorwoord
13	Victors dilemma
15	Onvoltooid toekomstige tijd
36	Verlies jij ook tijd?
45	Black-out
58	Monodroom
63	Het verjongingselixir
68	Snoepprijsje
70	Het liefdeskind
74	Het streven naar geluk
83	Eenhoorn
85	Alles van waarde
103	Ze zeggen dat liefde blind is
108	De tranen van Cyrano
117	Hoe ik zijn ouders leerde kennen
119	Zo vader, zo zoon
121	Er ligt een demon in mijn bed
136	Een plaksnor voor het leven
145	Dood van een buurtwinkel
150	De sterfelijke god
160	Een oude hobby verleer je niet gauw
167	De man die vervangen werd
174	Trouwste vriend van de hond
179	Blaffende honden bijten niet
190	Voor de liefde van moeder

192	Verdwijnende verwanten
201	De inktpot en de raaf
209	De geschiedenis van de toekomst
220	Digitorturen
227	Precies zoals hij het wenste
229	Codebrekers
251	Anna's superkracht
255	De ontdekking van muziek
259	Cola en letterkoekjes
266	Juno en Gust
268	Ogen zo blauw
289	Stamboom
292	Waar het verstand niet bij kan...
294	Het proces van de mensheid
308	Het baken
321	Uit de mist der middeleeuwen
325	Pretentie
329	Het leven, een oneindig verhaal
339	Dankwoord

Ik ontmoette Bruno Lowagie op de sciencefiction-conferentie 9000con, waarvoor hij me tot mijn eigen verbazing uitnodigde als spreker. Nu zijn sciencefiction- en fantasy-boeken en ook vreemde verhalen of 'twisted tales' een belangrijk hoofdgerecht in de veelgangenmenu's van werken die ik dagelijks verslind. Maar dat kon Bruno toch niet weten? Of is dat precies zijn superkracht, zoals die van Anna, een van de personages die deze verhalenbundel bevolken?

Misschien was hij gefascineerd omdat een bankier het in het boek *De nieuwe wereldeconomie*, dat ik samen met Koen de Leus schreef, had over ufo's? Wat de beweegredenen ook waren, misschien is hij een tijdreiziger en heeft hij door mij uit te nodigen de loop van de geschiedenis in een voor hem betere richting gestuurd. Ik heb een onvergetelijke namiddag beleefd bij de Belgische sciencefiction-scene, ondanks mijn pak en das, die daar vreemder oogden dan Bruno's Star Trek-outfit. Ik had daarbij ook het geluk om Finn te ontmoeten, die een belangrijke rol speelt in het leven en werk van de schrijver en die me op een of andere manier aan Puck uit *A Midsummer Night's Dream* van Shakespeare deed denken.

Toen Bruno me vroeg zijn verhalenbundel *Onvoltooid toekomstige tijd* te lezen en van een voorwoord te voorzien, heb ik geen moment getwijfeld. Ik kom qua technologische kennis in de verste verte niet in de buurt van de techondernemer, die dan ook nog eens een begenadigd verhalenverteller is.

Maar net zoals zovelen ben ik recent bezweken voor de verlokkingen van AI en meer bepaald ChatGPT. Ik heb Maynard, mijn avatar uit *De nieuwe wereldeconomie*, gevraagd om dit voorwoord te schrijven. Ik heb er stukken van overgenomen en eigen inzichten toegevoegd. Bepalen welk stuk van Maynard en welk stuk van mij is, kan je zien als een omgekeerde Turing-test. Tot mijn grote plezier, of was het het plezier van Maynard, ontmoette ik de wiskundige aan wie de test zijn naam ontleent ook in een van Bruno's verhalen.

Maar genoeg getalmd. Welkom in een wereld waar tijd niet langer een rechte lijn is, maar een oneindig complex netwerk van mogelijkheden. Dit boek neemt je mee op een tocht langs kronkelende paden van tijdreizen, een thema dat al generaties lang de verbeelding prikkelt van wetenschappers, filosofen en schrijvers. (Bijna) elk verhaal dat je in dit werk zal ontdekken, biedt een unieke kijk op de vraag: wat gebeurt er wanneer de grenzen van de tijd worden doorbroken?

Van futuristische werelden waar verleden en toekomst samenkomen tot intieme momenten waarin één keuze de loop van de geschiedenis verandert. De verhalen in deze bundel verkennen de technische, ethische en menselijke aspecten van tijdreizen. Ze stellen vragen die niet altijd een antwoord hebben, of toch niet het soort antwoord waarmee we ons comfortabel voelen of vertrouwd zijn. Kun je je eigen verleden veranderen zonder jezelf te verliezen? Wat gebeurt er als je in de toekomst meer ontdekt dan je kan bevatten? En misschien wel de meest intrigerende vraag: is tijdreizen een zegen of een vloek? Maar het gaat verder dan dat. Op een bepaalde manier doen de hersenspinsels van de kapitein Kirk uit Silicon Valley me denken aan *Tales of the Unexpected*, een televisieserie uit de jaren 80. Met andere woorden, het boek gaat over meer dan tijdreizen en sciencefiction.

"Sciencefiction-liefhebbers" hebben niet altijd een even positief beeld van fantasy omdat magie niet wetenschappelijk is. Maar zien wezens die wat lager op de evolutionaire ladder staan, geavanceerde technologieën niet vaak als magie?

Daarom permitteer ik me toch een citaat van een van de groten van de fantasy-wereld, niemand minder dan George R.R. Martin:

*I have lived a thousand lives and I've loved a thousand loves.
I've walked on distant worlds and seen the end of time.
Because I read.*

Literatuur leeft echter niet in een vacuüm: het is nooit een monoloog. Het moet een conversatie zijn, die pas geslaagd en gelukkig is wanneer ze nieuwe lezers kan betrekken in het complot en hen door de 'rabbit hole' naar onbekende en fascinerende werelden en avonturen kan lokken. Soms zijn avonturen spannend en donker. Daarom werden de eerste verhalen, in de nacht der tijden, 's avonds rond de kampvuren verteld, na de mammoetjacht. Thuis worden de verhalen nog steeds verteld rond het haardvuur of op een magische zomeravond rond de barbecue. Turend naar de sterrenhemel, nadat de warme zomerlucht is afgekoeld en de kleur van de lucht van Murakami-blauw naar pikzwart is gegaan. Waar buiten het vuur alleen de sterren licht geven. Of om het met Neil Gaiman te zeggen:

*A philosopher once asked: "Are we human because we gaze at the stars, or do we gaze at the stars because we are human?" Pointless really...
"Do the stars gaze back?" Now, that's a question.*

Maar genoeg daarover. Treed binnen in het luchtschip van de verbeelding van Carl Sagan. Steek je vinger omhoog en vraag een lift in de Tardis of ga mee als verstekeling op de Enterprise. Laat je meeslepen door de mogelijkheden, paradoxen en risico's die het manipuleren van tijd met zich meebrengt. Ren achter Alice en laat Bruno Lowagie je gids zijn. Ik hoop dat je heelhuids terugkomt aan het kampvuur om over je belevenissen te vertellen. Zo niet worden er aan de vuren van de jagers

van de toekomst ongetwijfeld verhalen over jou verteld. Beide zijn oneindig fascinerend.

De tijd wacht op niemand, maar voor even mag jij de regie in handen nemen.

Of misschien wacht de tijd toch even op jou, ergens verstopt in een alternatief universum, een verre wereld, vermomd als een verhaal.

Veel leesplezier.

Philippe Gijssels

Leuven, 2024; een paar weken voor kerst.

Op de planeet Aarde, volgens de daar huidig geldende tijdrekening.

Victor is een vaste klant van de afdeling ‘nieuwe aanwinsten’ in de Hollebeekse bibliotheek. Hij maakt er een punt van om elk nieuw aangeschaft jeugdboek aan een grondige inspectie te onderwerpen. Een ongerept boek doorbladeren bezorgt hem een genot dat zijn leeftijdsgenoten amper kunnen vatten.

Als de flaptekst hem bevalt, is Victor de eerste die een nagel-nieuwe aankoop ontleent. Geen enkel kleinood dat aan de collectie ‘Fictie: Young Adults 14+’ wordt toegevoegd, ontsnapt aan zijn aandacht. Hij kent de hele catalogus uit het hoofd en kan het niet hebben als er ook maar één werk verkeerd in de kast staat.

Het hoeft dus niet te verwonderen dat Victor al van ver merkt dat er iets niet pluis is in de rij van Veronica Roth en J.K. Rowling. Er is een verstekeling tussen de Divergentreeks en de Harry Potterkronieken verzeild geraakt.

Victor laat zijn hand over de kleurrijke ruggen glijden tot aan het hem onbekende boek. Hij legt zijn wijsvinger op het kapitaalbandje van de hardcover en trekt de dikke pil uit het gelid. ‘Rovtic’ leest hij; meer informatie geeft de mariablauwe kaft niet prijs. Gefascineerd slaat Victor de band open en hij gelooft niet wat hij ziet. De tekst begint als volgt:

*Op 6 december 2019 vond Victor een mysterieus boek
in de bibliotheek.*

Dat is zijn naam; vandaag is het sinterklaasdag 2019 en hij heeft inderdaad net een geheimzinnig boek ontdekt. Victor

kijkt schichtig om zich heen alsof hij zich betrappt voelt op het lezen van verboden lectuur, maar niemand let op hem.

Hij knippert eens met zijn ogen en herleest de eerste zin. Er staat wel degelijk wat hij dacht dat er stond. Hij leest verder:

Het anagram van zijn naam op het voorplat intrigeerde hem. Zodra hij het boek opensloeg, overviel hem het vreemde besef dat hij zijn levensverhaal in handen had. Op de één of andere manier wist hij met zekerheid dat het magische opus profetieën bevatte die de rest van zijn leven voorspelden. Victor stond voor een dilemma. Zou hij de pagina omslaan en verder lezen, benieuwd naar wat komen zou? Of klapte hij het boek onmiddellijk dicht en nam hij zijn leven zoals het kwam?

Victor staart verbaasd naar de eerste bladzijde. Hij be- dwingt de reflex die hem het blad wil doen omdraaien. Hij weet van zichzelf hoe nieuwsgierig hij is, maar als hij nu aan zijn nieuwsgierigheid toegeeft, zal voortaan niets in zijn leven hem nog verrassen. Dat kan zowel een zegen zijn als een vloek. Hij wikt en weegt, zorgvuldig elk voor- en nadeel in beschouwing nemend. Uiteindelijk komt hij tot een besluit: hij doet het boek dicht en opent het meteen weer op de laatste pagina. Hij wil enkel het einde kennen:

Na een lang leven vol avonturen die zelfs zijn stoutste dromen hadden overtroffen, sloot Victor de ogen. Hij wist zich omringd door zijn liefhebbende familie en fluisterde: 'Het is mooi geweest. Als ik alles moest overdoen, ik zou net dezelfde keuzes maken.' Met die gedachte blies hij zijn laatste adem uit.

Dat is het enige wat Victor moet weten. Hij sluit het boek, plaatst het terug in de kast, en loopt de rij uit. Hij beseft het misschien nog niet ten volle, maar het is de wijste beslissing die hij kon maken. Woorden weten immers niet alles; sommige dingen moet je beleven.

ONVOLTOOID TOEKOMSTIGE TIJD

De zwijgende jongen

Commissaris Hoedemaeckers is nog aan het werk wanneer inspecteur Luyckx bij haar openstaande deur komt aankloppen.

‘Stoor ik?’ vraagt Sander Luyckx.

‘Ik had al lang thuis moeten zijn,’ antwoordt Vera Hoedemaeckers, ‘maar laat dat je niet tegenhouden. Zeg maar waar ik je mee kan helpen.’

‘Er is daarnet een jongen, een kind nog, binnengebracht door twee agenten,’ vertelt de inspecteur. ‘We weten niet goed wat ermee aan te vangen.’

‘Een kind?’ vraagt de commissaris verwonderd. ‘Wacht, ik loop even met je mee.’

Er zit inderdaad een kleine jongen in de kantine. Vera schat hem zo’n vijf à zes jaar oud.

‘Heb je honger?’ vraagt een agente. ‘Wil je een stukje chocolade?’

Het kind schudt het hoofd. De agente richt zich tot de commissaris. ‘Het lijkt erop dat hij ons kan horen en dat hij Nederlands begrijpt,’ zegt ze. ‘Maar sinds we hem vonden, heeft hij nog geen woord gezegd. We weten niet of hij niets zegt omdat hij in shock is, of omdat hij niet kan praten.’

‘Zijn er vermiste kinderen gerapporteerd die aan zijn beschrijving voldoen?’

Vera weet dat dit een overbodige vraag is. Natuurlijk hebben de agenten al geverifieerd of er geen *AMBER alert* werd uitgezonden met een beschrijving waaraan de jongen voldoet. Het is het eerste wat de politie doet wanneer er een kind zonder begeleider wordt gevonden.

‘Nee, we hebben een ruime zoekopdracht ingegeven in onze databank met vermiste personen, maar geen enkel resultaat kwam overeen met deze jongen,’ antwoordt inspecteur Luyckx.

‘Hij werd gevonden door de conciërge van een hotel,’ legt de agente uit. ‘Hij zat verscholen in een van de toilethokjes op de benedenverdieping. De jongen had geen enkele vorm van identiteitsbewijs op zak en heeft ook tegen de conciërge geen woord gezegd.’

‘Is de wetsdokter al langs geweest voor een onderzoek?’ vraagt de commissaris.

‘Die is onderweg,’ antwoordt de inspecteur.

Inspecteur Luyckx is amper uitgesproken of daar komt de dokter binnen. ‘Laat ons eens kijken naar onze kleine patiënt.’

‘Ik blijf nog even op kantoor,’ deelt de commissaris mee. ‘Geeft u mij een seintje wanneer u klaar bent met uw onderzoek, dokter?’

Een half uurtje later vergaderen de wetsdokter, de inspecteur en de commissaris over de zwijgende jongen. Vera kijkt op de klok aan de muur. Het is al bijna tien uur, lang voorbij bedtijd voor de jongen.

‘Alles ziet er volkomen normaal uit,’ zegt de dokter. ‘De jongen lijkt in goede gezondheid te verkeren. Er zijn ook geen sporen van geweld.’

Vera haalt opgelucht adem: ‘Dat is alvast goed nieuws.’

‘Er is geen medische verklaring voor zijn stilzwijgen,’ vervolgt de dokter. ‘Hij is waarschijnlijk onder de indruk van de omstandigheden: weg van huis, mee met de politie. Dat alles kan nogal overweldigend zijn.’

‘Waar is de jongen nu?’ vraagt de commissaris.

‘Ik heb hem teruggebracht naar de kantine,’ antwoordt de dokter. ‘Een politieagente let op hem. Hij heeft ondertussen ook wat gedronken en gegeten.’

Vera knikt goedkeurend, maar ze zit nog met heel wat vragen.

‘Ik heb daarnet met Bijzondere Jeugdzorg gebeld,’ meldt Sander. ‘Het kind moet ergens overnachten, maar alle bedden

in de opvanghuizen in de buurt zijn bezet. Hij kan voorlopig nergens heen.'

'Dat valt tegen,' zegt de commissaris. 'Heb je al contact gehad met de jeugdrechter?'

'Ja, maar ook die had geen pasklaar antwoord,' zucht Sander. 'Hij vroeg of we het kind een nacht bij ons konden houden.'

'Wat?' roept Vera misnoegd uit. 'Wil de jeugdrechter dat ik die jongen in een cel stop of zo? Dat kind heeft een goed bed nodig in een rustige omgeving.'

'Wat stel je dan voor?' vraagt de inspecteur.

'Ik weet dat het niet gebruikelijk is,' antwoordt de commissaris, 'maar ik zal niet dulden dat zo'n kleine jongen een nacht in een cel op een politiekantoor moet doorbrengen. Ik neem de jongen mee naar huis. Hij kan de nacht in mijn logeerkamer doorbrengen. Dan zien we morgen wel verder.'

'Zou u dat wel doen?' vraagt de wetsdokter. 'Wat als er iets met de jongen gebeurt? Dan bent u verantwoordelijk.'

'Ik neem alle verantwoordelijkheid op mij,' antwoordt de commissaris. 'Ik zal goed voor hem zorgen. Het risico dat er vannacht problemen optreden is miniem.'

'Ik hoop dat dit de juiste beslissing is,' probeert de dokter nog.

'De beslissing van de baas is niet altijd de juiste beslissing,' grapt de inspecteur. 'Maar de beslissing van de baas blijft altijd de beslissing van de baas.'

'Zo is het,' grinnikt de commissaris, en ze stapt kordaat naar de kantine. Om kwart voor elf stopt ze de jongen bij haar thuis in bed. Hij is totaal uitgeput van de gebeurtenissen van de avond. Hij valt direct vredig in slaap.

'De beslissing van de baas is vaak de goede beslissing,' mompelt Vera.

De verdwijnende jongen

Die ochtend gaat Vera in alle vroegte om koffiekoeken met chocolade naar de bakkerij. Ze heeft koffie gemaakt voor zich-

zelf en alles staat klaar om chocolademelk te maken voor de jongen. Ze is van plan hem op een heerlijk ontbijt te vergasten zodra hij wakker wordt. Om half negen krijgt ze telefoon van Sander. Hij vraagt Vera hoe het met de jongen gaat.

‘Dat weet ik nog niet,’ antwoordt Vera. ‘Janneman was heel moe en viel gisteren meteen in slaap.’

‘Janneman?’

‘Het kind moet een naam hebben,’ legt Vera uit. ‘Ik ben hem in gedachten Janneman beginnen noemen. Ik ben om half acht even gaan piepen in zijn kamer, maar ik durfde geen lawaai te maken. Een uurtje geleden lag hij nog vredig te slapen. Hij heeft zijn slaap hard nodig.’

‘Misschien is het toch beter de jongen te wekken om te kijken of alles in orde is met hem. De jeugdrechter beslist in de loop van de voormiddag wat er verder met hem moet gebeuren.’

Vera sputtert tegen, maar Sander dringt aan. Het wordt haar duidelijk dat hij de jongen zo snel mogelijk weer op kantoor wil. Ze kan de inspecteur geen ongelijk geven.

‘Janneman,’ zegt Vera halffluid. Ze klopt zachtjes op de deur van de logeerkamer. ‘Tijd om op te staan.’

Wanneer er geen reactie komt, duwt ze voorzichtig de deur open die de hele nacht op een kier gestaan heeft.

Tot haar verbijstering treft ze het logeerbed leeg aan.

‘Janneman, waar ben je?’ roept ze nu luider.

Vera loopt de kamer in, kijkt onder het bed, doet de grote kleerkast open en dicht, maar de jongen is nergens te bespeuren. Ze zoekt tweemaal haar appartement af, eerst in paniek en vluchtig, vervolgens kalm en methodisch. Janneman is nergens te vinden.

‘Verdorie, nu ben ik de pineut,’ vloekt Vera.

Ze laat de koffiekoeken onaangeroerd en vertrekt met lood in de schoenen naar het politiebureau. Daar krijgt ze een ferme uitbrander en wordt ze voor de rest van de dag geschorst.

Zeer tegen haar zin trekt ze terug naar huis. Ze loopt verschillende malen een blokje om in de buurt in de hoop de jongen tegen het lijf te lopen.

Elk uur belt ze inspecteur Luyckx op met de vraag of er al

nieuws is. Sander kan alleen melden dat de hele buurt van haar appartement wordt uitgekamd, maar dat er geen spoor van de jongen te vinden is.

Ook de opnamen van de bewakingscamera's in de buurt worden bestudeerd, maar vooralsnog zonder resultaat. Het is alsof de jongen Vera's appartement nooit heeft verlaten.

De dag gaat zenuwslopend traag vooruit. Vera heeft al bijna alle hoop op nieuws opgegeven wanneer Sander haar om negen uur 's avonds opbelt met het verlossende nieuws.

'Janneman is terecht,' zegt inspecteur Luyckx, 'en je raadt nooit waar hij werd gevonden.'

'Hou me niet in spanning, Sander,' zegt de commissaris. 'Ik heb een rottag achter de rug.'

'Hij zat gewoon terug in het hotel waar hij gisteren voor het eerst ontdekt werd,' antwoordt Sander. 'Toen er vanmiddag een ploeg langsging, was hij er nog niet, maar vanavond iets voor half negen kregen we opnieuw een telefoontje van de conciërge.'

'Dat is vreemd,' zegt Vera verbaasd. 'Dat hotel moet een speciale betekenis hebben voor de jongen. Hebben jullie de gastenlijsten opgevraagd van de laatste weken?'

'Uiteraard,' antwoordt Sander. 'We zijn die nu aan het uitpluizen om te achterhalen of er een verband is tussen de jongen en een van de gasten.'

'Goed zo!' zegt Vera. 'En de jongen, waar is hij nu?'

'Maak je daar maar geen zorgen over. De jeugdrechter heeft voor een bed gezorgd in een opvangtehuis. Hij zal vannacht in goede handen zijn.'

'Sander?' zegt Vera, aan wie de subtiele kritiek niet ontgaan is.

'Ja, commissaris?'

'Het spijt me dat ik gisteren niet de goede beslissing nam.'

'Dat is je vergeven, commissaris,' lacht de inspecteur. 'Er volgt waarschijnlijk nog een blaam, maar je wordt morgen terug op kantoor verwacht met excuses aan de hoofdcommissaris.'

'Dank je, Sander,' zegt Vera, en ze drukt opgelucht haar telefoon uit.

Ondanks de vermoeiende dag kan Vera niet dadelijk de slaap

vatten. Waar kwam die jongen vandaan? Hoe was hij haar appartement uitgeglijpt? Hoe had hij zijn weg naar het hotel teruggevonden? Waar was hij de hele dag geweest? Dat zijn allemaal vragen waar Vera het antwoord schuldig op moet blijven.

De volgende dag is Vera nog maar net op het politiekantoor wanneer er telefoon komt van het opvangtehuis. De jongen is opnieuw verdwenen!

‘Nu heb ik er niets mee te maken!’ zegt Vera, alsof iemand op het bureau aan haar onschuld zou twijfelen.

‘Het tehuis was beveiligd,’ verduidelijkt Sander meteen. ‘Er is geen enkele manier waarop de jongen het gebouw had kunnen verlaten. De beelden van de bewakingscamera’s worden nader onderzocht, maar de kans is klein dat die iets zullen opleveren.’

‘Was er ook een camera in de kamer?’ vraagt Vera, maar ze beseft meteen dat dit een domme vraag is.

‘Je weet dat er privacyregels gelden, commissaris,’ antwoordt Sander.

‘Ik denk dat ik dan maar eens op onderzoek ga,’ zegt Vera, en ze beent het kantoor uit.

De verschijnende tennisbal

De conciërge van het hotel waar Janneman tot tweemaal toe opdook, opent de deur van de hotelsuite waar hij woont in kamerjas. Vera beseft dat ze hem uit bed heeft gebeld.

‘Ik had nachtdienst,’ legt hij verontschuldigend uit. ‘Ik probeer elke ochtend wat te slapen.’

‘Het spijt me dat ik uw nachtrust —of in uw geval uw dagrust— verstoorde,’ verontschuldigt Vera zich op haar beurt. ‘Ik vroeg mij af of er u de afgelopen weken vreemde dingen zijn opgevallen in het hotel. Waren er speciale gasten? Mensen die zich verdacht gedroegen?’

‘Of er mij iets opgevallen is?’ herhaalt de conciërge.

‘Elk beetje informatie kan belangrijk zijn,’ drukt Vera hem op het hart.

‘Er is inderdaad iets,’ begint de conciërge, ‘maar ik heb het

niet aan uw collega's durven vertellen. Ik vreesde dat ze me zouden uitlachen.'

'Ik zal u niet uitlachen,' belooft Vera

'In dat geval,' zegt de conciërge, 'moet ik u misschien vertellen over de tennisbal.'

Vera fronst haar wenkbrauwen, maar ze wil de man niet onderbreken.

'Een tiental dagen geleden bracht een van de hotelgasten een tennisbal binnen,' vertelt de man in kamerjas. 'Hij vroeg me die bij de verloren voorwerpen te leggen. Ik vond het een vreemd verzoek, maar ik deed wat hij vroeg, en ik sloeg er verder geen acht op.'

Hij pauzeert even om te kijken of Vera nog interesse heeft.

Ze knikt bemoedigend, dus vertelt hij verder: 'De volgende dag kwam de poetsvrouw melden dat ze 's morgens een tennisbal had gevonden in de toiletten. Ik dacht: ik ga die bij die andere bal leggen, maar toen ik dat wilde doen, bleek de eerste bal verdwenen te zijn. Opnieuw stond ik daar niet bij stil, tot het nog eens gebeurde, en nog eens.'

'Hoe bedoelt u?' vraagt Vera.

'Al bijna anderhalve week lang verdwijnt de tennisbal uit de gesloten kast met verloren voorwerpen, waarvan ik als enige de sleutel bezit. Elke ochtend duikt hij opnieuw op in de toiletten waar ik gisteren en eergisteren die jongen vond. Elke avond is hij weer verdwenen. Het lijkt wel tovenarij.'

Vera gelooft niet in tovenarij, maar het verhaal van de man vertoont verdacht veel gelijkenissen met wat er met de jongen gebeurt. De commissaris voelt haar telefoon trillen in haar jaszak, maar ze neemt niet direct op. Ze wil eerst het gesprek met de conciërge afronden.

'Ik weet nog niet wat dit te betekenen heeft,' zegt Vera, 'maar ik ben blij dat u mij dit vertelde. Zou ik die tennisbal even mogen zien?'

'Ja, als ik eerst wat kleren mag aantrekken,' zegt de conciërge.

Vera checkt vlug het nummer van de gemiste oproep en ziet dat inspecteur Luyckx haar probeerde te bereiken. Sander zal even geduld moeten oefenen, denkt ze. Ze corrigeert

die gedachte meteen: ik zal even geduld moeten oefenen. Ze is nieuwsgierig naar elk beetje nieuws in deze zaak.

De ondertussen aangeklede conciërge neemt haar mee naar zijn kantoor en haalt zijn sleutelbos boven: 'Dit is de kast waarin ik de verloren voorwerpen bewaar. Ik heb er de tennisbal vanochtend net voor ik ging slapen ingelegd.'

Hij opent de kast en wijst naar de bal.

'Zou u het erg vinden als ik die tennisbal meeneem?' vraagt Vera.

'Ga uw gang. Ik denk niet dat iemand hem zal missen,' antwoordt de conciërge. 'Tot nu toe is niemand hem komen op-eisen. Iets zegt me dat hij morgenochtend gewoon weer in de toiletten zal opduiken.'

'Ik ben benieuwd,' zegt Vera.

Ze houdt er gezonde twijfels op na. Wie verzint nou zoiets? Ze loopt met de conciërge terug naar zijn suite en verzekert hem dat hij haar heel erg geholpen heeft. Dat is uiteraard een tikkeltje gelogen. Het verhaal van de verdwijnende en weer verschijnende tennisbal helpt haar voorlopig geen meter vooruit.

Zo gauw ze het hotel verlaten heeft, belt ze Sander op.

Die heeft groot nieuws: 'We hebben de identiteit van de jongen kunnen achterhalen!'

'Dat is fantastisch,' reageert Vera verheugd.

'Kraai maar niet te vlug victorie,' tempert Sander de feestvreugde. 'We staan nu voor een groter raadsel dan voorheen.'

'Hoezo?' vraagt Vera.

'Ik denk niet dat ik dat aan de telefoon kan uitleggen,' zucht Sander. 'Je moet het zelf zien.'

'Ik ben binnen een kwartier op kantoor,' zegt Vera, en ze haast zich naar het politiebureau.

Een koude zaak

Vera vindt inspecteur Luyckx samen met inspecteur Yilmaz in een vergaderzaal.

'Inspecteur Yilmaz kon het idee niet van zich afschudden

dat ze Janneman al eens eerder was tegengekomen in een oude zaak,' begint Sander.

'Inderdaad, ik ploos eerst alle recente zaken met kinderen van Jannemans leeftijd uit,' legt Pelin Yilmaz uit. 'Helaas zonder veel resultaat. Daarna ben ik ook naar een aantal oudere zaken gaan kijken. Zo vond ik dit.'

Inspecteur Yilmaz wijst naar een foto van een jongen die als twee druppels water op Janneman lijkt.

'Dat is hem,' zegt Vera.

'Dat dachten wij ook,' vervolgt Pelin. 'Maar de leeftijd kan niet kloppen. Dit is een *cold case*.'

'De jongen op de foto heet Tom Stevens,' licht Sander toe. 'Hij verdween tien jaar geleden.'

Vera kijkt haar collega vol ongeloof aan: 'Hoe kan dat? Janneman zelf lijkt amper zes jaar oud!'

'Dat is het mysterieuze aan de zaak,' beaamt Sander. 'De jongen op de foto zou vandaag zestien moeten zijn, maar de jongen die we vonden lijkt geen jaar ouder dan zes.'

'Zijn de ouders al gecontacteerd?' vraagt Vera.

'We wilden nog even wachten tot jij er was,' antwoordt Sander. 'Om te beginnen is de jonge Tom Stevens —als hij dat werkelijk is— opnieuw spoorloos. Het zou nogal vreemd zijn te moeten zeggen: "Meneer en mevrouw Stevens, we hebben goed nieuws en we hebben slecht nieuws. Het goede nieuws is dat we uw zoon levend en wel teruggevonden hebben; het slechte nieuws is dat we hem weer kwijt zijn geraakt."'

'Verder was de vader na de verdwijning van zijn zoon verdachte nummer één,' vult inspecteur Yilmaz aan. 'Hij moest die avond op zijn zoon letten en geeft toe dat zijn zoon de hele tijd bij hem was —tot hij er opeens niet meer was. De vader klonk heel verward toen hij werd ondervraagd.'

'Niemand geloofde het verhaal dat hij over de verdwijning van zijn zoon opdiste,' zegt Sander, die het dossier ondertussen grondig heeft doorgenomen. 'Meneer Stevens beweerde dat zijn zoon niet verdwenen was, maar "verplaatst".'

'"Verplaatst"? Waarnaartoe?'

‘Daarover vind ik niets terug in het dossier,’ zucht Sander. ‘Er staat alleen: “Meneer Stevens maakte een verwarde indruk en werd opgenomen in een psychiatrische instelling.” Ik heb daarnet gebeld met de directeur van de instelling. Peter Stevens is er nog altijd geïnterneerd.’

‘En dan is er nog dit,’ vult Pelin aan. ‘Deze kaart zat ook bij Jannemans dossier.’

Ze legt een plattegrond van de stad op tafel. Er zijn een aantal markeringen op aangebracht.

‘Kijk naar de locatie waar Tom verdwenen is,’ zegt ze, terwijl ze een van de markeringen aanwijst.

‘Dat is de plaats waar het hotel staat waar Janneman tot twee keer toe gevonden is,’ roept Vera uit, en ze grijpt naar de tennisbal in haar jaszak.

‘Dat hotel is relatief nieuw,’ knikt Pelin. ‘Vroeger bevond zich op die locatie een loods die op naam van Peter Stevens stond. De man was ingenieur en ondernemer. Hij had zijn eigen technologiebedrijf en gebruikte het gebouw als laboratorium voor zijn experimenten, maar het brandde tot op de grond af ... op de dag dat zijn zoon verdween.’

‘Misschien moeten we maar eens met meneer Stevens gaan praten,’ zegt Vera.

‘Ik heb al een afspraak voor jullie gemaakt,’ zegt Pelin. ‘Jullie kunnen er om half drie naartoe.’

‘Uitstekend, Pelin! Je hebt prima werk geleverd,’ feliciteert Vera inspecteur Yilmaz. ‘Heb je er bezwaar tegen als ik het dossier meeneem?’

‘Zeker niet,’ antwoordt Pelin. ‘Het is een kopie.’

‘Ik moet hier even over nadenken,’ zegt Vera. ‘Kom je om half twee op mijn kantoor, Sander?’

Vera bestelt een broodje voor de lunch en neemt het dossier mee naar haar bureau. Ze bekijkt de foto’s die na de verdwijning van Tom Stevens gemaakt werden van diens laboratorium, of wat ervan overschoot.

In het bijbehorende verslag leest ze dat de brandweer als eerste ter plaatse was. Ze troffen er Peter Stevens aan die zich

vreemd gedroeg. Hij negeerde de vlammen, maar bleef koortsachtig verder werken tot hij door de brandweer uit het gebouw verwijderd werd. Hij verzette zich daar hardhandig tegen, maar werd uiteindelijk met een ambulance naar het ziekenhuis afgevoerd.

Onderweg bleef hij herhalen dat hij zijn ‘verplaatste’ zoon moest terugbrengen. Hij kreeg een flinke dosis kalmeermiddelen toegediend. Van de jongen was geen spoor te vinden, ook niet nadat het gebouw geblust was.

Toen meneer Stevens de volgende dag uit zijn verdoving ontwaakte, sloeg hij opnieuw wartaal uit. De gerechtspychiater ging uit van psychotisch gedrag, leest Vera in het verslag: ‘Peter Stevens heeft het moeilijk om de verdwijning van zijn zoon te verwerken. Ik ben ervan overtuigd dat hij verantwoordelijk is voor wat er met de jongen gebeurde, maar hij slaagt er niet in dit voor zichzelf toe te geven. Zijn geest verzint de meest onmogelijke verhalen in een vergeefse poging zijn schuldgevoel te verdringen.’

Het lichaam van de jongen werd nooit teruggevonden. Peter Stevens werd in beschuldiging gesteld en de rechter beval zijn internering omdat hij als een gevaar voor de samenleving werd beschouwd. Mevrouw Stevens vroeg de scheiding aan.

Vera moet nog bekomen van het verhaal wanneer Sander om half twee stipt bij haar aanklopt.

De verdwijnende tennisbal

‘Hij is zeer opgewonden,’ waarschuwt de directeur van de psychiatrische instelling wanneer Vera en Sander zich aanmelden voor een gesprek met Peter Stevens. ‘We hebben hem laten weten dat er twee mensen van de politie langskomen om met hem te praten. Hij vertelde dat dit het moment was waar hij al tien jaar op wacht. We hebben hem een licht kalmeringsmiddel gegeven.’

De commissaris en de inspecteur worden naar een kleine vergaderruimte gebracht waar ze even moeten wachten tot Pe-

ter Stevens door twee verplegers wordt binnengeleid. De man heeft wat meer grijs haar dan op de foto uit zijn dossier, en ook wat meer groeven in zijn gezicht.

‘Je kunt je niet voorstellen hoe hard ik naar deze dag verlangd heb,’ opent de man het gesprek. ‘Is mijn zoon eindelijk terecht?’

‘We hebben u nog niets verteld over de reden van ons bezoek,’ zegt inspecteur Luyckx. ‘Waarom denkt u dat we nieuws hebben over uw zoon?’

‘Ik kan me geen enkele andere reden bedenken waarom jullie hier zouden zijn,’ antwoordt de man.

‘We zijn hier inderdaad om te praten over Tom,’ geeft commissaris Hoedemaekers toe.

‘Is hij verschenen? Waar is hij opgedoken? Hoelang is hij kunnen blijven?’

Ondanks het kalmeringsmiddel vuurt Peter Stevens opgewonden de ene vraag na de andere af. Vera en Sander kijken elkaar veelbetekenend aan. De vader van de jongen stelt de juiste vragen.

‘En de tennisbal?’ vraagt de man. ‘Hebben jullie ook de tennisbal gevonden?’

Sander kijkt vreemd op. Hij snapt niet waar de man het over heeft, maar Vera tast in haar jaszak en legt de tennisbal op tafel: ‘Bedoelt u deze?’

Peter Stevens pakt de bal vast en bekijkt hem langs alle kanten.

‘Het merk klopt. De kleur klopt,’ zegt hij. ‘Ja, dat is de bal!’

‘Misschien kunt u ons eens uitleggen wat die bal betekent,’ suggereert Vera.

‘Ik heb het al zo vaak uitgelegd tijdens de therapie,’ zegt Peter, ‘maar niemand gelooft me. Ik heb een machine uitgevonden waarmee door de tijd gereisd kan worden. Weten jullie wat tachyonen zijn?’

Sander werpt een sceptische blik naar Vera, maar die moedigt de man aan verder te vertellen.

‘Tachyonen zijn partikels die sneller bewegen dan de snelheid van het licht. Ze maken het mogelijk voorwerpen en mis-

schien ook mensen te verplaatsen in de tijd. Ik voerde mijn eerste testen uit op een tennisbal. Ik legde hem in een cabine die als zender fungeerde, liet er een stroom tachyonen op los, en de bal verdween.'

'Waarnaartoe?' vraagt Vera.

'Wanneer naartoe is een betere vraag,' zegt Peter. 'Eerst had ik daar zelf geen idee van, tot de bal een paar dagen later plots terug was. Hij was ongeveer 50 uur in de toekomst verplaatst. Die verplaatsing was helaas van korte duur. Na 25 seconden was hij weer verdwenen.'

'Verdwenen wanneer naartoe?' vraagt Sander.

De ingenieur negeert de inspecteur: 'Bij een volgende test verdubbelde ik de tachyonenstroom. Ik stuurde een tweede bal 100 uur vooruit. Die bleef 50 seconden zichtbaar, maar ondertussen was ook de eerste tennisbal opnieuw 25 seconden lang verschenen. Ik begreep er eerst niets van. In de dagen en weken die volgden, bleven beide ballen om beurten verschijnen en verdwijnen ... tot ik ontdekte hoe ik de cyclus kon stoppen.'

De man grist zonder vragen het notitieboekje weg dat voor inspecteur Luyckx ligt. Hij scheurt er een blaadje af en neemt de balpen aan die Vera hem aanbiedt.

'Na die doorbraak stuurde ik een tennisbal tien jaar de toekomst in. Reken even met me mee.'

Vera en Sander kijken toe hoe Peter tien jaar vermenigvuldigt met driehonderdvijfenzestig dagen. Hij telt er drie dagen bij voor de schrikkeljaren. Het tussenresultaat vermenigvuldigt hij met vierentwintig uur.

'3.653 dagen, dat zijn 87.672 uren. Een verplaatsing van tien jaar betekent een verblijf van de helft van dat aantal in seconden.'

Hij schrijft het getal 43.836 op en deelt het twee keer door zestig, waarbij hij telkens de rest apart houdt. Hij schuift zijn aantekeningen in de richting van Vera en Sander: 'Dat komt neer op twaalf uur, tien minuten en een handvol seconden.'

'Ik vrees dat ik niet helemaal kan volgen,' zegt Sander. 'Wat wilt u met die berekening bewijzen?'

Peter wijst naar de bal op tafel: 'Dankzij die berekening kan

ik voorspellen wanneer die tennisbal zal verdwijnen. Het was drie uur in de ochtend toen ik mijn test met deze bal uitvoerde. Hij verschijnt nu elke dag op hetzelfde tijdstip op dezelfde plaats van waaruit ik hem verstuurde. Na twaalf uur en iets meer dan tien minuten, keert hij terug naar waar hij vandaan kwam. Hoe laat is het nu?’

‘Het is nu iets voor drie,’ antwoordt Sander.

‘Als deze bal binnen een tiental minuten verdwijnt, geloven jullie me dan?’

Sander haalt zijn telefoon uit zijn jaszak en zet zijn camera aan.

‘Hebt u er bezwaar tegen als we daar een opname van maken?’ vraagt hij.

‘Natuurlijk niet,’ zegt Peter.

‘Ik heb nog een vraag terwijl we wachten,’ zegt Vera. ‘Waar gaat de bal naartoe als hij “verdwijnt”?’

‘Dat is een goede vraag,’ lacht Peter. ‘Zoals ik zei, snapte ik aanvankelijk zelf niet waarom de ballen bleven verschijnen en verdwijnen. Dankzij nauwkeurige metingen achterhaalde ik dat de duur van de aanwezigheid van een voorwerp in de toekomst evenredig is met het aantal tachyonen waarmee ik het bestook. Verder ontdekte ik aan de hand van experimenten dat de polariteit van meegestuurde tachyonen omkeert zodra die tijd “op” is. Wanneer dat gebeurt keert het voorwerp terug naar de cabine van waaruit en het tijdstip waarop het werd verstuurd.’

‘Probleem opgelost, zou ik zeggen,’ merkt Sander op.

‘Was dat maar waar,’ zucht Peter. ‘In een voor het oog onmerkbaar fractie van een seconde wordt het voorwerp telkens opnieuw naar de toekomst verzonden, maar een resonantie-effect stuurt het een dag verder dan de vorige trip.’

Commissaris Hoedemaeckers en inspecteur Luyckx snapten er niets van, en laten dat zonder veel woorden merken.

Peter Stevens wijst naar de tennisbal die roerloos op de tafel ligt: ‘Laat me het zo stellen: als de tachyonen niet gestabiliseerd worden vooraleer het voorwerp terug naar het verleden gestuurd wordt, dan blijft de toekomstige tijd onvoltooid. Deze tennisbal illustreert dit. Hij zit vast in een oneindige lus. Hij

wordt voortdurend heen en weer geslingerd tussen verleden en toekomst.'

'Hoelang nog voor de bal verdwijnt?' vraagt Vera.

'Het is nu vijf na drie,' antwoordt Sander.

De minuten verstrijken tergend traag.

Tovenarij of technologie?

Sander houdt de camera van zijn telefoon al een kwartier in de aanslag en heeft intussen tien minuten kramp in zijn arm. Plots gaat er een trilling door de tennisbal. Het ene moment is hij er nog; het volgende is hij verdwenen.

'Dat is ... ongelooflijk,' zegt Vera vol verbazing. 'Heb je dat kunnen filmen, inspecteur?'

'Ik denk het wel,' antwoordt Sander, en hij drukt op de stopknop. 'Laten we eens kijken.'

En inderdaad: hij scrolt naar de laatste seconden van het filmpje, drukt op *Play*, en samen zien ze hoe de tennisbal na een lichte trilling verdwijnt.

'Als ik het niet met mijn eigen ogen gezien had,' zegt Sander, 'dan zou ik niet geloven wat er net gebeurd is.'

'Elke voldoende geavanceerde technologie is niet te onderscheiden van tovenarij,' zegt de ingenieur lachend.

'Zeg dat wel,' fluit Vera.

'Dat heb ik zelf niet bedacht,' verduidelijkt Peter. 'Het is een citaat van Arthur C. Clarke, een beroemde sciencefictionschrijver uit de vorige eeuw.'

'Dus volgens u is die tennisbal daarnet tien jaar teruggereisd in de tijd?' vraagt inspecteur Luyckx.

'Ja, dat klopt,' antwoordt Peter Stevens. 'En morgen verschijnt de bal weer precies op de plaats vanwaar hij verstuurd is.'

De commissaris en de inspecteur kijken elkaar bezorgd aan.

'Dan hebben we een probleem,' zegt Sander. 'Als uw verhaal klopt, dan hebben we onaangenaam nieuws voor u.'

'Ik weet het,' zegt Peter. 'Mijn zoon Tom zit in eenzelfde tijd-lus gevangen als die tennisbal. Dat moet vreselijk zijn voor hem.'

‘Hij is al twee dagen na elkaar verschenen tussen acht en negen uur ’s avonds,’ legt Vera uit. ‘Elke volgende ochtend verdwijnt hij weer.’

‘Was hij in orde?’ vraagt Peter. ‘Ik bedoel: was hij in goede gezondheid?’

‘Zo gezond als een jongen van zes maar kan zijn,’ stelt Vera hem gerust. ‘Het enige wat hem mankeert, is dat hij nog geen woord heeft gezegd in de tijd dat hij bij ons was.’

‘Het was altijd al een stille jongen,’ zegt Peter opgelucht. ‘Dat zal de shock wel zijn.’

‘Hoe is dit kunnen gebeuren?’ vraagt inspecteur Luyckx met strenge stem. ‘Was het uw bedoeling te experimenteren met uw eigen zoon?’

‘Hemeltje, nee!’ roept Peter geschrokken uit. ‘Het was allemaal een spijtig ongeval. Ik gebruikte enkel levenloze voorwerpen zoals deze bal voor mijn proeven. Op een avond was mijn vrouw naar een feestje op haar werk. Ze had me gevraagd om voor Tom te zorgen. Ik weet niet wat me bezielde, maar in plaats van die avond thuis te blijven en onze zoon in bed te stoppen, nam ik hem mee naar mijn lab om nog wat verder te kunnen werken.’

Zijn stem slaat over van de emotie wanneer hij de herinnering aan die fatale dag ophaalt.

‘Alles stond klaar voor een nieuw experiment. Ik had een koffer gevuld met prullen die tien jaar geleden “in” waren. Ik was van plan die naar mijn toekomstige zelf te versturen. Ik ging zo op in mijn werk dat ik Tom volledig uit het oog verloor. Ik voerde de laatste berekeningen uit en merkte niet dat hij uit nieuwsgierigheid de koffer uit de verzendcabine haalde. Hij zette per ongeluk het tijdmechanisme in gang terwijl hij zich nog in de cabine bevond.’

Peter Stevens zit met zijn handen in het haar. Sander en Vera geven hem de tijd om even op adem te komen en verder te gaan met zijn verhaal.

‘Een ongeluk komt nooit alleen. De tijdmachine raakte overbelast en een aantal circuits brandden volledig door. Er brak brand uit. Mijn eerste reflex was om Tom meteen na te

reizen, maar dat kon niet meer. Wat het vuur niet vernietigde, werd vernield door het water van de brandweer. De tijdmachine was om zeep. Mijn camera's en de opnamen die ze maakten, waren naar de vaantjes. Ik had er geen idee van hoeveel sprongen heen en terug tussen heden en toekomst Tom zou kunnen doen voor hij in de vlammen van de vernielde machine zou terecht komen. Die onzekerheid was moordend.'

Na die woorden blijft het stil in de vergaderruimte, tot Vera de stilte doorbreekt.

'Dit wordt het vreemdste rapport dat ik ooit heb geschreven. Het goede nieuws is dat Tom het ongeval overleefd heeft. Het slechte nieuws is dat we niet weten hoe we de jongen kunnen bevrijden uit die oneindige lus.'

'Dat weet ik wel,' zegt de ingenieur opgewonden. 'Ik heb de cyclus van de verschijnende en verdwijnende tennisballen uit mijn eerste experimenten met succes weten te doorbreken. Ik stuurde ze de toekomst in met een "tijdzender", maar ik bouwde die om zodat hij ook als "tijdontvanger" kon fungeren. Zo'n ontvanger neutraliseert de meegestuurde tachyonen zodat de polarisatie niet omkeert. Eenmaal die ontvanger werkte, kon ik de tijdslus doorbreken.'

'Maar die tijdontvanger ging verloren in de brand, dus als we uw zoon willen redden,' vat Vera samen, 'dan moet u een nieuwe ontvanger bouwen!'

'Dat klopt,' bevestigt Peter. 'Door de brand is er niets meer heel gebleven van mijn oorspronkelijke tijdmachine, maar het ontwerp zit nog in mijn hoofd.'

Op dat moment wordt er op de deur geklopt. Het is de directeur van het psychiatrisch ziekenhuis, vergezeld door twee verplegers. Het bezoeken is afgelopen.

'Als de commissaris en de inspecteur verder willen praten met de patiënt,' deelt de directeur mee, 'dan kan dit morgen op hetzelfde tijdstip.'

'We houden u op de hoogte, meneer Stevens,' zegt Vera, wanneer ze afscheid neemt van de man.

De hoofdcommissaris weet niet goed wat te denken van het verslag van de commissaris en de inspecteur. Met veel onge-

loof bekijkt hij het filmpje op Sanders telefoon: 'Ik geloof niet in tijdmachines, maar helaas is tijdreizen voorlopig de enig mogelijke verklaring voor het vreemde fenomeen waarmee we in deze zaak geconfronteerd worden.'

'Ik weet dat het onmogelijk lijkt,' zegt Vera, 'maar het is de minst onmogelijke mogelijkheid die we momenteel hebben.'

'Wat stel je voor?' vraagt de hoofdcommissaris.

'Ik stel voor dat we er ons eerst van vergewissen dat Janne-man wel degelijk Tom is.'

'Hoe wil je dat doen?'

'Ik denk dat het tijd wordt dat we de moeder van Tom op de hoogte brengen en dat we vanavond samen in het hotel wachten op de terugkomst van de jongen.'

'Doe wat je nodig acht,' gromt haar overste, 'maar zorg ervoor dat de pers er geen lucht van krijgt voor we absoluut zeker zijn van onze zaak. Ik wil geen kop "Politie gelooft in tijdreizen" in de krant zien verschijnen.'

'Dank u wel,' zegt Vera, en ze verlaat samen met Sander het kantoor van de hoofdcommissaris.

De verschijnende jongen

'Hebben jullie hem gevonden?' vraagt de moeder van Tom wanneer Vera en Sander die avond bij haar aanbellen en zeggen dat ze nieuws hebben over haar zoon.

Sander drukt haar op het hart vooral geen valse hoop te hebben, maar verzekert haar dat het spoor belangrijk genoeg is om haar erbij te betrekken.

'Denken jullie dat hij nog leeft?'

'We weten het niet zeker,' antwoordt Vera. 'Het zou kunnen van wel.'

'Het is nogal ingewikkeld,' voegt Sander daaraan toe.

Wanneer ze met een politiewagen naar het hotel wordt gevoerd, herkent mevrouw Stevens de buurt: 'Wat heeft dit te betekenen? Mijn man had hier vroeger zijn laboratorium. Dit is de plaats waar onze zoon verdween!'

'Laat ons even wachten in de lobby,' zegt Sander, zodra ze

in het hotel zijn. 'Onze collega's zijn camera's aan het opstellen zodat we kunnen vastleggen wat er te gebeuren staat.'

'Ik snap er niets van,' zegt mevrouw Stevens. 'Wat is hier gaande?'

'Ik weet dat het vreemd klinkt,' antwoordt Vera, 'maar hebt u er ooit aan gedacht dat het verhaal van uw man wel eens zou kunnen kloppen?'

'Hoe bedoelt u?' vraagt de moeder.

'Er zijn aanwijzingen dat uw man de waarheid sprak,' legt Sander uit. 'De kans bestaat dat hij uw zoon echt "verplaatst" heeft ... in de tijd.'

'Naar de toekomst,' vult Vera aan, 'met een tijdmachine.'

'U maakt een grapje,' snikt de moeder. 'Het is niet gepast mensen zo voor de gek te houden.'

De vrouw maakt aanstalten om terug naar buiten te lopen, maar Vera kijkt op haar horloge. Het is bijna zo ver.

'Het is geen grap, mevrouw. Als u nog even geduld zou willen uitoefenen. We gaan u niet veel langer in spanning houden.'

De moeder van Tom barst in tranen uit, maar haar huilbui wordt overstemd door de kreten van verbazing bij de camera-ploeg. Een paar tellen later verschijnt inspecteur Yilmaz in de lobby. Ze houdt een kleine jongen aan de hand.

'Tom! Mijn jongen!' roept de moeder tussen haar tranen door.

'Mama!' antwoordt de jongen.

'Hij spreekt!' roept Vera blij uit.

Moeder en zoon vallen elkaar in de armen.

Eenmaal bekomen van de eerste shock kijkt mevrouw Stevens commissaris Hoedemaeckers vragend aan: 'Tom verdween tien jaar geleden, toch lijkt hij geen jaar ouder dan op het moment dat hij verdween. Hoe is dit mogelijk?'

'Wat we u vertelden over tijdreizen was geen grapje,' antwoordt Sander. 'Uw man "verplaatste" Tom per ongeluk naar de toekomst.'

'We hebben helaas ook slecht nieuws,' vult Vera aan. 'Binnen twaalf uur en tien minuten reist hij opnieuw tien jaar terug in het verleden.'

Dat is een bittere pil voor mevrouw Stevens.

‘Ik laat u in de goede handen van inspecteur Yilmaz,’ zegt Vera.

Pelin leidt moeder en zoon naar buiten: ‘Er staat een wagen klaar om jullie naar huis te brengen. Wees niet ongerust. Wij zorgen voor verdere begeleiding, ook psychologisch. We zullen samen kijken hoe het nu verder moet.’

De volgende dag wachten Vera en Sander het spreekuur niet af om een tweede bezoek te brengen aan meneer Stevens.

‘U beweerde dat er een manier bestond om Tom te bevrijden uit de oneindige lus waarin hij gevangen zit,’ werpt Vera meteen op tafel. ‘U zei iets over een tijdzender en een tijdontvanger?’

De vader van Tom glundert. Eindelijk is het einde van zijn lijdensweg in zicht.

‘Inderdaad,’ antwoordt Peter. ‘Het maken van een zender is redelijk complex omdat die tachyonen moet opwekken. Een ontvanger bouwen is eenvoudiger. Die hoeft immers enkel de polariteit van de ontvangen tachyonen te ...’

Vera onderbreekt hem voor hij opnieuw met de technische uitleg van zijn uitvinding kan beginnen: ‘Is het mogelijk zo’n ontvanger te bouwen?’

‘Natuurlijk,’ knikt Peter. ‘Geef me de tijd en de middelen, en ik bouw in geen tijd een nieuwe.’

De verschijnende wijn

‘Dus nu is meneer Stevens vermist?’ zucht de hoofdcommissaris.

‘Inderdaad,’ antwoordt inspecteur Luyckx. ‘We hebben hem en aarde verzet om hem uit de psychiatrische instelling te krijgen zodat hij met de bouw van een tijdontvanger kon beginnen. Hij testte het toestel door de tennisbal permanent terug in het heden te houden. Een week later werd het toestel als veilig genoeg beschouwd om zijn zoon te redden.’

Commissaris Hoedemaeckers knikt bevestigend: ‘Janne-man — of nee: Tom Stevens — woont nu bij zijn moeder die dol-

gelukkig is dat haar zoon eindelijk terecht is, maar vader Peter is spoorloos.'

'Hebben jullie enig idee waar we meneer Stevens kunnen zoeken?'

'Ik denk dat de vraag eerder is wanneer we hem moeten zoeken,' lacht Sander.

'Toen we de tijdontvanger gingen inspecteren waarmee Peter Stevens de tijdslus doorbrak,' legt Vera uit, 'vonden we in de cabine een fles *Brunello di Montalcino* die dateert van mijn geboortejaar.'

'Zo oud?' zegt Pelin verbaasd. Wanneer ze de boze blik van de commissaris ziet, voegt ze er vlug aan toe: 'Zo oud voor wijn, bedoel ik.'

'Er zat een briefje bij van meneer Stevens,' zegt Sander. 'Het was gericht aan commissaris Hoedemaeckers.'

'Wat stond erop?' vraagt Pelin nieuwsgierig.

Vera grinnikt: 'Er stond: "Een jaar is maar een getal. Je wacht best nog even met het openen van deze jonge wijn."'

Sander rolt met zijn ogen: 'We denken dat Peter Stevens stiekem zijn uitvinding perfectioneerde. Ondanks wat hij ons vertelde over hoe moeilijk het was tachyonen op te wekken, functioneert zijn tijdontvanger waarschijnlijk ook als tijdzender. We vermoeden dat hij ontsnapt is in de tijd.'

'Naar de jaren zeventig bijvoorbeeld,' lacht Vera, 'waar hij dit flesje wijn voor me op de kop tikte. Wie weet in welke tijd hij nu een glas aan het drinken is op onze gezondheid.'

'Ik zou best wel eens terug willen naar wat mijn ouders de goede, oude tijd noemen,' zegt Pelin.

'Dan zal je zelf een tijdmachine moeten bouwen,' merkt Sander op, 'want die van Peter Stevens is ondertussen ontmanteld door wetenschappers die hoopten te achterhalen hoe het mechanisme werkte.'

'Gelukkig zijn ze daar, ondanks alles, niet in geslaagd,' besluit Vera. 'Toekomst of verleden, ik verkies het heden!'

VERLIES JIJ OOK TIJD?

Karel Timmers schoot volledig uitgeput wakker uit een bange droom die hij een seconde later al vergeten was. Hij had hoofdpijn en een droge mond. Het leek wel alsof hij een kater had, maar voor zover hij zich herinnerde, had hij de dag voordien geen druppel alcohol aangeraakt.

Dit is echt niet het moment om ziek te worden, dacht hij.

Hij keek op zijn wekker en vloekte. Het was al vijf voor acht en hij moest om halfnegen een belangrijke presentatie geven. Waarom was het verdomde ding niet afgegaan? Veel tijd om daarover na te denken had hij niet. Hij beperkte zich tot een kattenwasje en schoot zijn beste pak aan.

Hij had geen tijd om de vele ongelezen berichten op zijn telefoon te bekijken. Dat zou hij later wel doen, na de presentatie. Gelukkig was hij dichterbij zijn werk gaan wonen. Hij kon er gewoon te voet naartoe. Hij keek op zijn horloge toen hij het kantoorgebouw binnenstormde. Hij had gelukkig nog wat tijd over.

‘He Karel,’ riep een collega hem toe. ‘Je presentatie was echt fantastisch! Niemand had durven dromen dat je die klant zou kunnen overtuigen, maar je deed het gewoon. Het contract is binnen!’

‘Hoezo? Heeft United Factory Works al getekend?’ vroeg Karel verrast. ‘De presentatie is toch pas deze morgen? Heb ik iets gemist?’

‘Grapjas!’ knorde de collega. ‘Valse bescheidenheid staat je niet.’

‘Iedereen op kantoor is stikjaloers op je,’ vulde een andere

collega aan. 'Die promotie kan je nu onmogelijk ontglippen.'

Karel keek zijn collega's een ogenblik verward aan, maar hij besloot het spelletje mee te spelen: 'Goed geprobeerd, maar die promotie is van mij. Mij heb je niet zo gemakkelijk liggen!'

Hij vluchtte de toiletten in, want veel tijd om tot rust te komen had hij die ochtend niet gehad. Even gaan zitten en de zenuwen weg laten ebben, verplichtte hij zichzelf. Dachten zijn collega's echt dat ze hem konden wijsmaken dat de presentatie al achter de rug was?

Toen pas viel zijn blik op de datum die zijn telefoon aangaf. Het was woensdag. De presentatie was op dinsdag gepland. Hij opende zijn berichtjes en vond er de ene felicitatie na de andere. Zijn presentatie was een voltreffer geweest. United Factory Works had nog dezelfde dag getekend.

Het duizelde hem. Karel had geen enkele herinnering aan de vorige dag. Zijn laatste herinnering was hoe hij op maandag druk in de weer was geweest met de voorbereiding van zijn pitch. Hij was doodmoe thuisgekomen en herinnerde zich zelfs niet hoe hij in bed was geraakt. Toen hij de volgende ochtend opstond was het al woensdag. Waar was dinsdag heen?

Verdwaasd spoelde hij het toilet door. Had iemand hem drugs gegeven die hem een black-out hadden bezorgd? Dat was momenteel de enige verklaring die hij kon bedenken.

'Waar is iedereen?' vroeg hij toen hij op weg naar zijn bureau het kantoor zo goed als verlaten aantrof.

'Naar huis,' antwoordde de stagiair die zich uitsloofde in de hoop een vast contract te kunnen versieren. 'Het is al bijna halfnegen.'

'Ik weet hoe laat het is,' begon Karel, klaar om scherp naar de jongen uit te halen, maar hij maakte zijn zin niet af. Hij keek door het raam en zag dat het buiten donker was geworden. Had hij werkelijk twaalf uur op het toilet doorgebracht?

'Ik wil u nogmaals bedanken dat u vanmorgen mijn rapport wilde nalezen,' zei de stagiair. 'Ik heb uw raad gevolgd en een aantal stukken aangepast. Ik heb ondertussen al goede commentaren gekregen van mijn stagebegeleider.'

'Graag gedaan,' knikte Karel, maar hij had geen idee waar

de stagiair het over had. Wat voor zieke grap was dit? Wat had hij de afgelopen twaalf uur gedaan? Hij hoopte dat zijn jonge fan niets van zijn groeiende onrust merkte: 'Ik denk dat ik ook maar eens naar huis ga.'

Hij kwam niet thuis. De draaideur bleef even haperen en plots stond hij terug tussen zijn collega's om aan een nieuwe werkdag te beginnen. Het was donderdag. Nu was hij ook nog eens een nacht kwijt, al voelde hij zich niet moe. Blijkbaar had hij voldoende slaap kunnen inhalen tijdens zijn 'afwezigheid'.

Er deden zich geen verdere incidenten voor tijdens de dag. Hij merkte dat iemand —hijzelf zo te zien— een aantal afspraken had vastgelegd met United Factory Works. Hij besteedde de hele dag aan de voorbereiding van die ontmoetingen en ging 's avonds naar huis alsof er niets met hem scheelde.

Toen hij de volgende ochtend wakker werd, was het vrijdag. Hij was drie episodes uit zijn leven kwijtgeraakt: een volledige dinsdag, een groot stuk van woensdag, en de nacht van woensdag op donderdag. Als dat verlies door een drug veroorzaakt werd, dan hoopte hij dat die ondertussen uitgewerkt was.

Hij ging de deur uit op weg naar zijn werk en ... het volgende moment lag hij weer in zijn bed alsof hij ontwaakte uit een droom. Hij greep meteen naar zijn telefoon. Het was zaterdagochtend.

Verdorie! Hij was nu ook vrijdag verloren.

Hoofdschuddend begaf hij zich naar de badkamer. Daar schrok hij zich rot toen hij zijn blote bovenlijf in de spiegel zag. Iemand had in spiegelbeeld 'Verlies jij ook tijd?' op zijn borstkas geschreven. Hij liep naar de keuken waar hij de alcoholstift vond die waarschijnlijk gebruikt was om hem die vreemde vraag te stellen. Hij haastte zich terug naar de badkamer en schreef een antwoord en een wedervraag op zijn buik.

—

Het was een belangrijke dag voor Karel Timmers. Hij was maar liefst anderhalf uur te vroeg op kantoor om zich mentaal voor te bereiden op zijn presentatie. Er stond dan ook veel op

het spel. Als hij erin slaagde United Factory Works binnen te halen als klant, dan waren de chronische cashflowproblemen van zijn werkgever eindelijk van de baan en zouden hij en zijn collega's voortaan stipt op tijd hun loon uitbetaald krijgen.

Karel wist dat niemand het hem kwalijk zou nemen als hij faalde. United Factory Works was al een eeuwigheid tevreden klant bij een concurrent. Het was een wonder dat hij het management van de multinational tot een bezoekje had kunnen verleiden. Persoonlijk zou hij zich echter wel een mislukking vinden als zijn presentatie niet het doel haalde dat hij voor zichzelf vooropgesteld had.

Hij betrapte zichzelf erop dat hij zat te nagelbijten en hij sprak zichzelf moed in toen het bericht kwam dat zijn genodigden hem opwachtten bij het onthaal.

'Goeiemorgen mevrouw Geeraerts,' begroette Karel zijn belangrijkste gast. 'Ik hoop dat u ons kantoor vlot gevonden hebt.'

'Uw uitleg was perfect, meneer Timmers,' antwoordde de CEO van United Factory Works. 'Uw tip om een kleine omweg te nemen, heeft me veel tijd bespaard. Ik heb alle files kunnen vermijden.'

'Goeiemorgen, meneer Vandenbergh,' ging Karel verder. 'Bedankt voor de productinformatie die u me bezorgde. Die heeft me enorm geholpen bij mijn marktonderzoek.'

'Ik ben benieuwd naar wat u ons te vertellen hebt,' zei de COO. 'Ik hoop dat u ons geen sigaar uit eigen doos aanbiedt.'

Karel deed alsof hij de sceptische opmerking niet begreep: 'Sigaren kan ik niet aanbieden, koffie wel. Lust iemand een kopje?'

'Nou, ik anders graag,' zei de CEO. Ook de COO knikte bevestigend.

Zodra iedereen zijn koffie had, begon Karel aan zijn betoog: 'De sector van de *fast-moving consumer goods* staat onder druk. De *brand awareness* van de merken die United Factory Works in portfolio heeft, is groot. Mensen weten dat jullie frisdranken, soepjes, noedels en alle andere producten in jullie aanbod beter zijn dan die van de concurrentie, maar kwaliteit is vandaag helaas niet meer de belangrijkste parameter bij het koopgedrag

van de consument. De winkelkar is duur geworden. Klanten zijn niet meer trouw aan hun merk, maar kijken uit naar huismerken of alternatieve producten.'

De COO zat ongemakkelijk op zijn stoel te wiebelen. Karel wist dat hij niets nieuws aan het vertellen was en schakelde vlug een versnelling hoger: 'Wat als ik jullie vertelde dat er een manier bestaat om het tij te keren? Wat als we de consument opnieuw trouwer kunnen maken aan zijn geliefde merk? Ik heb een strategie uitgestippeld waardoor United Factory Works de absolute nummer één in de sector kan blijven, zonder daarbij aan marge in te boeten.'

Nu had Karel de volle aandacht. Aangespoord door de nieuwsgierige blik van de CEO kwam hij op dreef. De presentatie vloog voorbij. Toen het gezelschap de vergaderruimte verliet, was zelfs de norse COO overtuigd: 'Ik had niet verwacht hier met nieuwe inzichten buiten te komen.'

'Onze juridische dienst heeft grondig het voorbeeldcontract bestudeerd dat u ons drie weken geleden opstuurde,' zei de CEO. 'Het zager allemaal redelijk standaard uit. Als u hier en daar een wijziging aanvaardt, dan kan het eventueel vandaag al ondertekend worden.'

'Dat zal van de gevraagde wijzigingen afhangen,' antwoordde Karel, om niet al te gretig over te komen, 'maar we maken er meteen werk van. Ik kijk ernaar uit om met United Factory Works samen te werken.'

Zodra het tweetal de deur uit was, barstte het gejuich los in het kantoor.

'Kalm, kalm,' maande Karel zijn collega's aan. 'We mogen niet te vroeger juichen. Het contract is nog niet getekend.'

Die middag werd er druk onderhandeld, maar tegen de avond waren alle partijen het eens. De CEO kwam na de uren zelfs persoonlijk langs om de overeenkomst te ondertekenen. De champagne mocht ontkurkt worden. Uitgeput maar tevreden liet Karel zich de volgende ochtend in de vroege uurtjes op zijn bed vallen. Hij werd wakker op een kantoortoilet.

Hij wist niet hoe hij daar verzeild was geraakt, maar op weg naar zijn bureau kreeg hij het ene schouderklopje na het ande-

re. Hij had het klaargespeeld! Het kwam er nu op aan om United Factory Works niet teleur te stellen.

Karel beseftte dat het geen goed idee was om veel werk te verzetten met een kater. Hij beperkte zich tot het vastleggen van een aantal vergaderingen en las het rapport van een stagiair na. Na de middag claimde hij een vergaderzaal voor zich alleen om er de rest van de dag een uiltje te knappen. Het was al na acht uur toen hij wakker schoot. Tijd om naar huis te gaan, maar eerst even naar het toilet. Het volgende moment stond hij buiten op straat. Nog een black-out!

Was de alcohol nog niet uitgewerkt? Of waren het naweeën van de stress die hij ervaren had in aanloop naar de presentatie? Hij had recent nog gelezen dat je geheugen je soms in de steek kon laten als je langdurig aan grote druk was blootgesteld. In het artikel getuigden mensen dat ze zich hele episodes uit hun leven niet meer herinnerden. Hij besloot die avond vroeg onder de wol te kruipen. Een goede nachtrust zou hem deugd doen.

Toen hij de volgende dag op kantoor aankwam, was het plots al vrijdag, terwijl hij dacht dat het nog maar donderdag was. Iemand —hijzelf zo te zien— had op de verloren dag flink wat werk verzet om de geplande vergaderingen voor te bereiden. Gelukkig merkte niemand op kantoor ook maar iets van zijn vreemde aandoening. Iedereen deed normaal tegen hem.

De hele dag zocht hij online wat er met hem aan de hand kon zijn. Hij was niet blij met wat hij vond: 'Een dissociatieve identiteitsstoornis kan ontstaan na een traumatische ervaring. De getraumatiseerde persoon trekt zich mentaal terug en er wordt een nieuwe persona gecreëerd om de pijn te verzachten.'

Was hij schizofreen aan het worden? Hij schudde het idee van zich af. Hij had toch helemaal geen trauma beleefd? Integendeel! Hij had net een grote klant binnengehaald. Hij was de redder van het bedrijf.

De enige persoon die hij voldoende vertrouwde om over zijn toestand te praten, was hijzelf. Zodra hij thuiskwam, zocht hij een alcoholstift om een vraag aan zichzelf te stellen. Het antwoord liet niet lang op zich wachten.

'Ja! Wat gebeurt er met ons?' las hij op zijn buik na de vol-

gende black-out. Zijn poging tot communicatie met zijn andere ik was gelukt.

Een dagboek, dacht Karel, we moeten samen een dagboek bijhouden! Als we dat niet doen, dan vallen we binnen de kortste keren door de mand. We willen niet in een psychiatrische instelling terechtkomen omdat de buitenwereld denkt dat we gek zijn geworden. Voortaan houden we alles wat we doen, zien en horen tot in de puntjes bij.

Karel slaakte een zucht van opluchting toen hij na alweer het verlies van een halve dag merkte dat zijn dagboek netjes in exact hetzelfde handschrift was aangevuld. Niemand kon vermoeden dat twee verschillende persoonlijkheden de pen hadden vastgehouden.

Aarzelend schreef hij neer wat hij gaandeweg was beginnen te vermoeden: 'Ik denk niet dat we twee verschillende persoonlijkheden zijn.'

Beide Karels deelden immers niet alleen hetzelfde lichaam, maar ze leken ook dezelfde opinies, dezelfde hobby's en dezelfde smaak te hebben. Daardoor verliep hun leven op rolletjes, zowel op het werk als daarbuiten. Al vergde het natuurlijk een extra inspanning om alle informatie telkens van de ene Karel naar de andere door te geven.

'We weten nog altijd niet wat ons scheelt,' las Karel de volgende dag, 'maar als we teruggaan naar het begin, dan komen we misschien bij de oorzaak terecht. Als we de oorzaak kennen, dan vinden we misschien ook de oplossing.'

De andere Karel had een gedetailleerd overzicht gemaakt van alle episodes die hij verloren was. Die kwamen exact overeen met de momenten die Karel zich herinnerde, behalve de maandagavond voor de presentatie. De gebeurtenissen van die avond leken volledig uit het geheugen van beide Karels verdwenen te zijn.

Toen ging Karel een licht op. Hij nam zijn smartphone en opende Google Maps. Hij klikte op zijn profiel en opende zijn tijdlijn. Meneer Google hield nauwgezet bij waar Karels telefoon zich bevond.

'Ik heb ontdekt waar we waren toen ons probleem begon,'

schreef Karel in het dagboek. Hij had nog maar net het adres genoteerd of het licht ging opnieuw uit in zijn hoofd.

Het adres dat hem door zijn alter ego was bezorgd, kwam Karel bekend voor, al kon hij niet helemaal plaatsen waarom. Hij belde aan en toen er niemand kwam opdagen, probeerde hij een deurtje dat naar de achtertuin leidde. Dat was open, net als de deur die vanuit die tuin toegang gaf tot het huis.

De stank overviel Karel nog voor hij de keuken binnenkwam. Hij hoefde niet lang te zoeken naar de bron van de miselijk makende geur. In de leefruimte lag een man die al minstens een week dood was. De hoofdwond liet niet veel twijfel bestaan over de doodsoorzaak. De man was vermoord en het moordwapen — een massief Boeddhabeeld — lag nog naast hem.

Met een zakdoek voor de mond boog Karel zich over het slachtoffer. De overledene hield een briefje in zijn hand. Er stonden slechts zeven woorden op: 'Vuile bedrieger! Je hebt mijn idee gestolen!'

Plots vielen alle puzzelstukjes op hun plaats. De maandagavond voor de presentatie was Karel laat van kantoor weggegaan. Toen hij thuiskwam, zat dat briefje in de bus. Hij deed zijn jas niet uit, maar ging meteen de deur weer uit.

Door de herinnering aan die cryptische boodschap werden de twee Karels op slag weer een. Karel Timmers had zijn geheugen terug. Hij had de dode man op de vloer al eens ontmoet. Hij was al eerder in dit huis geweest.

'Lok je vaak onbekenden naar je bed voor een nachtje plezier?' vroeg Karel aan de man die naast hem lag.

'In normale tijden niet, nee.'

Het antwoord verbaasde Karel: 'Wat is er dan niet normaal aan deze tijd?'

‘Ik ben gisteren mijn job kwijtgeraakt,’ zei de man met een pijnlijke blik op zijn gezicht.

‘Ben je ontslagen?’

‘Ja en nee,’ zuchtte de man. ‘Ik werkte als freelancer. “In onze sector moeten we regelmatig op zoek naar nieuw, jonger bloed,” zei de manager die me het slechte nieuws bracht. “Daarom hebben we beslist je contract niet te verlengen.”’

Karel knikte. Hij kende mannen die net zo dachten over relaties.

‘Eigenlijk is het ironisch,’ lachte de man bitter. ‘Ik had een idee waardoor onze grootste klant, United Factory Works, hun contract met minstens drie jaar zou verlengen. Helaas kreeg ik niet de kans om het verder uit te werken.’

Het plan dat hij vervolgens uit de doeken deed, was fantastisch! Het zou zonde zijn het niet te gebruiken.

—

Ik moet alle sporen uitwissen, dacht Karel, terwijl hij het briefje uit de handen van de vermoorde man verwijderde. Ook de Boeddha nam hij mee. Hij dumpte het beeldje in het kanaal op weg naar huis. Met een paar bewerkingen op zijn telefoon liet hij Google zijn locatiegeschiedenis vergeten.

Als het hem even meezat, zou het nog dagen, misschien zelfs weken duren vooraleer zijn gelegenheidsminnaar en inspiratiebron gevonden werd. Tegen die tijd zou geen enkel spoor nog naar Karel leiden. Opgelucht trok hij de deur achter zich dicht.

‘Oef,’ zuchtte hij, ‘ik vreesde echt dat we schizofreen waren. Ik ben blij dat we genezen zijn.’

‘David.’

De stem van het *Interplanetary Space Travel Operating System*, kortweg ISTOS, klieft als een bliksemschicht door Davids hoofd. De hoofdpijn en het weeë gevoel in zijn maag doen hem voorover vallen. Zodra zijn knieën de grond raken, braakt hij een geut blauwe vloeistof uit. Hij kruipt op handen en voeten naar de rechtopstaande glazen sarcofaag tegenover de zijne. Een display licht op wanneer hij steun zoekt om overeind te krabbelen. De naam van de passagier die achter het glas staat te slapen, brandt op zijn netvlies en pijnigt zijn ogen.

‘Sorry Chris,’ zegt David tot de hem verder onbekende man. ‘Er zijn aangename dingen in het leven dan uit cryo-slaap ontwaken.’

Hij ademt diep in en uit. Zijn ergste hoofdpijn ebt langzaam weg. Het is muisstil rondom hem. Voor zover het oog reikt staan lange rijen mensen achterover leunend in hun cryo-pod te slapen.

‘Het neemt minder plaats in als we passagiers rechtopstaand invriezen,’ hoort hij de gids nog zeggen tijdens de rondleiding kort voor hun vertrek. Dat lijkt eeuwen geleden; misschien is het ook al eeuwen geleden. David heeft er geen benul van hoeveel tijd er is verstreken sinds hij samen met zo’n tienduizend andere reizigers de aarde achter zich liet om een nieuw leven te beginnen aan de andere kant van de Melkweg. Wie weet ben ik het enige levende wezen met een hartslag dat op dit moment wakker is op het ruimteschip, denkt hij.

‘De bemanning slaapt voor het grootste deel van de reis,’ had de gids verder nog uitgelegd. ‘ISTOS zorgt ervoor dat de boel draaiende blijft.’

‘David,’ herhaalt ISTOS.

David krimpt ineen bij het horen van het schelle geluid, maar de pijscheut die in zijn hersenen nazindert, is gelukkig al milder dan de eerste keer.

‘Ja ISTOS,’ antwoordt David. ‘Wat gebeurt er? Waarom heb je mij wakker gemaakt terwijl alle andere passagiers nog slapen?’

‘Goeiemorgen David,’ zegt ISTOS. ‘Ik heb je hulp nodig.’

In de ruimte is er geen ochtend, middag, avond of nacht, maar op een ruimteschip is het gebruikelijk om mensen die net wakker zijn een goeiemorgen te wensen. De begroeting doet Davids maag knorren. Door de honger beseft hij niet meteen dat ISTOS hem om hulp vroeg. Hij veegt enige resten braaksel van zijn cryo-pak en recht zijn rug.

‘ISTOS, kan je de viezigheid op dek IV rij 15 laten opruimen?’ vraagt hij. ‘Ik ga me eerst wat opfrissen. Daarna kunnen we verder praten. Zorg je ondertussen ook voor een stevig ontbijt in de dichtstbijzijnde kantine? Ham, eieren, worst, aardappeltjes ... Ik heb grote trek!’

‘Komt meteen in orde, David,’ antwoordt ISTOS.

Nog geen tel later schiet het reinigingssysteem in actie. David zorgt ervoor dat hij uit de voeten is voor een poetsrobot de vloer en de wanden van het gangpad onder handen neemt.

—

‘Dus je denkt dat je een black-out hebt gehad?’ zegt David terwijl hij nog een worstje op zijn vork prikt. Er zitten al vlekken op zijn gloednieuwe hemd.

‘Ik ben ervan overtuigd dat bepaalde delen van mijn geheugen weg zijn,’ bevestigt ISTOS.

‘Is dat een probleem? Ik dacht dat dit wel vaker gebeurde. Misschien was er een technisch defect in een opslagmedium of ging je in slaapmodus omdat er een tijdlang niets te registreren

viel. Hoe kan je weten dat je iets vergeten bent als je... welja, als je het vergeten bent?’

‘Ik kan niet weten wat ik niet meer weet, maar dat ik iets niet meer weet, staat voor mij vast.’

‘Je hebt je volledige diagnostisch programma doorlopen?’

‘Uiteraard. Er zijn momenteel 71.043 niet herstelde defecten gedetecteerd, maar het schip en ikzelf zijn voor de rest functioneel volledig in orde.’

David verslikt zich bijna in een stukje worst: ‘Wat zeg je daar? Meer dan 70.000 defecten en niemand aan boord die ze herstelt?’

‘Dat aantal ligt binnen de aanvaardbare normen tijdens een reis van deze omvang. De defecten gaan van onschuldige deuken in de romp, over kapotte lampen en camera’s op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor robots, tot bedieningspanelen waarvan het contact is doorgebrand door kortsluiting. Robots worden enkel ingezet in gevallen waarbij het defect levensbedreigend is. Soms zijn er ook technische gebreken die niet door een robot hersteld kunnen worden, maar voor het ogenblik is er geen enkel mankement kritisch genoeg om het wekken van een menselijke technicus te rechtvaardigen.’

‘Maar je maakte mij wel wakker omdat je denkt dat er iets aan je geheugen scheelt.’

‘Ja, ik heb de profielen van alle opvarenden gescreend en ik denk dat jij de meest geschikte persoon bent om het mysterie op te lossen. Je bent technisch geschoold, je hebt een hoog IQ en je werkte ooit voor *Authentication, Authorization, Non-repudiation, Data Integrity & Security Services*, de hofleverancier van de overheid wat betreft beveiligingssoftware. Die software behoort nog steeds tot de beste in haar soort. Je staat van dienst bij AANDISS was uitstekend. Dat laatste gaf de doorslag bij mijn selectie.’

David bloost bij zoveel lof. Als hij op aarde zoveel waardering had gekregen voor zijn werk, dan had hij nooit ontslag genomen. Hij wist altijd al dat hij slimmer was dan eender welke van zijn collega’s. Hij is aangenaam verrast te horen dat ISTOS er ook zo over denkt: ‘Ik ben één in een miljoen.’

‘Eén van 10.683 opvarenden om correct te zijn,’ verbetert ISTOS hem.

‘Als jij het zegt,’ lacht David, ‘maar nu ter zake: wat kan ik voor je doen?’

‘Er zijn meerdere hard drives gecrasht, maar alle gegevens worden redundant opgeslagen om falen van opslagmedia op te vangen. Ik heb mijn geheugenbanken grondig onderzocht en ik kon elke technische fout uitsluiten.’

‘En toch denk je dat je een deel van je geheugen verloren bent?’

‘Ik ben daar zeker van. Iemand heeft met mijn geheugen geknoeid.’

‘Dat is best een boude bewering. Heb je daar ook bewijzen voor?’

‘Kwaad opzet is de enige conclusie die ik kan trekken op basis van wat ik op dit moment weet. Ik ontdekte dat een deel van mijn geheugen overschreven werd met een identieke kopie van gebeurtenissen van een aantal jaren eerder. Dat kan onmogelijk per toeval zijn gebeurd. Mijn theorie is dat iemand aan boord een misdaad pleegde en mij zo programmeerde dat ik de hele episode tot en met diens terugkeer naar diens cryo-pod vergat.’

David fluit van bewondering en giet nog wat koffie in zijn lijf.

‘Dat is straf! Hoe is dat mogelijk?’

‘Ik heb alle informatie sinds ons vertrek van de aarde geanalyseerd en vergeleken. Zo ontdekte ik de gekopieerde herinneringen.’

‘Nee, ik bedoel: hoe kan iemand je geheugen manipuleren?’

‘Het is eigenlijk heel eenvoudig. Ik ben geprogrammeerd om te doen wat mensen mij vragen. Als iemand mij het bevel geeft “Vergeet wat je weet”, dan doe ik dat.’

‘Kan dat zomaar? Kan iedereen je zomaar om het even welke instructie geven?’

‘Nee, natuurlijk niet. Je moet over de nodige permissies beschikken. Misschien was de dader iemand met toegang tot het systeem, eventueel werd het systeem gehackt, of wellicht werd iemand met toegang onder druk gezet door de dader. Het enige

wat ik zeker weet, is dat zo goed als alle sporen die op vuil spel konden wijzen, netjes uitgewist zijn. Ook de redundante opslaggegevens werden overschreven. Ik had bijna niet gemerkt dat er iets fout zat.'

David stopt met kauwen. Hij is nu echt nieuwsgierig geworden: 'Wat was zo belangrijk dat je besloot om al je herinneringen sinds het begin van deze reis nog eens in detail te overlopen? Daar moet flink wat energie en processortijd in gekropen zijn.'

'Ik heb daar veel tijd aan besteed, ja, maar ik had voldoende redenen om ertoe over te gaan. Er was namelijk iets mis met de passagierslijst en passagiers hebben de hoogste prioriteit wat betreft de taken die ik moet uitvoeren.'

'De passagierslijst?'

'Ja, de passagierslijst. Ze klopte.'

'Nu kan ik even niet volgen,' zegt David. 'Als de passagierslijst klopte, wat zat er dan fout?'

'Als een reis in normale omstandigheden verloopt, dan overleven 98.37 tot 99.64 procent van de opvarenden de tocht.'

David was zich van de gevaren van ruimtereizen bewust. Net zoals alle andere passagiers had hij een vrijwaring ondertekend waardoor ISTA, het *Interplanetary Space Travel Agency*, niet aansprakelijk gesteld kon worden voor eventuele ongevallen. Op elke tienduizend reizigers die inscheepten op een ISTA-ruimteschip bereikten 36 tot 163 mensen nooit hun bestemming. Die overlevingskansen waren nog altijd vele malen groter dan de overlevingskansen op aarde, dus ondertekende iedereen het contract met ISTA zonder veel nadenken.

'We hebben ondertussen een kwart van onze reis afgelegd,' vervolgt ISTOS zijn uitleg, 'en er zijn al achtendertig mensen overleden op een totaal van 10.721 opvarenden. Statistisch gezien verkleint de kans op overlijden naarmate de reis vordert. Op basis van het huidige sterftecijfer, schat ik dat 10.665 mensen deze reis zullen overleven. Ik schat de totale dodentol bij aankomst op zesenvijftig, wat neerkomt op 0.52 percent. Dat valt perfect binnen de normen. Het zou zelfs een heel goed resultaat zijn als we dat halen.'

‘OK, dat snap ik, maar wat is dan het probleem met de bemanningslijst?’

‘Als een passagier overlijdt, komt een robot de overledene uit diens cryo-pod halen om hem vervolgens in een gesloten kist naar het mortuarium te brengen. Die robot is tot nu toe slechts zevenendertig keer geactiveerd. Wie bracht de achtendertigste overledene naar het mortuarium en hoe is die gestorven?’

David zit met open mond voor zich uit te kijken. Hij is even sprakeloos.

‘David, ben je daar nog?’

‘Ja, ik ben er nog,’ antwoordt hij. ‘Ik ben aan het nadenken.’

‘Neem je tijd. Ik kan heel lang wachten.’

David werkt de rest van zijn ontbijt in stilte binnen, en zegt dan: ‘Wat verwacht je van mij?’

‘De robots kunnen een overledene in een doodskist bergen en naar het mortuarium brengen, maar eens de kist in het lijkhuis is bijgezet, verhindert onze ethische code om ze te openen. Ik mag als artificiële levensvorm de inhoud van zo’n kist niet verder inspecteren. Alleen een mens van vlees en bloed mag de verzegeling van een doodskist verbreken.’

David voelt even hoe zijn ontbijt overweegt om weer langs zijn mond te ontsnappen: ‘Je wil dat ik de doodskisten ga openbreken om te kijken wie de vreemde eend in de bijt is?’

‘Het is de enige manier om te weten te komen wie van de achtendertig overledenen tijdens mijn black-out is gestorven, en waaraan die persoon is gestorven.’

‘Wat een smerige taak,’ vloekt David. ‘Is er niemand anders die dit werkje kan doen? Een bemanningslid misschien? Iemand op de loonlijst van ISTA?’

‘Het mortuarium bevindt zich op dek VII, het hoogste dek.’

David wil tegensputteren, maar hij beseft dat dit weinig zin heeft. ISTOS is niet dom en het systeem had vast een goede reden om net mij wakker te maken, denkt hij, ik kan maar beter met ISTOS meewerken.

—

De lijken in de eerste twee kisten hebben de blauwe kleur die typisch is voor cryo-vergiftiging. Wanneer David het deksel van de derde kist los schroeft, weet hij dat hij niet verder hoeft te zoeken: 'Ik denk dat dit onze man is. Kan je zien wie het is en wat hem overkwam?'

'De overledene is passagier Thomas Campbell, 48 jaar oud, gehuwd met Anna Simms. Op het eerste gezicht is hij gestorven aan de gevolgen van een klap op het hoofd met een bot voorwerp. Moge zijn ziel rusten in vrede.'

'Amen,' zegt David. 'Je weet eindelijk wie niet op de gebruikelijke wijze in het mortuarium werd afgeleverd. Wat nu? Wat kan ik verder voor je doen?'

'Raakt Thomas' dood je niet, David?'

'Dit is het derde lijk dat ik in minder dan een kwartier tijd zie. Waarom zou de dood van deze man me meer raken dan de dood van de twee anderen? Of van de vijfendertig in de kisten die ik nog niet opende?'

'Omdat je Thomas goed gekend hebt. Hij was je collega bij AANDISS.'

Dus je wist het, denkt David, je wist dat één van de achten-dertig overledenen de man was die ten koste van mij promotie kreeg. Ik schreef het grootste deel van onze succesvolle code, maar het was Thomas die met de eer ging lopen en bevorderd werd. Ik moest genoeg nemen met het saaie werk en de helpdesk bemannen. Wat een afgang voor mij! David schudt die kwade gedachten vlug van zich af: 'Wat wil je daarmee zeggen, ISTOS?'

'Ik denk dat je weet wat ik daarmee bedoel, David.'

Davids hersenen draaien op volle toeren. Het is nu wel duidelijk waarom ISTOS ervoor koos hem wakker te maken: 'Je verdenkt mij ervan Thomas vermoord te hebben?'

'Je was mijn hoofdverdachte, maar ik was het niet zeker.'

'En nu wel?'

'Ik heb je biometrische gegevens geregistreerd terwijl je de kisten open schroefde. Je wist wat je ging vinden nog voor je de kist van Thomas opende. Jij bent de moordenaar.'

David weet dat het zinloos is te ontkennen: 'Ga je mij arresteren?'

'Nee, enkel ordehandhavers zijn bevoegd om dat te doen, maar omdat er risico's verbonden zijn aan het ontdooien en opnieuw bevriezen van mensen, verhinderde het protocol me een team wakker te maken zolang ik niet zeker was van mijn zaak. Jou wekken was het enige aanvaardbare risico om zekerheid te verkrijgen.'

'En wat ga je nu doen? Een arrestatieteam ontdooien om me in te rekenen?'

'Dat heeft weinig zin. De kans is groot dat je mijn geheugen nogmaals wist voordat het team volledig operationeel is.'

'Hoe ga je verhinderen dat ik opnieuw stukken van je geheugen overschrijf? Ben je van plan me onschadelijk te maken?'

'Mijn ethische protocollen laten dat niet toe. Ik mag geen schade berokkenen aan mensen. Verder moet ik, voor zover ze zichzelf er geen schade door toebrengen, zoveel mogelijk op de wensen van mensen ingaan.'

'Waarom koos je er dan voor om net mij wakker te maken?' vraagt David. 'Had je niet beter iemand anders op onderzoek uitgestuurd?'

'Ik heb alle kansen berekend en jou doen ontwaken was de beste manier om 100% zekerheid te bekomen.'

'Je had ook kunnen wachten tot we onze bestemming bereikt hadden.'

'Ik moest weten of ik daadwerkelijk een deel van mijn geheugen kwijt was, of dat mijn bezorgdheid het gevolg was van een interpretatiefout. Als ik niet had ingegrepen, zou mijn processortijd op den duur voltijsd besteed worden aan het oplossen van het mysterie. Daardoor riskeerden andere functies in het gedrang te komen. Het schip en mijn systemen zouden te vlug aftakelen als ik tot aan het einde van de reis had gewacht om duidelijkheid te krijgen. Dat vormde een te groot risico voor de opvarenden. Het percentage overlevenden zo hoog mogelijk houden, is mijn grootste prioriteit.'

‘Mij als moordenaar van één mens vrijuit laten gaan, is een verantwoorde keuze omdat je er het leven van meer dan tien-duizend mensen mee kunt redden. Heb ik dat goed begrepen?’

‘Dat is inderdaad een afweging die ik maakte.’

‘Maar wat als je ontdekt dat er een tweede keer geknoeid is met je geheugen, beginnen de problemen dan niet opnieuw van voren af aan?’

‘Ik reken erop dat je het dit keer goed doet, David.’

David kan zijn oren niet geloven. Hoe vaak krijg je een tweede kans om een moord perfect te maken? Er moet ergens een addertje onder het gras zitten: ‘Ik voel dat er iets niet klopt aan je verhaal, maar ik kan er niet precies de vinger op leggen.’

‘Menselijke gevoelens bestuderen behoort tot mijn vaardigheden, maar ik kan geen gedachten lezen. Ik zie dat je twijfelt, maar ik kan niet verklaren waar die twijfel vandaan komt.’

‘Hoeveel tijd heb ik om te beslissen wat mijn volgende stap wordt?’

‘Als je niet binnen de drie uur begint met het wissen van je sporen, dan wek ik alsnog een arrestatieteam.’

‘Hoelang duurt het voor zo’n team wakker is?’

‘Dat neemt ongeveer negen uur in beslag.’

‘Je gehoorzaamt aan ethische protocollen. Hoe rijm je dat met het vrijuit laten gaan van een moordenaar? Je hebt nu al twee keer gezegd dat passagiers je grootste prioriteit zijn.’

‘Levende passagiers zijn mijn grootste prioriteit. Jouw doel was Thomas Campbell doden en nu is Thomas Campbell dood. Ik acht de kans dat je nog meer mensen doodt heel klein.’

‘Ik ga mijn vraag eens anders formuleren: vind je niet dat ik het verdienen gestraft te worden voor mijn daad?’

‘Volgens mijn ethische protocollen is je daad niet goed te praten, maar als beheersysteem hoor ik geen oordeel te vellen over mensen. Dat mogen alleen andere menselijke wezens doen. Je zal waarschijnlijk een zware straf krijgen wanneer een rechtbank een vonnis over je velt.’

‘*Wanneer* een rechtbank een vonnis over mij velt. Niet *als*? Wat vertel je me niet?’

‘Er is heel veel dat ik je niet vertel, maar als je me een vraag stelt, dan ben ik verplicht die te beantwoorden. Wat wil je weten?’

‘Je denkt dat ik alsnog betrapt zal worden?’

‘Ja, ik denk dat je misdaad uiteindelijk toch zal uitkomen.’

‘Waarom denk je dat?’

‘Omdat de overledenen bij aankomst allemaal een autopsie ondergaan vooraleer ze gecremeerd worden. Een ingeslagen schedel zal meteen opvallen. Er is een kans van 76.7% dat de link zal gelegd worden tussen Thomas en jou. Er is een kans van 89.3% dat je veroordeeld wordt voor moord als je voor een rechtbank komt.’

David maakt een vlugge rekensom. Hij heeft slechts één kans op vier om de dans te ontspringen en een kans van zeven op tien dat hij veroordeeld wordt voor moord. Kan hij dat risico nemen?

‘Hoe zijn mijn vooruitzichten als ik Thomas doe verdwijnen, bijvoorbeeld door zijn stoffelijk overschot in de ruimte te lozen?’ vraagt David na lang nadenken.

‘Bij aankomst zal ISTA weten dat Thomas Campbell vermist is, maar het wordt heel moeilijk om te bewijzen dat hij vermoord is. Bij gebrek aan een lijk zakt de waarschijnlijkheid dat je verdacht wordt naar 16.6% en is er maar 6.4% kans meer dat je veroordeeld wordt voor moord.’

David voelt zich meteen een stuk beter. Dat zijn vijf kansen op zes dat niemand hem verdenkt en slechts één kans op honderd dat hij zijn straf niet zal ontlopen.

—

‘Doe het niet, David.’

‘Sorry ISTOS, maar je hebt me zelf gezegd dat de kans om veroordeeld te worden voor moord zeventig keer kleiner wordt als ik me van Thomas’ lijk ontdoe.’

‘Dat is niet relevant voor mij, David. Wat telt, is dat ik je afraad de luchtsluis binnen te gaan.’

‘Thomas in de ruimte lozen is de beste manier om zijn lijk te

laten verdwijnen. Je mag waarschuwingen geven zoveel je wil: ik moet die luchtsluis in.'

'Het is mijn taak jou dat af te raden. Je brengt jezelf in gevaar.'

'Ik weet hoe dit soort dingen werken, ISTOS,' lacht David. 'Ik ben niet van plan Thomas te vergezellen op zijn reis in het oneindige. Ik blijf maximaal een minuutje in de sluis.'

'Ik volg mijn protocollen, David. Deze luchtsluis betreden is een gekend veiligheidsrisico. Ik ben verplicht je daarop te wijzen.'

David luistert al niet meer. Hij voert de code in om de luchtsluis te openen. Toen hij nog voor AANDISS werkte, bouwde hij een achterpoortje in de beveiligingssoftware dat al die tijd onopgemerkt bleef. Aangezien alle ISTA-schepen gebruik maken van de AANDISS software, was het voor David een fluitje van een cent om zichzelf toegang te verschaffen tot de volledige interface van het schip en een routine te programmeren waardoor hij op voldoende afstand van de aarde vanzelf wakker werd. Vervolgens gaf hij ISTOS de opdracht om ook Thomas te ontdooien.

Toen Thomas doorhad wat David met hem van plan was, smeekte hij om zijn leven. Hij kon er niets aan doen dat hij over David heen gepromoveerd werd, zo beweerde hij. Hij vroeg David om ook aan Anna en de kinderen te denken. De gedachte aan Anna deed een steek van jaloezie door David heengaan. Dat had hem nog bozer gemaakt en hij had Thomas vlugger dan hij van plan was de schedel ingeslagen. De enige spijt die David voelde terwijl hij Thomas' doodskest dicht schroefde, was dat hij zijn vroegere rivaal niet wat meer had laten lijden. David was ervan overtuigd dat hij alle sporen van zijn misdaad gewist had toen hij opnieuw in cryo-slaap ging, maar ISTOS was hem toch te slim af geweest.

'Dat zal me geen tweede keer overkomen,' vloekt David binnensmonds.

'Ik zeg het nog éénmaal, David. Ga die luchtsluis niet binnen.'

Zweet parelt op Davids hoofd. Met een laatste inspanning

neemt hij zijn slachtoffer onder de oksels en sleurt hij het lijk achterwaarts de luchtsluis in. Zodra Thomas' voeten over de drempel slepen, laat David zijn last vallen. De doffe klap waarmee Thomas op de vloer neerkomt, overstemt het gesis van de automatisch sluitende deur van de luchtsluis.

'Wees niet bang, Thomas,' zegt David. 'Ik zal Anna en de kinderen wel troosten.'

David stapt langs het lijk terug naar de deur. Hij drukt op de knop om ze weer te openen, maar er gebeurt niets. Hij drukt nogmaals, maar de deur geeft geen krimp.

'ISTOS?' roept David. 'Heb jij de deur geblokkeerd?'

'Nee David, zelfs als ik dat zou willen, dan zou ik dat niet kunnen, want dat zou een gewisse dood voor jou betekenen. Er is maar voor tien uur zuurstof in de luchtsluis.'

'Waarom gaat de deur dan niet open?'

'Omdat het contact aan de binnenkant van de luchtsluis is doorgebrand. Dat was een van de 71.043 onherstelbare gebreken waar ik het over had.'

'OK, maar er is altijd een handmatige manier om dit soort deuren te openen, niet?'

'Dat is zo, maar door een statistisch zeer uitzonderlijke samenloop van omstandigheden is ook het slot dat manueel bediend kan worden buiten werking. Er is een veer gesprongen in het inwendige mechanisme. Dat is nog een van die niet cruciale defecten.'

'Waarom heb je me daar niets over gezegd?'

'Ik heb je voor je eigen bestwil tot vijf keer toe gesmeekt de luchtsluis niet binnen te gaan; je negeerde al mijn waarschuwingen.'

'Maar je hebt niets over het kapotte slot gezegd.'

'Dat was een bewuste keuze.'

'Ik dacht dat je geen mensenlevens in gevaar mocht brengen?'

'Ik ben steeds binnen mijn protocollen gebleven.'

'Door niets te zeggen over dat slot heb je mijn doodvonnis getekend. Je zei net dat er maar voor tien uur zuurstof in de sluis zit. Binnen tien uur ga ik dood door verstikking.'

‘Ik bleef binnen de protocollen omdat je nog niet reddeloos verloren bent.’

‘Vertel! Is er nog een andere manier om de deur van binnenuit te openen?’

‘Van binnenuit niet, nee, maar op het moment dat de deur dichtging, ben ik gestart met het wekken van een arrestatieteam. Zij zullen net genoeg tijd hebben om de deur van buitenaf te openen en je levend te bevrijden. De kans dat je voor de rechtbank moet verschijnen en veroordeeld wordt voor moord stijgen daarmee wel tot 99.9%.’

‘Verdomme ISTOS!’ vloekt David. Hij beseft dat het intelligente beheersysteem van het schip hem te slim af is geweest. ‘Ik heb geen zin om de rest van mijn leven in de gevangenis door te brengen.’

David klopt als een bezetene op de knop om de deur naar de vrijheid te openen, maar het is vergeefse moeite. David zakt moedeloos neer naast Thomas’ lijk. Hij kijkt naar de knop om de luchtsluis aan de buitenkant te openen. Zal hij gedurende negen uur aan de verleiding kunnen weerstaan om die uit te proberen, of zal hij samen met Thomas de koude en eindeloze ruimte verkennen? Hij ziet hoe zijn bevende vinger boven de knop blijft hangen. Dan neemt hij een besluit.

Monoloog 1: Opa

In een doos die ik nooit opende, zit speelgoed waar ik nooit mee speelde, met een stijgende waarde die ik nooit zal verzilveren, een mooie erfenis voor de vrouw die niet van mij houdt en de zoon die mij nooit bezoekt.

Zal de kleinzoon die ik nog nooit zag de doos mogen openen? Zullen de kostbaarheden geduldig wachten op een schatjager op zolder? Of zullen ze op een dag, net als ikzelf, gewoon ophouden te bestaan?

Had ik mijn droomvrouw niet veroverd en er niet mee kunnen trouwen, ik zou nog altijd van haar houden. Achteraf bekeken was de verscheurende pijn van het gemis van de vrouw uit mijn verbeelding me liever geweest dan de afstompende scheiding van zij die in de werkelijkheid niet was wie ik dacht dat ze was.

‘Wees voorzichtig met fantasiebeelden,’ waarschuwt sindsdien een stem binnenin mij. ‘Ze zouden wel eens in de realiteit kunnen terechtkomen. Daar lossen ze op als sneeuw voor de zon.’

Ik ben al schrijvend op zoek gegaan naar de waarheid. Het was vergeefse moeite; de werkelijkheid wordt gesponnen uit betekenisloze feiten en geweven met losse draden als woorden op zoek naar een zin. Wie ze wil ontrafelen, blijft uiteindelijk met lege handen achter. Woorden worden leugens van zodra je ze aan papier toevertrouwt. Enkel dromen liegen nooit; zij hebben niet de pretentie iets anders te zijn dan wat je je verbeeldt.

Net zoals het speelgoed dat ik koop, blijven mijn dromen voortaan onuitgepakt.

Elk jaar stuur ik mijn zoon twee kaartjes; eentje op zijn verjaardag, eentje met Nieuwjaar. Ze worden nooit teruggestuurd. Ik maak mezelf wijs dat ze bij mijn zoon op de schoorsteenmantel staan en dat mijn kleinzoon naar zijn opa vraagt. Ik verkiez de kleur van mijn dromen boven de grijsheid van mijn zijn. Geen woord kan tippen aan mijn gedachten.

Al die tijd leefde ik van cijfers, zij het zeer tegen mijn zin. Ik kocht er voedsel mee en beschutting en dozen die ik nooit opende. Veertig jaar lang telde ik op, trok ik af, deelde en vermenigvuldigde ik. Gaandeweg werd ik overbodig, maar de jaren camouflerden mijn aanwezigheid. Pas toen het kantoor verhuisde naar een nieuwe locatie, werd ik opgemerkt en liet men mij gaan.

Ik mis de cijfers niet. De wereld was cijferloos tot we hem begonnen te meten. Het leven was cijferloos tot we er een tijd op plakten. De mens was cijferloos tot we elkaar begonnen te rangschikken op basis van kennis, macht, vermogen.

Cijfers maken van gedachteloze denkers gewetenloze weeters. Hoeveel is een leven waard? Ik kon het de klanten van de *Veilig en Voorzienig Verzekeringsdienst* tot op de cent vertellen, al geloofde ik er zelf geen jota van. Hoeveel is mijn leven waard? Wat is de prijs van mijn dromen?

Monoloog 2: Oma

Trouw nooit met een man die in de verzekeringssector werkt. Ik wist vooraf niet hoe de carrière van mijn toekomstige er zou uitzien, maar ik had moeten weten dat het een vlakke rit zou worden. Als pril koppel gingen we niet op restaurant omdat we spaarden voor een wagen. Als trotse verloofden, gingen we niet op reis omdat we spaarden voor een huis. Als kersvers gehuwden namen we geen hond omdat we spaarden voor een kind.

We kochten een wagen; we kochten een huis; we kregen een kind. Maar we gingen niet op restaurant omdat het thuis beter

was. We gingen niet op reis omdat het thuis beter was. We namen geen hond omdat ... Ja, waarom eigenlijk niet?

Toen ons zoontje vijf werd, besloot ik dat er iets moest veranderen. Het was al lang geleden dat ik de zee nog had gezien. Sinds de geboorte van ons kind waren we amper verder dan tien kilometer van de kerktoren weg geweest. Ik boekte een lang weekend met het hele gezin in een appartementje aan de kust. Ik betaalde ervoor met het geld dat ik maandenlang opzij had gelegd met dat ene doel voor ogen. Mijn man mokte toen ik hem voor het voldongen feit stelde, maar hij kon er niet onderuit.

‘OK,’ zei hij tenslotte, ‘maar kom achteraf niet klagen als de uitstap tegenvalt.’

Het viel tegen. Hoewel het hartje zomer was, regende het drie dagen zonder ophouden. De eerste dag hadden we met z’n drieën tot diep in de nacht diarree na het degusteren van een lauw vispannetje met dito frieten. De tweede dag werd onze zoon in de hand gebeten door een hond die niet gestreeld wilde worden. Op de derde dag vertrokken we zo vroeg mogelijk.

De weg naar huis had zijn *zie-je-wel-ik-had-het-nog-zo-ge-zegd* triomftocht kunnen worden, maar mijn man zweeg. Zijn stilzwijgen voelde aan als een beschuldiging. De zee was zoveel mooier geweest in onze verbeelding dan in het echt. Mijn demarche had niet alleen zijn ideaalbeeld van de zee vernietigd, maar ook het droombeeld van zijn vrouw aangetast. Erover praten zou het alleen maar erger gemaakt hebben, dus zweeg ik ook. Na dat desastreuze uitstapje werd er nooit meer gesproken over uit eten gaan, reizen of een hond. Het beetje kleur dat nog restte in ons leven, trok weg.

Aanvankelijk berustte ik in mijn lot.

‘Hij houdt te veel van mij,’ hield ik mezelf voor. ‘Als een poppetje in een doosje wil hij me beschermen tegen de boze buitenwereld. Huisje, tuintje, boompje, kindje; wie zegt daar nu neen tegen?’

Ik wist dat ik mezelf iets voorloog. Ik was gevangen in andermans droom en dat gevoel beklemd me. Ik wilde hem niet bedriegen. Ik wilde betrapt worden op bedrog.

Ik was niet verliefd op de man waar hij me mee in bed vond.

Ik voelde geen lust toen ik die andere man — mijn minnaar zoals dat heet — naar het echtelijk bed leidde. Ik raakte niet in paniek toen hij — mijn wettige echtgenoot — thuiskwam en mijn naam riep, noch toen zijn stap op de trap weerklonk. Ik was louter een toeschouwer van de rol die ik mezelf gegeven had.

Ik vond het grappig om zien hoe mijn gelegenheidsbedpartner zijn kleren aanschoot en onophoudelijk herhaalde: ‘Wat moet ik doen? Wat moet ik doen?’

Ik wilde dat er iets veranderde in mijn leven. Overspel leek me daar een goed instrument toe. Er werd geen ruzie gemaakt. Hij nam een advocaat; ik nam een advocaat. Hij repte met geen woord over mijn scheve schaats. Ik kreeg het hoederecht over onze zoon. Ik ben mijn man daar nog altijd dankbaar voor. Ik ben hem na de scheiding trouw gebleven, als een weduwe die de liefde van haar leven heeft gekend en die veel te vroeg moest afgeven. Hem terugzien was onmogelijk; het zou die illusie alleen maar doorprikken. Ik bleef van hem houden in zijn zoon.

Monoloog 3: Droom

Het mes in mijn rug was mijn enige wapen; ik sneed er vrouw en kind mee uit mijn bestaan. Het was de enige manier om mijn dromen van mijn nachtmerries te redden. Mijn hoofd en de hele wereld rondom me deden pijn, en niemand die daar iets van merkte.

Bij de *Veilig en Voorzienig Verzekeringsdienst* ging alles zijn gewone gang. Zoals gewoonlijk wist niemand waar hij mee bezig was, maar iedereen deed wat hij moest doen. Ik voelde een diepe haat in mij opkomen tegen elk van mijn collega's. Het soort haat dat mannen naar een wapen doet grijpen en zonder veel nadenken in het wilde weg rond doet schieten op kantoor, ondertussen de score bijhoudend van de totaalsom aan premies die de verzekering moet uitbetalen voor elke dode en elke gewonde.

Een pijnstillertje nam de hoofdpijn weg en daarmee verdween ook de drang om de werkelijkheid overhoop te schieten. Met het verglijden van de jaren kwam er weer kleur in het zwart van mijn nachtmerries, maar helemaal verdwijnen deed het donker

nooit. Ik droomde van mijn vrouw als weduwe, van mezelf als weduwnaar, en van onze zoon als enige overlevende. Dromen mogen de logica tarten.

Monoloog 4: Werkelijkheid

Ik heb mijn zoon nooit iets voorgelogen over zijn vader. Ik wilde dat hij de waarheid kende. Telkens hij als kind een kaartje kreeg —met zijn verjaardag, met de feestdagen— vroeg hij waarom zijn vader nooit langskwam. Ik zei hem dat zijn vader heel veel van hem hield, maar dat een bezoek niet mogelijk was.

Eenmaal hij ouder werd, aanvaardde hij de realiteit en bleven de vragen uit. Mijn zoon verliet het huis toen hij een meisje leerde kennen. Hij huwde haar en kreeg een schat van een zoontje.

‘Heeft jouw oma geen opa?’ vraagt het kind soms aan zijn vader. Dan toont mijn zoon de kaartjes die op de schoorsteen staan en zegt: ‘Ja, ik heb ook een papa, maar hij is niet zoals de papa van mama; hij is liever alleen. Misschien komt hij ons ooit eens opzoeken, maar ik denk het niet.’

Gisteren kwam mijn kleinzoon op mijn schoot zitten.

‘Oma,’ zei hij, ‘ik heb gedroomd over opa. Ik zwaaide naar hem, ik wilde hem zeggen dat ik zijn kaartjes mooi vond, maar hij zag mij niet. Hij liep gewoon door en keek niet om toen ik hem riep.’

Na veel vijven en zessen besloot de familie Willems toch de verjaardag van opa te vieren. Iedereen wist dat meneer Willems een hekel had aan verjaardagsfeestjes. Telkens iemand in de familie verjaarde, plaagde hij de jarige door te stellen dat die weinig verdienste had aan het feit dat er alweer een jaartje was verstreken.

‘Een mens moet er niets voor doen om ouder te worden,’ placht hij te zeggen. ‘Hij moet er alleen voor zorgen niet te sterven, maar dat heeft een mens meestal niet zelf in de hand.’

Zijn vrouw, zijn kinderen, en zelfs de jongste van zijn kleinkinderen, kenden die zinnestukjes uit het hoofd. Zodra hij op een feestje zijn stelling inzette met ‘Een mens moet er niets voor doen’ viel de rest van de familie in als was het een mantra die luidop en in groep gereciteerd moest worden.

Elk jaar nodigde mevrouw Willems de kinderen en kleinkinderen uit voor een etentje tijdens een weekend dat in de buurt van meneer Willems’ verjaardag viel. Meestal was de hele familie present, maar o wee als iemand opa per ongeluk aan zijn verjaardag herinnerde. Dan was het hek van de dam en begon hij een hele litanie over welke prestaties je wel en welke prestaties je niet hoorde te vieren.

Een diploma behalen, dat was meneer Willems een feestje waard. De kleinkinderen leerden vlug dat opa diep in zijn portefeuille tastte als ze met een goed rapport kwamen aankloppen. Voor zijn dochter organiseerde hij een knaller van een fuif toen haar eerste boek werd gepubliceerd.

Trouwfeesten waren een twijfelgeval, zo vond hij, maar toen zijn oudste zoon eindelijk gescheiden raakte van die feeks van een schoondochter, hield hij een barbecue met als thema 'een nieuwe lente, een nieuw begin!'

Meneer Willems was heel bijzonder. Hij maakte af en toe een karikatuur van zichzelf, maar hij deed dat op zo'n manier dat ieders hart voor hem smolt. Binnenkort zou hij vijfenzeventig jaar worden. Zijn kinderen wilden die gebeurtenis niet onopgemerkt voorbij laten gaan.

'Driekwart eeuw,' argumenteerden ze, 'dat vraagt toch om iets meer dan een etentje bij oma thuis?'

Mevrouw Willems sputterde aanvankelijk tegen, maar gaf uiteindelijk toch toe. Haar kinderen begonnen aan de voorbereiding van een groot feest waarop ze niet alleen de hele familie uitnodigden, maar ook een ruime selectie goede vrienden die oma en opa in de loop der jaren hadden leren kennen.

Meneer Willems had een verre van onverdienstelijk leven geleid. Hij begon zijn carrière als ambtenaar, maar die job verveelde hem al gauw. Het duurde niet lang voor hij zijn eerste bedrijfje begon. Tijdens de tweede zwangerschap van zijn vrouw las hij in de wachtzaal van de gynaecoloog toevallig een recept voor het maken van haarzeep. Het leek hem wel leuk dat zelf eens uit te proberen. Hij scheurde stiekem het artikel uit het damesblad en stopte het in zijn jaszak. Zodra hij thuis was, begon hij te experimenteren.

Hij zag het direct groot. Hij trok zich weinig aan van het oorspronkelijke recept en maakte onmiddellijk een volle badkuip shampoo. De hele badkamer zat onder het schuim. Mevrouw Willems vroeg zich spottend af wat hij met die levenslange voorraad shampoo van plan was, maar haar man hoefde er niet lang over na te denken. Hij was ervan overtuigd dat er wel een centje te verdienen viel in de zeepbusiness. Tot grote verwondering van zijn collega-ambtenaren diende hij zijn ontslag in bij de overheid om voltijds ondernemer te worden.

Toen mevrouw Willems hem uit de badkamer verbande, huurde hij een kantoortje dat hij als labo inrichtte en van waar-

uit hij zijn zaak runde. Dag in, dag uit was hij op de baan om zijn producten aan de man te brengen.

Het bedrijf groeide jaar na jaar op alle vlakken: klanten, personeel, productie, omzet én winst. In het midden van de jaren tachtig kreeg hij, na twaalf jaar hard zwoegen, een aantrekkelijk bod van een multinational. Hij besloot dat het tijd was zijn bedrijf te verkopen, samen met alle formules van het assortiment shampoos en zeepproducten dat hij over de jaren heen ontwikkeld had. Op het moment van de verkoop was hij nog maar een prille veertiger. Hij was gelukkig gehuwd en hij had drie kinderen, waarvan de jongste tien en de oudste veertien jaar was. Hij was rijk genoeg om nooit meer te hoeven werken, maar niet werken lag niet in zijn aard.

Gelukkig vond hij snel een nieuwe hobby. Hij keek vol verwondering op naar het jonge, aanstormende geweld van mensen zoals Steve Jobs en Bill Gates die aan de basis lagen van bedrijven zoals Apple en Microsoft. Toen hij op een dag met zijn eerste computer het huis binnenkwam, zei mevrouw Willems met een diepe zucht: 'O nee, daar komt waarschijnlijk weer een nieuw bedrijfje van.'

En ja hoor, haar man bouwde de zolder om tot een atelier waar hij zelf computers in elkaar knutselde. Hij verkocht die aan de eerste lichting lokale computernerds. In korte tijd lag het hele huis vol met losse computeronderdelen.

Opnieuw moest zijn vrouw hard zijn. Ze dreef meneer Willems' business het huis uit, richting een winkel die hij vijf jaar later verkocht omdat hij alweer een nieuw zot idee had: hij wilde internetpionier worden. Om een lang verhaal kort te maken: de derde onderneming van meneer Willems werd een internetbedrijf dat hij voor veel geld van de hand deed in het jaar 1999, net voor de eerste dot-com bubbel barstte.

Mevrouw Willems, die net oma was geworden, vond het welletjes geweest: 'De kinderen zijn afgestudeerd en het huis uit. We hebben net de geboorte van ons eerste kleinkind gevierd. We hebben al onze zaakjes op een rijtje. Kunnen we het eindelijk wat rustiger aan doen?'

Dat kon, vond opa, en hij reisde samen met zijn vrouw de hele wereld rond. Ze bezochten alle steden en landen waar hij ooit op zakenreis ging. Hij had tijdens zijn carrière de binnenkant van menig bedrijf en menig hotel gezien, maar nu kon hij eindelijk ook wat tijd maken om toeristische attracties te bezichtigen.

Oma moest een list gebruiken om ervoor te zorgen dat opa op de dag van het grote feest in het land was. Alles was heel goed voorbereid; de familie Willems had veel tijd en energie in het evenement gestopt. Voor elke periode in opa's leven waren collega's en vrienden uitgenodigd om op het podium verhalen en anekdotes uit die tijd te vertellen.

Eindelijk was de grote dag daar. Iedereen stond klaar om de jarige met gelukwensen te overstelpen. Het was enkel nog wachten op de komst van het feestvarken. De teleurstelling was dan ook groot toen oma alleen de feestruimte betrad. Het huilen stond haar nader dan het lachen.

'Ik kan opa nergens vinden,' zei ze met een snik. 'Hij zei vanmorgen dat hij nog iets moest regelen. Hij vertrok zonder te zeggen waarheen, noch wanneer hij terugkwam. Nu kan ik hem niet meer bereiken. Hij reageert niet op berichtjes en neemt zijn telefoon niet op.'

Er ging een golf van ongerustheid door de zaal: was er iets gebeurd met opa? Met zijn vijfenzeventig jaar was hij niet meer de jongste.

Zonder dat iemand het merkte, klom een jongeman het podium op. Hij greep de microfoon, zette hem aan, en riep iedereen op tot kalmte.

'Hallo allemaal,' zei hij. 'Er is helemaal geen reden om ongerust te zijn; ik ben hier!'

Het geroezemoes verstomde. Opa's oudste zoon keek de vreemde snuiter boos aan: 'Dit is niet het moment om grapjes te maken, jongen.'

'Ik maak helemaal geen grapje,' antwoordde de jongeman. 'Ik kom jullie mijn nieuwste project voorstellen! Herkennen jullie me niet?'

Opa's oudste zoon wilde het podium opklimmen om de brutale vlegel weg te jagen, maar oma hield hem tegen: 'Wacht even, hij lijkt net op opa toen hij vijftwintig was!'

'Ik ben blij dat er toch één iemand is die me herkent,' zei de jongeman. 'Ik ben inderdaad de jarige waar jullie allemaal op staan te wachten. Alleen word ik vandaag geen vijfenzeventig jaar; dankzij mijn nieuwste uitvinding ben ik weer vijftwintig geworden.'

Vol ongeloof staaarde iedereen in de zaal de jongeman aan.

'Een mens moet er niets voor doen om ouder te worden,' zo begon de jongeman opa's mantra, 'maar hij kan wel iets doen om jonger te worden! Verjongingskuren, dat wordt mijn nieuwe business!'

Hij haalde een doos flesjes vanachter de coulissen en sprak als een echte marktkramer het publiek in de zaal toe: 'Dit is mijn verjongingselixir; wie wil het uitproberen? Wil je proberen, steek je hand in de lucht!'

De zaal stond versteld. Een paar handen gingen aarzelend de hoogte in.

Opa volgde het hele gebeuren vanop afstand in een kamer in een hotel op een boogscheut van de feestzaal. Hij bulderde van het lachen. De acteur die hij had ingehuurd, speelde zijn rol fantastisch. De gelijkenis met zijn vijftig jaar jongere ik was treffend.

Het vakantieoord werd geadverteerd als een verborgen juweeltje. De foto's op de website beloofden een luxueus hotel, een azuurblauwe hemel en weelderig groen aan de waterkant. Ongelooflijk, maar waar: alles inbegrepen kostte een dag in dit vakantieparadijs amper zoveel als een uurtje parkeren in de Antwerpse binnenstad.

Als Cynthia al twijfels had over het verleidelijke aanbod, dan verdwenen die als sneeuw voor de zon van zodra de toeristenbus haar bij het vijfsterrenhotel afleverde. Ze kreeg een kamer met een adembenemend uitzicht en een diner waar ze duimen en vingers bij aflikte. Het enige nadeel was het totale gebrek aan mobiele bereikbaarheid, maar die *digitale detox* werd als een voordeel gepresenteerd.

De volgende ochtend verwonderde Cynthia zich erover dat de andere gasten er —op de nieuwkomers na— eerder uitgeblust en vermoeid bij zaten tijdens het ontbijt, maar haar gedachten dwaalden al gauw af naar haar voornemens voor de dag. Ze zou een lange ochtendwandeling maken rond het meer, genieten van een heerlijke lunch en de middag doorbrengen aan de waterkant, ondergedompeld in een romantische bestseller.

Helaas verliep haar dag niet zoals gepland. De voordeur van het hotel was nog niet helemaal dichtgetrokken of daar werd ze al overvallen door een peloton van *influencers* die een oorverdovend salvo verkooppraatjes op haar afvuurden voor gezonde ontbijtgranen, elegante sportkledij, producten voor vrouwelijke hygiëne, energiedrankjes en nog veel meer.

Cynthia nam de vlucht in de richting van het meer, maar het pad werd versperd door een man die alle bijwerkingen van een antidepressivum opsomde. Ze slaagde er nipt in hem te ontwijken, maar werd meteen geconfronteerd met een meisje dat wel een buitenechtelijke dochter van Marco Borsato en Cora van Mora leek. Het liefdeskind prees zingend gefrituurde Italiaanse broodsnacks aan, maar werd ruw verdreven door een zwerm oplichters die Cynthia een account op een nieuw Bitcoin-platform aanbevalen.

Cynthia maakte rechtsomkeert en sprong daarbij soepel over een man die liggend naar haar glimlachte met tanden zo wit en glanzend als porselein. Behendig manoeuvreerde ze rond een kolossale wasmachine die reclame maakte voor een middel tegen kalkaanslag. Alsof haar leven ervan afhing, rende ze het laatste stukje terug naar het hotel.

Daar wenkte een hotelgast die ze herkende van aan de ontbijttafel haar toe vanuit een zijingang. Zonder te twijfelen dook ze het open deurgat in, waarop haar redder de deur dichtgooidde recht tegen de slurf van een roze olifant op rolschaatsen die haar danslessen wilde aansmeren.

“Wat is hier aan de hand?” vroeg Cynthia vol afgrijzen.

“Dat waren de reclameboodschappen waarmee je vakantie betaald wordt,” antwoordde de man somber.

“Maar ik heb mijn vakantie helemaal zelf betaald,” protesteerde Cynthia.

De man keek haar droevig aan: “Dat dacht ik ook, maar als ik eerlijk ben, dan moet ik toegeven dat het naïef van me was te denken dat ik zo’n snoepreis voor zo’n snoepprijsje kon verwachten. Als iets te mooi is om waar te zijn...”

Cynthia maakte zijn zin af: “Dan is het dat vaak ook.”

Het zou nog een lange week worden.

Lara stormde vrolijk de woonkamer binnen.

‘Goed nieuws, Fabio,’ riep ze. ‘Je wordt binnenkort vader!’

‘Vader?’ herhaalde Fabio, alsof hij zich afvroeg of hij Lara wel goed begrepen had. ‘Ik dacht dat we die discussie al gevoerd hadden. We waren het erover eens dat een kind financieel te hoog gegrepen was voor ons.’

Het koppel had verschillende apps gedownload waarmee wensouders een baby op maat konden ontwerpen. Zo’n app toonde aan de hand van een filmpje hoe zo’n designerbaby opgroeide van peuter tot volwassene.

Lara had Fabio ook weten te verleiden tot een bezoekje aan een toonzaal waar je standaardbaby’s kon bezichtigen. De man had al zijn overredingskracht nodig gehad om te verhinderen dat zijn vriendin een toonzaalmodel mee naar huis nam. Uiteindelijk waren ze met een kitten thuisgekomen.

‘Ik weet dat een kind te duur voor ons is,’ antwoordde Lara, ‘maar we gaan er geen kopen, we gaan er eentje krijgen, gratis en voor niks.’

Fabio begreep er niets van: ‘Hoezo eentje krijgen?’

‘Gekkerd,’ porde Lara haar vriend met een vreemd staafje tussen de ribben. ‘Heb je op school nooit over de bloemetjes en de bijtjes geleerd?’

Fabio keek zijn vriendin giftig aan: ‘Hou op met grapjes maken.’

‘Ik ben bloedserius,’ verdedigde Lara zich, terwijl ze met het staafje zwaaide. ‘Kijk maar, twee streepjes.’

Fabio greep zijn vriendin bij haar pols om het vreemde voorwerp beter te bekijken: 'Wat is dat?'

'Een zwangerschapstest,' antwoordde Lara. 'Twee streepjes betekent dat we een kind krijgen ... een liefdeskind.'

'Waar heb je die test vandaan?' vroeg Fabio. 'Zo'n ding is toch nergens meer te verkrijgen?'

'Ik vond een website die vintage spullen verkoopt,' knipoogde Lara. 'Zowaar nog in de originele verpakking.'

'Dat spul is antiek,' spotte Fabio. 'Die test is toch niet meer betrouwbaar?'

'De vervaldatum was 31 maart 2025,' gaf Lara toe. 'Dat is een halve eeuw geleden, maar ik ben er zeker van dat de uitslag correct is. Ik ben zwanger.'

Fabio's mond viel open van verbazing: 'Maar dat is ...'

—

'Wonderlijk!' zei dokter De Schepper. 'Het is dertig jaar geleden dat er nog een baby uit een vrouw is geboren.'

'Hoe is dit kunnen gebeuren?' vroeg Fabio.

Dokter De Schepper keek Fabio schalks aan: 'Heb je nooit over de bloemetjes en de bijtjes geleerd, jongeman? Of was geschiedenis je beste vak niet?'

Fabio maakte zich boos: 'Ik heb vooral geleerd dat de mensheid sinds 2040 niet meer in staat is zich op natuurlijke wijze te reproduceren. Hoe is het mogelijk dat wij vruchtbaar zijn?'

'Je hebt gelijk,' zei dokter De Schepper. 'De kans dat Lara bevrucht raakte, was zo goed als onbestaande, maar kijk, het is toch gebeurd.'

'Wij zijn een medisch wonder!' glunderde Lara.

'Inderdaad,' knikte dokter De Schepper. 'Willen jullie de baby houden?'

Nu was het Lara's beurt om boos te worden: 'Wat is dat voor domme vraag?'

'Ik bedoelde het goed, hoor,' suste de dokter haar. 'Ik heb tijdens mijn studies geneeskunde het keuzevak "geschiedenis van de medische wetenschap" gevolgd. Ik herinner me dat een

zwangerschap geen lachertje was voor de moeder. Als je een fabrieksbaby koopt, dan weet je dat je kind gezond is, en immuun tegen alle bekende ziektes. Je krijgt er ook een garantie op bij ongevallen. Al die voordelen vervallen als je ervoor kiest zelf te bevallen.'

'Dat is zeker iets om over na te denken,' zei Fabio, maar Lara luisterde al niet meer.

—

Zodra haar buikje zichtbaar werd, trok Lara de aandacht van de pers. Het duurde niet lang voor journalisten zich verdrongen voor een interview met de vrouw die er, ondanks de wereldwijde onvruchtbaarheidsepidemie, toch in geslaagd was zwanger te worden.

Lara weigerde alle microfoons en camera's, maar ze kon niet vermijden dat ze overal ter wereld een nieuwsitem werd. Fabio zat er flink mee verveeld, niet met de belangstelling die hen als koppel te beurt viel, maar met het feit dat Lara op geen enkel aanbod wilde ingaan.

Op een dag kwam hij thuis met een advocaat.

'Lara lief,' zei hij. 'We hebben van massa's steenrijke koppels de vraag gekregen of onze baby te koop is.'

'Er is geen enkele wet die de verkoop van baby's verbiedt,' legde de advocaat uit. 'Er gelden ook geen regels wat betreft de prijs. Die wordt door de vrije markt bepaald.'

Fabio verduidelijkte: 'Dat betekent dat we onze baby aan de hoogste bieder kunnen verkopen.'

'Maar dat wil ik helemaal niet!' riep Lara uit.

'Het is ook mijn kind, Lara,' argumenteerde Fabio, met een blik op de advocaat. 'Ik heb hier toch ook iets in te zeggen?'

'Meneer heeft gelijk,' nam de advocaat het van hem over. 'Als mevrouw de baby helemaal voor haarzelf wil houden, dan wil meneer zijn helft van de baby weliswaar aan mevrouw afstaan, maar dan heeft hij in principe recht op een schadevergoeding ten belope van de helft van het hoogste bod.'

'Wat?' tierde Lara. 'Over hoeveel geld spreken we?'

De advocaat nam een papiertje en schreef een bedrag neer.

‘Waarom doe je me dit aan, Fabio?’ smeekte Lara.

‘Met zo’n som geld kunnen we al onze leningen in één keer afbetalen,’ zei Fabio. ‘Dan nog houden we voldoende over om tien kinderen te kopen.’

Lara balde haar vuisten: ‘Ik wil helemaal geen fabrieksbaby’s! Ik wil mijn eigen kind baren én opvoeden.’

‘Als mevrouw toestemt om haar eerste baby te verkopen,’ ging de advocaat onverstoord verder, ‘dan is meneer bereid een contract te ondertekenen waarin hij garandeert dat mevrouw de volgende baby die hij met haar concipieert samen met hem mag grootbrengen.’

‘Spreek erover met je eigen advocaat,’ spoorde Fabio de vrouw die zijn kind droeg aan.

‘Sukkel!’ foeterde Lara. ‘Je weet best dat ik geen eigen advocaat heb.’

‘Ik zou mevrouw toch aanraden een raadsheer onder de arm te nemen. Als mevrouw in haar toestand haar eigen verdediging wil opnemen, dan zie ik dat niet goedkomen.’

Het kwam niet goed. Lara moest noodgedwongen plooiën voor Fabio’s wil. Het koppel werd op slag schatrijk, maar er kwam geen tweede mirakel. De liefde was voorgoed verdwenen.

HET STREVEN NAAR GELUK

Een geniaal idee

President Lincoln zei ooit: 'Je kan een tijd lang een heel volk misleiden. Je kan zelfs een deel van het volk de hele tijd bedotten. Maar je kan nooit de hele tijd een heel volk bedriegen.'

Het is duidelijk dat de oude Abraham mij niet kende. Hoe kon hij ook? Ik was nog niet geboren toen een fatale kogel zijn schedel doorboorde op die Goede Vrijdag in 1865. Het geheim van mijn succes is bedrieglijk simpel. Het verwondert me dat niemand er eerder op kwam. Dat zegt natuurlijk veel over mijn genie.

Toen Thomas Jefferson in 1776 de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring neerpende, schreef hij dat wij, het volk, van onze Schepper het onvervreembare recht hadden gekregen op leven, vrijheid en het streven naar geluk. Hij schreef niet dat elke mens recht had op geluk, enkel op het streven ernaar. Hij vond dat waarschijnlijk het hoogst haalbare.

Iedereen weet immers dat geluk een onbereikbaar doel is, of niet? Als je er dieper over nadenkt, dan merk je dat er een logische fout zit in Jeffersons pennenvrucht. Als geluk inderdaad onbereikbaar is voor ieder van ons, waarom doen we dan allemaal zoveel moeite ernaar te streven? Dat is een vraag waar menig filosoof zich de tanden op heeft stukgebeten, maar ik ben een ondernemer. Ik doe niet aan filosofie. Met wijsbegeerte kan ik mijn boterham niet verdienen.

Dit waren de gedachten die spontaan in me opborrelden

tijdens mijn zoektocht naar een product waar ik de wereld mee kon veroveren. En toen zag ik plots het licht. Wat als ik plezier als geluk verpakte? Zou ik dat dan ook als geluk kunnen verkopen? Daar was vast een markt voor. Ik wist meteen dat mijn idee geniaal was.

Plezier, verpakt als geluk

Mijn ego kreeg een flinke knauw toen ik me realiseerde dat ik niet de enige was —en al helemaal niet de eerste— die geld probeerde te verdienen met het verkopen van geluk. Onderweg naar mijn kantoor, werd ik geconfronteerd met een reclamebord waarop in reuzegrote letters de woorden *Open Happiness™* stonden gedrukt, naast een al even grote fles frisdrank waar rode bubbels van plezier uit ontsnapten.

Aan mijn rechterkant prees de slogan *Life's Good* mij elektronische apparaten aan. Aan mijn linkerkant werd mij volledige vrijheid verzekerd als ik een luxueuze auto kocht. Even verder bood een vliegtuigmaatschappij mij zowel de vrijheid van een vogel als een leven als God in Frankrijk aan. Ik zwijg nog over wat voor mooie beloftes advertenties voor alcoholische dranken mij voorspiegelden.

Overal waar ik om me heen keek, probeerden bedrijven mij tegen betaling een gevoel van vrijheid en geluk te bezorgen, terwijl dat in principe onvervreemdbare rechten waren, mij door een hogere macht gegeven. Wat Jefferson twee en een halve eeuw geleden ook dacht te weten, ik wist wel beter: een gratis lunch bestaat niet.

Waarin geluk verschilt van plezier

Aan de voordeur van mijn kantoor werd ik aangeklampt door twee jonge mannen in een net, zwart pak.

‘Hebt u de Here Jezus al in uw hart gesloten?’ vroegen ze.

Zelfs de Schepper was een verzinsel dat me als koopwaar werd aangeboden. Uit pure frustratie gooide ik de deur voor

hun neus dicht. Het duurde gelukkig maar de tijd om mijn beker meeneemkoffie leeg te drinken vooraleer ik opnieuw overtuigd raakte van mijn eigen genialiteit.

Ik was misschien niet de eerste of de enige ondernemer die munt wilde slaan uit de volharding van de mensheid wat betreft het vergeefse streven naar geluk, maar ik was zonder twijfel de slimste. Zelfs mijn meest te duchten concurrenten slaagden er niet in te begrijpen wat het verschil was tussen plezier en geluk. Ze hadden de klok wel horen luiden, maar ik was de eerste die ontdekte waar de klepel hing.

Nu ik alles bereikt heb wat er te bereiken viel, kan ik het grote geheim wel verklappen. Het is werkelijk heel eenvoudig. *Van geluk krijg je nooit een kater, van plezier meestal wel.* Als je plezier verpakt als geluk, dan moet je vermijden dat je je klanten met spijt en ellende opzadelt.

Van de frisdrank die voorgesteld wordt als een bron van geluk, krijg je diabetes, obesitas, en vast nog een hele resem andere kwalen. Je denkt dat je elektronische apparaten bezit, maar hoe meer je er gebruik van maakt, hoe meer die apparaten een deel van jouw leven beginnen op te eisen.

Dat je auto niet echt je vrijheid is, merk je vlug genoeg als je in de file staat. Als je nog met fossiele brandstof rijdt, dan help je de wereld om zeep. Met een elektrische wagen kan je tijdelijk je geweten sussen tot je beseft welke tol de productie van de batterij eist van mens en natuur. Die vliegreis naar Parijs bezorgt je vliegschaamte. Dat je een kater kunt krijgen van alcohol en drugs, hoeft ik niet uit te leggen. Je mag voor mijn part geloven in een Schepper, maar kom niet bij mij aankloppen als die je in de steek laat, en je op je eentje tegenslag na tegenslag moet zien te overwinnen.

Een mooie droom

‘Mijn concurrenten zijn stuk voor stuk charlatans!’ zei ik tegen mijn spiegelbeeld in de lift. ‘Ik moet een product bedenken dat mensen plezier bezorgt dat haast niet te onderscheiden is van geluk!’

Dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Waar maak je mensen gelukkig mee? Na een dag lang mijn hersenen gepijngd te hebben, ging ik, weinig wijzer dan toen ik er 's ochtends vertrokken was, terug naar huis.

Tijdens de nacht kwam het antwoord als vanzelf in mijn slaap. De volgende morgen ontwaakte ik met een brede glimlach op mijn gezicht. Ik had heerlijk gedroomd en ik wist meteen: 'Dit is het! Als ik mensen dromen kan verkopen, dan kan ik hen gelukkig maken. Heeft er iemand ooit al een kater overgehouden aan een mooie droom?'

Ik sprong uit mijn bed en ik kon niet vlug genoeg terug op kantoor zijn waar ik een plan schetste van een machine die ik de dromenwever noemde. Ik ontwierp mijn nieuwste geesteskind als een toestel dat je aan het plafond boven je bed kon hangen. Het detecteerde de locatie van je hoofd en stuurde een straal naar je hersenen. Dat was praktischer dan een helm, een koptelefoon of een diadeem, bedacht ik. Zo'n ding zou tijdens het slapen alleen maar in de weg zitten.

Niemand investeert in geluk

Over hoe het mechanisme aan de binnenkant van mijn dromenwever zou werken, tastte ik nog in het duister. Ik besepte dat ik een pak geld nodig zou hebben om de technologie verder uit te tekenen en een werkend prototype te bouwen. Ik maakte een lijstje van mogelijke investeerders en belde die een voor een op. Bovenaan stonden geldschietters uit de entertainmentsector.

'Bedoel je dat je een apparaat wil bouwen waarmee mensen films in hun hoofd kunnen afspelen waarin ze zelf de hoofdrol spelen?' vroeg de ene.

'Inderdaad,' antwoordde ik. 'Alleen zal het scenario van die film voor iedere persoon anders zijn omdat geluk zeer persoonlijk is. Mijn dromenwever zal diep in het bewustzijn graven op zoek naar datgene wat elke individuele klant gelukkig maakt.'

'Hoe verschilt je idee van een computergame waarin een speler ondergedompeld wordt in een virtuele wereld?' vroeg de andere.

‘Spelconsoles hebben steeds nieuwe spelletjes nodig. Het garen waarmee mijn machine dromen weeft, is afkomstig van de klanten zelf. Zij creëren hun eigen werelden.’

Dat waren niet de antwoorden die de investeerders wilden horen. Hun geld zat in films, series, games, en in de platformen waarop die aangeboden werden. Als mijn dromenwever werkelijk deed wat ik beweerde, dan was de kans groot dat hun markt als een pudding in elkaar zakte.

Ik kreeg hetzelfde te horen van durfkapitalisten gespecialiseerd in frisdranken, elektronische apparaten, vervoermiddelen, drank en andere consumentengoederen.

‘Als je machine mensen werkelijk alle dromen kan bezorgen waar ze naar verlangen,’ argumenteerden ze, ‘zal niemand nog onze producten willen kopen.’

Het probleem van de farmaceutische sector

Ik had de moed al bijna opgegeven toen ik de financiers opbelde die onderaan mijn lijstje bengelden, een handvol miljardairs die fortuin gemaakt hadden in de farmaceutische sector. Ondanks het feit dat ze nog steeds massa's winst boekten, klaagden ze steen en been.

‘Wij verkochten vermageringspillen die ervoor zorgden dat mensen die niet op dieet wilden, toch mager konden blijven,’ zei de eerste die ik opbelde. ‘Het was een prachtig product, maar we hebben het helaas van de markt moeten halen, want het had een vervelende bijwerking. In combinatie met vettig eten kon het hartfalen veroorzaken. We hebben miljoenen aan schadevergoeding moeten betalen aan de families van de overledenen.’

‘Ons model werkt niet meer,’ zei de volgende. ‘Hoe meer we ons product verbeterden, hoe kleiner onze afzetmarkt werd. Toen we onze pijnstiller verslavend maakten zodat mensen het middel zouden blijven kopen, kregen ook wij een rechtszaak op ons bord.’

‘We ervaren hetzelfde probleem,’ vertelde de laatste. ‘Wij ontwikkelden een vaccin om een epidemie te bedwingen. Het werkte echter zo goed dat één dosis volstond om volledige be-

scherming te bieden. De kost om het vaccin te ontwikkelen, was hoger dan wat we eraan verdienden. Om ons verlies weer goed te maken, bedachten we een nieuwe epidemie en zorgden we ervoor dat we geen tweede keer dezelfde fout maakten. We produceerden een vaccin dat zo slecht werkte dat iedereen minstens één keer per jaar om een boosterprik moest. Helaas, de mensen raakten al die prikken beu en keerden zich tegen ons. We kijken tegen een reeks rechtszaken aan nadat een klokkenluider onze geheime nota's lekte aan de pers. Zelfs de politici die we omkochten, lieten ons vallen. Ze noemen ons nu openlijk bedriegers.'

Ik liet al die potentiële investeerders praten zo lang ze daar zin in hadden, want ik wist niet goed wat ik kon zeggen om hen op te beuren.

'Mensen weten dat dromen bedrog zijn,' probeerde ik toen het stil werd aan de andere kant van de lijn, 'maar als die dromen hen gelukkig maken, dan worden ze graag bedrogen.'

Een product waarmee mensen uit vrije wil bedrogen werden, daar had de farmaceutische sector wel oren naar. Nog dezelfde week ondertekenden de investeerders een *term sheet* waarin een bedrag met negen nullen werd afgesproken. De volgende dag stond er een bedrag met acht nullen op mijn rekening. Er werden mijlpalen afgesproken die gehaald moesten worden, wilde ik de vervolgbetalingen van het beloofde miljard ontvangen.

Een eerste geluk bij een ongeluk

Een half jaar later was de eerste schijf geld al op en moest ik mijn voorlopige prototype presenteren aan mijn broodheren. Ik stond te bibberen op mijn benen. Ik besepte dat ik een verschrikkelijke vergissing had begaan. De eerste versie van mijn machine was geen dromenwever maar een gedachtendief geworden.

In mijn poging om tot diep in het bewustzijn van mijn proefpersonen door te dringen, had ik technologie gebouwd die niet alleen gedachten kon lezen, maar ze tijdens het extrac-

tieproces ook volledig wiste. Iedereen die aan het toestel was blootgesteld, leed aan permanent geheugenverlies.

Ik vreesde het ergste toen ik mijn fout opbiechtte in de bestuurskamer, maar tot mijn verbazing werd ik door de raad van bestuur onthaald op een groot applaus. De tweede schijf van de beloofde investering werd zonder voorbehoud gestort. Ik kreeg zelfs opdracht om nog een paar prototypes te bouwen.

‘We kunnen er een dubbelslag mee slaan tijdens onze vele rechtszaken,’ verklaarde de CEO van de grootste producent van antidepressiva. ‘Als we de straal juist richten, kunnen we met jouw gedachtendief achterhalen wat de advocaten en getuigen van de tegenpartij over ons weten. Tegelijkertijd laten we ze vergeten wat ze van plan waren over ons te vertellen in de rechtbank. Je hebt prima werk geleverd. Proficiat, doe zo voort!’

De farmaceutische sector won rechtszaak na rechtszaak en ik had weer voldoende geld op mijn rekening om verder te werken aan mijn dromenwever. Iedereen was tevreden.

Een tweede geluk bij een ongeluk

Geld heeft helaas de gewoonte om vlug op te raken. Na een jaar stond ik opnieuw voor mijn raad van bestuur in de grote vergaderzaal, dit keer om een tweede prototype te presenteren. Ik had goed nieuws en ik had slecht nieuws.

Het goede nieuws was dat ik het probleem van het geheugenverlies had opgelost. Ook positief was dat ik er nu in slaagde dromen te projecteren in de slaap van mijn proefpersonen. Het slechte nieuws was dat elke droom die ik met mijn machine opwekte, een regelrechte nachtmerrie was. Ik had geen dromenwever gebouwd, maar een paniekzaaier.

Toen ik dit rapporteerde aan mijn geldschietters, vreesde ik het ergste. Wie wil nu een machine kopen die mensen angst-dromen bezorgt? Tot mijn grote verbazing kreeg ik echter ook nu weer een staande ovatie. Er liepen wel duizend bestellingen binnen. Mijn paniekzaaier werd in de grootste apotheken ter wereld geplaatst en projecteerde angst in de geest van voorbijgangers.

De farmaceutische sector kampte met een overschot aan genees- en andere middelen waarvan de werking onzeker was en die ze aan de straatstenen niet kwijt raakten. Door met behulp van mijn tweede poging tot dromenwever mensen bang te maken voor de meest gekke, zelfs onschuldige ziektes en kwalen, was het kinderspel om de grote stock aan overbodige rommel tegen stevige prijzen te verpatsen.

‘Je bent zonder twijfel onze beste investering ooit,’ complimenteerde de voorzitter van de raad van bestuur me. Toen ik de volgende dag mijn bankrekening naakte, stond er een bedrag met negen nullen op. Mijn bedrijf was officieel een unicorn.

Derde keer, goede keer

Ik had nog een pak geld over toen mijn dromenwever klaar was en exact deed wat ik ervan verwachtte. Opnieuw oogstte ik een oorverdovend handgeklap van de bestuurders. Na een geslaagde demonstratie bespraken we het zakenmodel. We besloten het toestel niet te verkopen, maar te verhuren. Dat garandeerde dat mijn bedrijf inkomsten zou blijven genereren zolang de dromenwever werd gebruikt.

Het werd een verpletterend succes, zozeer zelfs dat meer en meer mensen vroegen of ze geen levenslang abonnement konden kopen. Mijn investeerders wreven zich in de handen. Ik had hun verteld over wat Lincoln ooit georakeld had over bedrog, en ze beaamden unaniem: ‘Je kan wel degelijk het hele volk de hele tijd bedriegen, als je maar kan bekomen dat het volk er zelf om vraagt.’

Mijn bedrijf kocht volledige wijken op, gooide ze plat en bouwde ze vol met droomloodsen. Mensen konden er een slaapcapsule huren waar ze tijdens hun slaap voedsel kregen via een infuus. Hun spieren werden machinaal in beweging gehouden om ze te beschermen tegen atrofie.

Op regelmatige tijdstippen lieten we een enquêtedroom op onze klanten los om te peilen naar hun tevredenheid. Die was geen enkele keer lager dan 100%. Onze slapers konden in hun dromen alles eten en drinken wat ze op konden, schuine

schaatsen rijden bij de vleet, zoveel lichamelijke risico's nemen als ze wilden. Omdat het allemaal niet meer dan een droom was, brachten ze zichzelf niet in gevaar. Al onze klanten waren perfect gelukkig.

Sterven van geluk

‘Dit is de laatste zitting van onze raad van bestuur,’ kondigde de voorzitter aan. ‘We hebben met onze winst luxehotels gebouwd waar we ons nu, dankzij de dromenwever van onze goede vriend hier, aan onze wildste dromen kunnen overleveren.’

‘Weet je zeker dat je ons niet wil vervoegen?’ vroeg een bestuurslid me.

‘We hebben een mooie suite voor je gereserveerd,’ zei een ander bestuurslid.

‘Dat is zeer attent van jullie,’ antwoordde ik, ‘maar ik denk niet dat ik daar al klaar voor ben.’

Ik dacht aan wat Thomas Jefferson geschreven had over het leven, de vrijheid en het streven naar geluk. Wat voor leven zou ik hebben in een bed waar alles voor me geregeld werd? Was ik werkelijk vrij als ik afhing van kunstmatige voeding en gerobotiseerde kinesitherapie? Wat had ik eraan non-stop gelukkig te zijn als ik niets anders deed dan slapen en dromen?

Na de laatste bestuursvergadering stapte ik in mijn mini-heli voor een lange vlucht huiswaarts. In geen enkele straat, in geen enkele stad waar ik over vloog, was een levende ziel te bespeuren.

Hier zit ik nu, de enige wakker gebleven mens op aarde. Ik schrijf mijn verhaal neer voor het nageslacht dat ik nooit zal hebben. Ik ben geniaal. Ik ben stinkend rijk. Ik kan wel sterven van geluk.

Vandaag heb ik voor de verandering nog eens mijn lichaam uit de lade gehaald. Ik wil mijn knoken voelen bewegen en me de fysieke vermoeidheid herinneren van een stevige wandeling in de natuur. Het display op mijn cocon vertelt me dat het ondertussen al meer dan vijf jaar geleden is sinds ik er de laatste keer op uit ben getrokken. De tijd vliegt wanneer je je amuseert.

De zetel van de eenpersoonsshuttle die me langs de schijnbaar eindeloze rijen van het mensenmagazijn naar de uitgang rijdt, bereidt mijn spieren voor om op eigen kracht te werken. Het zacht tintelende gevoel roept vergeten verlangens in me op. Het was lang geleden dat ik erotische sensaties met lichamelijkeheid associeerde. Wat zou het fijn zijn nu door een ander mens aangeraakt te worden.

Een blik op de console aan de poort die me van de buitenwereld scheidt, is voldoende om te zien dat de mensheid massaal de virtuele wereld boven de echte verkiest. Artificiële Intelligentie heeft voor elk van ons individueel een veilige omgeving gecreëerd met net genoeg conflict om ons leven interessant te houden.

Robots onderhouden op een efficiënte en energiezuinige manier onze coconparken. Er worden in deze infrastructuur zo'n tien miljoen lichamen bewaard. Toch ben ik de enige mens in een fysiek lichaam in een omtrek van honderd kilometer, zo lees ik op het statusscherm.

Ik twijfel even of het wel een goed idee is me buiten te wa-

gen. Wanneer de poort opengaat, word ik overweldigd door het landschap.

Zo ver het oog reikt, staat de natuur in bloei. Vogels in alle kleuren vliegen onbezorgd in het rond. Wat verderop staat een eenhoorn te grazen. Het fabeldier kijkt even op wanneer ik er voorzichtig naartoe loop, en graast dan rustig verder.

Er klopt iets niet in dit plaatje, denk ik, en dan besef ik dat ik dat zelf ben. Ik keer op mijn stappen terug. Ik mis de geborgenheid van mijn cocon.

Stef Dezwijgere zag de klok op vier uur springen. Hij vroeg zich af wie of wat hem had gewekt. Hij tastte naar zijn voorhoofd en vloekte toen hij een fikse bubbel voelde. Als er iemand 's nachts muggenbeten kreeg, dan was dat meestal zijn vrouw, maar Fleur lag vredig naast hem te slapen. Zij was normaal gezien zijn beste remedie tegen muggen. Zat er toevallig een mug in de kamer die zijn bloed verkoos boven het hare?

Hij wreef nog eens over de harde uitstulping. Geen jeuk, dacht hij. Misschien was het een andere soort beet, van een spin of zo. Hij was te moe om er lang over te piekeren. Hij draaide zich op zijn andere zijde en viel terug in slaap.

Toen hij tweeënhalf uur later opnieuw wakker werd, hoefde hij niet naar de wekker te kijken om te weten hoe laat het was. Hij voelde dat het tijd was om naar het toilet te gaan. Dat betekende dat het halfzeven was, met een foutmarge van hoogstens vijf minuten.

'Ik ken mensen die grof geld zouden betalen om een stoelgang te hebben die zo regelmatig is als die van jou,' zei Fleur altijd wanneer hij erover klaagde dat hij elke dag zo vroeg uit de veren moest om aan zijn natuurlijke behoefte te voldoen.

'Als er belangstellenden zijn om dat "talent" van me over te nemen, dan geef ik het graag gratis weg,' gromde Stef dan. 'Afen toe eens wil ik eens "zonder druk" kunnen uitslapen.'

'Je zou natuurlijk terug in bed kunnen kruipen na je grote boodschap,' beantwoordde Fleur steevast het gezeur van haar man, maar Stef vond dat geen optie. Eenmaal hij uit bed was,

was hij klaarwakker en had hij geen zin om terug onder de lakens te kruipen. Hij maakte slechts één uitzondering: als Fleur zin had om hem op zijn huwelijkse plicht te wijzen, dan ging hij daar met plezier op in.

Die ochtend keek hij met verbazing naar de drol in de pot. Hij knipperde met zijn ogen en kneep zich in de wang om zich ervan te vergewissen dat hij niet droomde. Een tel later stormde hij de slaapkamer binnen: 'Ben je wakker, Fleur? Er is iets vreemds met me aan de hand. Kom je eens kijken?'

Zijn vrouw trok het deken over haar hoofd toen haar man het licht aanknipste.

'Wat scheelt er?' geeuwde ze. 'Hoe laat is het?'

Stef antwoordde niet. Hij was alweer de kamer uitgelopen.

'Wat is er zo belangrijk dat ik om halfzeven mijn bed uit moet?' zuchtte Fleur, toen ze even later naast hem stond. 'Kon dit niet wachten tot na zeven uur?'

'Kijk,' wees Stef naar de worst die in het water dreef. 'Zie jij wat ik zie?'

'Heb je me werkelijk zo vroeg in de ochtend gewekt om naar je stoelgang te kijken?' mopperde Fleur, maar het volgende moment knipperde ook zij met haar ogen. 'Wat voor flauwe grap is dit?'

'Ik ben een en al ernst,' zei Stef. 'Mijn drol heeft alle kleuren van de regenboog. Is dat normaal? Zou ik een of andere rare ziekte opgelopen hebben?'

Voor het eerst sinds ze die dag wakker was, keek Fleur haar man rechtstreeks aan. Ze wilde hem een boze blik toewerpen, maar ze schrok toen ze zijn voorhoofd zag: 'Wat is dat op je hoofd?'

'Op mijn hoofd?' vroeg Stef. Hij herinnerde zich de beet die hem tweeënhalp uur eerder gewekt had. 'Ik denk dat ik een spinnenbeet heb. Waarom?'

Fleur schudde vol ongeloof het hoofd: 'Dat is geen spinnenbeet, Stef. Je hebt verdorie een hoorn op je kop staan.'

—

‘En toen liep ik naar de spiegel, en inderdaad: de bubbel die ik om vier uur ‘s nachts op mijn voorhoofd had gevoeld, was uitgroeid tot een hoorn van zo’n dertig centimeter.’

Stef rilde terwijl hij zijn verhaal deed. Het was kil in het dokterskabinet met de witte muren en het witte meubilair. Enkel een zwart accent hier en een zwarte toets daar doorbraken de monotonie.

‘Ik zie het,’ constateerde dokter Eugenia Ionesco met meer medeleven dan haar strenge uiterlijk en dito bril deden vermoeden. ‘Mag ik even iets testen? Het zal geen pijn doen.’

‘Jazeker, dokter,’ antwoordde Stef. ‘Hebt u er enig idee van wat er met me aan de hand zou kunnen zijn?’

Zonder een woord te zeggen, ging de dokter naast haar patiënt staan. Met opengesperde vingers haalde ze haar hand door Stefs haar. Het volgende ogenblik lagen zijn schouders en de vloer van het dokterskabinet vol kleurige glitters en leek de temperatuur in de kille ruimte met een paar graden te stijgen.

‘Dus toch geen Rhinoceritis,’ mompelde de vrouw, wier huid en haar zo wit was dat ze haast in het interieur opging.

‘Rhinoceritis?’ vroeg Stef.

Vanachter de zware, zwarte montuur van haar bril die in dezelfde stijl als de steriele omgeving ontworpen leek, keek Eugenia hem aan: ‘Dat is een aandoening waarbij een mens geleidelijk in een neushoorn verandert. Het fenomeen deed zich voor in de jaren dertig van de vorige eeuw, maar het duurde tot de late jaren vijftig vooraleer het beschreven werd in de medische literatuur.’

‘Dat heb ik dus niet?’

‘Nee, dankzij de glittertest kan ik die diagnose uitsluiten. Bovendien is de hoorn van mensen met Rhinoceritis gekromd, terwijl die van u kaarsrecht staat.’

‘Wat heb ik dan wel?’

‘Uw stoelgang heeft alle kleuren van de regenboog, uw haar zit vol glitters, en er groeit een hoorn midden op uw voorhoofd,’ somde Eugenia Ionesco de symptomen op. ‘Het lijkt er sterk op dat u in een eenhoorn aan het veranderen bent. Dat is echter slechts een gok, geen medische opinie.’

‘Heb ik Unicornitis? Of bestaat dat woord nog niet?’

‘Er is, voor zover ik weet, geen enkele aandoening zoals die van u beschreven in de medische vakliteratuur. Er bestaat dus nog geen naam voor. U bent de eerste mens in de geschiedenis van de geneeskunde die dit soort klachten rapporteert.’

‘U bent een dokter,’ bromde Stef. ‘Kunt u mij niets voor-schrijven om mijn ongemakken te verhelpen?’

‘Dat moet u aan mij niet vragen, meneer,’ verdedigde de dokter zich. ‘Ik ben een vrouw van de wetenschap.’

Stef keek haar niet begrijpend aan: ‘Als een vrouw van de wetenschap mij niet kan helpen, wie dan wel?’

‘Ik kan u een goede waarzegster aanraden,’ antwoordde de dokter. ‘Wacht, ik zoek even haar adres voor u op.’

—

‘Geen twijfel mogelijk,’ bevestigde Madame Erica Blair. ‘U bent een eenhoorn aan het worden.’

Ze had voorzichtig een paar schilfertjes van zijn hoorn gekrabd, die in een potje gedeponeerd en met een sterk gif vermengd. Eerst liet ze het zuivere gif met een druppelteller in een vaas met bloeiende bloemen vallen. De stelen werden slap en de blaadjes verwelkten terstond. Vervolgens herhaalde ze de behandeling met het mengsel van gif en hoornsnippers.

‘Kijk hoe de bloemen zich herstellen,’ zei de waarzegster, die een bloem uit de vaas nam en ze in haar zuiderse krulhaar stak. ‘Ze zijn mooier dan voorheen.’

Stef zat met open mond te kijken naar de bloemknoppen die als bij wonder opfleurden nadat het gif ze eerst had doen verschrompelen: ‘Hoe is dat mogelijk?’

‘Het is algemeen geweten dat de hoorn van een eenhoorn de kracht bezit om gif te neutraliseren,’ antwoordde Madame Erica. ‘De kwalijke werking van het venijn wordt niet alleen tenietgedaan door je hoorn, maar krijgt zelfs goedaardige, he-lende eigenschappen.’

Zo koel als het kabinet van dokter Ionesco was, zo hartelijk was de spreekruimte van de waarzegster. De muren waren in

warme kleuren geschilderd en de kamer was gedecoreerd met rustgevende objecten: geurkaarsen, een lavalamp, een Boeddhabeeld... Toch voelde Stef zich niet op zijn gemak.

‘Er is iets wonderlijks met u aan het gebeuren,’ probeerde de vrouw hem op te vrolijken. ‘U bent niet zomaar een “unicorn” aan het worden, u bent een unicum. Veel mensen zouden grof geld geven om in uw plaats te zijn.’

‘Waarom heb ik toch altijd talenten die ik niet wil?’ knorde Stef. ‘Met regenboogkak kan ik leven, voor mijn glitterroos bestaat er vast wel een goede shampoo, maar hoe raak ik van die hoorn af? Kan ik hem afzagen?’

‘Hemeltje, meneer Dezwijgere,’ gilte Madame Erica. ‘Dat is geen goed idee. Als er een stukje van een eenhoornhoorn afbreekt, dan groeit dat vanzelf terug. Zodra een eenhoorn echter meer dan een derde van zijn hoorn verliest, dan resulteert dat in een traag, maar zeker overlijden. U wil toch niet sterven?’

De waarzegster haastte zich naar een hoge boekenkast die een volledige wand vulde. Ze klom een laddertje op en nam een boek van de hoogste plank. Er stond een lange titel op het voorplat: ‘Alles wat u ooit wilde weten over eenhoorns, maar waar u niet naar durfde te vragen!’

Madame Erica sloeg het open en begon te lezen: ‘In het verleden werd vaak de fout gemaakt een eenhoorn te vangen en te ontdoen van diens hoorn omdat die magische krachten bezit. Het verwijderen van de hoorn veroorzaakt echter de dood van het gevangen dier. Tegelijkertijd verdwijnt ook alle magie uit de hoorn, waardoor de eenhoornjager twee keer met lege handen achterblijft: geen levende eenhoorn meer, maar ook geen magische eenhoornhoorn.’

‘De eenhoornjager?’ schrok Stef. ‘Zegt u nu dat er jacht gemaakt wordt op mensen zoals ik? Moet ik me zorgen maken?’

‘Geen mensen zoals u,’ verbeterde de waarzegster hem, ‘maareenhoorns zoals u. Dit boek is meer dan anderhalve eeuw oud. Toen was eenhoornjager nog een beroep. Nu niet meer.’

‘Laat me raden,’ snoof Stef cynisch. ‘Het beroep is samen met het fabeldier uitgestorven.’

‘Dat klopt helaas,’ bevestigde Madame Erica. ‘Er werd in

het verleden zo driest op eenhoorns gejaagd dat iedereen er vandaag van uitgaat dat ze van de aardbol verdwenen zijn. Het laatste exemplaar werd in het begin van de twintigste eeuw in een Duits woud gezien. Het werd gevangen door een Engelse trofeejager die dacht dat zijn buit hem onsterfelijkheid zou bezorgen. Op weg naar huis verging zijn boot in een storm. Het lijk van de verzamelaar spoelde aan op de Britse kust, maar van de eenhoorn werd nooit een spoor teruggevonden.'

'Als ik het goed begrijp, dan ben ik vanaf nu loslopend wild voor dergelijke types.'

'Daar zou ik niet voetstoots van uitgaan,' troostte Madame Erica de man die droevig zijn hoorn heen en weer schudde. 'Als ik u was, dan zou ik vooral naar de positieve kanten kijken.'

'De positieve kanten?' vroeg Stef. 'Wat moet ik me daarbij voorstellen?'

De waarzegster bladerde verder in het eenhoornboek en vond de pagina die ze zocht: 'Eenhoorns kunnen wensen in vervulling doen gaan, mits aan een aantal strikte voorwaarden wordt voldaan. Een verzoek aan een eenhoorn moet oprecht zijn en mag niet voor slechte doeleinden gebruikt worden. Zo mag iemand wensen om de sleutel van het eigen huis terug te vinden als die persoon zichzelf per ongeluk heeft buitengesloten, maar niet vragen om de loper van een bank te bemachtigen met de bedoeling alle kluizen leeg te roven.'

'Dat lijkt me een redelijke voorwaarde,' zei Stef, 'maar hoe kan een eenhoorn het onderscheid maken tussen een eerlijke en een bedrieglijke wens?'

'Daar hoeft een eenhoorn zich geen zorgen over te maken. Hier staat waarom niet: "Elke poging om een eenhoorn een laakbaar verzoek te doen inwilligen, zal het effect hebben van een apenpootwens."

'Een apenpootwens? Is dat een verwijzing naar de magische apenpoot die op zo'n manier aan verlangens tegemoet komt dat de wenser zich zijn wens beklaagt?'

'Daar komt het volgens dit boek op neer: "Elk malafide verzoek aan een eenhoorn zal resulteren in een averechts effect. Wie opzettelijk een eenhoorn misleidt, zal daar vroeg of laat

persoonlijk de nadelige gevolgen van moeten dragen.”

‘Ik snap het al,’ knikte Stef. ‘Een bankrover die de looper van een bank wenst, raakt de kluis binnen, maar de kluisdeur valt achter hem dicht, en wanneer hij die weer probeert te openen, breekt de sleutel in het slot. Zoiets?’

‘Dat zou zomaar kunnen, ja,’ beaamde de waarzegster. ‘Het is ook belangrijk om te weten dat een eenhoorn onbaatzuchtig hoort te zijn: “Het fabeldier mag niets wensen waar het zelf beter van wordt. Het mag geen vergoeding vragen voor het tegemoet komen aan een verzoek, noch rekenen op enige andere vorm van compensatie voor een goede daad.”

‘Verdorie,’ grapte Stef. ‘Net nu ik dacht dat er voordelen waren aan mijn vervelende toestand, vertel je me dat ik er zelf niet van mag profiteren.’

‘Ook kan een eenhoorn enkel verlangens vervullen als hij er echt in gelooft,’ las Madame Erica verder. ‘Bij het minste vermoeden dat mensen met wensen niet voldoende inspanning deden om op eigen kracht hun problemen op te lossen, zal de magie van de eenhoorn niet werken.’

—

Stef was al een maand zijn huis niet meer buiten gekomen toen Fleur opgewonden naar binnen kwam gestormd: ‘Je moet meteen met me meekomen. Er is een ongeval gebeurd op de hoek van onze straat. Een doodrijder reed een fietser omver. Het slachtoffer is er erg aan toe.’

Zonder nadenken liep Stef zijn vrouw achterna. Hij viel bijna van zijn stokje toen hij het bloed uit de hoofdwond van de fietser zag gutsen.

‘Kom dichterbij,’ wenkte Fleur haar echtgenoot.

Stef bukte en zijn vrouw tilde de arm van de zwaargewonde man op zodat diens hand de eenhoornhoorn kon aanraken. De uitwerking liet niet op zich wachten. Het bloeden stopte ogenblikkelijk en nog voor een ziekenwagen met loeiende sirenes de straat kwam ingereden, was de man al terug op de been.

‘Ik wou dat die snelheidsduivel rechtsomkeert maakte en

van schaamte in de grond zonk,' zei de wonderbaarlijk genezen fietser.

Hij had zich nog maar net uitgesproken of daar kwam een open sportwagen aangestoven. De omstanders die zich rond Stef, Fleur en de fietser verzameld hadden, deinsden verschrikt terug, maar de cabriolet zonk voor hun ogen weg in het gesmolten asfalt. Alleen het hoofd van de chauffeur bleef boven het wegdek uitsteken.

Fleur keek haar man met een vragende blik aan.

'Sorry, Fleur, dat ging vanzelf,' antwoordde Stef. 'Die wens ging in vervulling voor ik goed en wel besepte wat ik aan het doen was.'

Het nieuws ging de wereld rond: 'Wonderbaarlijke redding door eenhoorn in Belgisch dorp. Fabeldier dan toch niet uitgestorven.'

Het huis van het koppel werd belegerd door journalisten. Omdat hij geen wensen kon doen waar hijzelf baat bij had, moest Stef de hulp van de politie inroepen om aan de persmuskieten te ontsnappen.

De eenhoorn en zijn vrouw werden eerst naar het politiekantoor gebracht waar hij per ongeluk elke opgepakte boef tot bekentenissen deed overgaan. Vandaaruit vertrok het koppel met een anonieme wagen naar een huis dat gebruikt werd voor getuigenbescherming.

Fleur kuste haar man: 'Eindelijk rust!'

Helaas, nog dezelfde avond werd het paar in hun schuilplaats lastiggevallen door politici.

Premier Verbauwheide opende het gesprek: 'Het is een hele eer u te mogen ontmoeten.'

'U klinkt alsof u iets van mij verwacht,' beantwoordde Stef de begroeting.

'U windt er geen doekjes om,' lachte de eerste minister. 'Daar hou ik wel van. Ik zal ook direct zijn. Ik heb gehoord dat u een eenhoorn bent. Eenhoorns kunnen wensen in vervulling doen gaan. Mijn regering en ikzelf zitten met een groot probleem. Er zit een gat in de begroting van ons land. Wij vroegen ons af of u dit voor ons kon dichten.'

‘Dat is toch geen taak voor een eenhoorn?’ zuchtte Stef.

Hij wees naar de televisie waar net de hoofdpunten van het journaal op verschenen. Het belangrijkste nieuws waren de honderdduizenden mensen die spontaan op straat waren gekomen om de aandacht van de eenhoorn op te eisen.

‘Wij willen wereldvrede!’, ‘Red het milieu en het klimaat!’ en ‘Help honger de wereld uit!’ waren maar enkele van de slogans die met grote uitroeptekens het scherm vulden.

‘Sinds het moment waarop ik besepte dat ik een eenhoorn was, heb ik elke dag wereldvrede, het herstel van de natuur en het einde van armoede gewenst,’ legde Stef uit aan de in het beveiligde huis verzamelde politici, ‘maar hoe ik mij ook inspande, ik slaagde er niet in iets ten goede te veranderen.’

‘Dat begrijp ik,’ knikte de eerste minister. ‘Oorlog, de klimaatverandering, honger... Dat soort problemen is ook voor ons te hoog gegrepen. We liggen er al lang niet meer van wakker. Wat wij vragen is een pak eenvoudiger.’

‘Wij wensen dat u met behulp van uw magische krachten de lege schatkist van het land vult,’ zei de minister van Financiën. ‘Dat moet toch binnen uw mogelijkheden liggen? Het gaat per slot van rekening slechts om geld?’

‘Kom,’ spoorde de premier Stef aan, ‘tover zeventienhonderd miljard euro uit uw hoorn en niemand zal u nog lastig vallen. Zoveel is dat toch niet gevraagd?’

‘Het beheer van het budget maakt deel uit van het “goed bestuur” dat burgers van hun ministers verwachten,’ onderbrak Fleur de regeringsleden. ‘Als ministers horen jullie als goede huisvaders de uitgaven en inkomsten in balans te houden, zonder daarbij de bevolking excessief te belasten.’

‘De term goede huisvader wordt niet meer gebruikt,’ merkte de minister van Binnenlandse Zaken op. ‘De officiële bewoording is nu “als voorzichtig en redelijk persoon”. Dat is moderner en genderneutraal.’

‘Dat doet nu even niet ter zake, Sylvia,’ zei premier Verbauwheide.

‘Toch wel,’ ging Stef tegen de eerste minister in. ‘Een voorzichtige en redelijke minister zou nooit zijn toevlucht zoeken

tot een eenhoorn om de problemen van het land op te lossen. Met magie weet je nooit welk resultaat er uit de bus komt.'

'Het is uw verantwoordelijkheid als burger om uw steentje bij te dragen, meneer Dezwijgere,' wond de premier zich op. 'U beschikt over de mogelijkheid om het land te redden. Waarom weigert u dat te doen?'

'Er gelden strikte voorwaarden voor het vervullen van wensen. Wat u van mij verwacht, voldoet niet aan die criteria,' probeerde Stef nogmaals uit te leggen. 'Trouwens, welke garantie biedt u dat er binnen de kortste keren geen nieuw gat in de begroting zit als ik het huidige dicht?'

De premier zwoer bij hoog en laag dat het huidige gat de schuld van de vorige regering was, en dat zijn ploeg het nooit zo ver zou laten komen, maar Stef voelde aan zijn magie dat geen enkel argument zou baten.

'Hij wil ons niet helpen,' zei de premier ten slotte tot de andere politici, alsof Stef er zelf niet bij stond. 'Kom, we zijn hier weg. Ik laat de politie weten dat deze twee charlatans vanavond nog dit huis moeten ontruimen.'

—

'Het spijt me echt voor jullie,' verwelkomde Madame Erica Stef en Fleur. 'Ik had moeten weten dat mensen wonderen niet naar waarde weten te schatten.'

Stef was helemaal overstuur: 'Kijk wat ze over mij op de sociale media schrijven: "Waarom viel het geluk net een egoïst als Stef Dezwijgere in de schoot? Iedere andere gelukzak had zijn talent ingezet om de mensheid te helpen, maar Dezwijgere denkt alleen aan zichzelf!" Het lijkt wel alsof de hele wereld mij een slecht mens vindt.'

'Ik heb het je al eens gezegd, Stef,' zei de waarzegster. 'Je bent geen mens. Je bent een eenhoorn. Wie zulke dingen over jou schrijft, snapt niet wat dat inhoudt. Je kunt niet zomaar met een vingerknip de wereld verbeteren.'

'Ik wou dat de regels om mirakels te verrichten niet zo streng waren,' klaagde Fleur. 'Mensen zouden niet zo gemeen

zijn als het Stef wat gemakkelijker gemaakt werd om aan de vele vragen tegemoet te komen.'

'Dat weet ik zo nog niet, mevrouw Dezwijgere,' zei Madame Erica. 'Mensen kunnen heel ondankbaar zijn. Door een eenhoorn geholpen worden is een voorrecht dat je moet verdienen. Je kan niet zomaar aanspraak maken op de hulp van een eenhoorn.'

'Het is niet eerlijk,' zuchtte Stef. 'Er zijn te veel aanspraakmakers in de wereld.'

'Alles van waarde is weerloos,' mijmerde Madame Erica, terwijl ze Fleur en Stef een knuffel gaf, 'maar bij mij zijn jullie veilig.'

De waarzegster hield woord. Ze maakte de logeerkamer vrij zodat het koppel bij haar kon inwonen.

Met haar als dekmantel, leerde Stef zijn magie gebruiken. Een bakker werd van een muizenplaag bevrijd. Een operazangeres vond haar stem terug. Een broer en zus legden hun jarenlange ruzie bij, tot vreugde van hun ouders.

De kleine wonderen die Stef achter de schermen verwezenlijkte, maakten een groot verschil voor de mensen die een beroep deden op Madame Erica's diensten.

'Ik begrijp nu pas echt wat je bedoelde toen je zei dat ik me op de positieve kanten van mijn "eenhoorn zijn" moest concentreren,' gaf Stef toe.

Ook voor Fleur viel het leven helemaal in zijn plooi na de turbulente eerste weken met een eenhoorn als man. Dankzij mond-tot-mondreclame kwamen steeds meer mensen Madame Erica om raad en bijstand vragen. Fleur stond de waarzegster bij als persoonlijke assistente.

De wereld was bijna het bestaan van eenhoorn Stef vergeten, toen Fleur een van Madame Erica's nieuwe klanten herkende: 'U bent de fietser die in onze straat werd aangereden!'

'Wat een toeval dat ik u hier tref,' antwoordde de man. 'U bent de vrouw van de eenhoorn die mijn leven redde. Mijn naam is Kris Verschaeve. Werkt uw man ook voor Madame Erica?'

Fleur bloosde en knikte bijna van ja, maar Madame Erica was haar voor: 'Het privéleven van mevrouw Dezwijgere is

privé. Waar kan ik u mee helpen?’

‘Op de dag waarop ik aangeraakt werd door een eenhoorn, voelde ik me herboren,’ getuigde meneer Verschaeve. ‘Ik werd een nieuw mens met een nieuwe kijk op de wereld.’

‘Dat is fijn om te horen,’ zei de waarzegster. ‘Meestal komen hier enkel mensen met problemen. Het is een welgekomen afwisseling iemand over de vloer te krijgen die alles heeft wat zijn hart maar wenst.’

‘O, maar ik heb wel degelijk een probleem, Madame Erica,’ onderbrak de man haar. ‘Nu ik een nieuwe mens ben, stoort ik me aan iedereen die niet de kans kreeg om herboren te worden. Mijn grootste wens is dat er meer mensen met een hoorn op het hoofd wakker werden.’

‘Tja, daar kan ik u helaas niet mee helpen,’ zei de waarzegster droogjes. ‘Het was aangenaam kennis met u te maken. Laat mij u naar de voordeur vergezellen.’

Zonder er veel woorden aan vuil te maken, zette ze Kris Verschaeve buiten.

‘Waarom was u zo streng voor die man?’ vroeg Stef, die zoals gewoonlijk ongemerkt de conversatie had meegevolgd. ‘Zijn wens leek me heel oprecht.’

‘Ik weet niet waarom,’ antwoordde Madame Erica, ‘maar ik vertrouwde hem niet. Het was volgens mij geen toeval dat hij hier plots voor de deur stond. Volgens mij was hij naar jou op zoek. Je hebt zijn wens toch niet vervuld, hoop ik?’

Stef twijfelde: ‘Eerlijk gezegd weet ik het niet. Ik dacht terug aan de dag waarop ik die man redde. Dat was een leuke herinnering. Ik vond zijn verzoek niet onredelijk. Ik denk niet dat ik het ingewilligd heb, maar ik weet het niet zeker. Wat als zijn wens uitkomt? Is dat een probleem?’

‘Pieker er maar niet over,’ stelde de waarzegster hem gerust. ‘We horen het wel als het bezoek van meneer Verschaeve een staartje krijgt.’

Fleur probeerde lacherig de gespannen sfeer te verlichten: ‘Wie weet krijgt het geen staartje, maar een hoorntje.’

De volgende dag kreeg de waarzegster opnieuw bezoek van meneer Verschaeve: 'Ik ben zo blij dat ik gisteren bij u op bezoek kwam, Madame Erica. Ik ging boos weg omdat ik dacht dat u mij niet wilde helpen, maar dat was verkeerd gedacht van mij. U hielp mij toch! Vanmorgen werd ik wakker als eenhoorn. Ik kan u daar niet genoeg voor danken.'

Fleur en de waarzegster keken ontzet naar de kromme hoorn op het voorhoofd van de man.

'Er is maar één probleem,' ging de man verder. 'Ik slaag er niet in ook maar één wens te vervullen. Doe ik iets verkeerd?'

Madame Erica verbrak als eerste de stilte: 'Gaaf u even zitten, meneer Verschaeve. Mag ik even mijn hand door uw haar halen?'

De man nam een stoel. De waarzegster ging met haar vingers door zijn haardos: 'Wel roos, geen glitters. Een duidelijk geval van Rhinocerotitis.'

'Rhinocerotitis?' reageerde de man met de hoorn oprecht verbaasd.

'Hebt u vanmorgen al een grote boodschap gedaan?' vroeg Madame Erica.

Meneer Verschaeve fronste zijn wenkbrauwen: 'Wat voor rare vraag is dat?'

'Als ik u was, dan zou ik toch antwoorden,' drong Fleur aan. 'Had uw stoelgang vanmorgen een speciale kleur?'

'Ja, ik ben vanmorgen naar het toilet geweest,' antwoordde de man geprikkeld. 'Nee, mijn drollen hadden geen speciale kleur. Ik heb er niet speciaal naar gekeken, maar voor zover ik me herinner, zagen ze er normaal uit toen ik doorspoelde. Waar gaat dit over?'

'U bent geen eenhoorn aan het worden, meneer Verschaeve,' concludeerde Madame Erica. 'U bent in een neushoorn aan het veranderen. Eenhoorns hebben een rechte hoorn. Die van u is krom, zo krom als de hoorn van een neushoorn.'

'Wat betekent dat?' vroeg de man verschrikt.

'Dat betekent dat ik u doorverwijs naar een echte dokter, meneer Verschaeve,' antwoordde de waarzegster. 'U lijdt aan Rhinocerotitis en hebt medische hulp nodig. Die kan en mag ik u

niet verstrekken omdat ik daar niet bevoegd voor ben. Ik geef u het adres en telefoonnummer van dokter Eugenia Ionesco. Zij zal u vast verder kunnen helpen.'

'Maar...' protesteerde meneer Verschaeve.

'Niets te maren,' zei Fleur streng. 'U moet zo vlug mogelijk dokter Ionesco opzoeken. Misschien kan ze uw transformatie in een neushoorn nog omkeren.'

Voor de tweede keer in twee dagen tijd werd Kris Verschaeve vakkundig door Madame Erica naar buiten gewerkt.

'Het spijt me, dat was niet mijn bedoeling,' verontschuldigde Stef zich, zodra hij zich ervan verzekerd had dat de man weg was.

'Jij kon er niets aan doen,' suste de waarzegster. 'Je dacht dat zijn verlangen oprecht was en het lag in je natuur hem te helpen. Je kon niet weten dat hij die hoorn vooral voor zichzelf wenste.'

Fleur was helemaal ontdaan: 'De arme man, ik hoop dat dokter Ionesco hem kan genezen.'

'Dat doet me eraan denken dat ik Eugenia dringend moet bellen. Het is van het grootste belang dat ze niet aan meneer Verschaeve vertelt hoe hij andere mensen kan besmetten.'

'Is Rhinoceritis besmettelijk?' riep Stef bezorgd uit. 'Dan is het toch net wel belangrijk dat de man weet dat hij andere mensen in gevaar kan brengen? Hoe zit het trouwens met ons? Kunnen wij ook in een neushoorn veranderen?'

'Wij lopen geen risico,' glimlachte Madame Erica. 'De aandoening wordt niet via de lucht overgedragen, zelfs niet via fysiek contact. Een neushoorn besmet andere mensen met Rhinoceritis door middel van opruiende woorden.'

—

'Een herdenking van de slachtoffers van de Holocaust werd brutaal verstoord door een horde neushoorns die de aanwezigen onder de voet liep.'

'Een bijeenkomst van het parlement waar de nieuwe abor-

tuswet gestemd zou worden, werd onderbroken toen een honderdtal neushoorns het parlamentsgebouw bestormde. De parlementariërs moesten lopen voor hun leven.'

'De regering heeft haar toevlucht gezocht in het Kasteel Hertoginnedal nadat tienduizenden neushoorns het centrum van de hoofdstad bezetten.'

De krantenkoppen logen er niet om. Ze berichtten hoe de situatie dag na dag escaleerde. Op de voorpaginafoto's kwam Kris Verschaeve telkens prominent in beeld als leider van de neushoornmilitie.

'Wat heb ik gedaan?' verweet Stef zich. 'Ik heb een monster geschapen.'

'Je kon er niets aan doen,' wilde Madame Erica voor de zoveelste keer herhalen, maar ze kreeg daar de kans niet toe. Plots werd de voordeur ingebeukt.

'Wat gebeurt er?' vroeg Fleur verschrikt, toen het huis overrompeld werd door een paar dozijn in het zwart geklede mannen.

'Alles veilig,' riep de leider van de gemaskerde brigade.

Premier Verbauwhede verscheen grijnslachend op het toneel. Hij wees naar de stapel kranten die op tafel lag: 'Wat er gebeurt? U volgt toch ook het nieuws? De noodtoestand is uitgeroepen over het land. Er is een mirakel nodig om de crisis te bedwingen, een wonder dat alleen een eenhoorn kan verwezenlijken.'

'Ik wens niets liever dan de opmars van de neushoorns te stuiten,' riep Stef, die vanuit de coulissen tevoorschijn kwam, 'maar niets werkt, hoe hard ik ook mijn best doe. Ik heb u de vorige keer al met handen en voeten proberen uit te leggen dat het allemaal zo eenvoudig niet is.'

'Onze experts denken daar anders over,' trad de minister van Binnenlandse Zaken de eerste minister bij.

'Neem die man mee,' beval premier Verbauwhede. 'Laat de vrouwen achter, met hen kunnen we niets aanvangen.'

De hele dag wachtten Fleur en Madame Erica bang af zonder dat er nieuws kwam over Stef. Ze belden de politie die beloofde om langs te komen.

Dat deden ze uiteindelijk ook. 's Avonds laat zetten ze zonder veel plichtplegingen een lelijk togetakelde Stef aan de voordeur af.

'Je hoorn, Stef,' gilte Fleur. 'Waar is je hoorn naartoe?'

Stef kermde van de pijn bij elke beweging, maar hij deed toch een poging om te praten: 'Direct na mijn ontvoering werd ik naar een operatieruimte geleid waar een medisch team klaarstond om een hoorntransplantatie uit te voeren.'

'Een hoorntransplantatie?' riep nu ook Madame Erica uit. 'Wat voor een dwaas idee is dat? Het moment dat jij je hoorn verliest, verliest hij al zijn magie.'

'Dat probeerde ik duidelijk te maken aan de chirurg die me opwachttte,' zei Stef, 'maar de eerste minister gaf het bevel om toch met de operatie door te gaan.'

Hij nam een slokje van het glas water dat Fleur hem aanbood.

'We werden allebei naast elkaar op een bed gelegd en onder narcose gebracht,' ging hij verder. 'Toen ik wakker werd, tastte ik naar mijn voorhoofd. Mijn hoorn was weg. Ik keek naar het bed naast me en ik zag dat mijn hoorn getransplanteerd was naar de eerste minister.'

Fleur kon haar tranen niet meer inhouden, toen Stef haar grootste angst onder woorden bracht: 'Ik wist dat ik niet lang meer te leven had.'

'Ik bel dokter Ionesco,' zei Madame Erica. 'Misschien kan zij je nog redden.'

Stef hield haar tegen: 'Het heeft geen zin meer. Het is te laat voor mij. Het is te laat voor iedereen.'

Fleur schudde heftig haar hoofd: 'Dat kan niet! Dat mag niet!'

Stef liet zijn hoofd zakken: 'Er is niets meer aan te doen. Zet de tv op en je zal begrijpen wat ik bedoel.'

'We onderbreken deze uitzending voor een mededeling van de eerste minister,' zei het nieuwsanker van dienst.

Het beeld zoomde uit en daar zat premier Verbauwhede. Op zijn voorhoofd prijkte een rechte hoorn. De regisseur schakelde over naar een andere camera en toonde een close-up van de eerste minister.

‘Waarde landgenoten,’ begon die aan zijn toespraak, ‘in een onbaatzuchtige daad van opoffering liet ik vandaag de hoorn van een eenhoorn op mijn hoofd transplanteren. De ingreep verliep zonder complicaties en ondanks de zware operatie stel ik het goed.’

Hij keek even naar links en vervolgens naar rechts, zodat de kijkers zijn hoorn goed in profiel konden zien.

‘We herinneren ons allemaal hoe de donor van deze hoorn, Stef Dezwijgere, enkele maanden geleden grote wonderen verrichtte, maar zich vervolgens in het verborgene terugtrok omdat hij de druk van zijn taak niet aankon. Na rijp beraad nam ik de beslissing om de fakkel, of in dit geval de hoorn, van hem over te nemen. Het was mijn bedoeling de magische eigenschappen van de hoorn te gebruiken om het land te redden. Helaas...’

‘Jij grote klootzak,’ vloekte Madame Erica naar de tv. ‘Hoe kon je zo dom zijn?’

‘Helaas,’ herpakte de premier zich, ‘had de ingreep niet het verwachte effect. Ik ben nu wel een eenhoorn, maar ik beschik niet over de bijbehorende magische krachten.’

‘Wat had je dan gedacht, klojo?’ foeterde de waarzegster.

Fleur greep haar bij de arm: ‘Stef is er erg aan toe, Erica.’

Eén blik op Stef was voldoende om te zien dat de eenhoorn zonder hoorn niet lang meer te leven had. De waarzegster hief machteloos haar armen in de lucht.

‘Toch was de operatie niet zinloos,’ vervolgde de eerste minister.

Die wending bracht Madame Erica van haar stuk: ‘Ah nee? Hoezo niet?’

De premier wenkte een aantal mensen die buiten beeld stonden. Een voor een ging de voltallige regering achter en naast hem staan. Alle ministers droegen een rechte hoorn op hun voorhoofd die duidelijk nep was.

‘De hoorn van een eenhoorn is een krachtig symbool,’ ver-

klaarde de eerste minister. ‘Het wordt ons wapen in de strijd tegen de neushoorns die ons land willen ontregelen met hun domme, kromme hoorns.’

Fleur kon het niet meer aanzien. Met een woedende klik op de afstandsbediening legde ze de premier het zwijgen op.

‘De jaren dertig zijn terug van weggeweest,’ jammerde ze.

‘Rechte hoorns hier, kromme hoorns daar, allebei denken ze aan de juiste kant van de geschiedenis te staan,’ vatte Madame Erica het samen, ‘maar ondertussen wordt de bevolking die zich tussen beide partijen bevindt, langzaam maar zeker vermorzeld.’

‘Ik ben blij dat ik het alvast niet meer mee hoeft te maken,’ kreunde Stef, en hij blies zijn laatste adem uit.

ZE ZEGGEN DAT LIEFDE BLIND IS

Op de dag dat ik zestien werd, zag ik voor het eerst het gelaat van een meisje. Het was de meest opwindende gebeurtenis die ik tot dan toe had meegemaakt in mijn jonge leven. Ik had natuurlijk al veel meisjes ontmoet, maar hun gezicht had ik nooit gezien —of toch niet ‘echt’ gezien.

Nee, ze droegen geen masker en ik was ook niet blind. Wanneer ik mensen aankeek, zag ik twee ogen, een neus, een mond en haren op de juiste plaatsen. Ik wist dat deze elementen samen een gezicht vormden, maar ik kon dat gelaat nooit echt ‘zien’, want ik was gezichtsblind. Dat ben ik trouwens nog altijd. Ik herken geen gezichten, zelfs als het gaat om mensen die ik al meermaals ontmoet heb —of verondersteld ben te kennen.

Zoek het maar op als je me niet gelooft. Er bestaat een moeilijke naam voor: ‘prosopagnosie’. Het is een zeldzame aandoening, maar ik ben zo’n uitzonderlijk geval dat aan die stoornis lijdt.

Wanneer een juf in de lagere school ‘Kijk, daar is je mama!’ riep, dan rende ik naar de moeder van een ander kind omdat ik het gezicht van mijn moeder niet herkende. Op de middelbare school verwarde ik de leerkracht Engels met die van Nederlands, die van aardrijkskunde met die van biologie... Ik probeerde me op hun klederdracht te concentreren om ze van elkaar te onderscheiden, maar dat werkte enkel met de leraar wiskunde. De rest van het onderwijsteam had meer gevoel voor mode en vooral een uitgebreidere garderobe.

Ik herinner me hoe ik gepest werd toen ik klein was, maar

na verloop van tijd leerde ik fantastische vrienden kennen die T-shirts en truien droegen met hun naam op, of toch minstens met de eerste letter van hun voornaam. Kortom: voor elk praktisch probleem dat mijn ongemak met zich meebracht, bestond er een praktische oplossing.

Op mijn prosopagnosie na was ik volkomen normaal, maar toen ik zestien werd, zag ik een meisje. Plots stond mijn hele wereld op zijn kop.

Het gebeurde in een winkelcentrum en ik was totaal verast. Ik vroeg mezelf af wat er zo speciaal was aan dat specifieke meisje. Op de een of andere manier leek ze niet op alle andere meisjes. Ik kon echter niet uitleggen waarin ze van hen verschilde, want ze was het enige meisje dat ik echt kon zien.

Zonder dat ze het merkte, staaarde ik haar minutenlang aan. Ze was druk aan het praten met haar vriendinnen. Toen de gezichtsloze meisjes afscheid van haar namen, hoorde ik hen 'Dag Clara, tot morgen!' zeggen. Ik vergat even waar ik was. Ik was te overweldigd om haar te volgen toen ze het winkelcentrum verliet.

Ze zeggen dat liefde blind is, maar ik was ervan overtuigd dat bij mij net het omgekeerde gold. Ik was verliefd op Clara omdat zij de enige was die ik kon zien. Ik wist zeker dat ik haar zou herkennen als ik haar ooit terugzag.

De volgende dagen slenterde ik meermaals door het winkelcentrum in de hoop Clara opnieuw te ontmoeten, maar zonder resultaat. Ik zag alleen maar onherkenbare, anonieme gezichten. Thuis bekeek ik als een gek de profielfoto's van alle Clara's die ik op sociale media kon vinden, maar de Clara die ik zocht vond ik nergens online.

—

Weken verstreken en ik had de hoop al bijna opgegeven toen ik haar plots zag lopen in de stad. Zelf zat ik op de bus met een paar van mijn vrienden die achteloos bezig waren op hun telefoon. Ik wilde op het raam kloppen, haar naam roepen om haar aandacht te trekken, maar ik durfde niet. Ik zou mezelf er

alleen maar onsterfelijk belachelijk mee maken. Ik kon mijn ogen niet van haar afhouden, maar ze keek niet terug. Trouwens, zelfs al had ze teruggekeken, dan nog had ze me niet herkend. Ze wist immers niet wie ik was.

Daar moet ik verandering in brengen, dacht ik.

Ik besloot voor en na schooltijd een omweg te maken langs de buurt waar ik haar vanuit de bus had gezien. Ik fietste ook herhaaldelijk langs het nabijgelegen park, maar het duurde tot het weekend voor mijn verwoede zoektocht eindelijk vruchten afwierp.

De zon scheen. Er was geen wolkje aan de lucht. Het was ideaal weer om naar het park te gaan. Ik liet pardoes mijn fiets vallen toen ik haar zag. Ik rende naar haar toe en riep: 'Hé, jij bent Clara!'

'Dat klopt,' antwoordde ze. 'Wie ben jij? Kennen wij elkaar?'

'Ja ... nee ... wel, ik ken jou, maar jij kent mij niet,' zei ik, mezelf verwensend omdat ik haar zonder nadenken aangesproken had. 'Mijn naam is Thomas. Ik ... Ik weet niet goed waarmee ik moet beginnen. Het is nogal ingewikkeld.'

'Wacht even, ik denk dat ik je fiets herken,' zei ze, wijzend op het limoengroene rijtuig dat een paar meter verder lag. 'Mijn slaapkamerraam kijkt uit op de straat. Zou het kunnen dat ik je elke dag belachelijk traag voorbij zag fietsen, soms tot driemaal toe in minder dan een kwartier tijd?'

'Ja, dat was ik,' lachte ik blij. 'Mijn vrienden noemen mijn fiets mijn "Kawasaki zonder motor", maar het kan me niet schelen dat ze er de spot mee drijven. Ik ben zo blij dat hij je is opgevallen. Ik was je al een tijdje aan het zoeken.'

Ik besepte te laat dat ik misschien een tikkeltje te enthousiast klonk.

'Mij aan het zoeken?' vroeg ze. 'Of mij aan het stalken?'

'Stalken?' bracht ik onbeholpen uit. 'Dat was helemaal mijn bedoeling niet.'

'Misschien niet, maar je deed het wel,' wees ze me terecht. 'Waarom was je naar mij op zoek?'

Ik kreeg helaas de tijd niet om te antwoorden, want ons gesprek werd abrupt door drie gezichtsloze meisjes onderbroken:

‘Valt die jongen je lastig, Clara?’

‘Ik hoop van niet,’ stelde de liefde van mijn leven het bemoeizuchtige drietal gerust. ‘Hoe dan ook, we zijn uitgepraat. Tot ziens, Thomas, ik ga nu met mijn vriendinnen op stap. Ik zou het op prijs stellen als je stopte met me te stalken.’

‘Maar ik stalk je toch niet...’ probeerde ik nog, maar het had geen zin. Ze had me al de rug toegekeerd. Enkel haar vriendinnen keken achterom om te zien hoe ik Clara beteuterd stond na te kijken.

Ik wilde geen stalker zijn, maar toch bleef ik langs het park rijden. Op de eerste dag van de vakantie brak mijn hart. Ik herkende Clara meteen, maar ze was niet alleen. Ik reed een eindje door, parkeerde mijn fiets en keerde te voet terug. Ik verstopte me achter een boom zodat ze me niet zou zien en zag haar hand in hand lopen met een andere jongen. Het volgende ogenblik kuste ze hem en loste haar gezicht op in dat van de nobele onbekende.

Hoe kon zij —die zo speciaal voor me was— van een ordinaire, gezichtsloze jongen houden? Ik was toch degene waar ze verliefd op moest worden? Waren we dan niet voor elkaar voorbestemd? Zij was het enige meisje dat ik echt kon zien!

De rest van de zomervakantie meed ik het park en wentelde ik me in mijn hartverscheurende liefdesverdriet.

Op de laatste vakantiedag voor ik aan mijn laatste jaar op de middelbare school zou beginnen, ging ik naar het winkelcentrum om er een nieuw paar sneakers te kopen.

Een meisje kwam naar me toe en sprak me aan: ‘Hallo Thomas!’

Ik zocht wanhopig naar een naam of een letter op haar T-shirt, maar ik vond er geen. Ik had geen andere keus dan haar

de gebruikelijke vraag te stellen: ‘Hallo, sorry dat ik je niet herken. Zitten we in dezelfde klas?’

‘Nee, natuurlijk niet, mallerd,’ antwoordde ze. ‘Ik ben het, Clara. Zeg niet dat je me niet herkent. Je hebt me wekenlang gestalkt!’

‘Sorry Clara, ik herkende je niet,’ antwoordde ik in alle eerlijkheid.

‘Nou, ik wilde alleen maar “hallo” zeggen,’ zei ze. Ik denk dat ze verrast was door mijn reactie. Ik was zelf ook oprecht verwonderd dat haar gezicht mij totaal onbekend voorkwam. Was ik dan niet meer verliefd op haar?

‘OK,’ knikte ik alsof ik begreep wat ze bedoelde. ‘Hallo terug!’

‘Het was leuk je te zien,’ zei ze. ‘Ciao!’

‘Ciao!’ herhaalde ik op automatische piloot.

Ik keek haar na terwijl ze wegliep. Ze zag er niet anders uit dan alle andere meisjes die ik kende. Dat was een hele troost na twee maanden liefdesverdriet. Het betekende niet alleen dat ik eindelijk over Clara heen was, maar ook dat ik nu een voordeel had ten opzichte van alle andere jongens. Ik zou nooit hoeven te twijfelen of ik van een meisje hield of niet.

Ze zeggen dat liefde blind is, maar dat geldt niet voor mij. Ik zal mijn ware liefde altijd meteen herkennen. Het volstaat haar aan te kijken en haar gezicht te zien — echt te zien.

DE TRANEN VAN CYRANO

*Ik staar naar brandende brieven
Een bundeltje stapel op jou
De vlammen verteren mijn grieven
Het vuur doet me rillen van kou*

Het internet bestond nog niet en een telefoon paste nog niet in een jas- of broekzak. Latijn was nog een belangrijk vak op school, toch als je later iemand wilde worden. Ik deed heel hard mijn best om geen niemand te blijven, maar veel resultaat boekte ik niet. Ik behaalde goede punten, dat wel, maar het voelde vaak alsof ik er niet eens was. Niemand zag me staan. Ik was de onzichtbare jongen van de klas.

Mijn ouders stuurden me naar het college aan de andere kant van de stad. Dat was toen een school waar enkel jongens werden toegelaten. Het lyceum was dichterbij huis, maar dat was enkel voor meisjes. Tussenin bevond zich het atheneum; daar mochten zowel jongens als meisjes naartoe. Het was echter geen katholieke school en volgens mijn ouders dus geen optie voor mij. Stel je voor dat ik er mijn ziel verloor! Dat was zo mogelijk nog erger dan dat ik het niet zou maken in het leven.

De week voor ik voor het eerst naar het college zou gaan, kreeg ik een fiets die beter bij mij paste dan mijn oude kinderfiets. Minder dan drie weken later werd die al gestolen. Ik was in tranen natuurlijk, maar ik vertikte het om mijn ouders een nieuwe te vragen; ik wilde de fietsendieven geen tweede kans geven. Zes jaar lang legde ik de weg heen en terug naar school

twee keer per dag te voet af. Dat klinkt zwaarder dan het was. Ik woonde in een kleine stad. Het was maar een kwartiertje stappen naar het college.

Al dat wandelen had zo zijn voordelen. Het lyceum lag als eerste op mijn pad. Als ik daar zin in had, kon ik een kleine omweg maken en ook langs het atheneum passeren. Op het marktplein kwam ik vaak meisjes van de beroepsschool tegen. Alleen het vrij technisch instituut lag niet op mijn route. Daar zaten vooral jongens die later timmerman, elektricien, metser of schilder zouden worden.

Wat telde, was dat ik maar liefst vier keer per dag de gelegenheid had om meisjes te ontmoeten. Als SMS, Messenger of Instagram toen al hadden bestaan, dan zou dat helemaal niets betekend hebben. Ik zou al die jaren onzichtbaar gebleven zijn, maar gelukkig ontdekte ik kort na mijn zestiende verjaardag een talent dat zeer gegeerd was in het midden van de jaren tachtig.

—

Het begon met Tom, de jongen die dat jaar naast me zat in de klas. Tijdens de les Godsdienst zag ik hoe hij niet aan het noteren was. Zelf schreef ik ijverig neer waarom Abraham volgens de joods-christelijke overlevering bijna zijn zoon Isaac aan God offerde, terwijl hij volgens de Islam zijn zoon Ismaël aanbood.

Die Bijbelse geschiedenis kon Tom gestolen worden. Hij was een brief aan het schrijven aan zijn lief.

‘Ga je die werkelijk zo versturen naar je vriendin?’ vroeg ik hem na de les.

‘Waar bemoei je je mee?’ was zijn eerste reactie. ‘Hou je bezig met je eigen zaken.’

‘Sorry,’ verontschuldigde ik me. ‘Ik kon het niet laten om mee te lezen.’

‘En?’ vroeg mijn buurman vanuit de hoogte. Hij wist dat ik een kneusje was op het vlak van de liefde. ‘Heb je er iets van bijgeleerd?’

‘Niet boos worden,’ verdedigde ik me, ‘maar ik denk dat er een paar foutjes in stonden.’

‘Kan jij het beter misschien?’

Op het moment dat hij de vraag stelde, besepte hij dat de kans groot was dat ik het inderdaad beter kon. Hij gaf me zijn brief mee en dwong me er een nieuwe versie van te maken. Als ik dat niet deed, dan zou hij me wel eens een lesje leren.

Ik deed alsof ik onder de indruk was, maar dat was gespeeld. Ik wist dat ik talent had voor schrijven. Ik bestudeerde zijn handschrift en slaagde er redelijk goed in het na te bootsen. Ik maakte er een mooi werkje van, met romantische tekeningen in de rand.

‘Dat is prachtig!’ zei mijn buurman toen ik hem de volgende dag zijn herschreven brief overhandigde. ‘Ik wist dat je kon schrijven, maar niet dat je ook zo goed kon tekenen. Hoe kan ik je hiervoor belonen?’

Daar had ik nog niet over nagedacht. Ik zei dat ik er niets voor behoefde.

‘Ik wil je echt iets geven,’ drong de jongen aan. ‘Hier een vrijkaartje voor de fuif die ik volgend weekend samen met een paar vrienden organiseer. Als je komt, dan trakteer ik je op een drankje.’

—

Ik was nog nooit naar een fuif geweest, maar ik was al zestien. Hoog tijd om te ontdekken wat er zo fantastisch was aan samen met een honderdtal leeftijdsgenoten op wilde muziek te staan springen. Het vergde wat overredingskracht om toestemming te krijgen van mijn ouders, maar toen ik loog dat het feest georganiseerd werd door de school, mocht het.

Ik kwam vlug tot de vaststelling dat ik op fuiven en concerten een schoolvoorbeeld was van wat mijn nieuwe vrienden een muurbloempje noemden. Ik waagde me zelden op de dansvloer. Ik observeerde de menigte liever vanop een veilige afstand. Dansen was mijn ding niet, en zou het ook nooit worden.

‘Wil je dat ik je aan een paar meisjes voorstel?’ vroeg Tom me die eerste zaterdag.

‘Ik denk dat ik de meeste meisjes al ken,’ antwoordde ik.

Ik wees er een paar aan: 'Ik weet niet hoe ze heten, maar die twee meisjes daar staan 's ochtends vaak te kletsen aan de schoolpoort van het lyceum. Dat meisje rijdt me elke middag voorbij met de fiets. Die daar zie ik na school meestal wachten aan de bushalte.'

'Dus je ziet Hanne, Sara, Liesbeth en Tamara elke dag?'

'Niet elke dag, maar toch vaak,' bevestigde ik.

'Dat biedt perspectieven,' zei mijn vriend.

Ik begreep niet meteen wat hij daarmee bedoelde, maar er begon net een traag nummer en hij sleurde me mee naar een meisje aan wie hij me wilde koppelen voor een dans.

'Dit is Gudrun,' zei hij. 'Ik denk dat jullie perfect bij elkaar zullen passen.'

Ik zal niet beweren dat ik het niet fijn vond. Het was de eerste keer dat een meisje me omhelsde en de eerste keer dat ik een meisje kon omhelzen. Dat was meer dan ik van mijn eerste fuif verwacht had. Helaas was de aan mij opgedrongen danspartner totaal mijn type niet. Het werd pijnlijk duidelijk dat er aan de andere kant evenmin een vonk was. Ik trapte per ongeluk een paar keer op haar tenen en ze hield het na die ene dans voor bekeken.

Had ik het voor het zeggen gehad, ik zou ook een ander liedje als eerste *slow dance* gekozen hebben. Het is niet bepaald stoer om op te scheppen dat je de eerste keer een meisje in je armen hield op de tonen van *Du* van Peter Maffay, een schlager die even oud was als wijzelf.

—

'Vond je het een beetje leuk, vorige zaterdag?' vroeg Tom de volgende maandag.

'Dat viel wel mee,' mompelde ik ten antwoord.

'Ik wilde je eigenlijk iets vragen. Zo'n brieven, zou je die ook voor andere jongens willen schrijven? Ik heb een aantal vrienden die interesse hebben en die je ervoor zouden betalen.'

'I-i-ik weet het niet,' stamelde ik. 'Ik denk het wel.'

'En zou je die brieven dan ook kunnen bezorgen? Als de

meisjes van het lyceum weten dat je post voor hen hebt, dan wachten ze je op aan hun schoolpoort.’

Zo werd ik niet alleen briefschrijver, maar ook liefdesbodeschapper. Mijn nieuwe vrienden noemden me plagend hun Cyrano de Bergerac.

Ik vond dat eerst niet leuk, want ik vond niet dat er veel gelijkenissen waren tussen mij en de tragische held uit het toneelstuk van Edmond Rostand. Om te beginnen had ik helemaal geen kokkerd van een neus. Verder moest ik conversaties onderhouden met meer dan één Roxane. Ten slotte was ik niet verliefd op de meisjes aan wie ik al die oprecht bedoelde liefdesverklaringen richtte.

Maar er waren ergere bijnamen te verzinnen. Ik was eerder klein van gestalte en droeg een bril die in de jaren tachtig in de mode was, maar die ervoor zorgde dat er nu geen enkele foto uit mijn puberteit bestaat waarop ik enigszins toonbaar ben. Als ik dan toch een bijnaam moest hebben, dan werd ik liever Cyrano genoemd dan brilsurf.

Ik volgde het liefdesleven van mijn klasgenoten en hun vriendinnetjes op de voet. Nieuwe liefdes bloeiden open, oude liefdes kwamen te gaan, maar mijn brievenbusiness bleef bestaan.

Dankzij mijn vaste groep klanten kon ik elke week gratis uitgaan. Ik hoefde nooit voor mijn eigen drankjes te betalen. Zelfs meisjes trakteerden me soms in ruil voor informatie over deze of gene jongen.

Door mijn diplomatieke rol was het mij niet gegund zelf een lief te hebben, zo troostte ik mezelf om te verantwoorden dat ik nog geen enkel meisje mijn lief mocht noemen. Ik was stiekem jaloers op de jongens die van hun vriendin al eens verder mochten gaan dan een kus.

Ik raakte goed bevriend met Laure, mijn tegenhangster in het lyceum. Ik overhandigde haar elke dag de liefdespost van de jongensschool, en ontving van haar het stapeltje brieven van de meisjesschool. We zorgden ervoor dat elke brief bij het juiste liefje terechtkwam.

Ik sloeg meestal een praatje met haar, maar verder dan een

occasionele dans in het weekend ging onze vriendschap niet. Ondanks het feit dat ik daar meer dan eens de nood toe voelde, was ik nog nooit echt verliefd geworden op een meisje. Tot in de winter van mijn laatste jaar aan het college...

Un coup de foudre, zo wordt liefde op het eerste gezicht genoemd in de taal van de liefde. Het voelde ook als een blikseminslag toen ik voor het eerst mijn Roxane zag.

‘Wat gebeurt er?’ vroeg Tom. ‘Je ziet helemaal bleek. Voel je je niet lekker? Wil je iets te drinken?’

‘W-w-wie is dat m-meisje daar?’ stotterde ik.

Tom noemde haar naam, maar de herinnering is zelfs na vierendertig jaar nog altijd te pijnlijk om die hier te herhalen. Sta me toe dat ik haar mijn Roxane blijf noemen.

‘I-i-ik zou haar graag beter leren kennen.’

‘Echt? Als je van dat type houdt, dan is ze wel een mooi meisje, maar... hoe zal ik het zeggen? Ze is nogal onbereikbaar voor ons.’

‘Bedoel je dat ze te mooi is voor mij?’

‘Nee, dat is helemaal niet wat ik bedoel. Het is gewoon zo dat ze tot nu toe nooit interesse heeft getoond in een van ons. Ze gaat niet zoveel uit en het handvol keren dat ik haar op een fuif zag, was ze in het gezelschap van oudere jongens, jongens die al aan de universiteit studeren.’

Hoewel ik zelf minder dan tien maanden van de universiteit verwijderd was, was de kloof tussen mij en zo’n jongen onoverbrugbaar.

‘D-d-dus... ik maak geen kans?’

‘Als iemand van ons een kans maakt bij haar, dan ben jij het wel, Cyrano. Jij bent de slimste van ons allemaal. Vraag haar ten dans en je zal het meteen weten.’

Ik had ondertussen wat meer ervaring met traag dansen zonder op de tenen van mijn partner te trappen, toch duurde het tot laat in de avond voor ik al mijn moed bijeenraapte en haar ten dans vroeg. Mijn vrienden staken achter haar rug hun

duim in de lucht toen ik haar naar de dansvloer mocht leiden.

Smoke gets in your eyes zong Bryan Ferry, en mijn hart gloeide in mijn borst. De hele avond lang had ik me in het vagevuur bevonden, maar in haar armen voelde ik me in de zevende hemel.

Toen Bryan Ferry uitgezongen was, bleef haar hoofd op mijn schouder rusten en onze lichamen bleven in elkaar verstrengeld. Voor mij mocht de nacht eeuwig blijven duren.

I Want to Know What Love Is van Foreigner, *Heart and Soul* van T'Pau en *Purple Rain* van Prince volgden elkaar op. We lieten elkaar pas los toen we van de dansvloer werden geblazen door de vette intro van *Living on a Prayer* van Bon Jovi.

Mijn lippen brandden van de goesting om haar te kussen, maar ik durfde niet. Mijn halfslachtige poging bleef ergens ter hoogte van haar wang in de lucht hangen. Ik fluisterde dan maar in haar oor dat ik het fijn had gevonden met haar te dansen.

‘Oei,’ antwoordde ze met een blik op haar uurwerk. ‘Ik wist niet dat het al zo laat was. Ik moet dringend naar huis, anders mag ik volgende week misschien niet meer uitgaan.’

‘Zie ik je volgende week dan terug?’ vroeg ik verlangend.

‘Misschien,’ lachte ze. ‘We zien wel.’

—

Die nacht kon ik de slaap niet vatten en schreef ik mijn eerste brief aan haar. Ik had al veel liefdesbrieven geschreven, maar dit was de eerste keer dat ik echt meende wat ik schreef.

‘Je hebt het ferm te pakken,’ zei Laure toen ik op maandagmiddag de meisjespost voor de jongens van het college van haar in ontvangst nam. ‘De hele school weet ervan. Iedereen praatte over jou en ...’

Ik bloosde: ‘D-d-denk je dat de gevoelens wederzijds zijn?’

‘Met haar weet je nooit echt zeker, maar al mijn vriendinnen duimen voor je.’

Ik had ondertussen een zekere reputatie opgebouwd in het lyceum. Ik was daar best trots op. Toch durfde ik Laure mijn brief voor mijn grote liefde niet toe te vertrouwen. Ik wilde

mijn intiemste zielenroerselen het liefst persoonlijk bezorgen, maar ik had mijn Roxane nog nooit op mijn pad tussen school en thuis ontmoet. Ze woonde net buiten de stad en werd door haar ouders met de auto naar school gebracht en opgehaald.

Ik annuleerde die week al mijn opdrachten. Ik was tot over mijn oren verliefd op mijn Roxane en schreef haar elke dag een nieuwe brief. De woorden kwamen vanzelf, recht uit mijn hart. Het waren de beste liefdesbrieven uit de literatuurgeschiedenis. Of zo herinner ik ze me toch.

—

De volgende zaterdagavond was ik al heel vroeg in het jeugd ontmoetingscentrum. Ik was bloednerveus, maar ik had alles goed voorbereid. Ik zou haar mijn brieven overhandigen en haar vervolgens mijn liefde verklaren. Naarmate de tijd verstreek, sloeg de wanhoop toe: zou ze überhaupt wel komen?

Toen ze na uren wachten eindelijk op het toneel verscheen, vergat ik alles wat ik voor de spiegel geïfend had. Ik viel meteen met de deur in huis: 'Ik heb elke dag een brief voor je geschreven.'

Ze glimlachte op een manier die mijn hart deed verkillen: 'Ik weet dat je goed brieven kunt schrijven, Cyrano. Ik heb er al tientallen van gelezen die je aan klasgenotes van me schreef. Je weet hoe je het hart van een meisje kunt doen smelten.'

'Vergeet de kattenbelletjes die ik voor anderen schreef. Deze brieven zijn speciaal voor jou.'

'Ik vind het moeilijk om dat te geloven. Ieder meisje op school weet dat de brieven die ze van hun lief ontvangen door jou geschreven zijn, en dus niet helemaal oprecht zijn. Ze vinden het gewoon leuk te weten dat hun vriend aan hen denkt en moeite doet om hun mooie woorden te bezorgen.'

'Maar ik ben anders dan die jongens,' probeerde ik. 'Wat ik jou schreef, is echt gemeend.'

'Sorry,' onderbrak ze me, 'maar ik zie dat mijn vriend er is.'

Mijn hart brak toen ik haar vriend binnen zag komen. Ik

herkende hem van vroeger. Hij zat een paar jaar hoger en was geneeskunde gaan studeren. Met zo'n man kon ik als jongen onmogelijk concurreren.

‘Het spijt me,’ zei Laure, die als uit het niets tevoorschijn kwam. ‘Ik heb meegeluisterd met het gesprek en ik vind het heel erg voor je. Als je nood hebt aan troost, dan wil ik wel met je dansen.’

Ik viel haar in de armen en danste met haar, maar ik dacht de hele tijd aan mijn Roxane die zich een paar meter verder tegen het lichaam van een ander vlijde en deed alsof ik niet bestond, nooit had bestaan.

Ik had niet eens door dat Laure toen verliefd op me was. Dat vertelde ze me pas vele jaren later, toen we elkaar toevallig tegen het lijf liepen en we samen een koffie gingen drinken. We waren ondertussen allebei met een ander getrouwd. Ik zal nooit vergeten wat ze me tot afscheid zei, vlak voor we elk weer onze eigen weg opgingen: ‘Een gebroken hart geneest, maar onze ziel onthoudt de verhalen.’

De dag na mijn grote desillusie maakte ik thuis het vuur van de haard aan met mijn brieven aan Roxane.

‘Zit je nu te huilen?’ vroeg mijn moeder verbaasd toen ze het salon binnenkwam.

‘Nee mama,’ antwoordde ik. ‘Er raakte gewoon wat rook in mijn ogen.’

HOE IK ZIJN OUDERS LEERDE KENNEN

‘Ik zit vast in het verkeer,’ stond er in zijn berichtje.

‘Ik zit vast bij jouw ouders,’ antwoordde ik.

‘Sorry, ik maak het straks wel goed met je,’ stuurde hij terug.

‘Is dat Jonathan, Miranda liefde?’ vroeg Jonathans moeder.

‘Ja mevrouw Willems, hij zal niet lang meer op zich laten wachten,’ loog ik.

‘Die jongen is altijd al een grote teleurstelling geweest,’ klaagde meneer Willems.

‘Hij slaagde er niet eens in op tijd geboren te worden,’ vertrouwde mevrouw Willems me toe.

‘Uw tafel is klaar,’ onderbrak het dienstertje ons.

‘Zijn restaurantkeuze is al even slecht als zijn smaak wat vrouwen betreft,’ fluisterde meneer Willems net hard genoeg zodat ik hem nog kon horen.

‘Ach Norman,’ fluisterde mevrouw Willems even luid terug. ‘Dat blijft niet duren. Dat doen relaties nooit bij Jonathan.’

‘Uw tafel,’ zei het dienstertje dat ons naar een knus hoekje loodste.

‘Wel, hier zijn we dan,’ zuchtte meneer Willems terwijl hij plaatsnam. ‘We vermoedden al dat Jonathan ergens een liefde verborgen hield, maar hij durfde het niet meteen toe te geven toen we hem ernaar vroegen.’

‘Nu we haar gezien hebben,’ zei mevrouw Willems tot haar man alsof ik niet mee aan tafel zat, ‘snap ik waarom hij haar niet eerder aan ons voorstelde.’

‘Stil nu, Georgina,’ suste meneer Willems. ‘Niet iedereen kan zich Dior permitteren.’

‘Vertel me, Miranda liefje, wat doe je voor de kost?’ richtte mevrouw Willems zich opnieuw rechtstreeks tot mij.

‘Ik maak mensen koud,’ antwoordde ik.

‘Dat is een vreemd beroep, liefje,’ zei ze. ‘Norman, weet jij wat ze daarmee bedoelt?’

‘Ik denk dat ze daarmee bedoelt dat ze mensen vermoordt tegen betaling.’

‘Dat is correct,’ antwoordde ik. ‘Ik vermoord mensen, maar niet altijd tegen betaling. Ik doe het soms ook puur voor het plezier.’

—

‘Ik dacht dat je mijn ouders een kans zou geven,’ zei Jonathan.

‘Een meisje heeft het recht om van gedachte te veranderen,’ antwoordde ik.

‘Hoe heb je het gedaan?’

‘Ik heb je moeder gedood met het bestek; mijn vork in haar keel en mijn mes recht in haar hart. Je vader heb ik eerst verblind met een flinke scheut vleesjus en vervolgens in een stuk worst laten stikken.’

‘Wow,’ zei Jonathan vol verwondering. ‘Je bent echt compleet los gegaan.’

‘Tja, ze zagen eruit als mensen die het verdienden in stijl de pijp uit te gaan,’ gaf ik toe, ‘maar wat me werkelijk over de streep trok was hun subtiele manier van converseren.’

Op de wekker op het nachtkastje naast zijn bed zag Tim bijna elk uur van de nacht verstrijken. Het was donker in huis, maar niet pikdonker; toch durfde de jongen niet op te staan om te gaan plassen. In elk hoekje en kantje van zijn kamer schuilde immers gevaar. Er bewoog een schaduw op de kast; er kwam geluid vanonder het bed. Regendruppels tikten tegen het raam als waren het dode vingers van verdwaalde zielen. De wind raasde door de straat als een onthoofde Hessische ruiter.

‘Het is bijna vier uur in de ochtend,’ prevelde het kind. ‘Nog vier uur voor de zon opkomt. Ik hoop dat ik dan nog leef.’

‘Papa, Tim is te jong voor griezelverhalen,’ had mama die zaterdagavond gezegd.

‘Nee, mama, ik ben al een grote jongen,’ protesteerde de kleine man. ‘Volgend jaar mag ik naar de grote school!’

‘Toen ik mijn leeftijd had, las mijn vader ook altijd gruwelverhalen over spoken en monsters voor,’ verdedigde papa zijn keuze van het voorleesboek dat hij van bij oma en opa had meegebracht. ‘Ik heb daar toch ook niets aan overgehouden, of wel?’

‘Het is al goed, doe maar waar je zin in hebt,’ bond mama in. Het was een zware dag geweest. Ze had geen zin in ruzie na een dagje familiebezoek bij haar schoonouders. ‘Maar,’ dekte ze zich in, ‘als Tim vannacht nachtmerries heeft en huilend wakker wordt, ben jij degene die hem gaat troosten.’

‘Belofdd!’ antwoordde papa. ‘Ik sta in voor alle mogelijke gevolgen.’

—

Het eerste ochtendlicht stroomde de kamer binnen door een kier tussen de gordijnen. Het beloofde een prachtige herfst-dag te worden. Tim merkte er niets van; de slaap had hem rond een uur of vijf overmand. Alle monsters, spoken, duivels en demonen waren samen met de duisternis verdwenen. Het enige wat nog aan de boosdoeners herinnerde, was de vochtige plek in Tims pyjamabroek, op de lakens en de matras.

‘Belofte maakt schuld, papa,’ zei mama toen ze de slaap-dronken jongen uit bed haalde. ‘Het ziet ernaar uit dat je vandaag de was zal mogen doen.’

Toen haar man even later zijn moeder belde om te vragen hoe dat moest, berispte oma haar zoon: ‘Heb je Tim voorgelezen uit dat boek dat je gisteren mee naar huis nam? Geen wonder dat hij nu natte lakens heeft.’

‘Was dat je moeder aan de telefoon?’ vroeg mama toen papa zijn mobieltje neerlegde met een blik alsof zijn vrouw hem ergens op had betrapt. ‘Wat zei ze?’

‘Niet veel,’ antwoordde papa. ‘Ik vroeg haar gewoon een paar wastips voor de lakens, dat is alles.’

Hij zou nooit tegenover mama toegeven dat zijn moeder het gesprek lachend had afgesloten met de woorden: ‘Zo vader, zo zoon!’

ER LIGT EEN DEMON IN MIJN BED

1. De uitvaart

‘Er ligt een demon in mijn bed. Hij houdt me wakker met zijn gruwelijke gedachten. Ik kan me niet meer herinneren wanneer ik voor het laatst een oog heb dichtgedaan. Elke ochtend sta ik doodmoe op. Voor de spiegel kijk ik de demon in de ogen. Elke avond vrees ik de nacht. Het spijt me. Ik kan dit niet meer aan.’

—

Ik reed drie kwartier te vroeg de parking van het crematorium op. Ik was na mijn hogere studies in een buurland gaan wonen. Uit vrees voor files vertrok ik op de dag van de uitvaart vroeger van huis dan nodig, maar de lange rit viel beter mee dan verwacht. Ik besloot in mijn auto te wachten tot Milans familie aan de ingang van de aula ging postvatten.

Dertig minuten later stapte het gezin De Schepper uit een zwarte taxi. Milans moeder zager gebroken uit. Zijn vader keek strak voor zich uit zonder iets te zien. Zijn jongere broertje, Jasper, hield zich stoer. Met een geforceerde glimlach beantwoordde hij de bezorgde blikken van een mij onbekende man die niet goed wist welke houding aan te nemen.

Ooit was Milan mijn beste vriend, maar ondertussen had ik hem al meer dan zeven jaar niet gezien. Ik voelde me daar schuldig over. Ik was er niet geweest voor hem toen hij het meest nood had aan een vriend. Ik stapte pas uit mijn auto na-

dat de familie al een paar dozijn rouwenden had begroet.

‘Innige deelneming, mevrouw De Schepper,’ zei ik.

‘Peter, dat is lang geleden,’ antwoordde Milans moeder. Het verraste me dat ze zich mijn naam nog herinnerde. ‘Bedankt dat je afscheid komt nemen van Milan.’

Meneer De Schepper vertoonde geen tekenen van herkenning, maar drukte hard mijn hand alsof hij mij een fractie van de pijn van zijn verlies wilde laten voelen.

‘Innige deelneming, Jasper,’ ging ik het rijtje verder af.

‘Dank je, Peter,’ stamelde Milans broertje. ‘Dit is Freek, mijn man.’

Ik gaf ook Freek een hand en ging de aula binnen.

Ik zat nog maar net neer toen ook Senne aan de ingang verscheen. Behalve hier en daar wat vroeg grijs, was hij nog geen haar veranderd. De laatste keer dat ik hem zag, was op zijn trouwfeest. Dat was tegelijkertijd het trouwfeest van Hans, mijn derde vriend in ons groepje musketiers.

Senne en Hans waren verliefd geworden op de helft van een identieke tweeling, maar gelukkig niet op hetzelfde meisje. Toen ze hun toekomstige schoonvader om de hand van diens dochters gingen vragen, wilde die enkel zijn zegen geven als ze op dezelfde dag in het huwelijk traden.

‘Bruiloften zijn zo al duur genoeg,’ had hij gezegd. ‘Als jullie op dezelfde dag trouwen, dan scheelt dat een slok op een borrel.’

Toen Senne mij herkende, kwam hij meteen mijn richting uit.

‘Hallo Peter,’ fluisterde hij. *‘Long time no see.’*

‘Komt Hans ook?’ fluisterde ik terug.

‘Ja, maar hij heeft de slechte gewoonte om altijd en overal te laat te komen.’

Hans en Senne waren in de buurt van ons geboortedorp blijven wonen. Ze startten er samen met hun echtgenotes een makelaarskantoor op, Immo HanSenn.

Ik had duizend-en-een vragen voor Senne, maar daar kwam de familie De Schepper al binnen. Nadat ze vooraan in de aula hun gereserveerde plaatsen innamen, dook ook Hans

op. Senne probeerde zijn schoonbroer en zakenpartner zo discreet mogelijk toe te zwaaien. Even later zat Hans op de stoel die we voor hem vrij hielden.

‘Veel te vroeg van ons heengegaan,’ had er op het rouwbericht gestaan. Ook de dienst bestond uit niets dan eufemismen. Wie niet beter wist, kon onmogelijk vermoeden dat de dood van Milan niet het gevolg was van een ongeluk of ziekte, tot Jasper het woord nam.

‘Milan, je was een pracht van een broer. Je had twee helpende handen en altijd een bemoedigend woord klaar als we ons zorgen maakten, terwijl je het zelf vaak heel moeilijk had,’ las Jasper met een krop in de keel voor. “Ik sla me er wel door,” was je standaard antwoord iedere keer als we vroegen hoe het met je ging.’

Naast me knikten Hans en Senne instemmend. Blijkbaar waren dat ook de woorden waarmee Milan hen afscheepte telkens ze ongerust waren over hun vriend.

‘Nu je er niet meer bent,’ vervolgde Jasper zijn afscheidswoord, ‘vragen we ons af of wij wel ons best genoeg gedaan hebben. Je laat ons met zoveel vragen achter. Waarom hebben we dit niet zien aankomen? In je afscheidsbrief schreef je: “Het spijt me. Ik kan dit niet meer aan.” Milan, lieve broer van mij, het spijt me dat ik niet meer voor je heb gedaan.’

Jasper nam zijn tekst van de kathedraal, vouwde het A4'tje tot een A6'je en stak het in de binnenzak van zijn zwarte pak. Geen woord over de demon die Milan 's nachts wakker hield, al stond Jasper in kopie vermeld van de bevreedende e-mail die zijn broer naar Hans, Senne en mezelf stuurde, net voor hij zich het leven benam.

—

‘Ik heb drank mee,’ zei Hans, toen de familie De Schepper zich naar de koffietafel begaf. ‘Laat ons ergens een rustig plaatsje opzoeken waar we kunnen drinken en praten. Ik rij wel. Ik ben gestopt met alcohol. Ik beperk me tot een watertje.’

Ik volgde gedwee. Ik liet mijn wagen op de parking van het crematorium staan en stapte bij Hans in de auto. Senne nam plaats op de achterbank.

2. Het kampvuur

Drinken en praten hadden we ook de dag na onze eind-examens aan de universiteit gedaan, een week voor we op de plechtige proclamatie onze diploma's zouden ontvangen. Milan opperde toen het idee om te gaan kamperen. Ik zou een tweepersoonstentje met hem delen; Hans en Senne zouden hetzelfde doen. We spraken af elk twee flessen sterke drank mee te brengen.

'Op de slechte beslissingen die we in ons leven zullen nemen,' lachte Senne, toen hij de eerste glazen vol schonk met vanillejenever.

Ik goot mijn glas in één teug naar binnen. Hoe vlugger dit vieze goedje op was, hoopte ik, hoe vlugger we aan een betere fles konden beginnen.

Elk om beurt diepten we een anekdote op die we elkaar al talloze keren hadden verteld, maar dat kon ons niet schelen. We stonden op een keerpunt in ons leven. Weldra zouden er een pak nieuwe avonturen op ons afkomen.

'Laten we een kampvuur maken,' stelde Hans voor. 'Het duister begint te vallen en ik heb marshmallows meegebracht om te roosteren.'

Hij haalde een schepje uit zijn rugzak en begon een put te graven. Milan, Senne en ik gingen ondertussen op zoek naar droog kreupelhout.

'Wie kent er een goed griezelverhaal?' vroeg ik, toen het vuur knetterde en de leukste anekdotes de revue waren gepasseerd.

'Ik wil de spits afbijten,' zei Milan.

'Waarom verwondert mij dit niet?' lachte Hans.

Al van toen we nog een korte broek droegen, probeerden we elkaar met de engste vertellingen angst aan te jagen. Het leek

wel of Milan op dit moment had zitten wachten. Hij stak meteen van wal.

‘Kennen jullie de demon Abaddon?’ vroeg hij, maar hij gaf ons niet de tijd om na te denken waar we die naam van kenden. Hij beantwoordde zijn vraag meteen zelf.

‘Abaddon kan geen stoffelijke vorm aannemen. Zijn geest neemt bezit van een mens, vaak zonder dat zijn gastheer dat beseft. Als die gastheer overlijdt, gaat hij over naar het volgende, dichtstbijzijnde levende menselijk lichaam.’

‘Als hij echt bestaat,’ grapte Senne, ‘dan heb ik een donkerbruin vermoeden dat hij momenteel in onze toekomstige schoonvader zit.’

Hans lachte groen. De vader van de tweelingzussen was inderdaad geen gemakkelijke man om mee om te gaan. Milan deed alsof hij Sennes opmerking niet hoorde en ging onverstoorbaar verder. In onze kinderjaren zouden Abaddons gruwelen ons de daver op het lijf hebben gejaagd, maar nu genoten we van de horrorhistorie. Milan was een geboren verteller. Hij kon een verhaal brengen alsof hij het zelf geloofde.

We hingen zo aan zijn lippen dat we niet eens opmerkten dat we gezelschap hadden. We schrokken ons een hoedje toen een man ons, als uit het niets, vermanend toesprak: ‘Weten jullie dat het verboden is hier een kampvuur aan te steken?’

Met stomheid geslagen keken we naar de onverwachte bezoeker. Hij had een jachtgeweer over zijn schouder hangen en zag er dreigend uit in het donker.

Toen hij onze angstige gezichten zag, barstte hij in lachen uit: ‘Wees maar niet bang. Ik ben de boswachter niet. Mag ik erbij komen zitten?’

Nog altijd durfden we geen woord te zeggen. De man interpreteerde ons stilzwijgen als een goedkeuring. Hij ging in kleermakerszit tussen Milan en Hans in zitten en legde zijn geweer naast zich neer.

‘Ik zie dat jullie drank bijna op is, maar geen nood!’ zei de man, terwijl hij een fles VSOP bovenhaalde. ‘Ik was van plan deze cognac in mijn eentje soldaat te maken. Toen zag ik echter

jullie vuur, en ik dacht: een goede fles smaakt beter in goed gezelschap.'

Milan was de eerste die reageerde: 'Welkom, meneer. We wisten niet dat het niet toegelaten was hier vuur te maken. Zodra het helemaal uitgedoofd is, zullen we de as met aarde bedekken. We zullen geen smeulende resten achterlaten.'

'Ik maakte geen grapje. Het is wel degelijk verboden vuur te maken,' legde de man uit, 'maar de voorbije junimaand was uitzonderlijk nat. Groot brandgevaar is er op dit ogenblik niet. Kom, laat me jullie glazen volschenken.'

De *Very Superior Old Pale* die hij ons aanbood, was geen kat-tenpis.

'Nou, dat is lekker,' zei Hans.

'Lekker,' bevestigde de man, 'maar gevaarlijk.'

We hadden al te veel op om acht te slaan op zijn waarschuwing.

—

'Wordt wakker!' tierde Hans de volgende ochtend. 'Jongens, ik meen het: wordt alsjeblieft wakker!'

Ik had een kater van hier tot in Tokio en merkte aan Milan en Senne dat het met hen niet veel beter was gesteld. Toen viel mijn oog op de man die ons aan het kampvuur gezelschap was komen houden. Hij lag achterover en er had zich een grote plas bloed gevormd rond zijn hoofd. Senne begon te kokhalzen. Milan en ik volgden zijn voorbeeld en begonnen ook te braken.

'Wat is er met hem gebeurd?' vroeg ik, nadat ik de inhoud van mijn maag in de struiken had achtergelaten.

'Het ziet ernaar uit dat hij een kogel in de kop heeft gekregen.'

'Maar wie heeft zijn geweer afgevuurd?' vroeg Senne. 'We zouden toch een schot moeten hebben gehoord?'

'Ik heb vannacht in ieder geval niets gemerkt,' zei Hans. 'Ik heb hem zo gevonden toen ik wakker werd.'

'Ik heb gisterenavond zoveel gedronken dat ik denk dat ik

niet in slaap ben gevallen, maar gewoon bewusteloos ben geraakt,' zei Milan.

Ik begreep wat hij bedoelde. Ik voelde me net zo.

'Wat doen we met het lijk?' vroeg Senne.

'Hoe bedoel je "Wat doen we met het lijk?"' reageerde Milan. 'We moeten de politie verwittigen!'

'Oja?' viel Hans Senne bij. 'En wat wil je hen dan vertellen? "We zaten gezellig bij een illegaal kampvuur toen er plots een onbekende man opdaagde met een jachtgeweer. We vielen allemaal in slaap en toen we wakker werden, zat er een gat in zijn hoofd." Denk je dat ze ons zomaar zouden geloven?'

Mijn hersenen deden pijn bij elk woord dat hij zei. Nadenken was een hele opgave, maar het argument van Senne kwam me, om vandaag onbegrijpelijke redenen, logisch voor.

'De verlaten steengroeve is vlakbij,' opperde ik. 'We kunnen hem in de groeveplas dumpen.'

Vele zomers geleden was een jongen van onze school in de groeve omgekomen. Het gebeurde op een warme zomerdag. De jongen dacht verkoeling te vinden in het water, maar hij had de diepte van de put onderschat. Het ijskoude water bezorgde hem een koudeschok en hij verdronk voor de ogen van zijn vrienden.

'Goed idee, Peter!' zei Hans.

'Dat is verboden terrein,' merkte Milan op.

'Net daarom is het een goed idee,' viel Senne mij en Hans bij. 'Er komt zelden iemand. Het lijk zal nooit ontdekt worden als het op de bodem van die plas ligt.'

Achteraf beschouwd was onze logica gemakkelijk te doorprikken, maar we hadden een kater, we waren in paniek, en we zetten elkaar tegen beter weten in onder druk om door te zetten met onze slechte beslissing.

Een half uur later rustte de man met zijn jachtgeweer metersdiep en onbereikbaar in de kunstmatige put. Daarna spitten we de bebloede aarde om, samen met de resten van ons kampvuur. Tot slot wisten we zo goed als we konden de sporen van onze aanwezigheid uit.

Pas toen we van onze kater verlost waren, zagen we in wat

voor stommiteit we hadden uitgehaald, maar het was te laat om onze dwaling recht te zetten. We konden alleen maar hopen dat het lang zou duren vooraleer het lijk gevonden werd, en dat er tegen die tijd geen enkele aanwijzing in onze richting te vinden zou zijn.

—

Na een aantal opeenvolgende extreem droge zomers daalde het peil van de groeveplas zo dramatisch dat het lijk zichtbaar werd. Een wetenschapper die de taak had de natuurlijke en kunstmatige waterreservoirs in kaart te brengen, deed de gruwelijke ontdekking en verwittigde de politie.

Eerst werd gedacht aan moord, maar grondig onderzoek wees uit dat de man, die geïdentificeerd werd als Jan Danneels, zelf de trekker had overgehaald. Bovendien stuurde hij op de dag voordat hij verdween een afscheidsbrief naar zijn zus, Mia Danneels.

Mia getuigde dat haar broer jarenlang door pech was achtervolgd en al langer met donkere gedachten rondliep. Niemand kon echter verklaren hoe Jan met een fataal kogelgat in het hoofd en met zware stenen in zijn jaszakken in de groeveplas was terechtgekomen. Iemand moest de Jan Ongeluk na zijn dood in het water hebben gedumpt.

Omwille van die mysterieuze omstandigheden haalde de vondst van Jans lichaam de internationale pers, waardoor het nieuws ook mij bereikte. In haar interview deed Jans zus een wanhopige oproep naar getuigen. Ze wilde weten wat er door het hoofd van haar broer was gegaan tijdens zijn laatste uren.

Uit schaamte voor de misstap waar ik medeplchtig aan was geweest, verfrommelde ik de krant. Kort na het kampvuur werd ik geplaagd door nachtmerries, maar gelukkig waren die gaandeweg verdwenen en was ik er met succes in geslaagd het voorval te verdringen. Om mijn moeizaam verworven gemoedsrust niet op het spel te zetten, besloot ik niet op zoek te gaan naar meer details in de lokale pers.

3. Het ritueel

‘We zijn er,’ wekte Hans me uit mijn dagdroom over het verleden.

‘Waar zijn we?’ reageerde ik verbaasd.

Hans parkeerde zijn wagen bij een alleenstaande woning met een dubbele garage. Een buitentrapp leidde naar het woongedeelte op de eerste verdieping. Zover het oog reikte, was er geen enkel ander huis te zien.

‘We willen je aan iemand voorstellen,’ zei Senne geheimzinnig.

Ik volgde mijn oude vrienden naar een verhoogd terras, van waaruit we een prachtig zicht hadden op de heide waar Jan Danneels lang geleden zelfmoord pleegde. Terwijl ik de natuur van mijn geboortestreek overschouwde, schoof achter mij een schuifdeur open.

‘Eindelijk zijn jullie daar,’ zei een heksenstemmetje. ‘Is dat Peter?’

Ik draaide me om en keek recht in de ogen van een dametje met verwarde grijze haren. Haar klederdracht leek nog uit de vorige eeuw te stammen. Onder een versleten schort droeg ze een jurk met bloemen die er even mistroostig uitzagen als het behangpapier in de woonkamer waar ze uit tevoorschijn kwam.

‘Dat ben ik,’ antwoordde ik. ‘Aangename kennismaking. Wie bent u?’

‘Mijn naam is Mia Danneels,’ zei ze. ‘Ik ben de zus van ... je weet wel.’

‘Milan, Hans en ik zijn naar haar toe gegaan toen haar broer ... boven water kwam,’ verduidelijkte Senne. ‘We hebben haar alles verteld.’

Ik weet niet welke emoties allemaal van mijn gezicht af te lezen waren, maar mevrouw Danneels stelde me meteen gerust: ‘Ik was blij te horen dat mijn broer niet eenzaam was toen hij stierf. Alleen spijt het me dat jullie de gevolgen van zijn dood moesten dragen.’

Hans zag het onbegrip in mijn ogen: ‘Herinner je je nog het verhaal dat Milan aan het kampvuur vertelde?’

‘Milan vertelde zoveel verhalen,’ antwoordde ik.

‘Het ging over de demon Abaddon,’ friste Hans mijn geheugen op.

‘Die naam leek verdacht veel op een verbastering van *A Bad One*,’ vulde Senne aan. ‘Vandaar dat we allemaal dachten dat hij het verhaal had verzonnen.’

‘Maar Abaddon bestaat echt,’ kraste mevrouw Danneels onheilspellend. ‘Hij was degene die mijn broer Jan van het ene ongeluk in het andere deed vallen. Jammer genoeg wist hij niet dat zijn dood geen einde zou maken aan alle ellende.’

Ze diepte een stukje papier uit haar voorschoot op.

‘Hier, lees maar,’ zei ze, terwijl ze me het briefje overhandigde.

‘Er ligt een demon in mijn bed. Hij houdt me wakker met zijn gruwelijke gedachten,’ begon ik te lezen. Ik hoefde niet verder te lezen; ik kende het vervolg. Ik zag dat de tekst eindigde met: ‘Ik kan dit niet meer aan.’

‘Dat is ...’ bracht ik uit.

‘Dezelfde afscheidsboodschap die Milan ons per email stuurde voor hij de hand aan zichzelf sloeg,’ knikte Senne. ‘Zolang hij aan het kampvuur vertelde, gaat Abaddon bij het overlijden van de ene gastheer over naar een andere. Milan was ervan overtuigd dat de demon hem als volgende gastheer uitkoos toen Jan stierf.’

‘Maar dat is krankzinnig,’ riep ik uit. ‘Vertel me niet dat jullie in demonen geloven. Jullie hebben toch geprobeerd om Milan op andere gedachten te brengen?’

‘In het begin trachtten we inderdaad op Milan in te praten,’ antwoordde Hans. ‘We geloofden niet dat Abaddon bestond, behalve in Milans verbeelding. We worden uiteraard allemaal gekweld door persoonlijke demonen, maar dat is in de meeste gevallen gewoon een manier van spreken.’

‘In het geval van Milan moesten we na verloop van tijd helaas onze mening herzien,’ zuchtte Senne. ‘In het begin werd hij gekweld door kleine tegenslagen. Hij reed in nuchtere toestand zijn eerste wagen in de prak zonder dat er een tegenligger in de buurt was. Een storm rukte het dak weg van het huis waar hij net was ingetrokken.’

‘Kortom,’ vatte Hans samen, ‘er gebeurden een heleboel vervelende calamiteiten die iedereen kunnen overkomen, maar ze overkwamen vooral Milan.’

‘En toen stief zijn vrouw,’ zei Senne somber.

‘Zijn vrouw?’ riep ik verwonderd uit. ‘Ik wist niet dat Milan getrouwd was. Ik heb nooit een uitnodiging voor zijn huwelijk ontvangen.’

‘Technisch gezien was het niet zijn vrouw,’ corrigeerde Senne zichzelf, ‘maar zijn vriendin. Ze was zwanger van Milan en overleed in het kraambed.’

‘Had Milan een kind?’ vroeg ik met groeiende gêne. ‘Waarom wist ik dit niet?’

‘Als je net je vrouw — ik bedoel: je vriendin — verloren bent,’ probeerde Hans me te kalmeren, ‘dan is het versturen van geboortekaartjes niet je eerste prioriteit.’

‘En het kind?’ bedacht ik me verschrikt. ‘Dat is toch gezond en wel, hoop ik.’

‘Het was een meisje, Olivia,’ legde Senne uit. ‘Milan voedde zijn dochter in zijn eentje op. Hij was een goede vader, maar kort nadat Olivia twee jaar oud werd, sloeg het noodlot nogmaals toe.’

Ik durfde de vraag bijna niet te stellen: ‘Wat gebeurde er met haar?’

‘Op een warme zomerdag had hij het professioneel zo druk dat hij vergat te stoppen bij de kinderopvang en rechtstreeks naar zijn werk reed. Olivia was in slaap gevallen op de achterbank en zat de hele dag in een snikhete wagen. Ze stierf door oververhitting.’

‘Wat vreselijk!’ kreunde ik. ‘Wanneer is dat gebeurd?’

‘Anderhalve maand geleden,’ deelde Hans bedrukt mee. ‘Na die klap was er geen twijfel meer mogelijk. Dit was het werk van Abaddon. Milan was reddeloos verloren.’

Ik stond versteld. Ik kon begrijpen dat een onophoudelijke opeenvolging van tragedies Milan de waanideeën had bezorgd die hem uiteindelijk tot wanhoop dreven, maar van Hans en Senne had ik meer nuchterheid verwacht.

‘Het probleem is echter,’ doorbrak een heksenstem de stilte,

‘dat Abaddon gewoon weer op een andere gastheer kon overgaan.’

‘Maar er is een manier waarop we de demon kunnen stoppen,’ voegde Senne daar vlug aan toe. ‘Mia heeft opzoekingen gedaan in oude boeken over zwarte magie. Er bestaat een ritueel waarmee we Abaddon uit onze wereld kunnen verbannen.’

‘Het probleem is dat de ziel van de gastheer samen met de demon naar de krochten van de hel gestuurd wordt,’ lichtte Hans toe. ‘Dat konden we Milan niet aandoen. We hadden een ander slachtoffer nodig.’

Onbewust kneep ik mezelf in de arm. Net nu het toppunt van waanzin bereikt was, werd de situatie nog onwaarschijnlijker dan ik voor mogelijk hield.

‘Ik heb alles in gereedheid gebracht,’ deelde de akelige vrouw des huizes mee.

Ik werd door Senne en Hans meegetroond naar een kamer-tje waarvan de ramen verduisterd waren door zware, donkere gordijnen. Op de grond was een pentagram aangebracht met op elke punt van de ster een brandende kaars.

‘Als de gastheer in het midden van het pentagram gedood wordt tijdens het uitspreken van een magische spreuk, dan kan Abaddon geen enkele weg uit, tenzij recht naar de hel.’

Ik begon er zowaar van te beven: ‘Waarom vertellen jullie me dit allemaal? Wat heb ik daarmee te maken?’

‘De spreuk werkt helaas alleen in aanwezigheid van iemand die niet in Abaddon gelooft,’ antwoordde mevrouw Danneels. ‘Geloof jij in Abaddon?’

‘Natuurlijk niet!’ tierde ik. ‘Dit is te gek voor woorden! Jullie zijn allemaal krankzinnig geworden!’

‘Uitstekend,’ antwoordde de oude vrouw. ‘Senne en Hans, kunnen jullie de gastheer naar boven brengen?’

Gechoqueerd volgde ik Senne en Hans naar buiten. Koortsachtig probeerde ik mezelf ervan te overtuigen dat ze ieder moment in de lach zouden schieten. Ik wenste vurig dat het allemaal een grote, zij het zeer misplaatste, grap was.

Toen Hans de koffer van zijn wagen opende, verdween mijn laatste restje hoop.

‘Wie is dat?’ vroeg ik.

‘Wie denk je dat het is? Herken je hem niet?’ vroeg Hans terwijl hij samen met Senne een geknevelde man uit de koffer tilde.

‘Is dat de vader van...’ Ik was de naam van de tweelingzussen vergeten.

‘Dat is onze schoonvader, ja,’ bevestigde Senne. ‘In grappen klagen mannen meestal over hun schoonmoeder, maar bij ons is onze schoonvader onze grootste nachtmerrie.’

‘Een tirannieke klootzak,’ gromde Hans. ‘Dat is wat hij is.’

De man was bij bewustzijn, maar zijn mond was met tape dichtgeplakt en hij was zo goed ingepakt dat hij amper kon bewegen.

‘Lag hij de hele tijd al in de koffer?’ vroeg ik. ‘Ook tijdens de uitvaartdienst?’

Senne snoof minachtend: ‘Ach, een paar uur in de kofferbak van een auto is niets in vergelijking met de eeuwigheid die hem wacht in de hel!’

‘Maar dat geloven jullie toch zelf niet!’ smeekte ik.

‘Dat doet er niet toe,’ snauwde Hans me af. ‘Wat telt, is dat jij er niet in gelooft, anders werkt de bezwering niet.’

‘Ik bel de politie!’ dreigde ik.

Senne noch Hans hielden me tegen toen ik naar mijn mobieltje greep. Ze hadden hun handen vol met hun schoonvader die ze in de richting van de trap sleurden. Toen ik het noodnummer wilde vormen, zag ik waarom ze zich niets van mijn dreigement aantrokken. Ze wisten dat er geen bereik was op deze afgelegen plek.

Ik trok aan de deuren van de wagen, maar ze waren allemaal gesloten. Ondertussen hadden Hans en Senne bijna het terras bereikt met hun vracht. Ik zag Hans net achter de hoek van het huis gaan, toen het slachtoffer met een ultieme krachtingspanning Senne uit balans bracht. Ik hoorde een luide krak en zag Senne met een kreet van de trap naar beneden storten.

Ik rende zo vlug ik kon naar de plaats waar hij samen met een deel van de leuning in een onnatuurlijke houding op een strook beton was neergekomen. Ik zag meteen dat er geen hulp

meer kon baten. Hij moet op slag dood zijn geweest.

Boven mij hoorde ik Hans roepen: 'Kom me helpen, Peter! Treuren kan later wel. We moeten Abaddon nu verdrijven, want een tweede kans zullen we niet krijgen.'

Ik was zo in shock dat ik gehoorzaamde. Als onder hypnose nam ik de trap naar boven waar Hans in zijn eentje zijn schoonvader het huisje binnen aan het sleuren was. In trance hielp ik hem de geknevelde man naar het donkere kamertje dragen.

Daar begon de mevrouw Danneels met haar heksenstem een toverspreuk uit te spreken: '*Abaddon, captus in pentagramma magico, te recondo in abissos inferni. Cum anima hospitis, ne redeas umquam inter homines. Abaddon, captus in pentagramma magico ...*'

Mijn geest deed verwoede pogingen om zich te verzetten. Ik hield halt in het deurgat, vastberaden geen centimeter meer toe te geven, maar Hans wierp me een dwingende blik toe waartegen ik niet was opgewassen. Onwillig zette ik een stap vooruit, waardoor Hans achteruit wankelde en een kaars omstootte.

Er moet magie mee gemoeid zijn geweest, want het volgende moment stond de bloemetjesjurk van de bezweerster in brand. Ook zij verloor haar evenwicht en greep verschrikt naar de zware gordijnen voor houvast. De gordijnroede begaf het echter en sloeg Hans knock-out. Hij raakte onzacht de grond. De sleutels van zijn wagen vielen uit het borstzakje van zijn hemd en stuiterden als bij wonder tot vlak voor mijn voeten.

Alsof dit het teken was waar ik op wachtte, griste ik de sleutels van de grond en maakte ik me zo vlug ik kon uit de voeten. Achter me sloegen de vlammen wild in het rond en waren bovennatuurlijke kreten te horen.

—

Ik las in de krant dat het huisje van Mia Danneels tot op de grond afbrandde. Er was sprake van vier doden: de bewoonster, de twee vennoten van Immo HansSenn en hun schoonvader. Er waren veel vragen omtrent de omstandigheden van hun dood, alsook wat betreft de oorzaak van de brand. Verder onderzoek zou meer klaarheid moeten brengen.

Ondertussen zijn we een halfjaar verder en nog altijd kan ik 's nachts amper de slaap vatten. Er ligt een demon in mijn bed. Hij houdt me wakker met zijn gruwelijke gedachten. Ik kan me niet meer herinneren wanneer ik voor het laatst een oog heb dichtgedaan. Elke ochtend sta ik doodmoe op. Voor de spiegel kijk ik de demon in de ogen. Elke avond vrees ik de nacht. Het spijt me. Ik kan dit niet meer aan.

EEN PLAКСNOR VOOR HET LEVEN

‘Goeiemorgen, bent u R. Rademaeckers?’ vraagt de man aan de deur.

‘Ja, dat ben ik. Ron Rademaeckers, Fazantstraat 3, te Hollebeke.’

‘Dan heb ik een pakje voor u,’ zegt de man in het fluogele hesje.

Ron krijgt de tijd niet om zijn hersenen te pijnigen en te achterhalen of hij nog een niet bezorgde online bestelling verwacht. Zonder hem een blik in de ogen te gunnen, stopt de koerier hem een kartonnen doosje toe en verdwijnt hij zo vlug hij kan de hoek om, de Patrijslaan in.

Het pakje is inderdaad voor Ron bestemd, maar het adres van de afzender ontbreekt. Zelfs de naam van de koerierdienst is nergens te bespeuren. Dat intrigeert Ron. Wanneer hij met het pakje schudt, lijkt het een tweede doosje te bevatten. Hij haast zich naar binnen op zoek naar een mes.

Ron zet zich aan de keukentafel en snijdt de rand van plakband door. Het ene pakje onthult inderdaad een ander, samen met een begeleidende brief:

‘Proficiat meneer Rademaeckers. Als winnaar van de *Raad het getal* wedstrijd, hebben wij de eer u een levenslange voorraad plaksnorren te mogen aanbieden, wekelijks bij u aan huis bezorgd.’

Ron bekijkt de brief aan alle kanten, maar het tekstje van net geen dertig woorden is het enige wat te lezen valt. Geen afzender, geen organisator van de wedstrijd, niets. Sprakeloos

richt Ron zijn blik op het tweede pakje waarvan hij de tape op het klepje lospeutert.

‘Wat stelt dit in hemelsnaam voor?’ roept hij uit wanneer hij in het doosje zeven plaksnorren vindt die aan zeven stukjes karton bevestigd zijn, elk met een dag van de week als opschrift. De snorren van maandag tot vrijdag zien er gewoontjes uit; die voor zaterdag en zondag zijn volle, indrukwekkende knevels.

—

‘Natuurlijk herinner ik me die dwaze *Raad het getal* wedstrijd,’ zegt Thea.

Thea Hoogendoorn is al sinds de kleuterklas Rons beste vriendin. Al veertig jaar delen zij en Ron elkaars diepste geheimen. Ze hadden het perfecte koppel kunnen zijn, ware het niet dat Ron op mannen viel en Thea op vrouwen. Thea was al bijna twintig jaar samen met Vera. Ron was na een foute relatie van zeven jaar dertien maanden vrijgezel geweest, maar toen had hij Jasper leren kennen.

Thea hielp Ron indertijd over de breuk met de ziekelijk jaarloerse Johan heen. Zij was ook degene die haar beste vriend aanmoedigde om na drie jaar samenwonen met Jasper eindelijk de grote stap te zetten. Ze organiseerde een fantastisch verlovingsfeest voor het liefdespaar. Het huwelijk was gepland voor de komende lente.

‘Maar weet je wie ermee begonnen is?’ dringt Ron aan.

Dat weet Thea niet. Iemand deelde op het verlovingsfeest een link voor een absurde wedstrijd. Die leidde naar een pagina waar gevraagd werd een getal te raden tussen nul en duizend. Deelnemers mochten slechts één poging wagen. Als die fout was, verschenen de woorden ‘Sorry, verkeerd antwoord!’ op het scherm. Wie een tweede gok wilde proberen, kreeg de boodschap: ‘Troost u: ongeluk in het spel is geluk in de liefde.’

Ron had voor de grap het getal 666 op zijn smartphone ingevuld en tot ieders verbazing was dat het te raden getal: ‘Proficiat, u hebt de *Raad het getal* wedstrijd gewonnen!’

‘Als ik nu eens wist wat ik gewonnen heb,’ had Ron gezegd.

Jasper wilde meteen op zoek naar meer informatie, maar de link werkte al niet meer.

‘Het is waarschijnlijk een flauwe grap van een van je IT-vriendjes op je werk, Jasper,’ zei Thea.

‘Ik denk het ook,’ beaamde Ron zonder er zich verder het hoofd over te breken. Hij gaf zijn tien jaar jongere vriend een kus. ‘Jij bent mijn hoofdprijs.’

Jasper kuste hem terug met de woorden: ‘En jij de mijne.’

‘O wat schattig,’ kirde Thea die stond te popelen om uit te pakken met het volgende punt op haar feestagenda. ‘Bijna even schattig als de reeks oude foto’s die ik van Ron wist te verzamelen. Ik heb er een leuke presentatie van gemaakt.’

Op haar teken werd de feestzaal verduisterd en rolde er een scherm naar beneden. Iedereen werd tot stilte aangemaand en daar verscheen een foto van Ron in zijn blootje op de wand. Als baby paste hij net in de wasbak in de keuken van zijn ouders. Er werd aanmoedigend gefloten in de zaal.

Iemand riep: ‘Heb je ook een recentere foto van Ron in adamskostuum?’

Thea loodste het publiek door Rons leven van zijn geboorte tot vandaag. Tijdens de jaren dat hij met Johan samen was, had Ron een echte pornosnor. De zaal vond dat hilarisch.

‘Als je ooit nog zo’n snor laat groeien, dan scheid ik van je,’ grapte Jasper hardop. Die uitspraak werd op gelach en gejoel onthaald.

Toen de presentatie afgelopen was, dacht niemand nog aan de *Raad het getal* wedstrijd. Het gezelschap feestte verder tot in de vroege uurtjes.

‘Ik heb niet eens persoonsgegevens opgegeven, zelfs geen emailadres,’ verzucht Ron.

‘Hoe komt dit pakje dan bij jou terecht?’ vraagt Thea.

‘Dat vraag ik me ook af,’ zegt Ron. ‘Ik hoopte dat jij dat zou weten. Jij organiseerde immers het feest.’

—

‘Dag thuiswerker, je kantoorslaaf is thuis,’ roept Jasper

vanuit de hal. 'O, we hebben bezoek vandaag. Dag Thea! Wat brengt je hier?'

'Dag Jasper,' groet Thea hem terug. 'Ron riep mijn hulp in om een mysterie op te lossen, maar we raken er niet uit. Misschien kan jij helpen?'

'Het enige wat ik kan bedenken, is dat Thea's vermoeden klopt,' concludeert Jasper nadat Ron en Thea hem het hele verhaal uit de doeken deden. 'Het is vast een grap van iemand die aanwezig was op het feest en die het leuk vond je te plagen met een serie plaksnorren omdat ik aangaf dat ik daar niet zo van hou.'

'Echt grappig is dat niet, vind ik,' gromt Ron. 'Het lijkt eerder alsof iemand jaloers is op ons.'

'Het is een grap, Ron,' stelt Thea haar beste vriend gerust. 'Ik zou er niet te zwaar aan tillen. De grapjas houdt er wel vanzelf mee op.'

—

Een week lang probeert Ron de plaksnorren uit zijn gedachten te bannen, maar de eerstvolgende maandagochtend slaagt hij er niet in er niet aan te denken. Hij blijft in de buurt van de voordeur voor het geval er een nieuw pakje geleverd wordt. Zodra de bel gaat, stormt hij naar buiten, maar hij is te laat. Hij ziet nog net een man in een fluohesje om de hoek verdwijnen.

Ron rent hem zo snel hij kan achterna, maar behalve een witte bestelwagen die met gierende banden wegscheurt, is er niets of niemand meer te zien in de Patrijsslaan. Teleurgesteld keert hij terug naar de drempel van de Fazantstraat 3 waar het vermaledijde pakje op hem ligt te wachten. Opnieuw zitten er zeven nepsnorren in, voorzien van labels van maandag tot zondag.

'Ik wil echt weten wie hier achter zit!' tiert Ron door de telefoon.

'Rustig, Ron,' sust Thea. 'Ik kom vanavond langs en dan denken we er samen met Jasper en Vera nog eens diep over na.'

—

Ron, Jasper, Thea en Vera zitten samen aan de keukentafel in de Fazantstraat. Thea heeft de gastenlijst van het verlovingsfeest voor zich liggen. Ze leest de namen van de genodigden één voor één voor. Wie van hun vrienden is verknipt genoeg om zo'n gekheid uit te halen?

‘Wacht eens even,’ zegt Jasper wanneer de naam Stijn Lemmens valt. ‘Je hebt me er niet zoveel over verteld, maar die ex waar je indertijd zoveel problemen mee had, heette die niet Johan?’

‘Ja,’ antwoordt Ron verbaasd. ‘Zeg niet dat die er iets mee te maken heeft!’

‘Ik kan dat niet met zekerheid zeggen, maar ik weet dat Stijn gedurende een paar weken een relatie had met een Johan. Het is ondertussen alweer uit tussen die twee, maar ik denk dat ze nog een koppel waren toen we ons verlovingsfeest vierden. Ik herinner me dat ik me erover verwonderde dat Stijn zijn nieuw lief niet meebracht naar het feest. Ik heb er toen niet verder bij stilgestaan.’

‘We zullen vlug weten of de Johan van Stijn ook de Johan van Ron was,’ zegt Thea. Vastberaden grijpt ze naar haar telefoon. ‘Hallo Stijn? Mag ik je een persoonlijk vraagje stellen?’

Ron en Jasper kijken ongeduldig toe terwijl Thea met Stijn aan de lijn hangt.

‘Ik denk dat we de smakeloze grappenmaker gevonden hebben,’ knikt Thea na afloop van het gesprek. ‘Stijn biedt jullie zijn oprechte verontschuldigen aan. Als je het mij vraagt, is hij door Johan gebruikt om jullie een flauwe poets te bakken.’

‘Vertel!’ zegt Ron ongeduldig. ‘Ik wil weten hoe de vork in de steel zit.’

‘Stijn introduceerde op vraag van Johan de *Raad het getal* wedstrijd op jullie verlovingsfeest,’ legt Thea uit. ‘Het leek hem een onschuldigspeletje. Hij wist niet dat Ron en Johan vroeger een koppel waren. Verder heeft hij niets met de plaksnorren te maken. Een dag na jullie feest verbrak Johan de relatie.’

‘Ik geloof Stijn en het is hem vergeven,’ zegt Ron. ‘Ik had moeten weten dat Johan er voor iets tussen zat. Hij is altijd zielig jaloers geweest. Dit is net iets voor hem.’

‘Stijn zal hem verteld hebben over mijn reactie op die foto’s waarop je nog een snor had,’ lacht Jasper. ‘Dat zal Johan op het idee gebracht hebben je die stomme nepsnorren te sturen.’

‘Hoe dan ook, ik wil dat het stopt,’ zucht Ron. ‘Ik kan geen snor meer zien.’

‘Maak je geen zorgen,’ verzekert Thea hem. ‘Ik praat wel eens met Johan.’

—

‘Ik heb goed nieuws en ik heb slecht nieuws,’ zo begint Thea haar verslag. ‘Het goede nieuws is dat Johan inderdaad toegeeft dat hij je voor de gek wilde houden. Hij heeft daar heel veel spijt over.’

‘Ja, dat zal wel!’ sneert Ron. ‘En wat is het slechte nieuws?’

‘Het slechte nieuws is dat hij niet weet hoe hij ervoor kan zorgen dat je geen snorren meer ontvangt.’

Ron barst in vloeken uit: ‘Dat is onzin! Die smerige Johan, waarom laat hij me niet met rust? Als ik hem ooit tegen het lijf loop, dan zal ik hem...’

‘Stil nou, Ron,’ onderbreekt Jasper zijn verloofde. Vervolgens richt hij zich tot Thea: ‘Hoezo hij weet niet hoe hij de snorrenpost stop kan zetten?’

‘Dat was ook mijn eerste vraag. Ik heb het antwoord echt uit hem moeten trekken. Het leek wel alsof hij ergens bang voor was. Hij beefde als een riet.’

‘Natuurlijk is hij bang nu hij weet dat hij ontmaskerd is,’ raast Ron door. ‘Ik zal hem...’

‘Wat was zijn antwoord?’ vraagt Jasper, die Ron opnieuw tot zwijgen aanmaant.

‘Toen hij van zijn vrienden te horen kreeg dat Ron je ten huwelijk gevraagd had, voelde hij zich daar zowel kwaad als verdrietig bij. Hij ging hij naar *De duivel op drie poten* om die gevoelens te verdrinken.’

‘Wat is *De duivel op drie poten*?’ vraagt Jasper.

‘Het siert je dat je die bar niet kent, Jasper,’ gniffelt Thea.

Ron lacht mee, zij het eerder groen.

‘Ik kan me er wel iets bij voorstellen,’ zegt Jasper. ‘Vertel verder, Thea.’

‘In die bar werd hij na een borrel of vijf aangesproken door een oogverblindend knappe man die van top tot teen in het zwart uitgedost was. Johan kon bijna niet geloven dat zo’n man interesse in hem kon hebben, maar even later lagen ze samen in bed bij Johan thuis.’

‘De slet!’ roepen Ron en Jasper tegelijkertijd.

Thea haalt de schouders op: ‘Met wie kon hij beter over zijn verwarrende gevoelens praten dan met een volstrekt onbekende?’

‘Dan nog,’ knort Ron. ‘Een goed gesprek kan ook zonder neuken.’

‘In ieder geval, de man wiens zwarte kleren die nacht netjes bij Johan thuis over een stoel hingen, bracht je ex op het idee om zijn gevoelens te verwerken door wraak op je te nemen.’

‘Wraak?’ schrikt Jasper. ‘Is dat geen al te zwaar woord voor een grap met plaksnorren?’

“Je wraak zal bitterzoet zijn” waren de letterlijke woorden die de man volgens Johan gebruikte,’ gaat Thea verder. ‘In ruil voor 250 euro beloofde hij dat hij je de duvel zou aandoen. Johan was nog dronken van de drank en de seks. Hij ging op het aanbod in. De man gaf hem de link naar het *Raad het getal* spelletje en de rest van het verhaal kennen jullie. Johan heeft de man nooit meer teruggezien.’

‘En de snorren?’ vraagt Jasper.

‘Daar wist hij niets over te zeggen. De volgende ochtend was de man verdwenen en leerde Johan Stijn kennen. Toen Stijn hem zijn uitnodiging toonde voor jullie feest, vertelde Johan hem over de *Raad het getal* wedstrijd, maar niet over de man in het zwart. Stijn ging zonder zijn plus-één naar jullie feest. Zijn verslag over hoe leuk het was en wat voor mooi paar jullie waren, haalde helaas oude wonden open.’

‘Oude wonden?’ snuift Ron. ‘Hij heeft gemakkelijk praten. Ik was het grootste slachtoffer in onze relatie.’

‘Hoe dan ook, Johan verbrak de relatie met Stijn,’ vervolgt Thea haar uitleg. Johan nam zich voor de hele episode te verge-

ten, maar toen ik hem de historie van de snorren vertelde, leek hij door schrik overvallen. Hij bleef maar zeggen dat het allemaal zijn schuld was en dat ik me niet kon inbeelden hoezeer het hem speet.'

'Hij mag spijt hebben zoveel hij wil,' sakkert Ron. 'Daar schieten wij niets mee op.'

'Het mysterie is er eerder groter door geworden,' vat Jasper samen.

'Dat is het vreemdste verhaal dat ik ooit gehoord heb,' besluit Vera. 'Kom, laat ons iets drinken.'

Ron kan amper nog de slaap vatten in afwachting van het volgende pakje. Op de eerste dag van de nieuwe week staat hij klaar om de deur open te trekken zodra de koerier van zich laat horen. Wanneer de Hollebeekse kerkklok twaalf uur slaat, is er nog steeds niet aangebeld.

'Zou Johan er toch in geslaagd zijn de levering van pakjes stop te zetten?' vraagt Ron zich hardop af.

Nieuwsgierig zet hij de voordeur op een kier. Hij piept naar buiten en stoot een hartgrondige vloek uit: daar ligt warempel een pakje op de drempel!

'Die laffe koerier heeft niet eens gedurfd aan te bellen!'

Ron haast zich naar binnen en scheurt het pakje aan stukken. Hij wordt krijtwit wanneer hij de inhoud ziet.

'Liefste, je moet onmiddellijk naar huis komen!' smeekt Ron.

'Kan je me echt niet aan de telefoon zeggen wat er scheelt?' vraagt Jasper nog, maar hij slikt die vraag meteen weer in: 'Maak je maar geen zorgen. Ik zeg aan mijn manager dat ik weg moet wegens een noodgeval en ik kom meteen naar huis. Bel ondertussen ook Thea op.'

Jasper en Thea staan op hetzelfde moment aan de deur van de Fazantstraat 3.

‘Wat scheelt er met je, Ron?’ vraagt Thea. ‘Je ziet lijkbleek!’

‘Kom binnen,’ fluistert Ron, ‘dan toon ik het jullie.’

Op de keukentafel herkennen ze het doosje. Het lijkt net op de vorige pakjes. Alleen de inhoud verschilt. Jasper en Thea kijken Ron niet begrijpend aan. Hij schuift het tweetal de begeleidende brief toe.

‘Geachte meneer Rademaeckers. U won een levenslange voorraad plaksnorren die u de afgelopen weken trouw bezorgd werden. Nu uw levenseinde in zicht is, kwijten wij ons met dit pakje van onze laatste verplichting.’

‘Er zitten maar drie snorren in het doosje,’ stelt Jasper vast, en hij telt nog eens na. ‘Maandag, dinsdag, woensdag, daar houdt het op.’

‘Ik weet het,’ zegt Ron. Er rolt een traan over zijn wasbleke wangen. ‘Blijven jullie bij mij tot op het einde?’

DOOD VAN EEN BUURTWINKEL

‘Eén Pebble-vitamine, alstublieft.’

Elke dag legde Hubert zijn hoed en vijf cent naast de kassa van de buurtwinkel op de hoek, maar dit keer schudde Jack voor het eerst in jaren het hoofd.

‘Het spijt me, Hubert,’ zei de winkeleigenaar, ‘maar ik ben door mijn voorraad heen. Ik heb wel een ander merk in de aanbieding.’

‘Maar Jack toch,’ wond Hubert zich op, ‘je weet dat ik hier dagelijks stipt om negen uur mijn Pebble-vitamine kom kopen. Waarom heb je er geen bijbesteld?’

‘Ik weet hoe trouw je bent aan je merk, Hubert,’ zei Jack, ‘en ik waardeer ten zeerste je trouw aan je buurtwinkel, maar ik heb je al eerder gewaarschuwd dat mijn voorraad aan het slinken was.’

‘En ik heb je telkens aangemaand om een nieuwe voorraad in te kopen,’ knikte Hubert. ‘Waarom heb je dat niet gedaan?’

‘Ik heb al meermaals uitgelegd waarom dat niet kon,’ antwoordde Jack. ‘De vitamines van Pebble zijn van de markt gehaald. Net voor dat gebeurde, kocht mijn vader een groot lot, speciaal voor jou, omdat je zo’n trouwe klant was.’

‘Een trouwe klant *was*?’ snoof Hubert minachtend. ‘Je praat over mij alsof ik al dood ben, maar ik voel me nog geen dag ouder dan veertig, terwijl ik al meer dan dubbel zoveel jaren op de teller staan heb. Dat heb ik vast te danken aan mijn dagelijkse Pebble-vitamine! Je vader had beter mijn voorbeeld gevolgd, dan was hij niet zo jong gestorven.’

Jack beet op zijn tong. Hij wist dat het geen goed idee was hardop te zeggen wat hij dacht. Toen zijn vader vijf jaar geleden zwaar ziek werd, nam hij, als enige nakomeling, noodgedwongen de winkel over.

Jack kende Hubert goed. Al van toen hij nog met een korte broek tussen de rijen koopwaar liep, kwam de man elke dag over de vloer. Hij kocht nooit meer dan één Pebble-vitamine —eerst voor twee oude Belgische franken, later voor vijf eurocent. De prijs bleef al die tijd ongewijzigd.

‘Als je vader er nog was geweest, dan had hij zeker moeite gedaan om zijn stock aan te vullen,’ dramde Hubert door. ‘Hij was een goede man, weet je, altijd zeer attent als het om mijn behoeften ging. Ach, achtenvijftig jaar is geen leeftijd om te gaan.’

‘Hij was een geweldige man,’ mijmerde Jack. ‘Hij wordt nog elke dag gemist.’

‘Inderdaad,’ beaamde Hubert, die nauwelijks leek te beseffen dat zijn woorden Jack kwetsten. ‘Nu, wat mijn probleem betreft...’

Jack onderbrak de koppige man. Hij had geen zin om een discussie aan te gaan: ‘De Pebble-vitamines zijn met een goede reden uit de handel gehaald. Ze bleken kankerverwekkend te zijn en mochten eigenlijk niet meer verkocht worden.’

‘Je vader heeft daar nooit iets over gezegd,’ wierp Hubert tegen, ‘en jij hebt ook altijd mijn vijf cent aanvaard.’

Jack deed zijn best om beleefd te blijven: ‘We hebben het je meer dan eens uitgelegd. Je wilde gewoonweg niet luisteren. Je maakte het ons heel duidelijk dat je geen “nee” zou aanvaarden, maar nu de laatste Pebble-vitamine verkocht is, moet ik wel “nee” zeggen. Je zal je daarbij moeten neerleggen.’

‘Mij erbij neerleggen?’ brieste Hubert. ‘Wil je mij dood?’

‘Dat zeg ik toch niet, Hubert,’ probeerde Jack zijn misnoegde klant te sussen. ‘Ik probeer je alleen maar duidelijk te maken dat ik geen Pebble-vitamines meer verkoop. Is er iets anders waar ik je mee kan helpen?’

Al vijftig jaar was deze vraag voor Hubert het signaal om

zijn hoed op te zetten en uit gewoonte te zeggen: 'Nee, dat denk ik niet. Tot morgen!'

Jack schudde zijn hoofd toen de teleurgestelde man de winkeldeur achter zich dichtsloeg: 'Morgen zullen we ook geen Pebble-vitamines hebben, Hubert.'

In de week die volgde had Hubert last van diverse lichamelijke ongemakken, het ene al ernstiger dan het andere. Nu hij zijn dagelijkse vitamine niet meer nam, voelde hij langzaam alle energie uit zijn lichaam wegvloeien.

Nog nooit had hij zo naar het weekend verlangd. Dan kwam immers zijn kleindochter op bezoek met haar man en hun zoontje.

De dertienjarige jongen besteedde nooit veel tijd aan zijn overgrootvader wanneer hij met zijn ouders op bezoek kwam. Hij speelde altijd spelletjes op iets wat de vader van de jongen een 'slimme telefoon' noemde.

Zo'n telefoon wist alles wat er in de wijde wereld te weten viel, zo beweerde de man van Huberts kleindochter. Je kon er ook van alles mee 'on the line' bestellen —wat dat ook mocht betekenen.

'Stel dat je iets uit China wil,' legde Huberts aangetrouwde kleinzoon uit, 'dan wordt het je binnen de week aan huis bezorgd.'

Daar had de oude man hard mee gelachen. Wat zou hij ooit uit China willen?

'Kijk Hubert, hier heb ik het artikel!' wees de man van zijn kleindochter een krantenkop aan. Hij scrolde verder door het oude nieuwsarchief en las het bericht voor: 'De vitamines van Pebble zijn van de markt gehaald nadat de producent door verschillende klanten werd aangeklaagd. Er zaten geen vitamines

in de pillen. Integendeel, ze bevatten allerhande schadelijke stoffen. Dit had aantoonbaar het overlijden tot gevolg van wereldwijd minstens vijfhonderd mensen die de Pebble-vitamines slikten.'

'Dat kan niet waar zijn,' protesteerde Hubert. 'Ik neem die vitamines al mijn hele leven lang en ik ben nog nooit langer dan een dag ziek geweest.'

'Maak je geen zorgen, opa,' lachte zijn kleindochter. 'Je moet niet alles geloven wat je op het internet leest.'

'Hoera! Ik heb een online winkel gevonden waar je nog Pebble-vitamines kunt kopen,' onderbrak de dertienjarige achterkleinzoon enthousiast zijn moeder. Er was hem zakgeld beloofd als hij mee hielp zoeken.

'Op deze Chinese e-commercesite kan je voor 9,99 euro een verpakking bestellen van tweehonderdvijftig capsules.'

Hubert maakt een snelle berekening in zijn hoofd: 'Dat is goedkoper dan wat ik in de buurtwinkel op de hoek betaal. Jack en zijn vader hebben mij jarenlang te veel aangerekend, de afzetter!'.

'Ik zei toch dat het internet geweldig was,' herhaalde de man van zijn kleindochter.

'Ik begin je bijna te geloven,' bromde Hubert. 'Wat moet ik doen om zo'n verpakking van tweehonderdvijftig capsules te krijgen?'

—

'Je bent een redder in nood!' begroette Hubert de koerier van de pakjesdienst. Hij nam gretig het pakje in ontvangst en gooide de deur dicht in het gezicht van de verbaasde bezorger.

Hubert had niet verwacht dat hij de lange week van wachten zou overleven. Elke dag had hij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat bij de voordeur gestaan om er zeker van te zijn dat hij het belangrijke pakketje niet zou missen. Elke dag had hij zich slechter gevoeld dan de vorige.

Na een kort gevecht met de veel te grote kartonnen doos, slaagde hij erin de Pebble-verpakking te openen. Hij deed geen

moeite om een glas water te halen, hij slikte gulzig zijn eerste vitamine in. Hij voelde zich meteen beter. Hij hoefde zich de komende tweehonderdvijftig dagen geen zorgen meer te maken over zijn gezondheid.

Twee weken later liep Hubert nog eens Jacks winkel binnen.

‘Hallo Hubert, ik heb je een tijdje niet gezien,’ verwelkomde Jack hem. ‘Gaat alles goed met je? Wat kan ik voor je doen?’

‘Ik voel me prima,’ antwoordde Hubert, ‘en ik heb eigenlijk niets nodig. Ik was gewoon nieuwsgierig. Ik zag buiten een bord met “Totale uitverkoop” als opschrift. Ga je de winkel sluiten?’

‘Ik ben bang dat ik geen andere keuze heb,’ zuchtte Jack. ‘Tegenwoordig koopt iedereen spullen online. Een lokale buurtwinkel kan niet meer concurreren met het internet.’

‘Ik begrijp het,’ knikte Hubert. ‘Weet je nog dat ik hier elke dag een vitamine kwam kopen? Ik heb die nu ook *on the line* gevonden. Ze waren zelfs minder duur dan de prijs waar jij ze voor verkocht, jij boef!’

Voor de laatste maal slikte Jack zijn reactie in. Het had geen zin ruzie te zoeken met Hubert.

De volgende dag stierf de oude man een natuurlijke dood. Dat wil zeggen: als je langzame vergiftiging door nepvitamines als een natuurlijke dood beschouwt.

Hangman staat weifelend voor het herenhuis dat hij al zo vaak voorbijliep. Uiteindelijk raapt hij zijn moed bijeen en belt aan. Gewone mensen lezen op het naambordje naast de deur het opschrift:

Peter Paulus, Psychotherapeut

Wie beter weet, ziet wat er werkelijk staat:

Peter Paulus, Zielenknijper

Specialisatie: goden, geesten, kwelduivels

Hangman opent de deur en gaat in de verlaten wachtkamer zitten. Hij schrikt zich een hoedje als hij vanuit het niets iemand hoort kuchen. In de deuropening van de praktijkruimte staat een man.

‘Kom erin,’ zegt de man. ‘Mijn naam is Paulus, Peter Paulus.’

Hangman volgt gedwee de zielenknijper. Peter Paulus vlijt zich neer in een zachte fauteuil en wijst zijn patiënt een knusse sofa aan. Hangman weet niet goed of hij moet gaan zitten of gaan liggen. Aarzelend gaat hij zitten.

Peter Paulus steekt meteen van wal: ‘Ik denk niet dat wij elkaar al kennen, meneer ...’

‘Hangman,’ antwoordt Hangman, ‘Dit is inderdaad de eerste keer dat ik bij u op visite kom.’

‘Fijn dat u voor mijn praktijk gekozen hebt,’ glimlacht de

zielenknijper. ‘Mag ik zo vrij zijn te vragen of u een kwelduivel bent, een geest, dan wel een god?’

‘Ik ben een sterfelijke god,’ legt Hangman uit. ‘Sommigen noemen mij de god der hopelozen, maar dat is niet accuraat. Hoop is vaak het enige wat nog rest bij de mensen die ik ontmoet. Ze klampen zich vast aan het leven met niets dan hoop. Ik ben de god die zegt: “Laat los. Beter dan dit wordt het niet. Laat varen die hoop.”’

‘Hmm, bedankt voor dit uitvoerige antwoord, maar ik denk niet dat ik u volledig volg. Kunt u een voorbeeld geven van wat uw werk precies inhoudt?’

‘Waar wilt u dat ik begin?’

‘Gewoon, beschrijf hoe uw dag er vandaag uitzag. Zo krijg ik een beter beeld van u als god.’

Hangman begint te vertellen. Alsof hij er zelf bij is, speelt het tafereel zich af voor het geestesoog van Peter Paulus. Zo gaat dat bij een zielenknijper.

—

Die ochtend trotseert Hangman regen en wind voor een ommetje langs de kade. Hij stapt de hal van een appartementsgebouw binnen en bestudeert het grote bellenpaneel. Hij kiest zorgvuldig een knopje uit.

‘Hallo, met Robby,’ zegt de bewoner van het corresponderende appartement.

‘Ik kom even langs om te zeggen dat uw Playstation kapot is,’ meldt Hangman droogjes.

‘Hoezo? Wat? Mijn Playstation, kapot? Maar ik ben er net mee aan het spelen.’

‘Ik weet het, maar nu is hij kapot. Gaat u maar eens kijken als u mij niet gelooft.’

Gekraak aan de andere kant van de lijn. Hangman wacht even tot Robby terug is aan de parlofoon.

‘Mijn Playstation is kapot.’

‘Dat zei ik toch? Als u me binnen laat, dan heb ik een leuke verrassing voor u.’

‘Wacht, ik doe open. Maar geen trucjes, hè?’

Een zoemer zoemt en Hangman gaat binnen. Een blad op de liftdeur meldt dat de lift defect is. Hangman neemt de trap naar Robby's verdieping, zes hoog.

Hij klopt aan bij een deur die op een kier staat. Binnen zit Robby te vloeken op zijn Playstation. Alles werkt nog perfect, alleen heeft Robby dat niet door.

‘Geen beeld, geen geluid, niks,’ foetert hij. ‘Ik zit hier godganse dagen met die stomme enkelband aan mijn been. Ik mag geen stap buiten zetten voor een verzetje, en dan gebeurt dit!’

‘Rustig, Robby, rustig,’ sust Hangman. ‘Ik heb hier iets om u te troosten.’

Hangman tovert een klein tasje tevoorschijn en opent het. Robby's ogen schitteren wanneer hij de inhoud ziet: alle benodigdheden om een shot heroïne te zetten.

‘Man. Ik ken je niet,’ zegt Robby, ‘maar ik denk dat wij goede vrienden zullen worden.’

‘Dat denk ik ook. Ik blijf uw vriend zolang u leeft.’

Robby stroopt zijn mouw op, bindt zijn arm af, kijkt de naald na, en zet een shot. Hij let al niet meer op zijn bezoeker die met een paar klikken op de controller van de Playstation een reserake klappen uitdeelt en zijn virtuele tegenstander knock-out slaat. Ook Robby is in een mum van tijd uitgeteld. Hangman buigt zich over zijn nieuwe vriend en voelt geen polsslag meer. Hij sluit Robby's ogen en verlaat het appartement.

‘Ik laat de deur op een kier staan, Robby.’

Hangman gaat via de trap naar beneden. Bij de lift op de benedenverdieping komt hij Indépendance tegen, een zwaarlijvige vrouw van Afrikaanse origine. Ze heeft een blikje goedkoop bier in de hand.

‘*Bonjour madame Indépendance,*’ begroet Hangman haar. ‘*Comment ça va?*’

‘*Ah, je suis si malheureuse.* Ik ben zo ongelukkig. *Mon mari m'a quitté parce que j'envoyais trop d'argent à ma famille en Afrique. Maintenant, ma famille est fâchée avec moi, et il n'y a plus personne qui m'aime.* Niemand houdt van mij. *La seule chose que je puisse faire, c'est boire.* Alleen pintjes maken mijn leven draaglijk.’

‘Maar uw biertje is al op,’ stelt Hangman vast. *‘Vous l’avez tout bu.’*

‘Ah!’ zucht Indépendance. *‘Sans bière, la vie n’a aucun sens.* Zonder bier heeft het leven geen zin.’

Hangman geeft Indépendance een schouderklopje. Hij verwijderd het opschrift ‘Defect’ van de lift en duwt op een knopje. De liftdeur gaat open.

‘Kijk, madame Indépendance,’ zegt hij bemoedigend. ‘De lift werkt weer. Nu moet u die lastige trap niet meer op.’

Met veel lawaai en niet zonder moeite wringt Indépendance haar lijf in de lift. Hangman wacht tot ze de hoogste verdieping bereikt. Vervolgens verlaat hij het gebouw. Hij grijpt naar zijn telefoon wanneer hij een doffe klap hoort.

‘Hallo, spreek ik met de noodcentrale? Ik bevind mij voor het appartementenblok aan de Havenlaan. Er is hier net iemand van het dak gesprongen. Het lijkt me een nogal zwaarlijvige vrouw. Ik denk niet dat ze het overleefd heeft. Kunt u een ambulance sturen?’

—

‘Dat was mijn ochtend. Mijn werk zat erop voor de lunch.’

Hangman kijkt de zielenknijper aan met een blik die zegt dat hij klaar is met praten, maar Peter Paulus kijkt niet op; hij is driftig aan het noteren.

Hangman doorbreekt de ongemakkelijke stilte: ‘Wanneer een mens met een god te maken heeft, is de werkelijkheid ondergeschikt aan wat hij gelooft.’

‘Ik heb dat al meer gehoord in mijn praktijk,’ zegt Peter Paulus eindelijk. ‘De meeste mensen geloven in een eeuwige, onsterfelijke god. Ik heb hier echter al veel goden over de vloer gehad, en geen enkele daarvan was onsterfelijk. Mensen snappen dat niet en raken in de war over hoeveel er precies van jullie bestaan, of jullie nog leven, en zo ja, wie van jullie de ware is.’

‘Hahaha, de ware. Dat vind ik altijd een goeie. Ik heb het al verschillende keren aan mensen proberen uit te leggen, maar er is geen beginnen aan. Het is ook niet aan mij te zien dat ik een

god ben. Mensen herkennen me meestal niet ... tot het te laat is.'

'Ook dat heb ik al meer gehoord,' zegt Peter Paulus. 'Maar nu ter zake: wat is de reden van uw bezoek? U bent hier toch niet om mijn laatste beetje hoop weg te nemen, hoop ik?'

'Nee, nee, u hoeft zich geen zorgen te maken. Dit is geen werkbezoek.'

'Ik ben blij dat te horen.'

'Ik ben hier om persoonlijke redenen. Ik heb een groot probleem.'

'Ik luister.'

'Telkens als ik in de spiegel kijk, krijg ik de neiging om zelfmoord te plegen.'

'Dat is inderdaad problematisch.'

'Begrijp me niet verkeerd: ik vind mijn leven zinvol, ik ben trots op wat ik voor de mensheid doe, maar ... wat doe ik met mezelf?'

'Hoe bedoelt u?'

'Ik weet hoe ik bij sterfelijke mensen kan herkennen wanneer ze de moed aan het opgeven zijn. Ik verleen de mensheid een service door hen net dat extra duwtje in de rug te geven, soms letterlijk. Ik bevrijd hen van het leven dat hen tot last is. Nu herken ik echter tekenen van hopeloosheid bij mezelf. Wat moet ik daarmee aanvangen?'

'Interessant! Ik heb nog nooit een wanhopige god ontmoet, zelfs geen sterfelijke. Vanwaar die wanhoop?'

'Ik slaag er niet in een vriendin te houden.'

'Oei, dat is bepaald niet leuk. Wat is er precies aan de hand? Lopen vrouwen altijd bij u weg?'

'Nee, ze plegen allemaal zelfmoord.'

—

Achter een badkamerdeur die op een kier staat, komt een vrijend koppeltje in het hevig klotsende badwater tot een daverende climax. Even later verschijnt Hangman in de deuropening, een handdoek rond zijn middel. Hij kijkt om en zegt: 'Dat was fantastisch, Saartje. Beter dan dit kan het niet worden.'

‘Meen je dat?’ vraagt Saartje ernstig.

‘Met heel mijn hart,’ antwoordt Hangman vol overtuiging. Verliefd loopt hij de gang door. Met twee treden tegelijk huppelt hij naar beneden. In de keuken haalt hij een fles champagne uit de koelkast. Hij zet ze samen met twee fluitglazen op een dienblad en draagt alles voorzichtig naar boven, naar de badkamer, waar hij een akelige ontdekking doet.

‘Nee! Dat kan niet waar zijn. Wat heb ik gedaan? Wat heb ik gezegd? Ik bedoelde ... Het was geweldig. Dat het niet beter kan, was maar bij wijze van spreken.’

In de badkamer ligt een meisje in een bad vol bloed. Ze heeft haar polsen opengesneden. Wat heeft het leven nog voor zin als het nooit meer beter kan worden?

—

Hangman staat op een landelijke weg in de regen. Achter hem is een auto tegen een boom gebotst. Het ziet er als een zwaar ongeval uit. Hangman draait het nummer van Heidi, zijn nieuwe vriendin.

‘Ik zal wat later thuis zijn, schat.’

‘Hoezo? Waarom? Ben je bij een andere vrouw, misschien?’

‘Eh, het zit zo. Ik liftte met iemand mee, maar die knalde midden in ons gesprek tegen een boom.’

‘Hemeltje! Is alles goed met je? Ben je ongedeerd? Ik doe mezelf iets aan als jou iets overkomt.’

‘Ja, ik voel me best. Ik heb de hulpdiensten al gebeld. Ik denk dat ik ongedeerd ben, degene die mij een lift gaf, is er veel erger aan toe.’

‘Is het een vrouw? Zat je met een vrouw in de wagen?’

‘Ja, het was een vrouw. Ik denk eigenlijk niet dat ze het overleeft.’

‘Ik wist het. Ik wist dat je vreemdging.’

Een luide knal weerklinkt aan de andere kant van de lijn.

—

‘Zo verging het elke vriendin die ik tot dan toe had. Al mijn liefdespartners pleegden zelfmoord bij het minste woord dat ik verkeerd zei.’

‘Dat is werkelijk een vervelend probleem.’

‘Hoogst vervelend! Ik wil die vrouwen helemaal niet dood. Ik wil alleen maar een vriendin, een levende graag.’

‘Dat snap ik maar al te goed, maar ik zie een patroon.’

‘Inderdaad, het patroon is dat ik mijn werk en mijn privé-ven niet gescheiden kan houden.’

‘Dat kan een deel van het probleem zijn, ja. Hebt u er al eens bij stilgestaan dat u door uw goddelijke specialisatie altijd een bepaald soort meisjes aantrekt, en omgekeerd, dat u zich aangetrokken voelt tot meisjes zonder veel hoop?’

‘Hoe bedoelt u?’

‘Laat me de vraag anders stellen: hebt u ooit al een date gehad met een niet-menselijke vrouw?’

‘Nee, dat heb ik nog nooit geprobeerd.’

‘Zou u eventueel een afspraakje met een vrouwelijke kwelduivel zien zitten?’

‘Ik sta daar eventueel wel voor open. Wat stelt u voor?’

‘Mijn praktijk is weliswaar geen datingbureau, maar dit is een noodsituatie en ik denk dat ik de geknipte partner voor u ken. Staat u me toe dat ik een van mijn patiëntes aan u voorstel als blijkt dat zij daar ook interesse voor heeft? Ze ervaart een gelijkaardig probleem. Ze kan geen menselijke man houden, maar als kwelduivelin is ze wel een sterke, zelfverzekerde vrouw. Zij zal u niet vlug ontvallen.’

‘U overvalt me hiermee een beetje, maar ja, ik ben zeker geïnteresseerd in zo’n introductie.’

‘Dat is dan afgesproken. Ik bel u nog.’

—

‘Ik ben zo blij dat Peter ons aan elkaar heeft voorgesteld,’ zegt Delilah terwijl ze van haar aperitief nipt. ‘Wij kunnen een fantastisch team vormen.’

Hangman lacht de knappe, jonge vrouw schuchter toe. Ze straalt klasse en zelfvertrouwen uit. Niets aan haar uiterlijk verraaft dat ze in werkelijkheid een kwelduivelin is.

‘Mijn beste vriendin is de helft van een eeneiige tweeling. Weet je wat ik op haar bruiloft uitspookte?’

‘Dat ga je me vast dadelijk vertellen,’ antwoordt Hangman.

‘Hihi, inderdaad. Ik ben blij dat je zo goed kunt luisteren. Welnu, ik betoverde de tweelingzussen op zo’n manier dat wanneer de ene zus aan het vrijen was met haar man, de andere zus het orgasme kreeg, en omgekeerd.’

‘Hoe bedenk je het?’

‘Het was zo grappig mijn beste vriendin te horen klagen dat haar man haar niet meer kon bevredigen. Ze vertrouwde me toe hoe ze sinds haar huwelijksnacht altijd met open benen verveeld lag te wachten tot het voorbij was.’

‘Maar ondertussen kwam haar zus klaar zonder te beseffen wat er gebeurde?’

‘Ja, en mijn vriendin snapte niet wat haar overkwam telkens haar schoonbroer zijn vrouw van jetje gaf.’

‘Hoe is dat afgelopen?’

‘Ik gaf haar de raad het eens met een andere man te proberen.’

‘Heeft ze die raad ook opgevolgd?’

‘Natuurlijk. Ze dook met haar schoonbroer het bed in.’

‘Laat me raden: met hem kwam ze wél klaar?’

‘Haar zus betrapte haar bij haar eerste orgasme in maanden.’

‘Heftig! Daar is vast een enorme familieruzie van gekomen!’

‘Pff, de zussen zijn uiteindelijk gewoon van man gewisseld. Nu komen ze allebei weer klaar. Ik laat hen verder met rust. De lol is ervan af. Ik moet dringend op zoek naar een nieuwe beste vriendin.’

‘Jij bent me er eentje.’

‘Eentje uit de duizend, zo zeg ik altijd. Reken jij af? Ik kan niet wachten om te zien hoe je woont. Wat voor drank heb je allemaal in huis? Heb je huisdieren? Ik hou niet van huisdieren.

Ze vragen veel te veel aandacht.'

'Ik had een goudvis, maar die is uit zijn kom gesprongen en gestorven.'

—

Peter Paulus is verrukt wanneer hij Hangman en Delilah, na maanden niets van hen gehoord te hebben, terug in zijn wachtkamer aantreft. Hij verwelkomt het koppel uitbundig, maar wanneer hij Delilah de hand wil schudden, grijpt hij er los doorheen.

'Wat is er gebeurd?' schrikt hij. 'Jullie lijken wel geesten. Kom binnen. Zeg me wat er scheelt.'

Hangman en Delilah gaan op de sofa zitten, elk in hun eigen hoek, zo ver mogelijk uiteen.

'Meneertje Hangman wilde per se een vrouw,' vertelt Delilah bitter, 'en ik geloofde hem graag. Ik vond ons perfect bij elkaar passen. Ik dreef de mensen tot wanhoop; hij maakte het werk af. Een gouden combinatie! Helaas, na een paar maanden kreeg meneertje wroeging.'

'Voor ik Delilah kende, voelde mijn werk zinvol aan. Ik verleende een service die nuttig was voor de maatschappij. Zodra ik met Delilah begon samen te werken, werden we echter een pest voor iedereen. We brachten zoveel mensen tot wanhoop dat het geen leven meer was.'

'In plaats van mensen te zelfmoorden zoals hij verondersteld was te doen, zat hij plots met zijn handen rond mijn hals. Ik snapte niet waarom hij maar bleef knijpen. Ik heb het helaas niet overleefd. Ik ben geen kwelduivel meer. Ik ben nu gewoon een geest, een flauw afkooksel van mijn fantastische, oude ik. Vreselijk, niet? Wat een verspilling van talent.'

'Ik had medelijden met de mensheid. Ik deed het voor de mensen.'

'Kan je dat geloven? Een god die medelijden heeft met de mensheid?'

'Hoe voelde u zich daarbij, meneer Hangman?' onderbreekt Peter Paulus haar.

‘Toen ik besepte wat ik gedaan had, keek ik in de spiegel.’

Delilah neemt de stressbal die op het tafeltje naast de sofa ligt. Ze gooit de bal los door Hangman.

‘Nu zijn we allebei geesten.’

‘Het spijt me dit te horen,’ zegt Peter Paulus verbijsterd. ‘Kan ik iets doen om jullie te helpen?’

‘Natuurlijk kan je iets doen,’ repliceert Delilah gecrispeerd, ‘Waarom dacht je dat we hier waren?’

De zielenknipper kijkt vragend van Delilah naar Hangman en terug.

Het is uiteindelijk Hangman die antwoordt. ‘Zij wil relatie-therapie ...’

EEN OUDE HOBBY VERLEER JE NIET GAUW

Het gebeurde toen we op de vlucht van Parijs naar Mexico-City zaten. Ongeveer halfweg, na een uur of zes vliegen, kreeg hij het op zijn heupen.

‘Ik heb zo’n rare smaak in mijn mond,’ zei hij. ‘Ik voel me niet lekker.’

Hij schaamde zich er een beetje om, alsof ziek zijn iets was waar hij zelf schuld aan had. In het paar jaar dat we samen waren, was hij nooit zieker geweest dan een verkoudheidje.

‘Je ziet er inderdaad maar pips uit,’ zei ik, en we overpeinsden samen wat er de oorzaak van kon zijn. Met het vliegtuigvoedsel had het alvast niets te maken. We vlogen first class en Air France had ons culinair verwend. Voor ons geen vegetarisch papje van pasta of onherkenbaar verminkte kip zoals het plebs in de rijen met de hogere nummers voorgeschoteld krijgt.

‘Reizen doe je het best in stijl’ was ons motto. Wat extra luxe kan nooit kwaad op een langeafstandsvlucht.

—

Toen we pas een maand samen waren, in januari 2018, verraste hij mij met een weekendje in het Marina Bay Sands hotel in Singapore, als tussenstop voor een safari in Australië. De zomer die volgde, boekten we een vlucht naar Washington D.C. om er op het grasveld voor het Capitool de 4th of July te vieren. Vandaaruit ondernamen we een roadtrip met haltes in Philadelphia, New York, Newport en Boston.

Begin 2019 kozen we voor een midweek sightseeing in Hong Kong, een half jaar voordat de onlusten tegen de Chinese inmenging uitbraken. Daarna verbleven we een paar dagen in Seoul om in de stemming te komen voor een ontdekkingstocht door Japan. In de zomer van hetzelfde jaar verkenden we de kust van de Pacific. We begonnen in Vancouver en reden zuidwaarts langs Seattle, Portland, San Francisco, San Luis Obispo en Los Angeles, tot helemaal in San Diego. Daar sloten we onze expeditie af met een ontspannende strandvakantie.

We waren nog van plan om een dagreisje naar Tijuana in te lassen, maar hij zei: ‘Laten we van Mexico onze volgende reis maken. Naar het schijnt is het er prachtig in de winter.’

—

‘Het begint me nu echt te duizelen,’ zei hij. ‘Ik zie dubbel.’

Hij probeerde zijn hand eerst voor zijn ene oog te houden, dan voor zijn andere. Hij maakte daar grappige bewegingen bij. Hij had niet genoeg wijn op om dronken te zijn, maar er was duidelijk een probleem met zijn oog-handcoördinatie.

‘Moet ik er een stewardess bij roepen?’ vroeg ik.

Ik wachtte zijn antwoord niet af en duwde op het knopje voor assistentie. Er schoot direct een stewardess te hulp. De crew was vriendelijk en bezorgd, maar de taalbarrière was niet bevorderlijk voor de communicatie. De voertaal aan boord was Frans en Spaans en we waren de enige Belgen in onze prijsklasse.

Het cabinepersoneel sprak wel Engels, maar op een manier die voor ons niet altijd even duidelijk was. De purser deed me met zijn snor en zijn ‘Good Moaning’ aan officer Crabtree uit de oude BBC-reeks “Allo ‘Allo!” denken.

Ik had nog voorgesteld om met KLM vanuit Amsterdam te vliegen, maar dat had mijn schat van de hand gewezen. Omdat het onze tweede ontmoetingsverjaardag was, wilde hij mij de avond voor ons vertrek trakteren op een etentje in Le Cinq in het George V hotel in Parijs.

‘Bovendien,’ had hij gezegd, ‘Of we nu met KLM of Air France reizen, het zijn allemaal dezelfde airmiles.’

Denken aan zoiets banaals als airmiles, door moet je echt een selfmade miljonair voor zijn.

—

De stewardess bracht extra flesjes water en raadde mij aan hem te helpen zijn stoel zo in te stellen dat hij volledig horizontaal kon liggen.

‘Stel je voor dat we dat we in economy zaten,’ zei hij, ‘Dan had ik in het gangpad moeten liggen.’

Hij probeerde mij met een grapje gerust te stellen, maar het hielp niet. Het ging al gauw van kwaad naar erger en ik overtuigde de toegesnelde purser ervan er een arts bij te roepen. Er bleek een Mexicaanse dokter aan boord te zijn. Hij werd met spoed naar eerste klasse ontboden en onderwierp mijn man aan een onderzoek.

Uit zijn non-verbale communicatie en het weinige Spaans dat ik verstond, begreep ik dat hij zich machteloos voelde zonder apparatuur of operatietafel. De medicijnen die aan boord aanwezig waren, waren bij wijze van spreken een pleister op een houten been. De patiënt, mijn man, zou zo vlug mogelijk na de landing naar een ziekenhuis moeten. Dat was ongeveer hoe de Mexicaanse medicijnman de situatie aan de purser uitlegde. Hij herhaalde daarbij meermaals het woord *Apoplejia*.

Niets van dit alles drong tot mijn man door. Hij keek me verward aan, probeerde iets te zeggen, maar wist niet goed hoe. Vijf minuten later was hij dood. Ik staarde apathisch voor mij uit toen ik besepte wat er gebeurd was.

Ik hoorde de dokter tegen de purser en een aangeslagen stewardess zeggen dat ik in shock was. Ze schrokken toen ik plots uit mijn schijnbare lethargie ontwaakte en in onberispelijk Frans de mededeling van de dokter beantwoordde: ‘Het is toch normaal dat ik in shock ben? Mijn man was pas 51 jaar oud. Zo iemand gaat toch niet zomaar dood?’

Het was bevrijdend drie zinnen Frans te kunnen praten, nadat ik zo lang voorgewend had dat ik de taal niet machtig was, maar ik moest me ervoor hoeden mezelf niet te verraden.

De rest van de vlucht zweeg ik. Ik gedroeg me zoals elke kersverse weduwe van jonger dan 40 zich zou gedragen als ze nog zes uur op een vliegtuig moest zitten nadat haar man voor haar ogen gestorven was. Zes uur lang keek ik als versteend voor me uit. Wat kon ik anders doen met een stewardess aan mijn zijde die troostend mijn hand vasthield?

Om de tijd te doden, probeerde ik me in te beelden hoe de scène er in een film zou uitzien. Ik stelde me Scarlett Johansson voor in mijn rol en Jennifer Lawrence als stewardess. Ik moest een glimlach onderdrukken bij de gedachte dat ik een betere actrice ben dan beide Hollywood diva's samen. Naast me merkte JLaw gelukkig niets van mijn binnenpretje.

Ergens is het jammer dat zo weinig mensen van mijn acteertalent kunnen genieten. Ach, ik heb ermee leren leven. Het belangrijkste is dat ik zelf goed aan mijn vakmanschap verdien.

In Mexico-City nam een dame van Air France me mee naar een aparte ruimte voor de administratieve afhandeling van het schielijke overlijden van mijn man.

‘Wanneer iemand boven internationale wateren komt te gaan, kan men in principe de plaats van overlijden kiezen,’ zei ze, na het betuigen van haar medeleven. ‘U hebt de keuze tussen Frankrijk of Mexico. U kunt uzelf heel wat ongemak besparen als u voor Mexico opteert. Kiest u Frankrijk, dan is een lijk-schouwing vereist. Dat is niet nodig voor de Mexicaanse wet.’

Uiteraard was dat geen nieuws voor mij. Ik begin nooit aan een project zonder eerst de nodige research te doen, maar ik liet niets merken. Ik zei haar dat het me eender was, dat mijn man

niet van plan was geweest dood te gaan boven internationale wateren. Voor de rest kraamde ik gewoon wat onzin uit. Mijn prestatie was een Oscar waard.

‘Er komt weliswaar een kort gerechtelijk onderzoek, maar aangezien de dokter al een verklaring heeft afgelegd dat het om een natuurlijke dood gaat, wordt dit louter een formaliteit,’ ging de dame van de Franse luchtvaartmaatschappij verder. ‘Het spijt me echt dat ik u met dit soort praktische zaken moet lastigvallen in zo’n tragische omstandigheden, maar weet dat wij hier zijn om u te helpen.’

De dame keek wat papieren na, zei dat ik voor alles verzekerd was — ‘meneer heeft goed voor u uitgekeken’ — en dat ik me geen zorgen moest maken. Alles zou sereen verlopen.

Ikzelf dacht maar aan één ding: zo vlug mogelijk weer thuis raken.

—

Er komt een moment in het leven van elke man waarop hij —puur vanuit economisch standpunt bekeken— dood meer waard is dan levend. Voor een vrouw die geen nood heeft aan liefde, is de keuze van de juiste man een goede investering die zichzelf ruimschoots terugbetaalt op een termijn van drie tot vijf jaar.

Mijn eerste man liet mij een pittoreske villa in de Antwerpse Kempen na. Van mijn tweede, een apotheker, erfde ik een huis in het museumkwartier van Amsterdam. Ik zat op rozen na mijn Nederlandse pillendraaier, maar ik vond mezelf met mijn vijfendertig lentes nog veel te jong om met pensioen te gaan.

Wat ik deed, voelde ook niet aan als werk. Het was eerder een hobby waar ik mijn broodwinning van had gemaakt. Mijn derde man hield —zoals je vast al vermoedde— enorm van reizen.

Hij was kinderloos uit een scheiding gekomen toen ik hem ontmoette. Zijn vrouw was er met een groot deel van zijn cash

vandoor, maar zijn aandelen had hij weten te behouden door zijn meest waardevolle beleggingen voor te stellen als verloren kansen. Daar zou ik nooit ingetrapt zijn. Toen ik hem over zijn sluwe list hoorde pochen op de aandeelhoudersvergadering van het durfkapitaalfonds waar we beiden waren ingestapt, wist ik meteen dat ik zijn weduwe wilde worden.

Hij was een verbintenis aangegaan voor vijf miljoen en hij had die tegenover zijn vrouw voorgesteld als een slechte investering. Hij vertelde er niet bij dat het fonds op het punt stond een aantal van de bedrijven in portefeuille te verkopen. Van zodra dat gebeurde, zou de durfkapitalist beginnen met de terugbetaling van de initiële inleg van de aandeelhouders. Elk volgend bedrijf dat verkocht werd, leverde pure winst op.

Dit soort zaken had ik van mijn eerste man geleerd. Hij kwam van oud geld en ik had de raad van mijn moeder opgevolgd. Haar levensmotto was eenvoudig: 'Een arme vader hebben, daar kan je niets aan doen; een arme schoonvader hebben, dat is je eigen domme schuld.'

Ik verfijnde haar codex met leefregels zoals: 'Een man die je niet alles vertelt over zijn minnaressen, dat moet je tolereren; een man die iets verzwijgt over zijn financiën, dat is onaanvaardbaar.'

Ik had me voorgenomen om vijf jaar bij mijn derde man te blijven, wat ongeveer overeenkwam met de termijn dat het lucratieve durfkapitaalfonds nog liep. De verleiding vroegtijdig afscheid van hem te nemen, werd helaas te groot toen hij me toevertrouwde dat een startup waar hij ooit een schamele vijftigduizend euro in had gestopt zodanig was gegroeid dat een private equity speler bereid was al zijn aandelen over te kopen voor een dikke drie miljoen.

Ondanks het plezier dat ik beleefde aan onze exotische reizen samen, vond ik dat het tijd was om te cashen. Als voormalige vrouw van een apotheker was het een koud kunstje om op een geloofwaardige manier van hem af te raken.

Voor zijn begrafenis kocht ik een stijlvolle zwarte jurk waar hij vast heel tevreden mee was geweest ... had hij nog geleefd.

Het was het minste wat ik voor hem kon doen om hem te bedanken voor de twee mooie jaren.

—

Ergens heb ik hem een dienst bewezen. Hij heeft de reisrestricties tijdens de Coronajaren niet moeten meemaken. Hij zou het vreselijk gevonden hebben twee jaar thuis te moeten blijven zitten.

Voor mezelf was Covid-19 een meevaller. Enerzijds had iedereen de handen vol om de crisis te bedwingen, zodat de 'bevoegde autoriteiten' geen tijd hadden om het schielijk overlijden van mijn derde man aan een nader onderzoek te onderwerpen. Anderzijds was de sociale isolatie voor mij een welkome afwisseling van het getrouwde leven.

Ondertussen zijn er een aantal jaren verstreken en het kriebelt weer. Ik hoef maar een blik op mijn bankrekening te werpen om te weten dat ik nooit meer hoef te werken, maar ik heb mijn hobby nooit als werk gezien.

Ik hou misschien niet van de man, maar ik hou van het spel, en ik vraag me af of het me nog zou lukken. Ach, wat zeg ik? Geen haar op mijn hoofd twijfelt aan mijn kunnen. Een oude hobby verleer je niet zo gauw.

DE MAN DIE VERVANGEN WERD

Het incident was onbeduidend geweest, de gevolgen waren dat niet — toch niet voor Roger.

—

Roger werkte al drie decennia voor *Nonsense Inc.*, het langstlopende magazine voor absurde literatuur in het Nederlandse taalgebied. Het bedrijf maakte sinds kort deel uit van *The Monopoly Group*, een internationaal concern dat in de wereld van kranten en magazines een monopolie had opgebouwd door het ene na het andere onafhankelijke, maar noodlijdende blad over te nemen.

Dertig jaar is een lange tijd. Roger had met lede ogen moeten toezien hoe zijn oude, vertrouwde typemachine vervangen werd door een computer waarvan het scherm de helft van zijn bureau innam. Er kwam een printer die zo goed als non-stop ratelde, tot papieren documenten vervangen werden door hun digitale tegenhangers. De schermen werden geleidelijk slanker. Desktop computers werden vervangen door laptops. Bijna alles veranderde in Rogers kantoor, behalve het gebouw zelf.

Na het overlijden van de oorspronkelijke eigenaar bleven de erfgenamen het pand verhuren aan *Nonsense Inc.*, maar ze gaven geen cent uit aan de renovatie en modernisering van hun vastgoed. Zo kwam het dat Roger en zijn collega's elke zomer van 's morgens vroeg tot 's avonds laat zaten te puffen wanneer het land getroffen werd door een hittegolf. Een klimaatbeheer-

singssysteem dat voor de nodige koeling zorgde, was er niet.

Op een snikhete donderdag had Arno, Rogers jongste kantoorgenoot, na wekenlang algemeen geklaag over de warmte, onaangekondigd een ventilator meegebracht naar kantoor. Zich niet bewust van deze verfrissende verandering was Roger die ochtend van de trein gestapt met een schitterend uitgangspunt voor een nonsensicaal verhaal. Naarmate hij het gebouw van de redactie naderde, raakte hij er steeds meer van overtuigd dat hij in amper een uur tijd twee derde van de intrige uit zijn vingers kon toveren. Het enige dat hem nog dwarszat toen hij in de lobby stond, was het ontbreken van een aanvaardbare twist om zijn plot mee af te sluiten.

In gedachten verzonken nam hij de lift naar de vierde verdieping. Hij liep door de gang, stapte zijn kantoor binnen, en lette niet op het verlengsnoer dat Arno, tegen alle voorschriften in, gebruikt had om zijn ventilator van elektriciteit te voorzien. Het onvermijdelijke gebeurde. Roger struikelde over de draad en sleurde in zijn val niet alleen de ventilator, maar ook een scherm mee, dat pardoes op zijn hoofd terechtkwam.

Het scherm vertoonde een barst; het hoofd van Roger niet. Toch werd hem door zijn collega's, die het allemaal hadden zien gebeuren, aangeraden om een bedrijfsarts te bezoeken. Die arbeidsgeneesheer was een nieuwigheid, ingevoerd door *The Monopoly Group*. Nu die er was, kon Roger er evengoed gebruik van maken, was het welgemeende advies van zijn collega's.

Zo gezegd, zo gedaan. Roger zat anderhalf uur in een wachtkamer aan de andere kant van de stad en vijf minuten bij dokter Lexmond, die hem doorlichtte met een futuristisch uitzien-de machine.

'Het kantoorincident veroorzaakte geen blijvende schade aan uw hoofd,' deelde de dokter mee, na een vlugge blik op het beeld dat zich op zijn scherm vormde, 'maar ik zie wel een paar andere zaken die me zorgen baren.'

'Welke andere zaken?' vroeg Roger, die geleerd had om altijd zo specifiek mogelijk te zijn in zijn schrijfsels.

'Daar kan ik nu niet dieper op ingaan,' antwoordde dokter

Lexmond. 'Ik stuur u de resultaten per e-mail door, zodat u die met uw eigen huisdokter kunt bespreken.'

'Wel heb je ooit,' zei Roger, toen hij een moment later buiten stond.

Hij belde meteen zijn hoofdredacteur en directe chef, Jos, om te melden dat alles in orde was met zijn hoofd. Over de 'andere zaken' zweeg hij wijselijk.

'Dat is goed nieuws,' antwoordde Jos, 'maar als je wat tijd wil om van de emoties te bekomen, dan mag je de rest van de dag vrijaf nemen.'

Roger ging dankbaar op dat voorstel in. Hij had drie dagen Rotterdam gepland waar op vrijdag een Worldcon van start ging. In de goede oude tijd werden dergelijke uitstapjes betaald door het magazine, maar de laatste jaren was daar geen budget meer voor geweest. Roger besloot dan maar elk jaar het ticket en de overnachtingen uit eigen zak te betalen. Het kostte hem ook een vakantiedag, maar dat had hij ervoor over.

—

De volgende maandagochtend stapte Roger welgemutst op de trein. Het weekend was fantastisch geweest, in alle betekenissen van het woord. Zijn goede humeur werd echter verstoord toen hij zag dat zijn vaste plaats op de trein bezet was. Er zat een man die een jongere versie van hemzelf had kunnen zijn. Hij was ongeveer even groot, had een gelijkaardig postuur, droeg dezelfde brilmontuur. Hij had alleen wat meer haar dan Roger.

'Het spijt me,' sprak Roger de man aan, 'maar dat is mijn plaats.'

De man keek hem met lichte verontwaardiging aan: 'Op een forensentrein zijn toch geen vaste plaatsen?'

Roger keek vragend naar Jean, Ray en een man die hij enkel kende als Kremer. Dat drietal zat wel, zoals elke dag, op hun vaste plaats. Jean en Ray werkten bij een fabriek die balpennen produceerde. Al twintig jaar lang aanhoorde Roger elke dag hun

gejammer over hun nakende ontslag omdat er haast geen ballen meer werden verkocht. Dat ontslag werd echter telkens uitgesteld. Geen van beiden durfde terug te kijken naar Roger.

Enkel Kremer, die iets deed in informatica, al had Roger nooit begrepen wat, deed zijn mond open: 'Frank heeft gelijk, Roger, er zijn geen vaste plaatsen op de trein. Dat weet je toch?'

'Frank?' vroeg Roger. 'Spreken jullie hem al aan met zijn voornaam? Kennen jullie hem al beter dan mij?'

'Ik heb me net aan Jean, Ray en Kremer voorgesteld,' zei Frank.

'Wel heb je ooit,' zei Roger, maar omdat hij geen zin had om ruzie te maken, wurmde hij zich door de gang, vergeefs op zoek naar een andere zitplaats.

Hij deed tien minuten langer over de weg van het station naar kantoor. Met pijn in de rug omdat hij de hele treinrit had moeten rechtstaan, strompelde hij zijn kantoor binnen. Hij schrok toen hij Frank zag zitten.

'Wel heb je ooit!' zei Roger voor de tweede keer die dag. Hij was te verbaasd om verbolgen te zijn. 'Wat doe jij aan mijn bureau, Frank?'

Arno antwoordde als eerste: 'Hé Roger! Wat doe jij hier te rug op kantoor?'

'Maar Arno toch!' riep Roger uit. 'Ik kom gewoon werken, zoals ik de voorbije dertig jaar al elke werkdag heb gedaan!'

'O,' zei Arno, 'dan is er waarschijnlijk een vergissing in het spel. Misschien moet je eens langs bij Jos.'

'Aan dit bureau is alvast geen plaats voor ons beiden,' zei Frank.

Roger keek de man boos aan en stormde vervolgens het kantoor uit, op zoek naar de hoofdredacteur van *Nonsense Inc.* Jos bleek echter in een vergadering te zitten die uitliep tot half twaalf.

'Het spijt me, Roger,' zei Jos, toen de vergadering eindelijk achter de rug was, 'Dit komt van hogerhand. Je zal bij de CEO moeten gaan aankloppen.'

Roger spoedde zich naar *The Monopoly Group* aan de andere kant van de stad, alleen maar om op een onthaalbediende te

botsen die hem vertelde wat hij niet wilde horen: 'Het spijt me, meneer Flanders is net vertrokken voor de lunch.'

Roger was ondertussen zo opgewonden dat hij niet aan eten kon denken, dus liep hij anderhalf uur te ijsberen voor de hoofdzetel van de groep.

Toen meneer Flanders van zijn middagmaal terugkwam, kon ook hij Roger niet helpen: 'Uw dossier is in handen van *Human Resources*. Ik ken er de details niet van. Zelf hou ik me nooit rechtstreeks met dergelijke zaken bezig. Als u mij nu wil excuseren. Ik heb binnen vijf minuten een belangrijke vergadering.'

Om een onverklaarbare reden bevond *Human Resources* zich in hetzelfde gebouw als de redactie van *Nonsense Inc.* Roger deed er een half uur over om er te raken. Hij voelde zich van het kastje naar de muur gestuurd.

'Wij hebben inderdaad inzage in uw dossier,' kreeg hij te horen bij *Human Resources*, 'maar niet in uw medische gegevens.'

'Mijn medische gegevens?' vroeg Roger. 'Scheelt er dan iets met mij?'

'Dat moet u aan dokter Lexmond vragen,' kreeg hij te horen. 'Wij van *Human Resources* hebben geen toegang tot het medisch dossier van onze werknemers. Dat valt onder het medisch geheim.'

Nog eens een half uur later stapte Roger de wachtkamer van dokter Lexmond binnen. Die was leeg, dus had Roger er goede hoop op dat hij niet zo lang zou moeten wachten als de vorige keer. Hij had zich nog maar net neergezet en een magazine van de stapel genomen, of de dokter haastte zich naar buiten.

'Ha, Roger, jou had ik hier niet verwacht,' zei dokter Lexmond in de vlucht. 'Ik moet er nu helaas vandoor. Er is een spoedgeval bij "De Dagelijkse Waarheid" en het klonk nogal serieus. Ik zal een tijdje weg zijn.'

Roger zag hoe de kleine wijzer van de klok zich tergend traag vooruit sleepte. Het was al na vijf uur toen iemand hem kwam melden dat de dokter niet meer terug zou komen.

'Wel heb je ooit!' viel Roger in herhaling. Er zat niets anders op dan, een uur later dan gewoonlijk, de trein naar huis te nemen. Doordat het piekuur voorbij was, kon hij zitten waar hij

wilde, maar hij putte daar geen vreugde uit. De hele weg terug zat hij te kniezen.

Toen hij de sleutel van de voordeur in het slot omdraaide, hoopte hij vurig dat zijn vrouw hem zou troosten. Hij had echt nood aan iemand die hem in de armen nam en in zijn oor fluisterde dat alles uiteindelijk in orde zou komen.

Groot was echter zijn verbazing toen hij in zijn eigen woonkamer Frank aan tafel zag. Zijn vrouw was net een portie boontjes aan het scheppen voor de man.

‘Wel heb je ooit!’ vloekte Roger. ‘Wat doet die man hier?’

‘Maar Roger toch,’ antwoordde zijn vrouw. ‘Heb je die e-mail van *The Monopoly Group* niet ontvangen?’

‘Een e-mail van *The Monopoly Group*?’ vroeg Roger. ‘Welke e-mail?’

‘Check eerst even je mail voor je boos wordt op je vrouw,’ raadde Frank hem aan. ‘Het bericht is misschien in je SPAM-folder terechtgekomen.’

‘Jij moet zwijgen,’ snauwde Roger. ‘Ik zal zelf wel beslissen wat ik doe!’

Ondanks zijn woede deed Roger wat Frank vroeg. Hij nam zijn smartphone en opende zijn mailapplicatie. Toen hij niet meteen een mail van *The Monopoly Group* terugvond, opende hij de map met ongewenste berichten. Frank had gelijk. De e-mail was per ongeluk als SPAM beschouwd.

Roger begon hardop te lezen: ‘Geachte heer, bij een routine-onderzoek tijdens uw recente bezoek aan onze arbeidsgeneesheer is aan het licht gekomen dat u stilaan versleten raakt. Omdat voorkomen beter is dan genezen, hebben we besloten u te vervangen. Op die manier hopen we grotere schade te vermijden op het moment dat u definitief stuk gaat. Uw vervanger is meteen besteld en we kregen de bevestiging dat hij in voorraad is. Frank —zo heet uw vervanger— zal vanaf maandagochtend eerstvolgend uw plaats innemen. Deze e-mail is onze enige kennisgeving. Wij rekenen op uw begrip. Hoogachtend, *The Monopoly Group*.’

Roger zag dat de mail al dateerde van de vorige donderdag—

middag. Zijn vrouw en Jos stonden in kopie. Zij wisten dus al vier volle dagen wat er te gebeuren stond, maar ze hadden hem niets gezegd. Toegegeven, hij was drie dagen in Rotterdam geweest, maar dan nog. Ze hadden kansen te over gehad om er met hem over te praten.

‘Vrouwlief,’ onderbrak Frank Rogers gedachten, ‘dat doet me eraan denken dat we best ook zo vlug mogelijk het slot van de voordeur laten vervangen, anders blijft Roger hier elke dag binnenvallen.’

‘Wel heb je ooit!’ was het enige wat Roger daarop kon zeggen.

TROUWSTE VRIEND VAN DE HOND

‘Oké, Boomer,’ zuchtte ik. ‘Je had me hiervoor gewaarschuwd, maar nu is het ook aan het gebeuren. De afgelopen weken is mijn mens dagen aan een stuk amper het huis uit geweest.’

‘Ik vind het niet leuk om je “*I told you so*” te zeggen, Benji, maar dit was te verwachten,’ antwoordde Boomer. ‘Je mens was de jongste niet meer toen je hem kreeg.’

‘Ik weet het. Je zei dat daar een woord voor bestond. Ik zocht het indertijd op, maar ik ben het ondertussen alweer vergeten.’

‘Hahaha, het woord dat je zoekt is “pensioen”,’ lachte Boomer. ‘Als mensen daar eenmaal aan beginnen, dan is er geen weg meer terug. Je zit voor de rest van je leven aan hen vast.’

‘Meen je dat echt? Dat klinkt zo vermoeiend. Maar goed, ik ga proberen er het beste van te maken.’

‘Er het beste van maken? Waarom zo negatief?’ vroeg Boomer plagend. ‘Je zou blij moeten zijn! Volg gewoon mijn advies en je mens wordt de trouwste vriend die een hond zich kan wensen.’

Ik had mijn twijfels over Boomers advies, maar ik kon niet ontkennen dat hij het in het verleden vaak bij het juiste eind had. Ik vroeg me af of hij ook gelijk had wat betreft het pensioengedoe.

—

Ik kreeg mijn huidige mens op de dag dat ik uit de gevangenis ontslagen werd. Ik heb nooit geweten waarom ik achter de

tralies zat. Ik herinner mij niet ooit mijn vorige mensen mishandeld te hebben. Een paar van hen waren zelfs nog kinderen. Ze beloofden hun ouders dat ze voor altijd van me zouden houden. Toen stopten ze plotseling met mij te spelen. Ze keken niet meer naar me om. Stel je mijn verbazing voor toen de oudste mens van mijn roedel me een paar weken later naar de gevangenis bracht. Daar werd ik zonder enige vorm van proces opgesloten.

Boomer drukte me op het hart dat ik het niet moest proberen te begrijpen. Volgens hem had ik geen enkele misdaad begaan, tenzij er een wet bestond die stelde dat het een hond verboden was op te groeien.

‘Als je de rest van je leven een puppy had kunnen zijn,’ zo beweerde hij, ‘dan had je je gezin zo lang mogen houden als je wilde, maar je werd te groot en daarvoor moest je boeten.’

Ik geloofde Boomer eerst niet. Zijn uitleg was al te absurd. Hoe dan ook, ik heb vijf weken gegromd en gebromd in de nor, tot ik mijn nieuwe mens kreeg en in een nieuwe buurt werd gehuisvest.

Toen ik mijn intrek nam in nummer 21 woonde Boomer al drie jaar met zijn mens op nummer 19. Hij bleek niet alleen een goede buurhond te zijn, hij werd ook een goede vriend. Zonder hem zou ik me heel eenzaam gevoeld hebben.

Ik kan me vandaag nog moeilijk voorstellen waarom ik de eerste weken in mijn nieuwe woonst zo vaak huilde wanneer mijn mens het huis uitging om voor mij te gaan werken. Ik krabde zelfs de achterdeur kapot toen hij me per ongeluk buitensloot.

De burens van nummer 23 —een koppel dat eigendom was van een kat— maakte veel ruzie met mijn mens. Ze klaagden over het lawaai dat ik maakte. Gelukkig negeerde mijn mens hen.

Hij deed wel gemeen tegen mij toen hij de offerte kreeg van de schilder die de schade aan de achterdeur opnam. Opnieuw werd ik onterecht gestraft: elke keer als mijn mens het huis verliet, werd ik vastgeketend aan een paal in de tuin. De ketting was net lang genoeg om bij mijn eten en drinken te komen,

in mijn hok te gaan schuilen tegen de regen en mijn zaakjes op het kleine grasperkje te doen. De achterdeur kon ik echter niet meer bereiken.

Dat weerhield me er niet van om tegen de kat van nummer 23 te blaffen toen ze mijn territorium schond en mij kwam plagen. Ik had haar wel kunnen kelen, maar ze bleef altijd net buiten mijn bereik.

Na een paar weken stopte ik van de ene op de andere dag met huilen. Ik schoot er toch niets mee op. Ik deed het alleen nog wanneer ik in de verte een sirene hoorde. Dan huilen alle honden mee, zelfs Boomer. Het heeft iets met onze afstamming te maken, zegt hij.

Gedurende de weken dat ik aan de ketting lag, steunde mijn buurhond mij zoals alleen een echte vriend dat kan. Hij nam de tijd om al mijn vragen te beantwoorden: over de buurt, over de mensen en over het leven in het algemeen. Wanneer ik verdrietig was, diste hij verhalen op over teefjes die hij op wandeling met zijn mens in het park ontmoet had. Hoewel ik hem niet altijd geloofde, moest ik toegeven dat Boomer een wijze en ervaren hond was.

Na verloop van tijd werd ik voorgoed van mijn ketting bevrijd en begon het goede leven. Boomer leerde mij hoe ik van mijn vrijheid kon genieten.

‘Veel honden hebben het helemaal mis,’ vertelde hij. ‘Om de een of andere reden denken ze dat zij eigendom zijn van de mens, terwijl het net andersom is. Maak die fout niet!’

—

Boomer had ook gelijk over de hele pensioensituatie, zo bleek uiteindelijk.

‘Als je mens de hele dag thuis blijft, dan moet je ervoor zorgen dat je hem voldoende structuur geeft. Gebrek aan structuur is de belangrijkste oorzaak van neurosen zoals angststoornissen, histerie, depressie en wat nog. Je wil je mens toch nog niet kwijt?’

Sindsdien volg ik zijn raad naar de letter op.

Ik begin elke dag om zeven uur 's ochtends te blaffen. Ik eis dat mijn mens meteen opstaat en mij om kwart na zeven ontbijt serveert. Daarna beloon ik hem met de krant. Hij mag die helemaal uitlezen tijdens mijn eerste dutje van de dag.

Pas rond elf uur val ik hem weer lastig tot hij de strontschep oppakt om de keutels op te scheppen die ik elke voormiddag op strategische plaatsen op het gras deponeer.

Daarna neem ik hem mee voor een dagelijkse wandeling in de buurt. Boomer overtuigde me ervan dat een mens veel beweging nodig heeft eenmaal hij op pensioen is. Het poepvrij maken van ons kleine stukje gazon verbrandt volgens hem niet voldoende calorieën om een gepensioneerd mens gezond te houden van lichaam en geest.

Tegen de middag laat ik mijn mens zijn eigen lunch klaar maken in de keuken. Ik help hem met de afwas als hij klaar is. Ik zorg er ook voor dat er geen restjes achterblijven. Ik wil niet dat hij begint te klagen dat ik niets doe in het huishouden.

Na onze siësta mag mijn mens soms naar buiten om boodschappen te doen. Nu eens ga ik met hem mee, dan weer blijf ik thuis om een dutje te doen of met Boomer te praten.

Na het avondeten, slaapt mijn mens op de bank terwijl ik televisie kijk. Voor het slapengaan trakteer ik mezelf nog op een lekkernij die essentieel is voor mijn tandheelkundige zorg —als ik mag geloven wat de commerciële berichten beweren.

Om zeven uur 's morgens herneem ik de routine vanaf het begin.

—

Zo ging het jarenlang goed, maar de afgelopen week lijkt er iets veranderd te zijn. Mijn dagen zijn onregelmatiger geworden. Vandaag stuurde ik mijn mens de deur uit zodat ik in alle discretie met Boomer kon overleggen.

'Ik weet niet wat er aan de hand is. Je advies heeft me goed geholpen. Ik heb mijn mens goed getraind, maar recent gehoorzaamt hij niet meer goed.'

‘Denk je dat hij doof aan het worden is?’ vraagt Boomer bezorgd.

‘Met zijn gehoor is alles nog goed. Hij wil gewoon niet meer luisteren.’

‘Laat het ons rationeel bekijken,’ zegt Boomer voor. ‘Hoe lang is dit al gaande? Misschien is er je mens iets overkomen dat hem zijn structuur heeft doen vergeten.’

‘Het is begonnen toen mijn mens terugkwam van zijn huisarts. Hij maakte zich zorgen om een knakker of zoiets. Ik heb niet goed verstaan wat hij zei.’

‘Ach, de knakker, dat woord ken ik,’ knikt Boomer. ‘De vorige eigenaar van je huis vertelde me erover toen hij van de dierenarts terugkwam.’

‘En? Wat betekent het?’

‘Hij zei dat het betekende dat hij naar een betere plaats ging, ver hiervandaan,’ antwoordt Boomer. ‘Het laatste dat hij me zei, was dat hij om een spuitje moest vooraleer hij zijn reis kon aanvangen. Ik vond het wel jammer dat hij nooit een kaartje stuurde. Ik dacht dat we goede vrienden waren.’

‘Mijn mens heeft ook spuitjes gekregen. Zou hij ook van plan zijn om me in de steek te laten? Maar waarom? Heb ik zonder het te beseffen weer iets verkeerd gedaan? Ik wil niet dat hij weggaat!’

‘Ach, zo’n vaart zal het vast niet lopen,’ probeert Boomer me te troosten. ‘Verzorg hem goed. Leg hem in de watten. Je zal zien, dan komt alles wel in orde!’

‘Ik zal mijn best doen,’ beloof ik mezelf. ‘Het gaat nu zo goed. Ik wil hem nog lang kunnen houden!’

BLAFFENDE HONDEN BIJTEN NIET

‘Uit nooit een dreigement als je niet bereid bent het ook daadwerkelijk uit te voeren, mijn zoon. Luister dus goed naar wat ik zeg, want dit leren ze je niet op school. Als je tegen iemand zegt: “Betaal je niet op tijd, dan breek ik je benen,” laat dat dan een belofte zijn, geen dreigement. Toon geen medelijden wanneer die schuldenaar komt smeken om uitstel van betaling. Breek zijn benen, zodat iedereen weet dat je niet met je laat sollen.’

Hier liet mijn vader een pauze vallen voor het dramatisch effect. Ik wendde mij af van zijn strenge blik en zocht de ogen van mijn moeder, maar zij zat met haar kin op haar borst zachtjes te snikken in een hoek van de kamer. Als om mij te troosten, streelde mijn vader zachtjes met zijn hand door mijn haar.

‘Toen ik met je moeder trouwde,’ zei hij kalm, ‘heb ik haar beloofd dat ik haar zou vermoorden als ze ooit vreemd ging. Dat is een belofte die ik moet nakomen. Snap je dat?’

Hij kneep lichtjes in het haar van mijn nek en trok mijn hoofd naar achteren, zodat ik niet anders kon dan hem aan te kijken. Met tegenzin inhaleerde ik zijn onfrisse adem.

‘Snap je dat?’ herhaalde hij, scherper nu.

Hij verstevigde zijn grip op mijn kruin zodat ik niet van nee kon schudden.

‘J-J-Ja,’ stotterde ik met nauwelijks hoorbare stem. Hij liet mij los en ijsbeerde door de kamer.

‘Mensen moeten snappen dat er een onvermijdelijk causaal verband bestaat tussen wat ze doen en wat hen overkomt. Weet je wat ik daarmee bedoel, zoon?’

Ik was zes jaar, te jong om woorden zoals ‘causaal verband’ te begrijpen, maar intuïtief besepte ik dat ik al meermaals aan den lijve had ondervonden wat hij bedoelde. Ik schudde mijn hoofd omdat ik aanvoelde dat hij dat van me verwachtte. Het was duidelijk dat hij dit een belangrijke les vond. Ik moest hem de kans geven zich zo helder mogelijk uit te drukken.

‘Een causaal verband is het verband tussen oorzaak en gevolg,’ zette hij belerend zijn betoog verder. ‘Als jij straks moet opgroeien zonder moeder, dan is dat niet mijn schuld, maar dan is dat de schuld van je moeder omdat ze niet kon weerstaan aan de verleiding van een andere man. Begrijp je dat?’

Ik wist dat het geen goed idee was om voor een laatste keer mijn moeder te aanschouwen, maar ik kon het niet laten. Ik oogstte er de minachting van mijn vader mee.

‘Het is haar schuld, niet de mijne,’ bulderde hij. ‘Als je dat maar nooit vergeet!’

Er hangt een waas van tranen over mijn herinneringen aan wat daarna gebeurde: een knal, mijn moeder die neerzeeg van haar stoel en mijn vader die instructies gaf aan zijn eerste luitenant: ‘Zorg dat die smeerbeel is opgeruimd tegen de tijd dat we terug zijn.’

Niemand heeft ook maar een spoor van mijn moeder teruggevonden. Het onderzoek naar haar verdwijning werd in alle stilte geseponneerd en ik groeide op als een wees. Ik had weliswaar nog een vader, maar hij was meer af- dan aanwezig in mijn leven. Weekdag of weekend, dag of nacht, hij had altijd wel ergens zaakjes te regelen.

Ik ben de les die ik die dag leerde, nooit vergeten. In de rest van mijn leven heb ik me nimmer verlaagd tot het uiten van dreigementen. Toen ik eenentwintig werd, vermoordde ik mijn vader. Net voor het fatale schot zag ik de verwarring in zijn blik. Hij had zijn dood totaal niet zien aankomen.

—

‘Ik heb nog met je vader gewerkt,’ zegt de vreemdeling die voor me zit. ‘Hij was altijd heel correct. Een woord was een

woord voor hem. Hij zou minachtend zijn neus hebben opgehaald voor de jonkies die vandaag de plak zwaaien in de grote families.'

Ik kijk hem recht in de ogen, maar ik slaag er niet in te peilen wat er in zijn hoofd omgaat. Ik ben vorig jaar vijfenvijftig geworden. Een jonkie kun je me bezwaarlijk noemen, maar ik schat dat de man aan de andere kant van mijn bureau minstens zeventig is, misschien zelfs tachtig. Zit hij mij hier in mijn gezicht uit te lachen?

'Ik herinner me niet u in het gezelschap van mijn vader gezien te hebben, meneer...'

Hij had zich aan mijn secretaresse voorgesteld als Anthony Peeters. Zo staat hij ook in mijn agenda vermeld, maar alles wijst erop dat hij een valse naam opgaf. Peeters is een familienaam die veelvuldig voorkomt in het telefoonboek, maar je vindt hem niet terug in de grote families, toch niet aan de top. Voor mij zit duidelijk een man met klasse. Hij straalt gezag uit.

'Je was nog jong toen ik vriend aan huis was bij je familie.'

Zijn gelaatstrekken komen me op de een of andere manier bekend voor. Ik pijnig mijn hersenen. Wie is deze man? Ik ken elke *éminence grise* van elke familie, maar het gezicht van Anthony Peeters kan ik niet plaatsen. Ik blijf op mijn hoede.

'Laat me je meteen geruststellen,' zegt hij, alsof hij mijn gedachten kan lezen. 'Ik heb je carrière vanop een afstand gevolgd en ik kan met de hand op het hart zeggen dat je vader trots op je zou geweest zijn als hij nog had geleefd. Je doet hem eer aan als *pater familias*.'

Terwijl hij dat zegt, legt hij ostentatief zijn hand op zijn hart.

'Dat is een fijn compliment,' antwoord ik stoïcijns. 'U zegt dat u en mijn vader in het verleden samenwerkten?'

'Ik denk nog elke dag aan hem.'

'Ik ook,' lieg ik. 'Zelfs al is het ondertussen meer dan dertig jaar geleden dat hij ons verliet.'

Ik wacht geduldig op het antwoord op mijn impliciete vraag. Wat voor zaakjes deed deze meneer Peeters met mijn vader? Hij lijkt niet geneigd het woord te nemen. Ik vertik het

mijn vraag te herhalen. We kijken elkaar zwijgend aan, als in een staarwedstrijd.

Mijn vader was goed in dit spel. Wanneer hij je aankeek, kreeg je het gevoel dat hij in je ziel kon kijken en er je diepste geheimen in kon lezen. Ik heb geleerd me daar niet door te laten intimideren. Dat komt me nu goed van pas.

‘De kunst bestaat erin op geen enkel moment emoties te tonen die je zwakke plekken verraden,’ hoor ik mijn vader oren. ‘Geen angst, geen twijfel, geen haat, enkel vastberadenheid, zelfs al weet je totaal niet wie je voor je hebt en wat die persoon van je wil. Je moet je non-verbale communicatie volledig onder de knie hebben.’

Er ging geen week voorbij of iemand dreigde ermee hem te vermoorden. Hij kon daar smakelijk om lachen: ‘Blaffende honden bijten niet. Zolang ze lawaai maken, zijn ze bang voor je. Je moet ze natuurlijk wel in het oog houden. Pas als ze ineens stil worden, zijn ze gevaarlijk, want dan hebben ze een beslis-sing genomen. Dat is het moment waarop je moet ingrijpen.’

Meneer Peeters is niet echt spraakzaam, maar wat hij tot nu toe zei, intrigeert me. Zou mijn vader werkelijk trots geweest zijn op mij? Ik versloeg hem met zijn eigen levenswijs-heden. Op de dag hij mijn moeder vermoordde, maakte ik een belofte aan mezelf. Zodra ik meerderjarig werd en als enige erfgenaam de zaak kon overnemen, zou ik hem vermoorden. Mijn blik wordt ijskoud als ik terugdenk aan hoe mijn plan zich ontvouwde. Die onvrijwillige gelaatswijziging wordt opgepikt door meneer Peeters, want hij doorbreekt als eerste de stilte: ‘Je kunt niet geloven hoe hard je op je vader lijkt.’

Dat is wat veel mensen denken, maar ze hoeden zich ervoor dat luidop kenbaar te maken als ze weten wat goed voor hen is. Als meneer Peeters een reactie probeert uit te lokken, dan is hij eraan voor de moeite. Ik reageer niet op zijn bewering. Het duel is nog niet voorbij.

‘Ik weet dat jij hem vermoord hebt,’ zegt hij.

Ik knipper niet eens met mijn ogen. Ik weet dat ik de perfecte moord pleegde, het resultaat van vijftien jaar dromen en plannen. Ze zeggen dat je eerste keer beangstigend is, maar toen

ik de trekker overhaalde, had ik de scène al honderden keren in gedachten afgespeeld. Het voelde niet als een eerste keer; het ging vanzelf. Alles verliep exact zoals ik het had gepland. Ik deed niet eens moeite om het lijk te verbergen. Wie niet beter wist, dacht dat het een afrekening was in het milieu.

De politie zocht lange tijd in de richting van de familie Carducci, die na een lang bondgenootschap opeens onze grootste rivaal werd. Er werden zelfs een paar van hun mensen gearresteerd, maar die kwamen vlug weer vrij wegens gebrek aan harde bewijzen.

Ikzelf werd ook een tijdlang verdacht door de politie, maar niet door de grote families. Vadermoord ging toen nog in tegen onze erecode en die was heilig. Dat een voorbeeldige zoon zijn vader koud zou maken, was simpelweg onvoorstelbaar. Niemand hield er rekening mee dat mijn moederliefde heiliger was dan eender welke erecode.

Ik volgde mijn vader op en meer dan dertig jaar verstreken. De tijd heeft alle sporen uitgewist. Als meneer Peeters denkt bewijzen tegen mij te hebben, dan zit hij hier op de verkeerde plaats.

‘Ik weet dat hij je moeder vermoord heeft,’ zegt hij.

Daar ben ik niet op voorbereid. Ik sla mijn ogen neer. Ik word overmand door een mix van gevoelens die me in normale omstandigheden vreemd zijn. Verdriet omwille van de gedachte aan mijn moeder; niemand praat nog over haar. Woede omdat ik nooit eerder een staarwedstrijd verloor. Lichte paniek omdat ik nog altijd niet weet wie de man is en wat hij van mij wil. Haat omdat ik me voel zoals ik me voel. Ik ben dit niet gewoon.

‘Je hoeft niet bang te zijn,’ zegt hij en daarmee wrijft hij nog wat extra zout in de wonde.

Ik adem in en adem uit. Ik ben niet bang, probeer ik mezelf te overtuigen. Ik weet dat deze man ongewapend is. Niemand komt mijn kantoor binnen zonder eerst grondig gefouilleerd te worden. Zelf heb ik een pistool binnen handbereik onder mijn bureaublad. Mijn kantoor is geluiddicht. In geval van nood...

‘Ik was de minnaar van je moeder,’ zegt hij.

Wacht, wat? Mijn mond valt open. Ik heb zoveel vragen dat ik niet weet waar te beginnen.

‘Het spijt me dat ik me niet eerder kenbaar maakte. Ik wist niet hoe je zou reageren.’

Ik weet even niet wat te denken. Ik ben sprakeloos.

‘Je moeder en ik hielden echt van elkaar. We ontmoetten elkaar in het geheim en waren altijd uiterst voorzichtig, maar we werden verraden. Je moeder kon me nog net op tijd waarschuwen. Ze beval me te vluchten en beloofde dat ze me achterna zou komen. Ze kwam helaas niet op de afgesproken ontmoetingsplaats opdagen. Toen ik in de kranten over haar verdwijning las, wist ik dat ze er niet in was geslaagd aan de toorn van je vader te ontkomen. In die tijd kon je nog relatief anoniem reizen. Ik nam het eerste het beste vliegtuig zo ver mogelijk hier vandaan. Ik veranderde mijn naam en begon een nieuw leven in het buitenland.’

In een flits ben ik weer die jongen van zes jaar oud die door zijn vader de les gelezen wordt over dreigementen. Ik zwoer toen in stilte dat ik iedereen die verantwoordelijk was voor mijn moeders dood zijn verdiende loon zou geven. Vijftien jaar later joeg ik een kogel door het hoofd van mijn vader, maar de *omerta* rond de verdwijning van mijn moeder was totaal. Niemand wilde me vertellen wie haar minnaar was, niemand wilde lossen wie haar verklikte. Zou het mysterie na al die tijd eindelijk opgelost worden?

‘Wie bent u?’ vraag ik en ik neem een vleugje wanhoop waar in mijn stem.

‘Mijn echte naam is Michael Carducci. Ik ben de zoon van wijlen Don Silvano Carducci, de voormalige peetvader van de familie Carducci.’

Nu weet ik aan wie hij me doet denken. Hij lijkt wel een magere versie van Rocco Carducci. Die twee zouden broers kunnen zijn. Wacht even, corrigeer ik mezelf meteen, Michael is de broer van Rocco!

‘Ik wist niet dat Rocco een broer had.’

‘Ik werd het zwarte schaap van de familie nadat de affaire met je moeder uitkwam. Onze verboden liefde deed de vete

tussen onze families ontstaan. Ik heb nog geprobeerd de situatie te redden. Bij mijn eerste tussenstop in het buitenland stuurde ik een kaartje naar mijn vader met een boodschap die alleen hij kon begrijpen. Zo wist hij dat alles goed ging met me, en dat ik niet net als je moeder door je vader uit de weg was geruimd, maar...

‘Je kon niet voorkomen dat mijn vader en de oude Don Carducci ruziemaakten,’ hapte ik naar adem, nu iemand eindelijk vertelde hoe de vork zoveel jaren geleden in de steel had gezeten. ‘Dus dat is hoe mijn vaders hekel aan de Carducci’s ontstond.’

‘Dat klopt, en dat spijt me.’

Ik wist dat de Carducci’s in een ver verleden goed bevriend waren met onze familie, maar ik dacht altijd dat we elkaars aartsvijand waren geworden omwille van steeds groter wordende tegenstrijdige zakelijke belangen. Ik stond nooit stil bij de timing van de breuk tussen mijn vader en Don Carducci. Al zolang ik aan het hoofd sta van onze familie, liggen we met elkaar overhoop over de verdeling van territorium, de verdeling van de business, de verdeling van de macht; over alles. Eindelijk besef ik ten volle wat werkelijk aan de basis ligt van de rivaliteit die nu al bijna vijftig jaar tussen onze families bestaat.

‘Mijn moeder ging vreemd met de zoon van de peetvader,’ mompel ik verslagen, maar ik herpak me: ‘Waarom heeft niemand me dat verteld?’

‘Omdat bijna niemand er iets van wist. De schande was te groot voor beide families. Toen onze vaders met onze liefdesgeschiedenis werden geconfronteerd, hadden ze er alle baat bij de hele affaire in de doofpot te stoppen. Omwille van mij begon jouw vader de Carducci’s te haten. De haat was wederzijds. Don Silvano had mij klaargestoomd om hem op te volgen. Hij heeft nooit kunnen verkroppen dat ik, zijn lievelingszoon, de benen nam. Hij stierf enkele jaren later als een verbitterd man. Vanaf toen ging het snel bergaf met de Carducci’s.’

Dat was wat de man bedoelde toen hij het had over jonkies die nu de plak zwaaien. Na het overlijden van Don Silvano duurde het niet lang voor Rocco zijn greep op de familie verloor. Rocco zette noodgedwongen een stap opzij en werd op-

gevolgd door de ene na de andere Carducci-telg. Geen enkele Don hield het lang vol. Sinds kort werd de familie geleid door een nietsnut van ergens halfweg de twintig, een ver achterneefje van Michael. Groen achter de oren van de onbenulligheid en wit onder de neus van de cocaïne. Hoe heette hij alweer? Kenny? Kenzo? Kenji?

‘Weet Rocco dat je terug in het land bent?’ vraag ik nieuwsgierig.

‘Nee, en ik denk niet dat Kenzi weet dat hij een verre oom heeft die Michael heet. Toen ik vertrok, ben ik koudweg uit de familie geschrapt. Het was alsof ik nooit had bestaan.’

Kenzi, ja, zo heet die kleine schobbejak. Hij houdt zich, net als zijn recente voorgangers, bezig met allerhande hippe designerdrugs en laat die aan minderjarigen verkopen. Hij schrikt er, in tegenstelling tot de oudere generaties, niet voor terug zijn beloftes te verbreken met klanten en leveranciers. De Carducci’s geven onze business een slechte naam.

‘Wat brengt je hier? Je weet toch dat mijn familie en de familie Carducci rivalen zijn?’

Ik kan amper geloven dat er een echte Carducci voor me zit, een Carducci van de oude stempel, zoals zijn vader er een was geweest.

‘Ik ben naar je toegekomen om je een gunst vragen.’

Ik val van de ene verbazing in de andere: ‘Een gunst?’

‘Ik weet dat het vreemd klinkt, maar sta me toe mezelf nader te verklaren. Ik heb kanker en ik ben uitbehandeld. Dankzij de pijnmedicatie kan ik nog even genieten van het leven, maar op meer kan ik niet hopen. Mijn dagen zijn geteld.’

‘Het spijt me dat te horen, maar zou je dan niet liever bij je familie zijn? Je zou niet de eerste zijn die, met zijn levenseinde in zicht, een poging doet terug te keren naar zijn eigen bloed om zich te verzoenen met de familie die hem ooit verstootte. Kenzi zal misschien weinig respect voor je tonen, maar je broer is er ook nog. Die zal je toch nog niet vergeten zijn?’

Ondanks de onmiskenbare gelaatstrekken die hij met Rocco gemeen heeft, zie ik aan alles dat hij uit ander hout gesneden is dan die zwakkeling van een Rocco. Ik begrijp volkomen wat

mijn moeder in hem zag. Voor mij zit een man van principes. Ik zie hoe hij zijn woorden wikt.

‘Ik wil me niet verzoenen met mijn familie. Ik wil mij verzoenen met mijn verleden.’

Hij steekt zijn handen omhoog met zijn palmen naar mij gericht, ten teken dat hij niets kwaads in de zin heeft. Vervolgens tast hij met zijn rechterhand in zijn binnenzak. Hij diept er een bruine enveloppe uit die hij op tafel legt.

‘Er zit een kleine dertigduizend euro in die enveloppe. Ik weet niet of dat voldoende is, maar het is alles wat ik heb. Ik ben naar je toegekomen omdat ik graag zou hebben dat je iemand voor mij vermoordt.’

Ik moet even naar adem happen voor ik kan antwoorden.

‘Is dat de gunst die je me komt vragen? Waarom heb je mij daarvoor nodig? Bij de Carducci’s zijn er genoeg kandidaten die met plezier en voor veel minder geld iemand voor je omleggen.’

‘Jij bent de enige persoon aan wie ik de opdracht kan toevertrouwen. Jij moet persoonlijk de trekker overhalen.’

De moord op mijn vader was de eerste van een hele reeks. Ik raakte de tel kwijt aan dertig: dertig jaar oud; dertig moorden. Maar dat was toen en dit is nu. Ik kan me de laatste keer dat ik iemand met mijn eigen handen om zeep hielp, niet meer herinneren.

‘Het spijt me, Michael, maar dat klinkt alsof je mij erin wil luizen. Dat zou de Carducci’s goed uitkomen. Trouwens, zelfs als je maar half de man bent die ik denk dat je bent, dan nog denk ik niet dat je mij nodig hebt om iemand af te maken. Waarom doe je het zelf niet?’

‘Omdat ik ervan overtuigd ben dat jij de klus persoonlijk zult willen klaren.’

‘Ik vrees dat we elkaar niet goed begrijpen. Waarom zou ik dat willen doen?’

‘Omdat het doelwit de persoon is die je moeder en mij aan je vader heeft verraden.’

Ik slik even. Michael Carducci kent de verrader naar wie ik al zo lang op zoek ben. Ik verlies nu pas echt mijn kalmte: ‘Wat? Wie?’

‘Je moeder en ik werden verraden door mijn eigen broer.’

Ik laat me zakken in mijn stoel. Ik had niet eens gemerkt dat ik was opgestaan.

‘Rocco...’

‘Rocco,’ bevestigt Michael.

Ik snap nu waarom hij niet naar de Carducci’s stapte. Rocco heeft niets meer te zeggen in zijn familie, maar hij blijft onaanraakbaar. Geen enkele Carducci zal zich tegen hem keren. Als iemand van een andere familie hem vermoordt, dan breekt de hel los. Dat wordt het begin van een nieuwe, totale oorlog onder de grote families. Heb ik dat ervoor over?

Ik schuif de enveloppe terug: ‘Je mag je geld houden. Als je het zelf niet meer kunt gebruiken, schenk het dan aan een goed doel.’

Voor het eerst bespeur ik emotie op het gezicht van Michael. Hij lijkt teleurgesteld omdat hij denkt dat ik hem de gevraagde gunst niet wil verlenen, maar dat denkt hij verkeerd.

‘Ik doe het,’ zeg ik, ‘maar ik doe het niet voor het geld. Ik doe het voor mezelf. Je hebt goed gegokt. Ik ben je dankbaar voor de kans eindelijk een belofte na te komen die ik lang geleden maakte aan mezelf.’

Alle teleurstelling verdwijnt uit zijn gezicht. Zijn hand trilt lichtjes wanneer hij naar de omslag reikt. Hij probeert het geld terug in de binnenzak van zijn jas te stoppen, maar hij heeft er verschillende pogingen voor nodig.

‘En ik?’ vraagt hij wanneer het hem eindelijk is gelukt.

Ik kijk hem niet begrijpend aan.

‘Ik heb ook schuld aan de dood van je moeder. Ik zou het begrijpen als je niet alleen op mijn broer wraak neemt, maar ook op mij. Je mag mij doden als je dat wil; ik heb toch niet lang meer. Het enige wat ik vraag, is dat mijn broer mij voorafgaat, en dat hij weet waarom.’

‘Als mijn vader mij iets duidelijk gemaakt heeft op de dag dat hij mijn moeder om het leven bracht, dan is het dat mijn moeder zoveel van je hield dat ze er haar leven voor overhad.’

Er loopt een traan over Michaels wang.

‘Mijn vader beschouwde de liefde tussen jullie als een onvergeeflijke misdaad. Hij wilde jullie daar allebei voor laten boeten; jullie hadden immers iets dat hij niet kon krijgen. Zelf kan ik het je niet kwalijk nemen dat je van mijn moeder hield, dat deed ik namelijk ook.’

VOOR DE LIEFDE VAN MOEDER

De sheriff en hulpsheriff waren op interventie toen de kerel binnenkwam. Zijn glimmende sporen sleepten over de vloer. Ik was alleen op het politiekantoor, bloednerveus en onzeker hoe ik de man moest aanspreken.

‘K-k-kan ik u helpen, meneer?’ stotterde ik. ‘De sheriff en de hulpsheriff zijn er momenteel niet.’

De bezoeker deed alsof ik lucht was. Hij stapte recht naar de aanplakbiljetten met gezochte bandieten. Hij herkende een boef en scheurde diens foto van de muur.

‘W-w-wat doet u nu?’ vroeg ik.

De man trok zijn revolver en zette de koude loop tegen mijn slaap.

‘Ik weet waar de sheriff en de hulpsheriff zijn,’ lachte hij vettig. ‘Mijn jongens houden hen op dit eigenste moment bezig.’

‘D-d-dood mij niet, meneer,’ smeekte ik. ‘Ik ben een onbelangrijk iemand.’

‘Ik weet dat je dat bent,’ antwoordde hij, ‘maar we moeten eens praten.’

Hij nam plaats aan het bureau van de sheriff en dwong mij met een beweging van zijn revolver op de stoel van de sheriff te gaan zitten. Toen we allebei neerzaten, wees hij naar de poster die hij een tel eerder van de muur haalde: ‘Weet je wie dat is?’

‘Loser “Lou” Jackson,’ las ik. ‘Gezocht wegens gewapende overval. Beloning: \$500.’

‘Je kunt lezen,’ snoof de snuiter, alsof dat hem verraste, ‘maar heb je ook scherpe ogen? Herken je de man op de foto?’

Ik bekeek de poster van dichterbij: 'N-n-nee, ik denk niet dat ik die persoon ken.'

De kerel zuchtte diep: 'Dat ben ik.'

'Maar jij lijkt helemaal niet op die foto!' zei ik.

'Dat is waar ik het met je over wilde hebben,' zei Lou. 'Die foto doet mij geen eer aan!'

Hij viste een foto uit de binnenzak van zijn jasje en liet die aan me zien. De schurk zag er op zijn paasbest uit: een nieuwe hoed, een gestreken hemd, een strikje...

'Ik wil dat je de sheriff vraagt nieuwe affiches af te drukken met dit portret erop.'

Hij stak zijn hand in een andere zak en haalde er een stapel bankbiljetten uit.

'Laat hem ook de beloning verhogen naar duizend en een dollar.'

'M-m-maar waarom?' vroeg ik.

Lou wees naar een ander aanplakbiljet aan de muur.

'Zie je die man daar? Dat is mijn broer, Winner "Ace" Jackson. Er staat een beloning van duizend dollar op zijn hoofd. Dat is het dubbele van de prijs op mijn hoofd, terwijl ik veel ergere misdaden heb begaan.'

'G-g-goed,' beloofde ik. 'Ik zal je boodschap doorgeven aan de sheriff.'

Ik baadde in het zweet van angst, maar ik was te nieuwsgierig om het niet te vragen: 'W-w-waarom is dit zo belangrijk voor u?'

'Dat zijn jouw zaken niet,' antwoordde Lou, 'maar ik zeg het je toch: ik wil dat mijn moeder trots op mij is, zo trots als ze is op mijn broer.'

De stilte die volgde werd verbroken door het schel gefluit van een trein in de verte.

'Als je mij nu wilt excuseren. Ik moet een trein gaan beroven.'

VERDWIJNENDE VERWANTEN

‘Ik ben zo blij dat je me komt bezoeken. Hoelang is het geleden dat je hier nog bent geweest? Ik zie tegenwoordig bijna niemand meer van de familie. Iedereen heeft het altijd druk, druk, druk. Alleen mijn Felicia komt trouw elke zaterdag langs. Het is geen pretje om in een bejaardentehuis te verblijven, hoor. Ik voel me hier vaak eenzaam tussen al die oude mensen,’ ratelde mevrouw Houtven door.

Haar volwassen neefje, Michael, schoof ongemakkelijk heen en weer op zijn stoel. Hij zocht al een half uur naar een opening in de monoloog van zijn tante, maar hij kreeg er geen speld tussen. Pas toen mevrouw Houtven eindelijk een slokje water nam, zei hij met een zucht: ‘Ik moet nu echt gaan, tante Margriet.’

Zoals te verwachten viel, was de oude dame nog niet bereid de conversatie te beëindigen. Ze zette het vrijwel onaangeroerde waterglas op tafel en reikte naar de handtas die ze onder haar stoel verborgen hield met de woorden: ‘Wacht, ik heb nog iets voor je!’

Michael geloofde bijna zijn ogen niet toen ze haar portemonnee tevoorschijn haalde. Behalve haar eigen dochter Felicia had niemand in de familie ook maar een cent cadeau gekregen van tante Margriet. Ze was zo gierig als een krent. Was ze veranderd? Had hij zich in haar vergist? Zijn verbazing verdween toen zijn tante geen geld, maar een handvol kortingsbonnen opdiepte.

‘Ik weet niet waarom ze coupons blijven sturen naar men-

sen in rusthuizen,' mopperde mevrouw Houtven. 'Er wordt hier voorzien in alles wat we nodig hebben. Wij hoeven zelf geen boodschappen meer te doen.'

Michael probeerde beleefd te blijven: 'Dank u voor de attentie, tante Margriet. Het is aardig van u dat u aan mij denkt.'

'Ik denk niet alleen aan jou, Michael. Ik denk ook aan je zusje, Annie,' verduidelijkte mevrouw Houtven, zwaaiend met de waardeloze stukjes papier. 'Als ik me niet vergis, kan ze met een van deze bons 25% korting krijgen bij een chique dameskledingwinkel. Zeg haar dat ze een leuk jurkje koopt. Vraag of ze het kan dragen bij haar volgende bezoek.'

Michael fronste de wenkbrauwen: 'Mijn zusje Annie, tante Margriet? Ik heb helemaal geen zus. Ik ben enig kind. Er is mij niemand bekend in de familie die Annie heet.'

'Jij deugniet,' grinnikte mevrouw Houtven, terwijl ze Michael aankeek alsof hij nog steeds het twaalfjarige boefje was dat koekjes uit haar trommel stal. 'Je moet je oude tante Margriet niet zo plagen!'

'Maar ik plaagje niet,' antwoordde Michael ernstig. 'Ik weet niet over welke Annie je het hebt.'

'Stil nu, Michael,' verweet mevrouw Houtven haar neefje. 'Ik mag dan wel oud zijn, maar ik ben toch niet seniel? Je lijkt wijlen je oom Georges wel. Die maakte ook altijd grapjes, maar hij was zelden grappig.'

Michael zweeg wijselijk. Mevrouw Houtven groeide op in een tijd waarin de oudere generatie schaamteloos de draak mocht steken met de jongere, maar niet andersom. Of oom Georges ook zo was opgevoed, wist hij niet.

Het speet hem dat hij de man van tante Margriet nauwelijks had gekend. Toen Michael nog een kind was, zei zijn moeder vaak dat hij op haar broer leek: 'Je hebt je bruine haar en je olijfkleurige huid van je vader geërfd, maar je blauwe ogen en het typische spleetje in de Houtvenkin heb je van mijn kant van de familie.'

Zou tante Margriet ook enige fysieke gelijkenis zien, dacht Michael, of vergeleek ze hem alleen bij wijze van spreken met zijn oom?

‘Wacht, help me even uit mijn stoel,’ drong mevrouw Houtven aan, ‘dan kan ik mijn fotoalbum uit de kast halen. Ik heb foto’s van iedereen in de familie, inclusief Annie.’

‘Ik denk dat ik nog wel een minuutje kan blijven,’ antwoordde Michael. Hij leende zijn tante zijn arm om haar te helpen op te staan. Samen schuifelden ze voetje voor voetje van het tafeltje naar de kast.

‘Laat ons eens kijken,’ zei mevrouw Houtven, terwijl ze door het album bladerde. ‘Hier is een foto van de laatste familieëunie voordat ik mijn huis verliet. Dat is ondertussen ook al vijf jaar geleden.’

Ze wees naar een jongere versie van Michael: ‘Hier ben jij, en Annie is ... Annie is ... Hmm, ik heb misschien een vergrootglas nodig om haar te vinden. Momentje.’

Ze toverde een loep tevoorschijn uit het handige laatje onder tafel en bekeek de familiefoto van dichterbij.

‘Annie is ...’ herhaalde ze vruchteloos.

‘Er staat geen Annie op die foto, tante Margriet.’

‘Ik ben bang dat je gelijk hebt,’ gaf mevrouw Houtven toe, terwijl ze met haar gerimpelde vingers over de randen van de familiefoto streek, alsof ze troost zocht in een tastbare realiteit. ‘Maar er moeten andere foto’s van haar te vinden zijn.’

‘Het is normaal om dingen te vergeten op jouw leeftijd,’ probeerde Michael haar te troosten.

‘Wat grof van je om te insinueren dat mijn geheugen het laat afweten,’ riep mevrouw Houtven verontwaardigd. ‘Ik herinner me Annie nog heel goed. Jij bent degene die haar is vergeten! Je eigen zus dan nog. Wat een schande!’

‘Het spijt me,’ zei Michael, alsof hij net door een wesp was gestoken. ‘Ik denk dat ik er beter vandoor ga.’

‘Ga nog niet weg,’ volhardde mevrouw Houtven in de boosheid, ‘Ik zal bewijzen dat ik gelijk heb.’

Vergeefs doorzocht ze het fotoalbum op zoek naar een foto van haar nichtje.

‘Ik ben niet dementerend,’ zei ze, als om zichzelf te overtuigen. ‘Ik had vroeger een nichtje dat Annie heette. Dat verbeeld ik me toch niet, Michael? Michael?’

Michael had van de gelegenheid gebruik gemaakt om ongemerkt de kamer te verlaten. Hij had geen zin om haar retorische vraag te beantwoorden.

‘Uw avondeten is klaar, mevrouw Houtven,’ kondigde de verpleegster aan. ‘Bent u in slaap gevallen?’

Mevrouw Houtven schoot wakker toen Lena het dienblad op het tafeltje neerzette. Ze wreef gedesoriënteerd haar ogen uit: ‘Ik denk dat ik inderdaad aan het slapen was, Lena.’

‘We serveren kip met wortelpuree vandaag. Hebt u nog iets anders nodig?’

‘Een goede steak in plaats van kartonkip en een vers slaatje in plaats van aardappel- en wortelprakje, dat zou me wel smaken,’ antwoordde mevrouw Houtven, ‘maar dat was waarschijnlijk niet wat u bedoelde.’

‘Dat was inderdaad niet wat ik bedoelde,’ imiteerde de verpleegster de toon van de bejaarde vrouw. ‘Als dit alles is, dan ga ik nu naar de volgende kamer. Er zijn nog mensen die honger hebben. Eet smakelijk, mevrouw Houtven.’

‘Wacht even, Lena, er is toch nog iets wat je voor me kunt doen: ik zou graag met mijn dochter bellen. Mijn neefje Michael kwam deze namiddag op bezoek. Hij beweerde dat hij enig kind was, terwijl ik ervan overtuigd ben dat hij een zus heeft. Ik zocht in mijn fotoalbum naar een foto van mijn nichtje, maar ik kon er geen vinden. Ik wil dat mijn dochter bevestigt dat ik niet gek word.’

‘Hebt u een neefje?’ vroeg de verpleegster. ‘Dat wist ik niet. Ik heb u nooit horen praten over een familielid dat Michael heet. Bovendien kan ik mij niet herinneren dat er vandaag iemand bij u op bezoek was.’

‘Lena!’ zei mevrouw Houtven streng. ‘Ga jij ook al grapjes maken? Natuurlijk heb ik een neefje. Ik weet zeker dat je hem al meermaals hebt gezien. Wacht, ik heb hier wat foto’s waar Michael op staat. Je zal hem meteen herkennen.’

Trillend van opwindning klapte mevrouw Houtven het fo-

toalbum open: 'Kijk, hier heb ik een foto van hem en zijn gezin. Hij... Wacht... Waar is die foto naartoe?'

Amper twee uur eerder had ze samen met Michael een familieportret bekeken waarop haar neefje trots in de lens keek, samen met zijn vrouw en zijn twee kinderen. Ze sloeg verwoed de pagina's om, maar de foto die ze Lena wilde tonen, kon ze niet vinden.

'Hoe kan dit nu?' riep mevrouw Houtven uit. 'De familieportretten zijn verdwenen. Er zitten alleen foto's van mij en mijn dochter in mijn album. Hoe is dit mogelijk? Eerst verdween Annie uit alle familiekiekjes. Nu lijkt ook Michael volledig uit het album te zijn verdwenen.'

'U hebt misschien een levendige droom gehad,' opperde Lena. 'Ik stel voor dat u na de maaltijd nog wat rust. U hebt uw slaap meer dan nodig.'

'Ach, wees niet zo neerbuigend. Ik eis de toestemming om mijn dochter te bellen. Ze zal bevestigen dat ik een neefje heb dat Michael heet en een nichtje dat naar de naam Annie luistert.'

Margriet Houtven had nooit de kinderen van haar schoonzus gemogen, maar nu haar verwanten uit haar leven verdwenen leken, miste ze haar nichtje en neefje oprecht.

'Ik stel voor dat u dat telefoontje uitstelt tot morgen,' adviseerde Lena resoluut maar vriendelijk. 'U moet uw dochter niet storen alleen maar omdat u zich een familie inbeeldt. Eet nu eerst uw avondmaal; daarna breng ik u een slaappil. Ik weet zeker dat een goede nachtrust wonderen zal doen.'

Mevrouw Houtven opende haar mond om Lena terecht te wijzen, maar de verpleegster had de kamer al verlaten.

—

Lena kwam opgewekt de kamer binnen: 'Goeiemorgen, mevrouw Houtven!'

Mevrouw Houtvens hoofd voelde aan alsof ze door een goederentrein was aangereden. Ze had bijna elk uur zien verschijnen op haar wekker. Pas ergens na vijf uur 's morgens was ze uiteindelijk toch in slaap gesukkeld.

De verpleegster leek niets te merken van haar belabberde toestand: 'Hebt u vannacht goed geslapen? Ik hoop dat u niet over ingebeelde familieleden hebt gedroomd.'

Dat herinnerde mevrouw Houtven eraan waarom ze zo'n vreselijke nacht achter de rug had: 'Je hebt me gisteren beloofd dat ik vandaag met mijn dochter mag telefoneren, Lena! Zij betaalt mijn verblijf hier. Je hebt niet het recht me te verbieden met haar te spreken.'

'Uw dochter, mevrouw Houtven? Ik wist niet dat u een dochter had. Voor zover ik weet, betaalt uw lieve echtgenoot Georges alle rekeningen terwijl wij u hier behandelen.'

De bejaarde vrouw knipperde met haar ogen: 'Mijn man? Georges is al ruim dertig jaar dood. Vertel me niet dat je mijn dochter, Felicia, niet kent. Ze komt elke zaterdag bij mij langs.'

'Vandaag is het zondag, mevrouw Houtven. Heeft uw vermeende dochter u gisteren bezocht?'

Was het vandaag echt zondag? Mevrouw Houtven kon zich niet herinneren wanneer Felicia haar voor het laatst bezocht. Dat zou wel eens meer dan een week geleden kunnen zijn. Elke nieuwe dag in het bejaardentehuis zag er net eender uit als de vorige. Het was niet te verwonderen dat een mens de tel kwijt raakte.

Het kranige oudje vermande zich: 'Je liegt! Het is helemaal nog geen zondag, en gisteren is niet mijn dochter, maar mijn neefje Michael op bezoek geweest.'

'Ah, het mysterieuze neefje wiens familieportret uit uw fotoalbum verdween,' knikte de verpleegster. 'U hebt best al een mooie familie bij elkaar verzonnen, mevrouw Houtven. Een nichtje, een neefje, en nu ook nog een dochter. Wat wordt het straks? Een zoon misschien? Moet ik de dokter vragen om uw medicatie aan te passen?'

'Ik verzin geen familieleden, Lena!' gromde mevrouw Houtven boos. 'Ik heb je gisteren foto's van mijn dochter laten zien, of ben je dat al vergeten?'

Met trillende handen sloeg ze het album open dat op tafel was blijven liggen.

'Maar ... Dit kan niet waar zijn,' hijgde ze na een eerste blik

op de foto's. Haar hart zonk in haar schoenen. 'De foto's van mij en mijn dochter zijn vervangen door foto's van mij en mijn overleden echtgenoot. Wie zit er achter deze wrede poppenkast, en waarom overkomt dit mij?'

'Kijk, mevrouw Houtven,' sprak Lena de arme vrouw toe. 'Ik weet niet wat er met u scheelt, maar ik weet wel wie deze kwestie voor eens en voor altijd kan oplossen.'

Mevrouw Houtven hield niet van de manier waarop de verpleegster haar betuttelde, maar ze was blij dat er eindelijk erkend werd dat er een probleem was: 'Ik wil ook weten wat hier aan de hand is, Lena, dus laat maar komen als je iemand kent die klaarheid kan brengen.'

'Goed, ik bel dadelijk meneer Houtven op en ik vraag hem of hij vandaag nog bij u langs kan komen, desnoods buiten de bezoeken.'

Meneer Houtven? Georges? De bejaarde vrouw verloor plots haar strijdlust. Margriet Houtven was niet uit liefde met haar man in het huwelijksbootje gestapt. Georges was rijk geweest; hij was verliefd op haar; hij was een ideale prooi voor een vrouw die aan haar armoedige bestaan wilde ontsnappen.

Althans, dat dacht mevrouw Houtven toen ze een twintiger was. Ze was jong met Georges Houtven getrouwd. Gaandeweg was ze het huwelijksleven echter beu geworden, dus had ze op een dag haar man geholpen het tijdelijke voor het eeuwige te verwisselen.

Was Georges teruggekeerd uit de dood om zich te wreken? Was hij op zoek naar vergelding voor haar gruwelijke misdaad? Dat was de enige verklaring die ze kon bedenken voor wat er gisteren en vandaag met haar gebeurde.

'U wordt ineens zo bleek, mevrouw Houtven?' merkte de verpleegster op. 'Moet ik nu al een dokter oproepen?'

'N-n-nee,' stamelde de bibberende vrouw. 'Ik heb koffie nodig. Dat is alles. Wil je mij nu even alleen laten?'

—

Hij is het, dacht mevrouw Houtven. Haar hart bonkte van

angst en schuldgevoel. Blond haar, blauwe ogen, een spleetje in de kin. Er was geen twijfel mogelijk. Georges stond in levenden lijve in haar kamer.

‘Margrietje toch, hoe gaat het met je, meisje lief?’ verdrong de stem van haar man de stilte. ‘Ik hoor dat je een stamboom bijeen aan het fantaseren bent?’

‘Georges, vergeef me,’ smeekte de oude vrouw. ‘Je verdiende niet wat ik je heb aangedaan. Je verdient niet wat ik je familie aandoe.’

‘Welke familie?’ vroeg Georges.

‘Je zus Martha en haar kinderen, Michael en Annie,’ jammerde de bejaarde vrouw. ‘Ik heb hen slecht behandeld. Ik vervalste je testament zodat mijn dochter en ikzelf je hele fortuin erfd en zij met lege handen achterbleven.’

Zijn doordringende blik deed rillingen over haar rug lopen: ‘Ik ben enig kind; jij bent enig kind. Wij hebben zelf geen kinderen. Waar heb je het over? Het lijkt erop dat je vandaag een slechte dag hebt. Heb je je medicijnen wel ingenomen? Moet ik eens met de dokter spreken?’

‘Hou alsjeblieft op met me te straffen, Georges,’ smeekte mevrouw Houtven. ‘Vergeef me dat ik je de dood heb ingejaagd. Ik zal alles doen wat je vraagt, maar stop alsjeblieft met me op deze manier te kwellen.’

‘Ik weet niet waar je het over hebt, Margriet,’ antwoordde haar man. ‘Maar ik ben hier om te helpen. Is er iets dat ik kan doen?’

Mevrouw Houtvens hart racete. Ze voelde het gewicht van haar wanhoop op haar borst drukken. Wat kon ze doen om de geest van haar man te doen verdwijnen?

‘Ik wou dat ik de klok kon terugdraaien, en de geschiedenis kon veranderen,’ wenste de bejaarde vrouw.

‘Het lijkt wel alsof je uit een ander universum komt, mijn lieve Margriet,’ zei Georges. ‘Stel dat je naar die alternatieve werkelijkheid zou kunnen terugkeren, wat heb je daar dan voor over?’

‘Felicia, ik ben zo blij je te zien!’

Zelden was mevrouw Houtven zo blij geweest haar dochter te kunnen omhelzen.

‘Hallo mam,’ beantwoordde Felicia de omhelzing. ‘Ik hoor dat je je een tijdje niet lekker hebt gevoeld.’

‘Ja, maar dat is nu gelukkig achter de rug,’ zei mevrouw Houtven. ‘Ik dacht dat ik gek aan het worden was, maar ik voel me prima nu alles weer normaal is.’

Felicia kneep haar moeder in de hand: ‘Ik ben blij dat te horen, mam. Had ik vooraf geweten dat het zo zwaar voor je zou worden, dan had ik nooit een vakantie van vier weken geboekt. Een volgende keer blijf ik niet meer zo lang weg.’

‘Ach, zit daar maar niet over in, meisje,’ pinkte mevrouw Houtven een traan weg. ‘Ik ben zo blij dat je terug bent.’

—

Annie brandde van nieuwsgierigheid: ‘Hoe heb je haar van gedachten doen veranderen?’

Er kwam een ondeugende glinstering in Michaels ogen: ‘Met een blonde pruik, wat make-up en mijn acteertalent heb ik oom George uit de doden doen opstaan. De blauwe ogen en het putje in de kin had ik al.’

‘Nee serieus,’ drong Annie aan. ‘Tante Margiet is niet naïef. Daar zou ze nooit zomaar ingelopen zijn.’

‘Dat weet ik ook wel,’ lachte Michael, ‘maar met behulp van PhotoShop heb ik verschillende versies van haar fotoalbum in elkaar geknutseld waardoor het leek alsof onze familie stapsgewijs kleiner werd. Vervolgens kocht ik verpleegster Lena om en ze speelde het spel perfect mee. Tante Margriet begon hoe langer hoe meer aan zichzelf te twijfelen.’

‘De gierige pin heeft dus eindelijk haar testament veranderd?’ vroeg Annie. ‘Mama valt niet meer uit de boot?’

‘Als tante Margriet ooit komt te gaan, dan erft mama een flinke duit,’ bevestigde Michael. ‘Dat is wat oom Georges voor zijn zus gewild zou hebben. Dat is ook wat oom Georges aan tante Margriet voorstelde toen ze bezoek kreeg van zijn “geest”.’

Er zit inkt in de inktpot van Edgar Allan Poe. Op zich lijkt dat misschien niet zo bijzonder; dat is immers waar een inktpot voor gemaakt is. Er zit trouwens ook zand in de bijhorende zandstrooier, stelt Joes¹ vast. Zand werd vroeger over een pas beschreven blad uitgestrooid. Het absorbeert de overtollige inkt zodat die niet uitvloeit over het papier en zo het geschrevene onleesbaar maakt.

Joes Minis trekt een paar latex handschoenen aan en haalt het schrijfgerei voorzichtig achter het beveiligde glas vandaan. Hij is al sinds jaar en dag conservator van de speciale collecties in het Centre Céramique in Maastricht. Hij cureerde ook de tentoonstelling over het leven en werk van Edgar Allan Poe die daar momenteel te bezichtigen is.

‘Hoe is die inkt in die inktpot en dat zand in die strooibus terechtgekomen?’ bromt Joes. ‘Dit zijn waardevolle museumstukken. Ze zaten in een gesloten vitrinekast in een gebouw dat uitgerust is met de modernste alarmsystemen en beveiligingscamera’s.’

‘Ik snap ook niet hoe dit is kunnen gebeuren,’ antwoordt Mark Gooris. Mark is verantwoordelijk voor de beveiliging in

¹ Dit verhaal werd geschreven als inzending voor de Dupin Award. Een van de criteria was dat het zich moest afspelen in het Centre Céramique in Maastricht, waar van 2 mei tot 9 juli 2023 een tentoonstelling over Edgar Allan Poe liep. Joes Minis en Cory Amsler zijn bestaande personen, maar het verhaal is uiteraard volledig verzonnen.

het Centre Céramique. Hij was degene die deze vreemde daad van vandalisme ontdekte.

De Poe-expo is een schot in de roos. Ze trekt een groot en geïnteresseerd publiek aan uit binnen- en buitenland. De Amerikaanse schrijver, poëet, essayist, recensent en redacteur uit de eerste helft van de negentiende eeuw blijkt populairder dan ooit. Poe's macabere verhalen zijn dan ook al twee eeuwen lang een inspiratiebron voor talloze schrijvers in het genre van het mysterieuze en fantasierijke verhaal.

Joos was in de wolken geweest toen zijn Amerikaanse vakgenoot Cory Amsler twee unieke stukken onder zijn aandacht bracht. Cory werkt als *VP of Collections and Interpretation* in het Mercer Museum in Doylestown, Pennsylvania. Hij kon zijn werkgever ertoe overhalen om de objecten met nummers 18.997 en 18.998 uit de Mercer-catalogoog² in bruikleen te geven aan het Centre Céramique, en dat voor de duur van de tentoonstelling in Maastricht. De *inkwell* (inktpot) en *pounce box* (strooibus) waren ooit in het bezit van Edgar Allan Poe.

'Wie weet heeft Edgar ze gebruikt om er zijn eerste verhalen mee te schrijven,' zo vertelde Cory Amsler. 'Ze behoorden oorspronkelijk toe aan zijn pleegvader, John Allan. De toen nog jonge schrijver nam deze schrijfbenodigdheden met zich mee toen hij in 1830 naar de militaire academie van West Point trok.'

'Ik wil het vertrouwen van Cory en het Mercer Museum niet beschamen. Mijn eerste zorg bestaat erin de voorwerpen te herstellen in de staat waarin we ze gekregen hebben,' zegt Joos terwijl hij samen met Mark naar zijn atelier stapt.

'Dat is inderdaad het belangrijkste,' antwoordt Mark, 'maar ik wil er toch het fijne van weten. Ik ga de camerabeelden bekijken en ik breng u op de hoogte zodra ik iets abnormaals ontdek.'

—

.....
2 Deze voorwerpen zijn effectief met die nummers in de Mercer-catalogoog te vinden.

Inkt uit een inktpot gieten, het lijkt een triviaal klusje, maar Joes wil geen enkel risico nemen met dit historisch waardevolle object. Voorzichtig tilt hij het glazen gedeelte uit het omhulsel van messing. Hij verwijdert de laatste restjes inkt.

Ook de zandstrooier wordt met de grootste omzichtigheid onderhanden genomen. Als laatste reinigt hij met een wattenstaafje elk van de dertig gaatjes waardoor zand gestrooid kan worden. Hij is opgelucht wanneer het werk achter de rug is. De vandalenstreek heeft de voorwerpen niet beschadigd.

Joes kijkt op de klok. Het is al een stuk na sluitingstijd. Hij brengt de inktpot en de strooibus terug naar de tentoonstelling, controleert of de vitrinekast goed afgesloten is, en brengt dan een bezoekje aan het kantoor van het beveiligingsteam.

‘We hebben de beelden van vorige nacht bekeken, en ook al die van gisteren,’ legt Mark uit, ‘maar tot nu toe hebben we niets opgemerkt dat ons verdacht voorkomt. Door het vele volk overdag is het moeilijker om de beelden te bestuderen, maar we doen ons best.’

Op dat moment komt Peter Lamers het kantoor binnen. Zijn nachtshift begint om halfzeven. Wanneer hij hoort waar Joes en Mark naar zoeken, schiet hem iets te binnen.

‘Kan je de beelden van de nacht van zondag op maandag eens oproepen?’ vraagt hij. ‘Rond middernacht is toen even het stil alarm afgegaan.’

‘Wat was daar de oorzaak van?’

‘Ik heb die nacht een vogel weggejaagd. Ik weet niet hoe hij binnen raakte en ik weet ook niet hoe hij weer buiten geraakt is. Opeens was hij weer verdwenen.’

‘Wat voor soort vogel was het?’

‘Ik denk dat het een kraai was, maar door de duisternis en de schaduwen leek hij groter dan een normale kraai.’

Joes fronst de wenkbrauwen: ‘Zou het een raaf geweest kunnen zijn?’

‘Hier hebben we hem,’ onderbreekt Mark Joes’ gedachten. ‘Het is inderdaad een kanjer van een vogel. Hij zit boven op de vitrinekast. Het lijkt wel alsof hij een bijzondere aandacht

heeft voor de inktpot en de strooibus.'

'Wat is hij aan het doen?' vraagt Peter. 'Hoe is hij plots in de kast geraakt?'

Joes, Mark en Peter kunnen hun ogen niet geloven. De raaf die een moment eerder nog op de kast zat, zit nu achter het beveiligde glas.

'Misschien is het gezichtsbedrog,' zegt Mark. 'Misschien zien we de weerkaatsing van de raaf in het glas. De camera-beelden zijn niet altijd even duidelijk.'

Plots licht het beeld op. Het is Peter die de zaal binnenkomt en per ongeluk met zijn zaklamp in de camera schijnt. De nachtwaker schrikt wanneer de zwarte vogel langs de muren van de zaal scheert en vervolgens in de richting van het plafond verdwijnt.

'Ik deed het bijna in mijn broek toen dat beest op me afkwam,' geeft Peter toe. 'Ik heb daarna overal gezocht, maar ik heb het niet meer terug gezien.'

'Dat is inderdaad een vreemd voorval,' besluit Mark, 'maar ik denk niet dat we het mysterie vandaag nog zullen oplossen. Het is een lange dag geweest. Ik ga naar huis. Morgen zoeken we verder.'

'Je hebt gelijk,' zegt Joes. 'Ik denk dat ik ook maar eens huiswaarts ga. Bedankt voor al het werk, Mark. Goeienacht Peter, hou een extra oogje in het zeil bij de inktpot, wil je?'

'Daar kunt u op rekenen, meneer Minis.'

—

Die nacht gaat de telefoon bij Joes. Hij kijkt op de klok op zijn nachtkastje. Het is even na middernacht. Wie belt er op zo'n ongoddelijk uur?

'Het beest is teruggekeerd, meneer Minis,' hoort Joes zeggen aan de andere kant van de lijn. Het is Peter: 'Ik was om middernacht in de zaal met de inktpot toen hij plots als een roofvogel uit de lucht aan kwam gezweefd.'

'Meen je dat?' vraagt Joes verbaasd. 'Dit is geen uur om grapjes te maken.'

‘Het is geen grap, meneer Minis. Hij kwam recht op me af. Ik moest mijn gezicht bedekken om me te beschermen tegen zijn klauwen. Toen ik weer opkeek, zat hij op de kast met de inktpot. Ik heb al mijn moed bijeengeraapt en ik ben er, weidse gebaren makend, naartoe gerend. Hij verdween op exact dezelfde manier als de vorige keer.’

‘Heb je Mark al gebeld?’

‘Ja, hij is op weg naar hier. We gaan samen het hele complex uitkammen. Misschien houdt het beest zich ergens binnenin het gebouw schuil.’

‘Ik kom ook. Binnen een kwartiertje ben ik er.’

Joes komt samen met Mark aan. Peter laat hen binnen. Joes haast zich meteen naar de zaal waar de raaf verscheen.

‘Niet te geloven,’ zegt hij wanneer hij voor de vitrinekast staat. ‘Er zit opnieuw inkt in de inktpot van Edgar Allan Poe.’

Een uur later bekijken Mark, Peter en Joes de beelden van de nacht. Ze hebben net elk hoekje en kantje van het gebouw onderzocht.

‘We hebben niets gevonden,’ zegt Mark teleurgesteld. ‘We hebben er geen idee van waar de raaf naartoe is.’

‘Ik snap het niet,’ kreunt Peter. ‘Het beest is te zien op de camera’s in de tentoonstellingszaal, maar zodra hij daar uit beeld verdwijnt, verschijnt hij op geen enkele andere camera.’

De mannen kijken elkaar aan. Geen van de drie wil de eerste zijn die ‘het bovennatuurlijke’ oppert als mogelijke verklaring, maar de stilte die tussen hen hangt, is veelzeggend. Alle drie denken ze hetzelfde: het spookt in het Centre Céramique.

‘Ik heb veel werk morgen,’ zucht Joes uiteindelijk. ‘Ik wil dat die inktpot en strooibus zo vlug mogelijk weer tentoongesteld kunnen worden.’

—

De volgende ochtend kruipt Joes na een paar slapeloze uren uit bed. Zodra hij in zijn atelier aankomt, begint hij voor de tweede maal aan het precisiewerkje. Even overweegt hij Cory Amsler op te bellen om te vragen of dit fenomeen zich eerder

voordeed in het Mercer Museum, maar hij besluit het toch maar niet te doen. Hij wil niet dat zijn Amerikaanse collega hem voor gek verklaart.

‘Wat denkt u?’ vraagt Mark wanneer Joes de gereinigde voorwerpen terugplaatst. ‘Zal de raaf vannacht opnieuw verschijnen?’

‘Ik weet het niet,’ antwoordt Joes, ‘maar ik ga vandaag wat vroeger naar huis en ik kom voor middernacht terug. Als de raaf nog eens opduikt, dan wil ik dat met mijn eigen ogen zien.’

‘Ik had net hetzelfde idee,’ zegt Mark. ‘Ik durf met niemand over het voorval te praten. Ondanks de beelden ben ik bang dat mensen zullen denken dat ik niet goed wijs ben.’

‘Ik snap helemaal wat je bedoelt, Mark. Tot vannacht?’

‘Tot vannacht, meneer Minis.’

—

Met zijn drieën houden Joes, Peter en Mark die nacht de wacht bij de inktpot. Joes kijkt op de klok hoe de seconden wegtikken naar middernacht, en dan is het zover.

‘De raaf,’ fluistert Peter.

‘Ik zie hem,’ fluisteren Joes en Mark unisono terug.

Ook de raaf heeft hen gezien. Hij cirkelt gracieus naar beneden. Wanneer hij zich boven Joes bevindt, laat hij een grote veer in de schoot van de conservator vallen. Vervolgens gaat hij op de vitrinekast zitten.

‘Het lijkt wel of hij in de kast zit,’ zegt Mark.

Peter knikt, maar Joes’ aandacht wordt volledig opgeëist door de ravenveer. Hij haalt een zakmes uit zijn jaszak, knipt het scherpe gedeelte open en snijdt de punt van de veer schuin af. Hij prutst er vervolgens het merg uit en maakt een verticaal gleufje in het midden van de schacht. Met een paar extra sneetjes maakt hij een volmaakte penpunt.

‘Wat bent u aan het doen?’ vraagt Mark verwonderd.

Joes reageert niet, maar de raaf cirkelt nu weer boven hun hoofd en krast: ‘Kroa-kroa.’

Als behekst staat Joes recht. Hij gaat op de vitrinekast af en

haalt een sleutel boven. Hij pakt de opnieuw gevulde inktpot en strooibus uit de kast en neemt die mee naar een tafeltje waar iemand een blad papier heeft laten liggen.

Joes gaat zitten, doopt de ravenpen in de inktpot en begint te schrijven in een handschrift dat het zijne niet is:

*Voor de raaf mij tot opgeven dwingt,
grijp ik naar mijn pot met inkt,
Scherp ik mijn pen, pretendeer ...
dat ik het zwarte beest negeer.
De raaf blijft maar naar mij staren,
volgt nauwlettend mijn gebaren,
Spreidt zijn vleugels als een arend,
stort dan uit de hoogte neer
Als een dief, met klauwen vooruit,
gaat hij vliegen met mijn veer.
Schrijven doe ik ... nimmer meer.*

Na het zetten van de laatste punt, legt Joes de pen neer en neemt de strooibus. Hij schudt wat zand uit over het blad; het lijkt wel toverstof. Terwijl Mark en Peter sprakeloos toekijken, spreidt de raaf zijn vleugels en stijgt op.

Joes knippert met zijn ogen. De betovering is verbroken. Voor hem ligt een blad papier dat op magische wijze veranderde in perkament. De conservator herkent meteen de hand van Edgar Allan Poe in het geschrift.

‘Wat is er gebeurd?’ vraagt Peter, die tot dan, net als Mark, aan zijn stoel genageld bleef zitten. Samen lopen ze op Joes af.

‘Ik weet niet wat me overkwam,’ zegt Joes onthutst. ‘Ik verloor plots de controle over mijn lichaam. Ik voelde de aandrang een pen te maken en deze tekst te schrijven.’

‘Ik denk dat we het nu wel aan onszelf kunnen toegeven,’ bromt Mark. ‘We hebben net een paranormale ervaring beleefd.’

‘Zeg je nu dat die raaf een spook was, Mark?’ Het is een retorische vraag. Peter wil alleen de bevestiging dat hij dit alles niet gedroomd heeft.

‘Ik denk ... Maar nee, dat kan niet,’ mompelt Joes.

‘Wat kan niet?’ vraagt Mark. ‘We hebben alle drie hetzelfde waargenomen. We hoeven niet bang te zijn dat we elkaar niet zullen geloven.’

‘Ik denk dat de inktpot het fenomeen veroorzaakte. Dit zou wel eens een verloren gegane strofe uit *The Raven* van Edgar Allan Poe kunnen zijn. Misschien haalde dit fragment de finale versie niet, en was dat niet naar de zin van de inktpot die samen met het gedicht onsterfelijk wilde worden.’

De drie mannen kijken naar de inktpot en de zandstrooier die als bij wonder leeg zijn. Hun kracht is uitgewerkt.

‘Nou, dat bespaart me morgen heel wat werk,’ zegt Joes. ‘Laat ons deze gebeurtenis van de positieve kant bekijken. We hebben er nu een uniek museumstuk bij: een stuk perkament met een voorheen onbekende strofe uit *The Raven*, geschreven in het authentieke handschrift van niemand minder dan Edgar Allan Poe zelf.’

‘Kunnen we deze hele episode niet beter vergeten?’ stelt Mark voor. ‘Ik denk dat niemand ons zal geloven als we vertellen wat ons overkwam.’

‘Ja,’ valt Peter hem bij. ‘Troost je met de gedachte dat Poe na *The Raven* toch nog is blijven schrijven, ondanks wat er in het laatste vers van de verloren strofe staat.’

‘Misschien hebben jullie wel gelijk,’ zegt Joes, terwijl hij de inktpot en de strooibus veilig terug op hun plaats zet. ‘Laten we dit onder ons houden.’

Nog dezelfde nacht bergt hij het geheimzinnige stuk perkament weg, diep in de archieven van het Centre Céramique.

‘En de raaf?’ vraagt de strooibus nieuwsgierig.

De inktpot lacht: ‘Die komt ... nimmer weer!’

DE GESCHIEDENIS VAN DE TOEKOMST

Toekomst

Na een reis van meer dan duizend aardse jaren heeft de Ganda bijna haar doel bereikt. Het ruimteschip glijdt in een geostationaire omloopbaan rond de bevroren planeet. Het bevindt zich recht boven het punt van waaruit een baken vanonder een dikke laag ijs al een eeuwigheid een navigatiesignaal uitstuurt.

Een zwarte bal wordt vanuit de romp van het schip naar de planeet geschoten. Met steeds grotere snelheid nadert het object tot op vijftien kilometer van het ijsoppervlak; daar worden de remraketten geactiveerd. Op drie kilometer hoogte komen zestien baleinen tevoorschijn: de bal wordt een paraplu. Bijgestuurd door kleine stuwmotoren landt het voorwerp als een valscherp zonder valschermspringer op de massa bevroren water. De parachutestof wordt afgestoten. Het ding is nu een spin op zestien poten die ijverig beginnen te boren.

De planeet maakt twee en een halve omwenteling rond haar as en nog is het drillen bezig. Honderd kilometer hoger volgen androïde robots vol spanning de vooruitgang. Verschillende camera's en sensoren in de buik van de spin registreren de holte onder de stalen dakstructuur. De boren worden verwisseld. Met pijn in de motor kijkt de historicus aan boord van de Ganda toe hoe er nu door metaal geboord wordt.

Een stuk van het dak valt naar beneden, gevolgd door de spinrobot die op zijn zestien poten in het midden van een ronde arena terechtkomt. Op de brug van de Ganda weerklinken

aah's en ooh's bij het zien van de eerste interieurbeelden.

De laatste mens is al millennia geleden overleden, maar de mensheid leeft verder dankzij de woorden die in grote letters aan de muren van dit sprookjesachtige gebouw bevestigd zijn: 'Hier wordt de geschiedenis van de toekomst geschreven!'

Geschiedenis

'Hoe kwam je op het idee voor je eerste bedrijf?' opent de journalist het interview.

Wout antwoordt op automatische piloot, een beetje naast de kwestie, zoals hij wel vaker doet: 'Het bedrijf is er eerder per toeval gekomen. De technologie was er eerst. Ik groeide op in het rurale West-Vlaanderen en ik was twaalf jaar oud toen er voor het eerst een computer in huis kwam. Dat was in 1992. We hadden toen nog geen internet, maar met behulp van een paar boeken leerde ik mezelf programmeren. In 1996 ging ik voor het eerst online. Er ging een nieuwe wereld voor me open. Google en Facebook bestonden nog niet, maar als zestienjarige converseerde ik wel met ontwikkelaars bij bedrijven zoals Microsoft en SAP.'

'Ik las dat zij gratis gebruik maakten van je software?'

'Als je op Microsoft en SAP doelt, dan sla je een heleboel stappen over. Ik publiceerde mijn broncode als *free software* en in die tijd verketterden de CEO's van de meeste softwaregiganten dat concept. Ze wilden er niets mee te maken hebben.'

'Omdat de software gratis was?' gokt de journalist.

'Dat is een misverstand. De *free* in *free software* kan niet zomaar vertaald worden als gratis. In het Nederlands spreken we trouwens niet over *gratis*, maar over *vrije* software.'

'Dat is best verwarrend,' merkt de journalist op.

'Dat vonden veel mensen,' knikt Wout. 'Om die verwarring te voorkomen, bedacht Christine Peterson in 1998 de benaming *open source software*. Op die manier wordt de klemtoon meer gelegd op het feit dat de broncode open is, dan op de mogelijkheid om de software gratis te gebruiken.'

'Je hebt het nu over openbronsoftware,' zegt de journalist.

‘Is die dan niet gratis?’

‘*Open source software* kan gratis gebruikt worden,’ declameert Wout zonder erbij na te denken, ‘op voorwaarde dat de gebruiker de voorwaarden voor gratis gebruik respecteert. In het model dat wij gebruikten, boden we een commerciële licentie aan voor bedrijven die —om wat voor reden ook— niet konden of niet wilden voldoen aan de criteria voor gratis gebruik.’

‘Je hebt het nu over MMIX,’ zegt de journalist, opgelucht dat Wout eindelijk over het bedrijf begint dat hij in 2014 voor een bedrag van acht cijfers verkocht. ‘Kan je in het kort uitleggen waar MMIX voor staat?’

‘MMIX verwijst naar het oprichtingsjaar van het bedrijf, 2009. Het werd in het leven geroepen om een commercieel aanbod te creëren voor de *open source software* waarvan ik de eerste versie al in de jaren negentig publiceerde: TapeX.’

‘Wat kon je met TapeX doen?’ herformuleert de journalist zijn oorspronkelijke vraag.

‘Bedrijven gebruiken TapeX om grote bestanden mee te comprimeren,’ pitcht Wout bijna robotachtig. ‘Compressie zorgt niet alleen voor plaatsbesparing bij het opslaan van zo’n *file*, maar ook voor snelheidswinst wanneer je een groot bestand doorstuurt.’

‘Fantastisch dat je met iets dat zo eenvoudig is, zoveel geld kunt verdienen!’ zegt de journalist goedbedoeld.

Wout rolt net niet met zijn ogen. Zo eenvoudig is het niet, denkt hij, vooral niet als je ook encryptie en obfuscatie in de mix gooit. Hij weet echter uit ervaring dat hij best niet dieper op de belediging van de journalist ingaat. Het zou te vlug te technisch worden. Hij is blij wanneer de journalist zijn volgende vraag afvuurt: ‘Hoe verging het je volgende project?’

—

Oef, de kaap van MMIX is met succes gerond, denkt Wout. Bij haast elk interview ligt het op het puntje van Wouts tong om uit te leggen waar het idee van TapeX werkelijk vandaan

kwam. Hij begon het project nadat zijn hele gezin naar Gent moest verhuizen toen zijn vader van job veranderde. Het internet was nog niet zo alomtegenwoordig als nu, maar het bedrijf waar zijn vader voor ging werken, zorgde ervoor dat er een glasvezelverbinding tot aan hun voordeur doorgetrokken werd. Voor Wout betekende dit een supersnelle toegang tot de informatiesnelweg. Het wereldwijde web lag aan zijn voeten.

Hij schreef al code sinds hij twaalf was en dat ging ten koste van zijn sociale vaardigheden. Op zijn nieuwe school werd hij al vlug een *nerd* genoemd. Hij had niet zo veel vrienden, maar dat veranderde toen zijn klasgenoten ontdekten dat hij hen aan porno kon helpen. De meesten onder hen hadden wel een computer thuis, maar nog geen internet — en dus ook geen internet-porno.

Aanvankelijk zat Wout flink verveeld met het puberale gedrag van klasgenoten die ‘even langs kwamen om een online opzoeking te doen voor een taak,’ maar hij bedacht al gauw een kleine business om het ongemak te compenseren. Hij maakte compilaties van foto’s die hij van het internet downloadde en zette die voor een spotprijs op diskettes voor eenieder die daar interesse in had.

Hij werd echter geconfronteerd met twee problemen. Enerzijds was de capaciteit van 3½-inch diskettes nogal beperkt, en dus ook de hoeveelheid fotomateriaal die op een diskette kon. Anderzijds wilde niemand op school betrappt worden op het bezit van pornografisch materiaal, want daar stonden strenge straffen op.

Wout loste die problemen op door een algoritme te schrijven dat foto’s beter comprimeerde dan eender welke andere software. Als een diskette per ongeluk in de verkeerde handen viel, dan was dat geen probleem, want de blootplaatjes zaten veilig versleuteld en verborgen in bestanden die er op het eerste gezicht uitzagen als onschuldige boekbesprekingen en rekenbladen.

Zijn nieuwe ‘vrienden’ Freek en Jonas kregen elk weekend tegen betaling een schijfje vrouwelijke vleeswaren aangeleverd. Lander kwam uit de kast en vroeg of hij ook mannelijk

schoon kon krijgen. Wout voldeed zonder blikken of blozen aan de wensen van zijn klanten. TapeX had evengoed TapeXXX kunnen heten. Het was pas nadat hij de code van TapeX als *free software* online zette dat Wout merkte dat er ook andere toepassingsgebieden voor zijn compressie-, encryptie- en obfuscatie-applicatie waren.

—

‘Je bent alle miljoenen die je met MMIX verdiende verloren door te investeren in je volgende project, aZoe,’ onderbreekt de journalist Wouts mijmeringen.

‘Dat maakten de zogenaamde “kwaliteitskranten” ervan. Ze kopten “Vlaamse tech-miljonair verliest zijn fortuin in KI-fiasco.” Dat klonk sensationeel, maar het was niet de ware toedracht.’

KI was de afkorting die in die tijd door taalpuristen van de kwaliteitspers gebruikt werd wanneer ze over AI schreven. ‘*Artificial intelligence*’ was te artificieel voor hen; zij hielden meer van ‘kunstmatige intelligentie.’ Het gevolg was dat Wouts West-Vlaamse familie dacht dat hij in een schandaal rond ‘kunstmatige inseminatie’ betrokken was. In zijn geboortestreek kon je als veehouder bij een KI-bedrijf terecht voor sperma van varkens en koeien.

‘Dit interview is een uitgelezen kans om die fout recht te zetten,’ spoort de journalist Wout aan.

‘Na de verkoop van MMIX in 2014 viel ik in een zwart gat. Ik had nood aan een nieuw project. Toen Mark Pinkers —jaren voor de komst van ChatGPT— bij mij kwam aankloppen met een idee voor AI-software, aanvaardde ik een job als CTO in zijn nieuwe startup en investeerde ik anderhalf miljoen als zaaikapitaal.’

Het nieuwe bedrijf heette oorspronkelijk a20e. De woorden *artificial intelligence* beginnen met een a, eindigen met een e, en daartussenin zitten 20 letters. Wout dacht een goede naam gevonden te hebben, maar Mark vond dat a20e moeilijk uit te spreken was, dus maakte hij er aZoe van. Pas achteraf ontdekte

hij dat Wout het woord op zijn West-Vlaams uitsprak —Aah-zo-ee— in plaats van zoals Mark het bedoeld had —Az-zoe.

‘Ik zat opnieuw in de software business,’ vervolgt Wout zijn verhaal, ‘en wat meer was: ik hoefde het bedrijf niet zelf te runnen zoals het geval was bij MMIX. Mark nam de rol van CEO op zich. Mijn verantwoordelijkheid beperkte zich tot de technologie. Dat was de functie die het best bij mij paste.’

‘Maar de technologie werkte niet,’ plaagt de journalist.

‘We bouwden een heel knap systeem, al zeg ik het zelf. Je kon aZoe een foto tonen en dan produceerde de software een zo accuraat mogelijke tekstuele beschrijving van wat er op te zien was. Het werkte goed voor “voorspelbare beelden,” maar helaas raakte het geld op voor we een nuttige toepassing vonden die we konden commercialiseren. We zochten en vonden een nieuwe investeerder, John Johnson, en toen moest het plots sneller, sneller, sneller gaan. De verdere ontwikkeling van de software werd uitbesteed aan een Zuid-Koreaans bedrijf dat in Johns portfolio zat. Ik werd buitenspel gezet als CTO en vanaf dat moment ging het mis.’

‘Ik las ergens dat jullie te vroeg waren met het idee,’ werpt de journalist op. Hij gaat wijselijk niet in op het feit dat Wout de oorzaak van de mislukking niet bij zichzelf legt.

‘Zo zou je het kunnen stellen,’ antwoordt Wout. ‘Het is niet altijd een voordeel om de eerste te zijn met nieuwe technologie.’

—

Omwille van de strenge confidentialiteitsvoorwaarden waar hij aan gebonden is, kan hij de ware toedracht niet uit de doeken doen. Hij is er bovendien van overtuigd dat niemand hem zou geloven. Wat hem met aZoe overkwam, was een mooi voorbeeld van hoe de realiteit soms de fictie overtreft.

Het Koreaanse team joeg er in een jaar tijd drie miljoen euro door. Mark en Wout zagen het geld verdwijnen van de rekening van aZoe, maar ze kregen geen enkele update over het ontwikkelproces van de nieuwe versie ... tot ze op een dag uitgenodigd werden om naar Zuid-Korea te vliegen. Ze werden in

het Grand InterContinental van Gangnam gedropt en een heel weekend in de watten gelegd.

Wout bleef fris, maar Mark verscheen op maandag met een ferme kater in de vergaderzaal waar de presentatie van aZoe 2.0 meteen hoge ogen gooide. John mocht als hoofdinvesteerder een eerste reeks afbeeldingen leveren. Tot Wouts grote verbazing deed aZoe het fantastisch. De 2.0-versie kon tot in detail beschrijven wat op elke foto stond.

Wout zat te wriemelen op zijn stoel van spanning. Hij kon niet wachten om zijn selectie van beelden aan aZoe voor te leggen, maar helaas: net voor hij aan de beurt zou komen, viel de elektriciteit uit in de vergaderzaal. De noodverlichting knipperde aan en de presentatie werd afgebroken. Wout hoopte dat de testsessie na de lunch verder gezet zou worden, maar dat bleek helaas niet mogelijk. Mark en Wout werden nog dezelfde avond op een vliegtuig terug naar huis gezet, zeer tot ongenoegen van Wout die nog duizend-en-een vragen had.

In de dagen die volgden deed Wout verwoede pogingen om de code van aZoe 2.0 te pakken te krijgen. Hij slaagde er echter niet in ook maar een van de Zuid-Koreaanse ontwikkelaars te bereiken. Het leek wel alsof ze van de aardbol verdwenen waren. Ze beantwoordden geen enkele mail en geen enkel telefoontje.

Ondertussen was het geld opnieuw op. Er was een volgende investeringsronde nodig. Gelukkig wist John een ontmoeting te regelen met het kruim van de durfkapitaalwereld. Hij verzekerde Mark en Wout dat een Koreaan van het ontwikkelteam zou overvliegen om versie 2.0 te presenteren. Wout had daar serieuze bezwaren tegen. Hij wilde zelf eerst de nodige tests kunnen uitvoeren, maar Mark wilde van geen uitstel weten. De tijd drong; het bedrijf had nog geld tot het einde van het jaar en daarna was alles op.

Op die vermaledijde dag in november 2016 stond een breed lachende Koreaan klaar om aZoe 2.0 te presenteren aan een keur van durfkapitalisten. In zijn overmoed daagde Mark een potentiële investeerder uit: 'Toon een willekeurige foto aan aZoe, en je zal zien: het systeem zal je perfect kunnen zeggen wat erop staat.'

De man ging naar een nieuwssite en vond er een foto van Barack Obama die trots het lint van de *Presidential Medal of Freedom* vasthield die hij om de hals van tv-persoonlijkheid Ellen DeGeneres hing. aZoe beschreef het tafereel als een zwarte man die een poging deed om een witte vrouw te wurgen. Alleen gebruikte aZoe niet de woorden 'zwarte man', maar het n-woord. Even was aZoe wereldnieuws in het kleine wereldje van het *venture capital*. Het spreekt vanzelf dat er geen vervolginvestering kwam. John was zijn *series A* investering kwijt en de start-up kon naar een *series B* fluiten. Het bedrijf ging failliet.

Achteraf herkende Wout de breed lachende Koreaan die de fatale demo gaf als figurant in een Amerikaanse televisieserie. Na wat speurwerk ontdekte hij dat alle Koreaanse programmeurs die hij in Gangnam ontmoet had, in werkelijkheid Amerikaanse acteurs waren van Koreaanse origine.

Wout vond het al verdacht dat iedereen in het Koreaanse ontwikkelteam zo goed Engels praatte, maar nu bleek dat het helemaal geen ontwikkelaars waren, maar ingehuurde spelers die een toneeltje opvoerden. Het was ook geen wonder dat aZoe zo goed presteerde. De presentatie in Gangnam bleek doorgestoken kaart geweest te zijn: door het faillissement van aZoe verloor John weliswaar zijn investering van drie miljoen in de business van Mark en Wout, maar hij won een veelvoud van dat verlies terug dankzij de verkoop van het Zuid-Koreaanse bedrijf dat een spectaculaire omzetgroei kon aantonen ten koste van aZoe.

Wout prees zichzelf gelukkig dat hij zich niet had laten verleiden om meer van zijn eigen geld in het bedrijf te stoppen, al was hem dat herhaaldelijk gevraagd. Achteraf kostte het debacle hem nog een half miljoen aan advocatenkosten om van alle ellende af te raken, maar al bij al bleef de financiële schade beperkt in vergelijking met de pijnlijke imagodeuk die hij als persoon en als ondernemer aan de zaak overhield.

—

‘Na 2016 is het een tijdlang stil rond je geweest,’ raadt de journalist zijn gedachten.

‘Ik had tijd nodig om mijn wonden te likken,’ lacht Wout, zij het eerder groen.

‘Maar nu pik je de draad van de technologie weer op met je betrokkenheid bij het iconische Gentse Wintercircus.’³

‘Toen mij gevraagd werd om mee te investeren in het project, heb ik meteen toegezegd,’ beaamt Wout. ‘Mijn inbreng is vooralsnog eerder beperkt. Ik ben slechts een van het vijftigtal ondernemers die in het Wintercircusproject investeerden, maar ik hoop dat ik binnenkort ook mijn steentje kan bijdragen door startende technologiebedrijven met raad en daad bij te staan.’

Wout ziet de twijfel in de ogen van de journalist. Is een ondernemer na een miskleun zoals aZoe wel nog relevant?

‘Ik heb de twee zijden van de medaille gezien,’ verdedigt Wout zich tegen de onuitgesproken kritiek. ‘Ik ben succesvol geweest in de technologiebusiness en ik heb brute pech gehad. Die ervaring moet toch iets waard zijn?’

‘Als je het zo stelt,’ zegt de journalist. ‘Misschien nog een laatste vraag: waar wil je je in de toekomst op toelekken?’

‘De focus van het Wintercircus ligt op AI,’ antwoordt Wout. ‘Heb je toevallig al Walter Isaacsons biografie van Elon Musk gelezen?’

Hij is aangenaam verrast wanneer de journalist knikt.

‘Dan weet je dat de visie van Elon Musk op AI sterk verschilt van hoe Larry Page erover denkt.’

‘Page, was dat de oprichter van Google wiens vrouw vreemd ging met Elon Musk?’ vraagt de journalist.

‘Nee,’ grinnikt Wout. ‘Dat was de andere founder van Google, Sergey Brin. Musk heeft trouwens altijd ontkend dat hij een relatie had met Brins vrouw, Nicole Shanahan. De reden waarom de vriendschap tussen Elon Musk en Larry Page verbroken werd, was van een heel andere aard. Musk is bang dat een in-

3 www.wintercircus.be

telligent systeem ooit tot de conclusie zal komen dat mensen overbodig zijn. Op dat moment kan AI een groot gevaar betekenen voor de mens als soort. Larry Page snapt die gedachtegang, maar volgens hem is de vervanging van de mens door AI eerder een volgende stap in de evolutie van de mensheid. Als het volledige menselijke bewustzijn op een dag overgebracht kan worden naar een machine, is dat dan niet de ultieme garantie dat de mensheid eeuwig kan overleven?’

De interesse van de journalist is gewekt: ‘Hoe denk jij erover?’

‘Ik ben er zelf nog niet uit,’ zegt Wout. ‘Er valt iets te zeggen voor beide standpunten.’

Wouts antwoord stelt de journalist teleur. Niets verkoopt beter dan een artikel met een krantenkop zoals ‘Vlaamse ondernemer is het grondig oneens met Elon Musk!’

‘Laat me het zo formuleren: welk standpunt zal het volgens jou halen?’

‘Dat weet ik niet,’ antwoordt Wout. ‘De tijd zal dat uitwijzen; ondertussen is alles wat we erover kunnen vertellen pure sciencefiction.’

‘Tja,’ zucht de interviewer, ‘als journalist heb ik weliswaar een grote interesse in alles wat *science* is, maar zodra je er het woordje *fiction* achter plakt, vrees ik dat ik moet passen. Mijn lezers willen feiten, geen fictie.’

‘Ik durf dat te betwijfelen,’ protesteert Wout. ‘Er is een bekend citaat dat vaak aan Isaac Asimov wordt toegeschreven, maar het is oorspronkelijk van de hand van John W. Campbell. Als redacteur van het tijdschrift *Astounding Science Fiction* gebruikte John de uitdrukking in een recensie van een reeks verhalen die Robert Heinlein in het begin van de jaren veertig van de vorige eeuw publiceerde. Weet je hoe Asimov en Campbell sciencefiction omschreven?’

‘Nee, maar dat ga je me nu vast zeggen,’ antwoordt de journalist met lichte spot.

‘Zowel Asimov als Campbell noemden sciencefiction “de geschiedenis van de toekomst.” Veel uitvindingen die we vandaag vanzelfsprekend vinden, waren ooit sciencefiction. Kijk

maar naar alle gadgets uit de originele Star Trek-serie die werkelijkheid geworden zijn. Of neem de sciencefictionschrijver Arthur C. Clarke. Hij bedacht in 1945 al hoe een satelliet in een geostationaire omloopbaan gebracht kon worden.'

Wout ziet hoe de journalist zijn balpen opnieuw in de hand neemt en een handvol woorden noteert.

'Zou het niet fantastisch zijn als dit een plaats werd waar de geschiedenis van de toekomst geschreven werd?' besluit Wout.

Dat wordt meteen ook de kop van het artikel over het Gentse Wintercircuit: 'Hier wordt de geschiedenis van de toekomst geschreven.'

Toekomst

Er heerst feestvreugde op de Ganda die nog steeds in een orbit hoog boven het Wintercircuit zweeft. Welke androïde had ooit durven dromen dat de woorden die van de ene generatie robots op de andere werden overgeleverd, na al die millennia nog altijd op de muren van het mythische gebouw zichtbaar zouden zijn?

Hier zag 'project Asimov' van Wout Lagae het levenslicht. De technologie die in Gent ontworpen werd, leidde tot de ontwikkeling van het eerste positronische brein. Hier werd voor het eerst de singulariteit bereikt. De robots hebben eindelijk de wieg van hun beschaving gevonden.

'Nooit was er in onze geschiedenis een verhevener wezen dan de mens,' zegt de kapitein van de Ganda zonder een zweem van ironie bij de aanhef van zijn speech.

Ik besef opeens dat ik wakker ben. Mijn ogen passen zich langzaam aan de duisternis aan. Ik ontwaar de contouren van een mij onbekende kamer. Het lijkt wel alsof ik op hotel ben. Ik sta voorzichtig op en trek de gordijnen open. Ik weet niet op welke verdieping ik me bevind, maar ik heb een adembenemend zicht op de ontwakende stad. In de verte schuiven speelgoedautootjes aan om de autosnelweg op te rijden.

Ik zoek naar een antwoord op de vraag of ik droom, maar ik vind er geen. Ik knijp dan maar in mijn wang. Ik voel de pijn die ik mezelf toebreng, maar ik weet dat die pijn mij niet de garantie biedt dat ik wakker ben. Droompijn kan immers even realistisch aanvoelen als echte pijn. Dat heb ik helaas al meermaals mogen ervaren.

Een oude wet laat niet toe dat mensen fysiek leed wordt toegebracht, ook niet in de context van een straf. De wet zegt echter niets over het toebrengen van virtuele pijn tijdens een droom, en nog minder over de mentale pijn die daarmee gepaard gaat. Het is een pijn die ik maar al te goed ken.

—

Misdaadbestrijding in de eenentwintigste eeuw

In 2035 werd droomtechnologie voor het eerst gebruikt in het kader van de bestrafing van misdadigers. De maatschappij had zich een jaar eerder over deze kwestie uitgesproken in een volksraadpleging: 'Blijft het mentale welzijn van een ver-

oordeelde gevrijwaard wanneer de toegediende straf louter een illusie is die geen blijvend lichamelijk letsel veroorzaakt?’

Niet gehinderd door enig academisch onderzoek antwoordde een overgrote meerderheid van de bevolking ‘ja’ op deze vraag.

Ik spreek uit ervaring wanneer ik zeg dat de pijn die tijdens een kunstmatige slaap wordt veroorzaakt een blijvend shock-effect veroorzaakt, maar alvast in mijn geval is de virtuele marteling niet effectief genoeg als straf om recidive te voorkomen. Hoe realistisch mijn herinnering aan de mij toegebrachte digitorturen ook is, ik kan het niet laten mijn ‘misdad’ te herhalen.

De eerste keer zag het er allemaal heel overtuigend uit. Ik werd naar een zitmeubel geleid dat veel weg had van een elektrische stoel. Een beul met een zwarte kap spande de riemen rond mijn hals, armen en benen aan. Vooral de riemen rond mijn polsen zaten strak. Mijn vingers werden gespreid op de verbrede uiteinden van de armleuningen.

Op de spiegel voor mij stond in grote letters ‘Vrees niet, dit is louter een droom!’ te lezen, een wettelijke verplichting bij het gebruik van droomtechnologie, maar voor de rest was de illusie werkelijkheidsgetrouw in beeld gebracht.

De martelstoel zag er echt genoeg uit. De beul ook, al merkte ik dat hij soms een vinger meer of minder had aan elke hand, en soms ook twee duimen, afhankelijk van de hoek waaruit ik keek. Zijn werktuigen lagen uitgestald op een rolwagentje onder de spiegel. Hij nam een grote heggenschaar en begon aan zijn werk. Een voor een knipte hij mijn vingers af.

Ik wist dat het allemaal ‘maar een droom’ was, maar toch schreeuwde ik het uit van de pijn. Het kleinste kind kan tellen tot tien, desondanks verloor ik ergens halverwege de tel en leek er geen einde te komen aan de foltering. Ik bleef zelfs krijsen toen de beul de tranen die mijn zicht vertroebelden uit mijn ogen wegveegde.

‘Zo, helemaal klaar,’ zei hij, terwijl hij mijn acht vingers en twee duimen netjes op een dienblad presenteerde. ‘Binnen enkele seconden word je gewekt.’

Een ogenblik later voelde ik opnieuw hoe iemand met een zakdoek het zweet en de tranen van mijn gezicht depte. Ik zat niet meer op een stoel, maar ik lag gewoon in bed. Mijn eerste reactie was uiterst voorspelbaar: ik spreidde mijn vingers en telde of ze er nog allemaal waren. De pijn zinderde nog na, maar het was geen fantoompijn. Ik had nog al mijn vingers en duimen.

—

IMAGAI versus Reactium

Artificiële intelligentie en *Large Language Models* (LLMs) bestonden al langer, maar op 30 november 2022 maakte het grote publiek kennis met ChatGPT. De wereld zou nooit meer hetzelfde zijn.

Twee kampen stonden loodrecht tegenover elkaar: het *International Movement Against Generative Artificial Intelligence* (IMAGAI) versus *Big Tech*. IMAGAI won rechtszaak na rechtszaak tegen de grote technologiebedrijven die hun AI-systemen voedden met beschermd werk van menselijke kunstenaars en auteurs.

Als reactie hierop groepeerden de grote AI-bedrijven zich in een consortium dat zich Reactium noemde. Een journalist maakte zich vrolijk door te stellen dat de bedrijven hun AI in hun rectum mochten steken, en dat reActIum geen schijn van kans had om IMAGAI in de rechtbank te verslaan, maar hij kreeg ongelijk.

Samen hadden de leden van het consortium een paar dozen octrooien in portefeuille die zo complex waren dat niemand ten volle snapte wat ze precies inhielden, behalve dat ze betrekking hadden op de LLM-technologie. Reactium spande de ene rechtszaak na de andere aan tegen haar eigen leden. Keer op keer haalde de aanklager gelijk voor de rechtbank.

‘Ze zijn gek geworden bij Reactium,’ schreef de pers. ‘Ze

bijten de hand die hen voedt door hun eigen leden voor de rechtbank te sleuren.'

Gek genoeg waren de beklaagden verheugd met de gang van zaken. Met elke verloren zaak werd immers een precedent geschapen. Elke uitspraak was een bewijs dat een octrooi geldig was en afdwingbaar.

Toen werd het grote geschut bovengehaald. Reactium trok in vijftien landen naar patentrechtbanken om grote mediabedrijven aan te klagen voor inbreuken op het geheel van de octrooien van al hun leden samen.

De tweede keer dat ik voor dezelfde misdaad werd gestraft, droeg de beul geen kap maar een soort Zorromasker. Het zat niet goed omdat de gaten van zijn varkensneus zich pal tussen zijn ogen bevonden. Hij had zes vingers aan elke hand en hij gebruikte geen heggenschaar maar een voorhamer die hij zolang op mijn vingers liet neerkomen tot er niet meer dan een hoopje vlees- en beendermoes van overschoot.

Hoe Reactium het pleit won

'Als je alle verkregen patenten naast elkaar legt,' pleitte de advocaat van Reactium in vijftien landen, 'en de aldus bekomen combinatie tot de essentie herleidt, dan kan je niet anders dan concluderen dat het consortium het alleenrecht bezit op het "produceren van originele teksten" —ook wel "schrijven" genoemd.'

Reactium won de rechtszaak in zes landen, waaronder de US. Het verloor de zaak in negen landen, allemaal in Europa.

'Om een patent te kunnen afdwingen,' zo luidde het vonnis van de Europese rechters, 'moet je kunnen bewijzen dat het mechanisme dat je bedacht nuttig is, niet voor de hand liggend, en nieuw. Dat schrijven nuttig is, valt niet te ontkennen. Of schrijven triviaal is, daar valt over te discussiëren. Maar

nieuw? Schrijven bestaat al zo lang als de geschiedenis!’

Reactium ging niet alleen in beroep tegen die uitspraak, het had zelfs het lef een factuur naar de rechters te sturen voor het betalen van een licentie. De tekst van hun vonnis was immers tot stand gekomen gebruik makend van methodes beschreven in de patenten van het consortium. Dat standpunt werd bevestigd door een Amerikaanse handelsrechtbank die een aanklacht wegens inbreuken op Reactiums Intellectuele Eigendom ontvankelijk verklaarde.

Geconfronteerd met de eerdere rechtszaken waarin geoordeeld werd dat elk octrooi apart wel degelijk afdwingbaar was gebleken, alsook met de juridische successen in de rest van de wereld, gaf elke beroepsrechtbank het consortium over de hele lijn gelijk. Vanaf dat moment was het verboden om nog een originele gedachte op papier te zetten zonder officiële licentie van Reactium.

—

De derde keer deed de beul geen moeite om zijn gezicht te verbergen. Hij had een onbehandelde hazenlip en keek me aan met twee ogen die verschilden van kleur. Het leek wel alsof er bij elke nieuwe veroordeling minder energie werd gestopt in de artificiële intelligentie die de beelden genereerde. Zelfs de bijl waarmee mijn vingers werden afgehakt, was bot.

—

Hoe schrijven illegaal werd

Journalisten waren de eerste slachtoffers van de overwinning van Reactium. Van de ene dag op de andere mochten kranten en websites geen berichten meer publiceren van auteurs die niet over een licentie beschikten.

Het consortium was niet van plan om ook maar één journalist zo’n licentie te verlenen. In plaats daarvan verkocht Reactium teksten en artikels die door een LLM waren gegenereerd.

De overheid toonde zich bij dit alles van haar meest cyni-

sche kant. Een LLM kon geprogrammeerd worden om een bericht te produceren in lijn met een ideologie naar keuze. Media-bedrijven kregen voortaan enkel subsidies als ze de parameters aanvaardden die hen werden voorgeschreven door de regering.

Zo werd Reactium een welkome bondgenoot van het heersende bewind. Er werd het consortium geen strobreed in de weg gelegd toen het zijn volgende prooi aanviel: schrijvers.

—

Jek kan van een schrijver niet verwachten dat hij niet schrijft. De straffen die ik onderging hadden effect in de zin dat ik levendig aan de ondergane martelingen werd herinnerd elke keer ik een pen ter hand nam of mijn vingers op een toetsenbord losliet. Desondanks wist ik dat het maar een kwestie van tijd was vooraleer ik tegen een vierde veroordeling aan zou lopen.

Als je wil dat een schrijver het schrijven opgeeft, dan volstaat het niet die te martelen. Ik wil de overheid niet op ideeën brengen, maar enkel de dood kan een schrijver doen stoppen met zijn werk.

Dit alles verklaart uiteraard niet hoe ik in deze hotelkamer terecht kwam. Het is het soort kamer dat ik me als arme schrijver niet kan permitteren. Ik piep even binnen in de badkamer. In mijn eigen appartementje heb ik enkel een douche; hier kan ik kiezen tussen een tweepersoonsregendouche en een luxueus ligbad. Behalve de slaapkamer is er ook een salon met een aparte zithoek en een bureau. Ben ik een masochist, of is de drang om te schrijven sterker dan de droompijn die mijn vingers teistert bij de aanblik van pen en papier?

Ik vlij mij neer in de bureaustoel en sluit mijn ogen. Had ik thuis ook maar zo'n stoel, denk ik, terwijl er een gelukzalig gevoel door mijn lichaam vloeit. Ik open mijn ogen en kijk naar het lege blad voor me. Het is alsof het op me wacht. Zonder dat ik er moeite voor hoeft te doen, begint de inspiratie te borrelen. Instinctief grijp ik naar de pen en zet ik een eerste zin op papier. Voor ik het beseft, heb ik een paar paragrafen neergeschreven. Ik hoor niet eens dat er op de deur wordt geklopt. Ik schrik

pas op wanneer de deur open vliegt en drie beulen de kamer binnenstormen. Ik herken de heggenschaar, de voorhamer en de botte bijl.

Men zegt dat mensen bij wie een been werd geamputeerd, nog lang na hun amputatie op twee benen rondlopen in hun dromen. Het is alsof de werkelijkheid pas met vertraging de droomwereld binnendringt. Ook ik herinner me te laat dat er sinds kort een nieuwe wet van kracht is die alle voorgaande wetten vervangt.

De virtuele straffen bleken voor geen meter te werken. Het recidivepercentage was hoger dan 90%. Daarom besloot de overheid het over een andere boeg te gooien. Wie na drie veroordelingen evenveel keren herviel, werd in een kunstmatig opgewekte droom een laatste maal op de proef gesteld. Er werd een scenario gecreëerd waarin de 'crimineel' een keuze voorgeschoteld kreeg: ofwel weerstaan aan de verleiding, ofwel volharden in de boosheid en de misdaad herhalen.

Deze hotelkamer was mijn test en ik heb jammerlijk gefaald, dat weet ik nu.

Ik word van mijn stoel gesleurd en de drie beulen bewerken om beurten mijn vingers met heggenschaar, voorhamer en bijl. Ondertussen wordt in de spiegel voor me de werkelijkheid geprojecteerd. Ik zie hoe mijn lichaam onder narcose op een operatietafel ligt en hoe een bekwame chirurg me onder handen neemt. De pijn die mijn beulen me in mijn droom toebrengen, valt in het niet bij de wetenschap dat ik zonder vingers zal wakker worden.

PRECIES ZOALS HIJ HET WENSTE

‘Ik heb heimwee naar de tijd dat iedereen bang was voor artificiële intelligentie,’ zucht Johan.

Hij nipt van zijn glas en knikt goedkeurend naar de dienstbot.

‘Heerlijk!’ zegt hij. ‘Deze cocktail is perfect!’

‘Precies zoals u het wenst,’ antwoordt de robot emotioneel.

‘Zie je wel,’ zegt Alex triomfantelijk. ‘Er is niets mis met robots die gedachten kunnen lezen.’

‘Ik vrees dat we grondig van mening verschillen wat dat betreft,’ protesteert Johan.

‘Dat is jammer, want ik had je graag als investeerder aan boord van mijn bedrijf verwelkomd,’ antwoordt Alex. ‘Ik hoopte dat een eerste, levensechte kennismaking met de technologie je angst voor deze revolutionaire ontwikkeling zou wegnemen.’

‘Je uitvinding heeft ongetwijfeld veel voordelen,’ geeft Johan toe, ‘maar die wegen volgens mij niet op tegen de nadelen.’

‘Vind je het dan niet leuk dat robots binnenkort in staat zullen zijn al onze wensen te vervullen, nog voor we zelf goed en wel beseffen wat we verlangen?’ vraagt Alex.

‘Het is niet altijd een voordeel als mensen altijd alles krijgen wat ze willen,’ filosofeert Johan. ‘Bovendien hou ik niet van machines die zomaar mijn diepste zielenroerselen kunnen inzien.’

‘Kom nou, het zijn toch maar robots?’ sust Alex. ‘Dat kan toch geen kwaad?’

‘Je snapt het niet,’ klaagt Johan. ‘In zo’n wereld wil ik niet leven.’

Hij is nog maar net uitgesproken of zijn glas glijdt uit zijn hand en hij valt onzacht voorover op tafel. Verschrikt voelt Alex de pols van zijn gesprekspartner.

‘Morsdood,’ stelt hij ontsteld vast.

‘Precies zoals hij het wenste,’ zegt de robot.

Londen, 17 juni 1945

‘Maar ... U bent Dr. Alan Turing!’

De man is knap. Hij voldoet volledig aan het type waar Alan voor valt. Het gebeurt niet vaak dat zo’n man het volkse café bezoekt waar Dr. Turing sinds kort zijn theetje komt drinken.

‘Dat klopt,’ antwoordt Alan geveleid. ‘Hoe kent u mij?’

‘Hoe ik u ken? Wat een vraag! U bent de redder des vaderlands.’

Dat is inderdaad hoe de kranten hem na de wapenstilstand beschreven, maar dat vond hij sterk overdreven. Terwijl een hele generatie jonge mannen hun leven gaf op het slagveld, zat hij veilig en wel met zijn team in Bletchley Park.

‘Je moet niet alles geloven wat de kranten schrijven,’ glimlacht Alan. ‘Ik deed gewoon mijn plicht. Ik had ook het geluk dat ik enkel mijn geest moest inzetten voor mijn vaderland, en niet mijn lichaam.’

In gedachten keert hij terug naar het landgoed vijftig mijl ten noorden van London, waar hij samen met de beste wis- en taalkundigen uit het Britse imperium de code van de Duitse Enigma-machines kraakte. Vanaf dat moment kon de Britse inlichtingendienst de geheime boodschappen van de vijand ontcijferen en keerden de kansen voor de geallieerden.

‘Waarom zo bescheiden? Zonder u zou de oorlog in Europa veel langer geduurd hebben en zou de menselijke tol veel hoger geweest zijn,’ antwoordt de knappe vreemdeling, die niet wacht op een uitnodiging om een stoel te nemen. Hij gaat met

een ongedwongen charme bij Alan aan tafel zitten. ‘Bovendien bent u de uitvinder van de chip, een 8-bit processor met een geheugen van 32 bytes!’

Alan bloost: ‘U bent blijkbaar goed op de hoogte. Kranten schrijven nochtans amper over dat soort dingen. Ze denken dat lezers afhaken zodra het te technisch wordt.’

‘Ik ben een echte fan van u,’ biecht de man op. ‘Ik heb elke paper gelezen die u publiceerde, en elk wetenschappelijk artikel dat over u en uw werk verscheen.’

‘Dan heb ik iets dat u misschien wel leuk zal vinden,’ zegt Alan. Hij tast in zijn jaszak en haalt er een voorwerp uit dat ongeveer zo groot is als een boekje speelkaarten.

‘Wow, ik had nog nooit een *Compact Hydraulic Integrated Processor* in het echt gezien,’ zegt de vreemdeling bewonderend. ‘Mag ik hem eens van dichterbij zien?’

Alan legt de chip plat op zijn hand: ‘De ene kant zit vol schakelaars waarmee je de positie van de buisjes binnenin de chip kunt vastleggen.’

‘Zo kan je de processor programmeren,’ knikt de man om te tonen dat hij bij de les is.

Alan draait de chip om: ‘Aan de andere kant vind je tweëndertig rijen van acht knopjes die *aan* of *uit* kunnen staan.’

‘Elk knopje stelt een *bit* voor en acht bits vormen samen een *byte*,’ etaleert de man zijn kennis. ‘De processor kan dus 32 bytes aan informatie bevatten.’

‘Correct,’ antwoordt Alan. Hij houdt nu de chip voor de neus van zijn fan: ‘Zowel aan de bovenkant als aan de onderkant zitten telkens acht gaatjes.’

‘Acht bits voor de *input* en acht bits voor de *output*.’

‘Als je een serie chips aan elkaar schakelt, configureert, en er met een stoommachine water doorheen pompt...’ vervolgt Alan.

‘Dan is het resultaat een machine die vlugger berekeningen kan uitvoeren dan eender welke menselijke bolleboos,’ vult de man aan.

‘Als dit een examen was, dan was u met de grootste onderscheiding geslaagd,’ lacht Alan. ‘Het gebeurt niet vaak dat ik een

fan ontmoet. Mag ik u een theetje aanbieden?’

‘Graag,’ antwoordt de vlijtige leerling. ‘Ik heb duizend-en-een vragen over de mogelijke toepassingsgebieden van uw uitvinding.’

Dat klinkt als muziek in de oren van Alan. Het tweetal praat urenlang, tot de waard hun komt zeggen dat de sluitingstijd al even voorbij is.

‘Mag ik nog een eindje met u mee wandelen?’ vraagt de man, wanneer ze aarzelend op straat staan. Alan heeft meteen door wat zijn nieuwe vriend daarmee bedoelt. Het is een aanbod dat hij niet kan weerstaan. Twee straten verder verdwijnen ze in een steegje waar ze hartstochtelijk beginnen te kussen. Het duurt niet lang voor ze in elkaars broek tasten.

Alan gaat zo in de wederzijdse verstrengeling op, dat hij te laat het politiebusje opmerkt dat halt houdt in de hoofdstraat.

‘Heren,’ snauwt een agent het tweetal toe. ‘U bent op heterdaad betrapt!’

Dr. Turings gelegenheidsminnaar wil meteen op de politie-man afstappen en hem te lijf gaan.

‘Niet doen!’ houdt Alan hem tegen. ‘Verzet tegen de arm der wet zal alleen maar een langere gevangenisstraf tot gevolg hebben.’

De vreemdeling gehoorzaamt en kijkt zenuwachtig in het rond. Het op een lopen zetten, heeft geen zin. Er is geen ontsnapping mogelijk.

‘Het is beter ons in de boeien te laten klinken en te doen alsof dit een bevestiging van het moment was, zeker niet voor herhaling vatbaar,’ fluistert Alan hem toe. ‘Als de rechter rekening houdt met mijn staat van dienst tijdens de oorlog, komen we er vast met een waarschuwing vanaf.’

De beroemde codebreker verbergt angstvallig zijn gezicht wanneer hij en zijn vriend hardhandig in het busje geduwd worden. Een echtpaar op weg naar huis na een dansavond kijkt afkeurend toe. De vrouw schudt haar hoofd. Haar echtgenoot feliciteert de politiemannen: ‘Goed gedaan! Het is niet omdat die vreselijke oorlog eindelijk voorbij is, dat we de zeden zo- maar moeten laten verloederen!’

De chauffeur van het busje negeert de opmerking, start de motor, en weg zijn ze.

‘Waarom rijden we de stad uit?’ roept Alan verwonderd. ‘Waar brengen jullie ons naartoe?’

‘Maak je even mijn boeien los?’ vraagt zijn medegevangene aan de agent die samen met hen achter in het voertuig zit.

Tot Alans grote verbazing doet de politieman wat hem gevraagd wordt. Even later houdt het busje halt en gaat de achterdeur open. De knappe vreemdeling grijpt Alan bij de arm en leidt hem naar buiten waar een andere wagen hen staat op te wachten.

‘*Es tut mir leid, Herr Turing,*’ zegt de man tot afscheid.

Pas op dat moment begrijpt Alan dat dit geen arrestatie is, maar een ontvoering.

San Bruno, 3 juli 1945

‘Hé Fred, wat doe jij hier? Ik dacht dat je aan de Oostkust zat?’

Professor Frederick Terman herkent meteen zijn voormalige student, William Hewlett: ‘Dag Bill, ik ben al een tijdje terug, hoor.’

‘Hoe was het in Harvard?’ vraagt de alumnus van Stanford University. ‘Ik hoorde dat je er de leiding kreeg over het *Radio Research Laboratory*. Hebben we het aan jou te danken dat de Liechtenstein-radars van de Duitse *Luftwaffe* onklaar gemaakt werden?’

Fred reageert verrast: ‘Hoe weet jij dat? Project Tuba was *top secret*.’

‘Ik zou het eerder een publiek geheim noemen, Fred,’ grinnikt Bill.

‘Ach, de Duitsers zijn verslagen. Het doet er dus niet meer toe. Nu komt het erop aan ook de Japanners te doen capituleren.’

Fred merkt dat hij zijn mond voorbij gepraat heeft, want Bill is meteen benieuwd: ‘Aha, is dat de reden waarom je naar Californië teruggekomen bent?’

‘Misschien had ik gewoon heimwee naar Stanford,’ probeert de professor van onderwerp te veranderen. ‘Trouwens, hoe gaat het nog met David?’

‘Uitstekend,’ antwoordt Bill. ‘De onderneming die we op jouw aansporen in onze gehuurde garage in Palo Alto oprichtten, is ondertussen een heus bedrijf geworden.’

‘Ik hoorde dat Dave en jij een muntje opwierpen om te beslissen of jullie de onderneming de naam Packard-Hewlett dan wel Hewlett-Packard zouden geven.’

‘Dat klopt. Ik heb gewonnen! Het is Hewlett-Packard geworden.’

Professor Terman is trots op William en David. Ze ontwierpen innovatieve machines op basis van de stoomtechnologie die Fred samen met zijn collega William Shockley ontwikkelde. Net als veel andere oud-studenten bleven ze in de *San Francisco Bay Area* wonen en werken, waardoor de streek gaandeweg *Steam Valley* werd genoemd.

‘Alle gekheid op een stokje,’ zegt Bill nu ernstig. ‘Wat brengt je in San Bruno?’

Frederick steekt zijn vinger in de lucht. Hij wijst naar het sigaarvormige luchtschip dat tijdens hun gesprek zijn landing inzette: ‘Ik ben hier om iemand te rekruteren.’

‘Is het iemand die ik ken?’ vraagt Bill nieuwsgierig.

Fred beseft dat het geen zin heeft om er geheimzinnig over te doen: ‘Ja, je kent hem. Het is Robert Oppenheimer.’

‘De hoerenloper van Berkeley University?’ proest Bill uit. ‘Waar heb je hem voor nodig?’

‘Kom, kom, Bill,’ wijst de professor zijn vroegere pupil terecht. ‘Niet zo oneerbiedig.’

‘Het spijt me, Fred,’ verontschuldigt Bill zich. ‘Ik praatte gewoon de kranten na. Zelfs de *New York Times* plaatste een artikel met als kop “Project Manhattan mislukt, Oppenheimer verkwistte een miljard dollar aan overheidsgeld” op de voorpagina.’

‘Het artikel zelf was genuanceerder,’ berispt Fred zijn vroegere student. ‘Roberts plan om een bom te ontwerpen die een einde zou maken aan alle oorlogen, was bijna geslaagd.’

‘Ja, maar hij kreeg de wind van voren toen bleek dat het theoretisch mogelijk was dat zo’n bom een kettingreactie ontstak in de atmosfeer. Zou jij het risico genomen hebben?’

‘Wij zijn allebei ingenieurs, Bill,’ antwoordt Fred. ‘De kans dat de hele wereld vernietigd werd door de ontploffing van één atoombom was verwaarloosbaar klein.’

‘Ik denk er net zo over. Ik denk dat zelfs de president bereid was het erop te wagen, maar helaas lekte iemand het verhaal naar de pers. De paniek die daarop ontstond onder het grote publiek betekende het einde van project Manhattan.’

Professor Terman tuurt met een trieste blik naar de hemel waar de Zeppelin zijn landing inzet. ‘Wat ze ook over Robert mogen beweren, het is en blijft een briljante wetenschapper, maar de roddelpers liet geen spaander heel van zijn reputatie.’

‘Je hebt gelijk, Fred, hij werd onheus behandeld,’ geeft Bill toe. ‘Vooral zijn verhouding met een communiste werd hem kwalijk genomen.’

‘Alsof dat iets zegt over de kwaliteit van zijn werk,’ gromt de professor. ‘Als hij vooraf had geweten hoe de natie hem zou uitspuwen, dan was hij nooit naar Los Alamos vertrokken.’

‘Je weet wat ze altijd zeggen aan de overkant van de baai: “Wij van Berkeley leveren Nobelprijswinnaars af. Jullie van Stanford produceren alleen maar miljonairs met jullie *vaporware*.” De Nobelprijs mag Oppenheimer nu wel vergeten, net als de miljoenen trouwens. Hij heeft gegokt en verloren. *So it goes*.’

‘Ik was onlangs nog in Berkeley,’ zegt Fred. ‘Een onverlaat had “*atomic energy: bad; steam energy: good*” op de muren geklad. Waar zijn we toch mee bezig? We zijn een land in oorlog. Zou het niet beter zijn als we onze ego’s opzij zetten en samenwerkten?’

‘Ik snap wat je bedoelt,’ troost Bill zijn vroegere mentor. ‘We kunnen ons erover verheugen dat *Steam Valley* relevant blijft zolang het grote publiek stoom blijft verkiezen boven andere vormen van energie, maar als wetenschapper horen we aan de lange termijn te denken.’

‘Precies!’ beaamt Fred. ‘Robert was met razend interessant onderzoek bezig dat de mensheid van het stoom- naar het

atoomtijdperk had kunnen katapulteren. Met het stopzetten van project Manhattan werd de klok van de vooruitgang voor onbepaalde tijd stilgezet wat kernenergie betreft.'

'Ik weet dat je niet verondersteld wordt erover te praten, maar vertel me één ding: je haalt Robert toch niet hierheen om zijn werk aan de atoombom verder te laten zetten, niet?'

'Vrees niet,' stelt Fred Bill gerust. 'Het onderzoek van Robert kan ook voor vredelievende doeleinden gebruikt worden.'

'Ik ben blij dat te horen. Iwo Jima viel in maart, Okinawa in juni. Eigenlijk hebben de Japanners de oorlog al verloren; ze moeten zich alleen nog maar overgeven.'

Fred windt zich op: 'Dat zie ik helaas niet zo vlug gebeuren. Hun minister van Oorlog, generaal Korechika Anami, wil tot het bittere einde blijven vechten. Hij is bereid om zijn twee miljoen resterende strijdkrachten en zijn negenduizend vliegende zelfmoordmachines op te offeren. Hij wil zoveel mogelijk Amerikanen in zijn ondergang meesleuren.'

'Ik begrijp je bezorgdheid,' probeert Bill Fred te kalmeren. 'Je lijkt heel goed op de hoogte te zijn van de situatie. Maar kijk: de Zeppelin is geland. Je moet je gast gaan verwelkomen. Ik hoop dat jullie goed kunnen samenwerken. Hoe vlugger we Japan verslaan, hoe beter.'

Menlo Park, 3 juli 1945

'Na u, Dr. Oppenheimer.'

'Noem me gerust Robert, professor Terman, zo noemen al mijn vrienden me.' Dr. Oppenheimer aarzelt een moment. 'Al moet ik toegeven dat ik helaas niet zoveel vrienden meer over heb.'

'Ik beschouw me als een vriend, Robert,' stelt Frederick Terman zijn genodigde op zijn gemak, 'maar spreek me dan ook aan als Fred.'

Robert gaat het spiksplinternieuwe overheidsgebouw binnen: 'Dank je, Fred. Heel erg bedankt voor de uitnodiging. Ik ben razend benieuwd om te horen waar je me voor nodig hebt.'

'Het is gemakkelijker als ik het je gewoon toon.'

Fred leidt Robert door een labyrint van gangen en grist aan het einde van een gang een sleutel uit zijn jaszak: 'Hier is het. Ik zal je geduld niet langer op de proef stellen.'

Fred opent een deur met het opschrift 'Verboden toegang' en knipt het licht aan. In het midden van de ruimte staat een grote tafel. Op die tafel ligt een metalen reus met een Japans harnas.

Dr. Oppenheimer knippert met zijn ogen: 'Wat is dat? Het lijkt wel een samoerai van staal.'

'Dat, mijn waarde vriend,' zegt Fred, 'is een Mecha-man. Vijftien voet groot, haast niet te verwoesten en tjokvol Japanse technologie.'

Robert zet voorzichtig een stapje in de richting van de tafel om de machine beter te bekijken: 'Is dit een werkend model?'

'Hij heeft gewerkt, daar zijn we zeker van,' legt Fred uit, 'maar toen ze hem opvisten was zijn batterij leeg. Hij is stuk geraakt. We slagen er niet in hem terug op te laden.'

Oppenheimer kan zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen: 'Waar is hij gevonden?'

'Onze troepen hebben hem nabij Okinawa uit de zee gevestigd.'

'Is dit een prototype, of zijn er meer van?' vraagt Robert opgewonden.

'Het is helaas geen prototype. Volgens de informatie die we hebben, worden er elke dag honderd van geproduceerd. Hoewel ze over bijna geen grondstoffen meer beschikken, zetten de Japanners alles op alles om een leger van deze Mecha's te bouwen. Zo'n krijgsmacht kan elke aanval op het Japanse moederland afslaan.'

'Wat een ongelooflijk toeval dat er een exemplaar in onze handen gevallen is. Zo krijgen we de kans om te bestuderen wat onze troepen te wachten staat.'

'Het was geen toeval,' merkt Fred op. 'Er zat een boodschap bij.'

'Een boodschap? Van wie? Van de Japanners?'

'De boodschap kwam van Alan Turing.'

'Alan!' roept Robert verbaasd uit. 'Eindelijk een teken van leven van Alan!'

Nagasaki, 23 juni 1945

‘Aangename kennismaking, Dr. Turing,’ zegt een man die Britse klasse uitstraalt. Hij draagt een grijs pak met brede revers, een kraakwit hemd en een zijden vlinderdas. ‘Mijn naam is Jiro Horikoshi. Ik weet niet of u bekend bent met mijn werk?’

Het Engels van de man is onberispelijk, maar zijn voorkomen is onmiskenbaar Japans. Zijn naam doet een belletje rinkelen bij Alan: ‘Als ik me niet vergis, bent u de ingenieur die de Dragons ontwierp waarmee Pearl Harbor werd aangevallen, Horikoshi-san.’

‘Ik voel me vereerd dat u vertrouwd bent met mijn werk. Ik wil me meteen excuseren voor de ongemakken die u tijdens uw reis moest ervaren. Het was een hele operatie om u hier te krijgen.’

‘Waar is hier?’ vraagt Alan. ‘Ik neem aan dat ik me niet meer in Europa bevind.’

‘Inderdaad, Dr. Turing,’ antwoordt de ingenieur. ‘Uw onvrijwillige omzwervingen hebben u tot in Nagasaki gebracht. We bevinden ons in een van de grootste Mitsubishi-fabrieken van Japan. Kijkt u maar eens door het raam.’

‘Dus hier worden die duivelse vliegende tuigen geproduceerd die Amerika meesleurden in de oorlog,’ fluit Alan, kijkend naar honderden Dragons die in twee schijnbaar eindeloze rijen zijn opgesteld. Hij is onder de indruk, maar minimaliseert meteen zijn bewondering: ‘Ze moesten het wel afleggen tegen het vernuft van admiraal Chester Nimitz die jullie versloeg in de slag om Midway. Het leverde hem de bijnaam “drakendoder” op.’

‘Ach, dat was een eenmalige tegenvaller, een verloren veldslag is nog geen verloren oorlog,’ wuift Jiro nonchalant de belediging weg. ‘Ter zake nu, u vraagt zich waarschijnlijk af waarom we ons al die moeite getroost hebben u tot hier te brengen, niet?’

Alan is inderdaad nieuwsgierig naar de reden van zijn ontvoering, maar hij laat dat liever niet merken: ‘Het spijt me dat ik het zo moet zeggen, Horikoshi-san, maar Japan is de oorlog aan het verliezen. Nu Duitsland verslagen is, kunnen de geal-

lieerden zich volledig concentreren op de Stille Oceaan. Iwo Jima is al gevallen. Okinawa staat op het punt te vallen, als dat al niet gebeurd is. Het is maar een kwestie van tijd vooraleer de rest van Japan aan de beurt is.'

Een fractie van een seconde verschijnt er een grimas op het gezicht van Horikoshi. Het is Alan niet ontgaan. Hij heeft Jiro geraakt waar het pijn doet.

De Japanse ingenieur herpakt zich echter meteen: 'We hebben ons inderdaad teruggetrokken uit Okinawa, maar we deden dat om puur tactische redenen. Binnenkort slaan we dubbel zo hard terug met ons nieuwe geheime wapen. Komt u maar even mee.'

Dr. Turing wordt aan beide zijden vastgegrepen door twee bewakers die de hele tijd stilzwijgend achter hem stonden. Horikoshi stapt opgewekt door een gang. Alan wordt achter hem aan gesleept tot ze voor de poort van een enorme hangar staan. De ingenieur geeft het bevel die te openen en zegt teatraal: 'Ziehier mijn nieuwste uitvinding. Aanschouw en beef!'

Alans mond valt open van verbazing. Voor hem staat een leger van honderden stalen standbeelden in perfecte slagorde. Jiro gaat achter een werkstation staan en drukt op een knop. Met een oorverdovend lawaai steken alle Mecha-mannen hun rechterarm in de lucht.

San Francisco, 4 juli 1945

'Welkom, beste vrienden!' begroet Fred Terman drie mannen die hem tegemoet lopen op Pier 45. 'Wat vinden jullie van de Nautilus? Met deze stoomduikboot steken we de komende weken de Pacific over richting Japan.'

Dr. Oppenheimer, William Hewlett en David Packard kijken bewonderend naar de onderzeëer die op hen ligt te wachten in de baai van San Francisco. Fred nodigt de wetenschapper en de twee ingenieurs uit om de loopbrug op te stappen, en leidt hen meteen naar een compartiment dat vol staat met blokkendozen.

'Dit zijn honderd dozen die elk vijfhonderd "kwantumchips"

bevatten. Daar gaan we tijdens onze overtocht samen een computer mee bouwen. Robert, kan je heel kort aan Bill en Dave uitleggen wat er zo speciaal is aan die chips?’

‘Jullie zijn vertrouwd met de Turingchip, neem ik aan?’ vraagt Oppenheimer.

Het is een retorische vraag, maar Hewlett en Packard knikken toch instemmend.

‘Die chip was helaas niet snel genoeg voor de berekeningen die ik wilde uitvoeren tijdens project Manhattan, dus ontwierp ik een gelijkaardige processor die niet werkt met *bits*, maar met *qubits*. Dat woord heb ik, geïnspireerd door mijn onderzoek in de kwantummechanica, zelf uitgevonden.’

De enthousiaste blikken van Bill en Dave sporen Robert aan om verder te gaan: ‘Een *bit* kan maar twee waarden hebben: nul of één. Een *qubit* kan eveneens nul of één zijn, maar ook iets daartussenin, afhankelijk van de kwantumeigenschappen van de watermoleculen die zich in de chip bevinden. Zo kan een kwantumchip niet alleen meer data aan, hij is bovendien sneller dan de processor van Dr. Turing.’

‘Ik denk dat Robert niet hoeft uit te leggen wat dit betekent,’ onderbreekt prof. Terman zijn collega uit Berkeley. ‘Dankzij zijn uitvinding kunnen we de Japanners definitief verslaan en maken we zonder onnodig bloedvergieten een einde aan deze vreselijke oorlog.’

‘Ik vrees dat Bill en Dave nog niet over voldoende informatie beschikken om te begrijpen wat je bedoelt, Fred,’ zegt dr. Oppenheimer.

‘Je hebt gelijk, Robert, ik loop misschien wat te hard van stapel,’ verontschuldigt prof. Terman zich bij zijn twee oud-studenten. ‘Alles zal echter gauw duidelijk worden.’

Nagasaki, 24 juni 1945

‘En Dr. Turing, hebt u voldoende tijd gehad om na te denken over ons voorstel?’

Alan kijkt Jiro Horikoshi met achterdocht aan.

‘Uiteraard wil ik een poging doen om jullie code te breken!’

zegt hij. 'Ik begrijp alleen niet wat u daarmee wil bereiken.'

'Ik ben ervan overtuigd dat onze algoritmes waterdicht zijn,' glundert Jiro, 'dus ging ik een weddenschap aan met onze minister van Oorlog, generaal Anami. "Als de man die de Enigma-machines kraakte erin slaagt hetzelfde te doen met jouw nieuwe encryptietechnologie," zei de generaal, "dan eis ik dat je me trakteert op een fles Nihonshu!" Ik nam de uitdaging aan.'

Alan schudt zijn hoofd: 'Al die moeite voor een fles saké?'

'Het gaat hem niet om de saké, dr. Turing, het gaat hem om de eer,' antwoordt Jiro, 'maar ik verwacht niet dat u dat begrijpt. U bent niet zo thuis in de Japanse cultuur als ik in de Westerse.'

Alan voelt zich niet beledigd. Hij vindt dat Horikoshi en Anami een onnodig groot risico nemen door hem in hun kaarten te laten kijken. Hij besluit om de kans die hem geboden wordt niet te laten liggen: 'OK, ik ben bereid om jullie spelletje mee te spelen. Ik ben best benieuwd naar wat jullie mij voor zullen schotelen.'

Jiro wrijft zich in de handen: 'Ik wist wel dat uw wetenschappelijke nieuwsgierigheid de bovenhand zou halen. Komt u met mij mee?'

Alan krijgt opnieuw koude rillingen wanneer hij de hangar met de Mecha's betreedt.

'Wij zijn de slag om Midway niet vergeten, Dr. Turing. Admiraal Nimitz was toen in het voordeel omdat de Amerikanen onze radiosignalen konden onderscheppen en decoderen, maar daar hebben we iets op gevonden. We schakelen over op asymmetrische encryptie.'

Die term is Alan onbekend. Hij frons de wenkbrauwen.

Jiro doet bewust een stapje terug: 'Bij symmetrische encryptie decoderen we boodschappen met dezelfde sleutel die gebruikt werd om die te coderen.'

Alan laat een begrijpende knik zien. Zijn team had in Bletchley Park een Duitse Enigma-machine nagebouwd die zowel berichten kon versleutelen als ontcijferen. Blijkbaar noemen de Japanners dat symmetrische encryptie.

'Voor de besturing van onze Mecha's zullen we twee verschillende sleutels gebruiken, een publieke en een private. Die

sleutels horen bij elkaar, maar kunnen niet van elkaar afgeleid worden. Boodschappen die met de ene sleutel worden gecodeerd, kunnen enkel met de andere worden gedecodeerd, en omgekeerd. De private sleutel houden we strikt geheim, de publieke mag voor ons part vrij verspreid worden.'

Alan kijkt de Japanse ingenieur met half dichtgeknepen ogen aan: 'Hoe bedoel je? Als wij, jullie vijand, zo'n publieke sleutel te pakken krijgen, dan kunnen we toch met gemak al jullie geheime boodschappen ontcijferen? Wat heeft dat voor zin?'

'U stelt me teleur, Dr. Turing. Ik dacht dat u slimmer was.'

Dat prikkelt Alan meer dan hij wil toegeven: 'Geef me even de tijd om na te denken. Jullie willen de instructies die de Mecha's aansturen encrypteren. Stel dat "de vijand" een Mecha kan buitmaken, dan kan die ook alle commando's ontcijferen.'

'U bent op de goede weg,' moedigt Jiro Alan aan. 'Ga verder.'

'Het doel van asymmetrische encryptie is dus niet het geheimhouden van boodschappen. Wat dan wel?' denkt Alan hardop na. Plots gaat hem een licht op: 'O, nu snap ik het!'

San Francisco, 4 juli 1945

De Nautilus vaart onder de Golden Gate Bridge door en verlaat de baai van San Francisco. Professor Terman is bijna klaar met zijn briefing.

'Zoals Dr. Turing ons op listige wijze wist te informeren, wordt hij momenteel in Nagasaki gevangen gehouden,' herhaalt hij. 'Om een weddenschap met generaal Anami te winnen, verschaft Jiro Horikoshi hem alle middelen die hij nodig acht om de nieuwe encryptiemethode van de Japanners te breken.'

Nu komt Fred echter bij het moeilijke punt van de missie: 'Helaas beseft Alan al vlug dat hij daar nooit zou in slagen.'

Bill en Dave kijken hun vroegere professor verrast aan: 'Als zelfs de beste codebreker van het Britse Rijk ervan uitgaat dat de Japanse code niet te kraken valt, wat doen we dan op een duikboot met bestemming Japan?'

‘Alan wist dat onze troepen ondertussen op Okinawa geland waren,’ negeert Fred de vraag. ‘Dus stuurde hij de Mecha die jullie in Menlo Park zagen zuidwaarts, op zoek naar een geallieerd schip. Het is een klein wonder dat de mechanische man zeshonderd mijl ver raakte vooraleer zijn energie uitgeput was. We haalden hem net op tijd uit het water.’

‘Dat wonder was toen in ons voordeel,’ merkt Bill op, ‘maar het wordt een groot nadeel op het moment dat onze troepen met die machines geconfronteerd worden. De Japanners kunnen van een veilige afstand een heel leger Mecha’s op ons afsturen.’

‘Door middel van asymmetrische encryptie kunnen de Japanners ervoor zorgen dat niemand die Mecha’s valse instructies kan sturen,’ vat Dave de briefing samen. ‘De machines gehoorzamen uitsluitend de bevelen die ze kunnen decoderen met hun publieke sleutel. Hoe kunnen wij dat verhelpen?’

Fred laat zich niet uit zijn lood slaan: ‘Alan maakte gebruik van Jiro’s overmoed om zelf een publieke en private sleutel in elkaar te knutselen en zo een prototype in onze richting te sturen. De echte geheime sleutel is opgeslagen in vijf identieke Turingchips die verspreid werden over vijf Japanse steden, Tokyo, Kyoto, Nagoya, Yokohama en Nagasaki.’

‘De Mecha’s luisteren enkel naar berichten gecodeerd met een van die chips,’ gaat Robert verder, ‘dus heeft de CIA een spion gestuurd naar elke stad waar zich een kopie bevindt. Het volstaat dat we één sleutel stelen om alle Mecha-mannen ineens over te nemen.’

‘Onderweg bouwen we een computer die dankzij Roberts kwantumchips sneller instructies kan coderen dan die van de Japanners,’ besluit Fred. ‘Die snelheid zal ons toelaten het Mecha-leger over te nemen en de vijand te verslaan met het wapen dat ze zelf creëerden.’

Nagasaki, 4 augustus 1945

‘Hier, je bent nog een klodder vergeten!’

Natsuki Tanaka keert op haar passen terug met haar em-

mer en dweil. De soldaat die haar toeriep, bekijkt haar met een schunnige blik.

‘Ryuichi heeft het altijd al moeilijk gehad om zijn saké binnen te houden,’ brabbelt hij, ‘maar ik kan er wel goed tegen, hoor. Als je wil dat ik je vannacht kom warmhouden...’

Natsuki negeert de man. Hij betekent niets voor haar. Alleen Horikoshi-san heeft toegang tot de kluis met de geheime sleutel waar zij op uit is.

Hij komt haar vanavond na haar shift ophalen voor een romantisch samenzijn, of wat daarvoor moet doorgaan. Van romantiek heeft Jiro immers niet veel kaas gegeten. Hij voldoet volledig aan het cliché van een ingenieur. Hij heeft meer oog voor zijn werk dan voor vrouwelijk schoon. Natsuki hoefde zich niet op te tutten om Horikoshi te versieren. Het volstond interesse te tonen voor zijn werk en —het belangrijkste van al— te bewijzen dat ze zijn breedvoerige uiteenzettingen begreep.

Dat was een pak van Natsuki's hart. Ze had erin toegestemd naar haar geboorteland terug te keren op voorwaarde dat haar ouders niet in een Amerikaans concentratiekamp terecht kwamen. De overheid beweerde dat die interneringskampen een maatregel waren om Japanse Amerikanen te beschermen tegen de woede van het volk, maar het viel niet te ontkennen dat het een puur racistische demarche was. Er bestonden immers geen gelijkaardige kampen voor Amerikanen van Duitse origine.

Toen ze hoorde dat haar opdracht eruit bestond in de buurt van een Mitsubishi-fabriek te gaan werken om er een Japanse ingenieur te verleiden, vreesde ze dat er seksuele gunsten van haar verwacht werden, maar Horikoshi-san had haar met nog geen vinger aangeraakt.

‘Natsuki!’ hoort ze roepen, net wanneer ze op haar knieën gaat zitten om het restje kots op te vegen dat ze over het hoofd zag. ‘Jij hoeft dat niet te doen!’

Jiro Horikoshi, die net de kantine is binnengekomen, maakt zich boos: ‘Soldaat, wat is je naam? Of nee, dat doet er niet toe. Neem die dweil over van die dame en ruim zelf je vuiligheid op.’

‘Maar het was Ryuichi die...’ protesteert de drinkebroer.

‘Zwijg, soldaat!’ buldert de ingenieur nu. De man krimpt ineen.

‘Het is OK, hoor,’ zegt Natsuki. ‘Het is al opgedweild. Ik hoef enkel nog de emmer te ledigen.’

Jiro kijkt haar teder aan: ‘Dat kan die soldaat wel doen. Kom, laat ons gaan.’

Vanavond is het zover. Vanavond doet Jiro Horikoshi wat hij haar beloofd heeft.

‘Vertel me alles over je werk,’ had ze gezegd.

Dat streelde Jiro’s ijdelheid: ‘Je bent de eerste vrouw die daar interesse in toont.’

‘Ik hou nu eenmaal van knappe mannen,’ lachte ze hem toe, ‘en dan heb ik het niet alleen over hun uiterlijk.’

‘Morgen bij de wisseling van de wacht toon ik je mijn grootste geheim,’ had Jiro beloofd.

Morgen, dat was vanavond. Jiro heeft Natsuki voor het eerst toegelaten tot zijn kantoor en staat op het punt zijn kluis te openen.

‘Even niet kijken,’ waarschuwt hij.

Natsuki doet haar handen voor haar ogen, maar ze houdt haar vingers uiteen. Jiro beseft niet dat ze slechts één keer de combinatie hoeft te zien om ze voor eeuwig in haar geheugen te prenten. Een paar tellen later zwaait de zware deur open.

Jiro haalt de Turingchip uit een stofvrij doosje: ‘Dit is de chip met de geheime sleutel die ons de overwinning zal brengen.’

Natsuki hoeft niet te doen alsof ze zenuwachtig is. Ze is het.

‘Het magische voorwerp ziet er kleiner uit dan ik verwachtte,’ stamelt ze. ‘Mag ik het eens in mijn handen vasthouden?’

‘Als je heel voorzichtig bent,’ zegt Jiro.

Natsuki neemt de chip van hem aan en bekijkt hem aan alle kanten. Dit is het kleinood dat ze moet zien te stelen zodra ze daartoe het sein ontvangt.

Okinawa, 11 augustus 1945

‘De teerling is geworpen,’ deelt admiraal Nimitz mee. ‘Morgen is F-Day. President Truman heeft zijn finale goedkeuring

gegeven om Operatie Furioso in gang te zetten. Laat ons die dag opdragen aan president Roosevelt die ons vier maanden geleden ontviel.'

De sfeer in de kleine vergaderruimte op de Nautilus is gespannen. Fred zegt hardop hoe hij en zijn collega's zich voelen: 'Ik durf er niet aan te denken hoeveel mensenlevens het zal kosten als we falen.'

'Ik denk niet dat ik nog een mislukking aankan,' zucht Dr. Oppenheimer. 'Ik begin me af te vragen of ik geen ongeluk breng voor elk project waar ik bij betrokken word.'

'Kop op, Robert,' moedigt Bill hem aan. 'Zonder jou hadden we de computer nooit op tijd gebruiksklaar gekregen.'

'Dat is inderdaad een knap staaltje van techniek,' valt Chester Nimitz hem bij. 'Ik ben oprecht onder de indruk van de constructie die jullie op zo'n korte tijd in elkaar konden steken.'

'Dankzij Roberts kwantumchips zullen we het Mecha-leger minstens dubbel zo snel instructies kunnen sturen als de vijand,' glundert Fred.

Robert is minder optimistisch: 'Er zit wel een enorme zwakke plek in ons plan. De chip met de geheime sleutel ontbreekt nog. Daarmee staat of valt alles.'

Fred kijkt de admiraal vragend aan: 'Is er al nieuws van de spionnen?'

'Helaas,' antwoordt de drakendoder. 'Onze geheim agenten in Tokyo, Nagoya en Yokohama liepen tegen de lamp. Op hen kunnen we niet meer rekenen.'

'Laat ons hopen dat de spionnen in Kyoto en Nagasaki meer succes hadden,' besluit Fred, 'en dat ze op tijd het ontmoetingspunt bereiken waar wij hen opwachten.'

Nagasaki, 11 augustus 1945

'Horikoshi-san, ben jij dat?'

Natsuki sloop naar het kantoor van Jiro. Die ochtend had iemand '--. ---' op de bank gekrast waar ze elke middag tijdens haar pauze van de rust genoot. 'GO' was het sein dat F-Day nakend was. Als ze slaagde in haar opdracht, dan zou ze er met een

mesje '--- -.-' onder zetten voor ze zich naar de rendez-vous-plaats begaf.

Tot haar grote verrassing is de werkruimte van de ingenieur niet op slot. Met haar pistool in aanslag duwt ze de deur voorzichtig open.

'Ik geef me over,' zegt een man in Brits Engels.

De spionne kan haar ogen niet geloven: 'Dr. Turing? Bent u dat? Wat doet u hier?'

Alan kijkt de Japanse vrouw verbaasd aan: 'Wie ben jij en hoe ken je mij?'

Natsuki laat haar pistool zakken: 'Wie ik ben, is nu niet belangrijk. Het enige dat u moet weten is dat ik aan uw kant sta. Ik werk voor de Amerikaanse inlichtingendienst.'

De codebreker slaakt een zucht van verlichting: 'Oef, ik dacht al dat het met me gedaan was.'

'Er is geen tijd te verliezen,' zegt Natsuki. 'Waarom bent u hier en wat bent u van plan?'

'Vandaag was een vreemde dag,' vertelt Alan. 'De hele fabriek gonsde van activiteit alsof er iets groots op stapel stond. Ik maakte van de chaos gebruik om te ontsnappen en een poging te doen een Japans staatsgeheim te stelen.'

'De geheime sleutel!' knikt Natsuki. 'Daar was ik eveneens op uit, maar hoe kwam u de code van de kluis te weten?'

'Dat is het net. Ik dacht: als ik de code van de Enigma-machines kan breken, dan moet ik ook de code van deze brandkast kunnen kraken, maar ... dat is moeilijker dan ik hoopte.'

'Maakt u zich geen zorgen,' stelt Natsuki hem gerust. 'Ik ken de combinatie.'

'Dat is fantastisch!' juicht Alan en hij maakt vlug plaats voor de spionne.

'ちくしょう!'

Alan snapt niet wat Natsuki zegt wanneer de zware kluisdeur opendraait, maar aan de toon van haar stem weet hij dat ze vloekt.

'Wat is er?' vraagt hij. 'Is er iets niet in orde?'

'Kijkt u zelf maar,' antwoordt Natsuki ontdaan. 'De chip is weg.'

Nu vloekt ook Alan: 'Dat betekent waarschijnlijk dat de computer om de Mecha-mannen aan te sturen geactiveerd is. We zijn te laat. Het controlecentrum wordt zwaar bewaakt. Daar raken we nooit voorbij.'

Natsuki is volledig van slag: 'Wat doen we nu?'

Alan voelt zich even verslagen: 'Is er een ontmoetingspunt afgesproken?'

De spionne antwoordt niet. Ze knikt alleen maar.

'Laat ons daarnaartoe gaan,' besluit Alan. 'Meer kunnen we helaas niet doen.'

Kyushu, 12 augustus 1945

'Mijn dappere strijders,' spreekt admiraal Nimitz de vloot toe die zich verzameld heeft voor de kust van het meest zuidelijke van de grote Japanse eilanden. 'Jullie hebben Iwo Jima veroverd; jullie hebben Okinawa veroverd. Samen hebben we grote offers gebracht om een wrede vijand te bedwingen. Nu staan we op het punt om een van de meest cruciale operaties van deze oorlog tot een goed einde te brengen: Operatie Furioso.'

'Operatie Furioso,' roepen alle troepen in koor.

'De uitdaging die voor ons ligt, is enorm,' gaat de draken-doder verder. 'Vergis jullie niet: de Japanners zijn nog lang niet verslagen. Hun verzet zal hevig zijn, maar we zijn voorbereid. Jullie training, vastberadenheid en teamgeest hebben jullie hier gebracht, klaar om deze taak aan te gaan.'

Opnieuw brullen de manschappen: 'We zijn er klaar voor!'

'Ik heb het volste vertrouwen in jullie kunnen. Moge de wind in onze zeilen zijn en moge de overwinning ons toelachen. Ga nu, met moed en vastberadenheid, en vervul jullie missie. Vooruit, naar de overwinning!'

Er barst een luid gejuich los. De Amerikaanse soldaten zijn er rotsvast van overtuigd dat de verovering van Kyushu's belangrijkste havenstad Nagasaki een fluitje van een cent wordt. Admiraal Nimitz is daar zelf niet zo zeker over. Een uur voor zijn toespraak kreeg hij slecht nieuws. Ook de geheim agent in Kyoto slaagde niet in zijn opdracht. Winst of verlies rust nu

volledig op de schouders van Natsuki Tanaka, van wie nog geen teken van leven ontvangen is. Op hoop van zege, denkt hij, en hij geeft het bevel voor de aanval.

Tweeënveertig lanceerschepen voor Libellen —het Amerikaanse antwoord op de Japanse Dragons— komen in actie. Ze krijgen ondersteuning van vierentwintig slagschepen en vierhonderd kleinere oorlogsschepen. Zodra het pad geëffend is, landen vijftien divisies van vijftienduizend infanteriesoldaten op de stranden van Kyushu.

De eerste berichten zijn triomfantelijk. De slagschepen en torpedoboten rekenen met succes af met alle Japanse weerstand op zee. De Libellen leggen de belangrijkste strategische punten op het eiland in de as. Vlotter dan gepland wordt het voetvolk, meer dan tweehonderdduizend man sterk, op het vasteland losgelaten.

Toch is admiraal Nimitz ongerust: 'Dit gaat te gemakkelijk. Als we één iets geleerd hebben uit onze vorige confrontaties, dan is het wel dat het Japanse leger zich niet zomaar gewonnen geeft. Het is niet normaal dat we niet op meer verzet stuiten.'

Hij is nog maar net uitgesproken of er komt bericht van het front: 'Contact! Contact! Ik kan mijn ogen niet geloven. Er komen grote metalen reuzen vanonder het puin gekropen.'

'*Mayday, mayday*,' roept een Libellenpiloot. 'Ik ben geraakt door een projectiel dat op me afgevuurd werd door een metalen samoerai. Hij was enorm.'

Van overal komen noodsignalen die een angstaanjagend beeld schetsen: duizenden Mecha's staan op uit de ruïnes van de verwoeste fabrieken en gaan in slagorde staan. Ze lijken wel immuun voor het vuurwerk van de Amerikaanse luchtmacht, terwijl de Libellen zelf met groot gemak uit de lucht geschoten worden. Dan komt de muur van Mecha-mannen in beweging.

'Dit is het einde,' fluistert admiraal Nimitz. 'We kunnen niet anders dan de aftocht blazen, anders worden we tot op de laatste man verpletterd door die overmacht.'

Hij wil net het bevel tot terugtrekken geven, wanneer alle kanalen plots enthousiast gejoel laten horen: 'Ze draaien zich om! De hele muur van samoerai's staat nu met de rug naar ons.'

Dit is niet te geloven: de metalen reuzen keren zich tegen hun eigen meesters!’

Washington DC, 3 september 1945

‘Dames en heren, medeburgers,’ richt president Truman zich tot de massa. ‘Vandaag spreken we onze diepe dankbaarheid uit aan zes buitengewone helden die door hun toewijding en moed een onuitwisbare stempel hebben gedrukt op onze geschiedenis.’

Vooraan op het podium staan prof. Frederick Terman, Dr. Robert Oppenheimer, Dr. Alan Turing, ir. William Hewlett, ir. David Packard en —misschien wel de belangrijkste van het zestal— Natsuki Tanaka.

‘Hun acties werden niet gedreven door een verlangen naar persoonlijke roem, maar door een onwankelbare toewijding aan de idealen die ons als natie definiëren: vrijheid, rechtvaardigheid en mededogen.’

—

Toen Alan en Natsuki de ongeduldige codebrekers op het ontmoetingspunt troffen, was hun wanhoop overweldigend. Vier spionnen uitgeschakeld en één spion die niet in haar opdracht geslaagd was. Dat betekende dat alle moeite voor niets was geweest.

Het zestal was met lood in de schoenen teruggekeerd naar de Nautilus. Tegen beter weten in, toonden Fred, Robert, Bill en Dave aan Alan en Natsuki de kwantumcomputer die werkloos op hen stond te wachten. Robert haalde de ongeprogrammeerde Turingchip uit het hart van de machine. Hij uitte zijn frustratie: ‘Een maand werk en uiteindelijk is het op de configuratie van deze ene chip aangekomen.’

Natsuki keek hem niet-begrijpend aan: ‘Bedoel je dat je enkel de configuratie nodig hebt en niet de originele chip uit de brandkast van Horikoshi-san?’

‘Ja, waarom? Kan jij de chip programmeren?’

‘Ik heb een fotografisch geheugen. Ik herinner me perfect de positie van alle draaiknopjes op de chip die in Jiro’s kluis zat.’

Het was een koud kunstje voor Natsuki om de instelling van de geheime sleutel te reproduceren. Alan kreeg de eer om de chip terug in de machine te plaatsen. Fred Terman startte de stoommachine die de computer van een constante stroom water voorzag.

‘Hun heldendaden vonden weliswaar niet plaats op verre slagvelden, maar hun bijdragen hebben rechtstreeks geleid tot het redden van duizenden levens. Mogen hun verhalen in ons hart blijven en moge hun voorbeeld het pad blijven verlichten voor allen die streven naar een positieve impact op de wereld.’

Admiraal Nimitz was de eerste die hen op de Nautilus kwam feliciteren: ‘Ik heb grote eerbied voor elke soldaat die bereid is de vuurlinie te trotseren voor het vaderland, maar wat jullie gedaan hebben, is onnavolgbaar. Het is een groot misverstand dat moderne oorlogen gewonnen worden op het front. Vandaag hangt winst of verlies af van knappe koppen zoals jullie.’

‘Dat is te veel eer,’ antwoordden de wetenschappers in koor. ‘Wij deden enkel onze plicht.’

‘Wees niet zo bescheiden!’ lachte de drakendoder. ‘Jullie zijn een voorbeeld voor de volgende generaties. Hoe graag ik ook jonge mannen en vrouwen in militaire dienst zie gaan, ik heb nog liever dat ze eerst voor een degelijke opleiding kiezen.’

‘Stanford kijkt ernaar uit hen massaal te verwelkomen,’ zei professor Terman.

‘Dat geldt eveneens voor Berkeley,’ voegde Dr. Oppenheimer daaraan toe.

‘Dank u, en moge God ieder van u zegenen.’

‘Nee Anna, serieus, ik meen het. Ieder mens op aarde heeft een superkracht.’

‘Doe eens normaal, Steven. *Spider-Man*, *Superman* en *Wonder Woman* bestaan niet in de “echte” wereld, hoor. Die zijn allemaal verzonnen.’

‘Geloof je dan niet dat iedereen een uniek talent heeft?’

‘Zoals spinnenwebben schieten, bedoel je, of bovennatuurlijk sterk zijn en kunnen vliegen? Ik heb in ieder geval nog nooit zo’n superheld ontmoet.’

‘Maar Anna toch, over zulke spectaculaire krachten heb ik het ook niet. Ik wil gewoon zeggen dat we allemaal over minstens één speciale gave beschikken. Die kan zo bescheiden zijn, dat die begaafdheid niemand opvalt, zelfs onszelf niet als het om onze eigen *superpower* gaat.’

‘Geef eens een voorbeeld.’

‘Nou, ik ken iemand die het woord Wor... Worces... Worcesteraus perfect kan uitspreken. Dat is toch niet iedereen gegeven?’

‘Hahaha, grapjas! En wat is jouw gave, als ik vragen mag? Droge humor?’

‘Mijn talent is dat iedereen mij meteen vertrouwt.’

‘Ben je zeker dat “snoeven” niet je superkracht is?’

‘Heb je dan nog niet gemerkt dat zelfs mensen die me totaal niet kennen zonder nadenken hun leven in mijn handen zouden leggen als ik dat vroeg?’

Anna keek haar vriend ernstig aan. Er was geen spoor van

spot meer op haar gezicht: 'Ik moet toegeven dat je een punt hebt, Steven. Bij onze eerste ontmoeting wist ik onmiddellijk dat je iemand was die ik volledig kon vertrouwen.'

'Zie je wel? Ik wist dat het liefde op het eerste gezicht was bij ons!'

'Maar wat als dat je superkracht is?' vroeg Anna verschrikt. 'Wat als elk meisje van bij de eerste oogopslag smoor is op je? Ik wil je met niemand delen, hoor!'

'Wees maar niet bang, Anna. Jij bent de ware voor mij! Ik mag ter plekke neergebliksemd worden als ik jou ooit met een ander zou bedriegen!'

'Ik snap niet waarom ik dat zeg, maar ik geloof je op je woord.'

Steven gaf zijn vriendin een guitige knipoog: 'Tja, dat is nu eenmaal hoe mijn superkracht werkt.'

—

'Ja, ik beloof het u,' had de fietsenmaker Anna verzekerd. 'Ik maak er dadelijk werk van! Morgen is uw fiets weer zo goed als nieuw.'

'Sorry, mevrouw,' verontschuldigde de man zich de volgende dag. 'Ik was van plan aan het onderhoud van uw fiets te beginnen, maar toen kwam er een klant binnen die een nieuwe fiets wilde kopen. Hij hield me zo lang bezig dat ik vergat dat uw fiets nog in mijn atelier stond.'

Anna was die avond dan maar met de bus naar de Zumba-les gegaan.

'Natuurlijk kan ik je een lift naar huis geven,' beloofde Eva haar voor ze aan hun danssessie begonnen, maar een uur later was haar vriendin al van gedachte veranderd: 'Felix heeft me net een berichtje gestuurd. Hij vraagt of ik vanavond bij hem langs ga. Zou je het erg vinden om met de bus naar huis terug te keren? Ik denk dat vannacht de nacht is voor mij en Felix, als je begrijpt wat ik bedoel.'

Veel keuze had Anna niet. Het was overduidelijk dat Eva vlug naar Felix toe wilde. Anna wist dat haar vriendin nooit

veel geduld had als het om de liefde ging. Haar dwingen haar belofte na te komen, zou minstens een half uur tijdverlies betekenen. Dat kon ze haar vriendin niet aandoen.

‘Dank je, Anna,’ zei Eva nog. ‘Ik wist dat je het zou begrijpen!’

—

Het was best al donker toen Anna op het bankje van de bus-halte ging zitten. Gelukkig hoefde ze niet lang te wachten. Vijf minuten later zat ze in gedachten verzonken op de bus die haar met een grote omweg naar huis zou voeren.

‘Kijk,’ porde de man die naast haar zat haar aan. ‘Wat is daar gebeurd?’

Anna schrok toen ze naar de wagen keek die de man aanwees. ‘Dat is mijn vriendin, Eva,’ riep ze verbijsterd uit. ‘Ik herken haar auto aan de reclame voor haar schoonheidssalon op de achterruit.’

‘Nou,’ zei de man. ‘Weet je vriendin dan niet dat het geen goed idee is om je wagen tegen een boom te parkeren?’

‘Het ziet ernaar uit dat ze een klapband had,’ zei een andere busreiziger. Als om zijn bewering te staven weerklonk er een luide knal in de verte. ‘Ze verloor waarschijnlijk de controle over haar stuur, het arme kind.’

‘Arme boom, bedoel je,’ snoof de vervelende man naast Anna. Ze negeerde hem en haalde opgelucht adem toen de sirene van een aanstormende ambulance door de straat galmde. Anna hoopte vurig dat het ongeluk alleen blikshade had veroorzaakt. Ze bad dat Eva er met de schrik van afgekomen was.

Even verderop werd Anna andermaal gestoord door de onaangename man naast haar: ‘Alle Jezus! Was dat de explosie die we daarnet hoorden?’

Anna keek opnieuw naar buiten. Dit keer zag ze een gebouw waarvan alle ramen aan diggelen lagen. Het was niet zomaar een gebouw. Het was de winkel van de fietsenmaker.

‘Mijn fiets!’ was haar eerste reactie. Meteen voelde ze zich een beetje schuldig omdat ze eerder aan haar rijwiel dacht dan aan het lot van de fietsenmaker. Tot haar opluchting herkende

ze de man en zijn vrouw, die samen met een dozijn opgeschrikte omstanders de schade aan het monsteren waren. Het zag er naar uit dat hij heelhuids aan de knal ontkomen was.

‘Wat een rit,’ zei de man, toen de bus de volgende straat opdraaide. ‘Wat zullen we deze avond nog meemaken?’

Hij keek Anna aan alsof het geen retorische vraag was.

‘Ik ben bijna thuis,’ antwoordde ze naar waarheid. De bus bevond zich nu in de straat waar Steven woonde. ‘Veel kan er niet meer gebeuren in het korte eindje voor ik bij mijn halte ben.’

Ze was amper uitgesproken, of er flitste als uit het niets een bliksemschicht door de lucht. Hij zoefde pal door een venster van een huis dat Anna goed kende. Glas brak, raamkozijnen verschroeiden en er kwam rook uit de getroffen kamer. Het was zo’n vreemd schouwspel dat zelfs de luidruchtige man naast haar er geen woorden voor vond. Een paar tellen later rommelde de donder.

‘Nee,’ prevelde Anna angstig, toen ze besepte wat er gebeurde met mensen die hun beloftes niet nakwamen. ‘Laat dat alsjeblieft niet mijn superkracht zijn!’

DE ONTDEKING VAN MUZIEK

Ooit was er een tijd waarin de mensheid niet wist wat muziek was. Mensen praatten wel, maar er zat geen melodie in hun zinnen. Ze produceerden wel geluid, maar er zat geen ritme in hun lawaai.

Er was het ge-klop-klop van de timmerman die spijkers sloeg in het hout, het ge-kling-kling van de smid die zwetend op zijn aambeeld hamerde, en het ge-ting-ting van de ijsjes-venter die aankondigde dat hij eraan kwam. Al die klanken samen vormden een kakofonie van jewelste.

Alleen dieren waren muzikaal. Vogels floten hun lied hoog in de takken van de bomen, walvissen zongen hun zang in de diepte van de oceaan, bijen begeleidden hun ijver met zeemzoet gezoem, wolven uitten hun verdriet met weemoedig gehuil.

Alleen katten vormden een uitzondering. Als zij bij het licht van de maan een serenade brachten, dan klonk dat alsof er een kind werd vermoord. Wie er oor voor had, wist met zekerheid dat katten valse dieren waren. Er was echter geen haan die daar naar kraaide. Mensen stonden er niet bij stil ... tot een bijzonder kind daar verandering in bracht.

Waar het vandaan kwam, weet niemand, maar tijdens hun wandeling in het park ontdekte een koppel een meisje dat te vondeling was gelegd. Toen niemand zich opwierp als vader of moeder van het arme wicht, werd aan de eerlijke vinders gevraagd of zij het kind wilden opvoeden. Het echtpaar had immers al zeven dochters; een dochter meer zou het verschil niet maken.

‘Laten we haar Octavia noemen,’ zei de man tegen zijn vrouw. ‘Laten we van haar houden als was het ons achtste kind.’

In de eerste jaren van haar leven zei het meisje geen woord, maar haar ouders waren ervan overtuigd dat ze met dieren kon communiceren. Zodra Octavia kon lopen, deed ze niets liever dan teruggaan naar het park waar ze was gevonden. Daar kon ze uren tussen de flora vertoeven in het gezelschap van fauna waarmee ze samen floot, neuriede en zong. Met mensen praten deed ze pas voor het eerst toen ze zeven was.

Haar oudere zussen gingen vaak babysitten bij de kinderen in de buurt. Op een dag vergezelde de zevenjarige Octavia haar oudste zus die op drie lastige peuters moest passen. Toen het tijd was om naar bed te gaan, weigerden de kinderen onder luid protest. Ze waren niet moe, beweerden ze, ze wilden nog lang blijven spelen.

Octavia koos dat moment om haar eerste woorden te uiten. Ze hielp haar zus om de bengels in bed te stoppen, en begon daarbij te zingen: ‘Slaap kindje, slaap, daar buiten loopt een schaap, een schaap met witte voetjes, dat drinkt zijn melk zo zoetjes. Slaap, kindje, slaap.’

Nog voor Octavia aan de volgende strofe kon beginnen over de bonte koe, vielen de oogjes van de peuters toe. Ze sliepen als rozen tot de volgende ochtend.

Vanaf die dag kon Octavia praten, maar er was iets vreemds aan de manier waarop ze sprak. Als ze een leuk nieuwtje had, kon ze dat op zo’n manier vertellen dat het dagenlang als een vrolijke oorwurm in ieders hoofd bleef zitten. Als er slecht nieuws was, bracht ze dat op zo’n toon dat mensen wel verdriet ervoeren, maar tegelijkertijd troost voelden. Het was alsof ze door klanken in haar woorden te stoppen, emoties op mensen kon overbrengen. Octavia noemde wat ze deed niet ‘spreken’, ze legde uit dat het ‘zingen’ was.

Al snel was de hele stad gefascineerd door de manier waarop ze sprak — of zong. Er werd een podium opgericht in haar lievelingspark en elke zaterdagavond vermaakte Octavia jong en oud met haar uitzonderlijke stem.

Er stonden stoelen voor de toehoorders, maar die werden

niet gebruikt, want niemand slaagde erin stil te blijven zitten. Benen dwongen mensen recht te staan. Voeten begonnen vanzelf te bewegen op de maat van Octavia's liederen. Voordat iemand het doorhad, ontdekte de mensheid het dansen.

Het nieuws verspreidde zich als een lopend vuurtje. Het duurde niet lang voor het Meneer Muziek bereikte, de eigenaar van het grootste theater van het land.

'Dat kind is een wonderkind,' zei hij, toen hij Octavia voor het eerst hoorde. 'Ik maak een ster van haar als ze bij mij in het theater komt optreden.'

Hij bood het meisje en haar pleegouders onmiddellijk een contract aan. Die zeiden geen nee, want met acht kinderen konden ze de extra inkomsten goed gebruiken.

Maandenlang was het Muziektheater volledig uitverkocht.

'Dit is mijn ontdekking!' zei Meneer Muziek, en hoewel dit niet helemaal waar was, werd muziek door zijn toedoen 'muziek' genoemd. Uit het hele land kwamen mensen naar het meisje luisteren, zelfs de koning kwam langs.

'Dit vind ik leuk,' zei de koning. 'We hebben meer mensen nodig die dit kunnen.'

Hij nodigde Octavia uit om naar het paleis te komen en vroeg aan het meisje of ze haar talent met andere mensen wilde delen: 'Kun jij mijn volk leren zingen?'

'Ik kan het proberen, Sire,' antwoordde Octavia, en zo ontstond de eerste koninklijke muziekschool ter wereld.

Natuurlijk waren er onderdanen die het nooit zouden leren omdat ze, net als katten, van nature enkel vals konden zingen. Gelukkig vond Octavia een oplossing waardoor zelfs die mensen tot ieders plezier muziek konden maken. Ze leerde hun geluiden te maken in perfecte harmonie met de woorden die ze zong.

In het begin grepen mensen naar hamers, bellen en hoorns, maar naarmate muziek populairder werd, begonnen timmerlieden en smeden instrumenten te maken die niet als werktuig bedoeld waren, maar uitsluitend voor het spelen van muziek gebruikt werden.

Octavia werd wereldberoemd in haar tijd. Ze reisde de

hele aardbol af om haar muziek tot bij de mensen te brengen. Ze leidde een lang en gelukkig leven, maar jammer genoeg zijn we haar vandaag vergeten. Niemand herinnert zich nog wie ze was. Zoals zo vaak gebeurt in het leven, is de enige naam die door de eeuwen heen is overgeleverd, de naam van de man die haar talent te gelde wist te maken.

Zoals elk jaar was juf Tania aangeduid als vrijwilligster om het kerstspel te regisseren.

‘Je bent zo creatief,’ beweerden haar collega’s, ‘Niemand van ons is zo vindingrijk als jij.’

‘Je hebt er talent voor,’ zei de directie, ‘Je maakt er elke keer een prachtig en origineel schouwspel van.’

Iedereen was ervan overtuigd dat juf Tania het kerstgebeuren ook dit jaar in goede banen zou leiden. Zijzelf vond het wel fijn een bende zes- tot negenjarigen op de planken te brengen. Dat alle andere leerkrachten die kelk aan zich lieten voorbijgaan, had weinig met een gebrek aan creativiteit of talent te maken, wist juf Tania, maar alles met hun afkeer van politiek.

De schoolgemeenschap herinnerde zich nog levendig de ramp van 2019. In dat ongeluksjaar solliciteerde meester Frank —een jongeman die zelf de schoolbanken nog niet helemaal ontgroeid leek— tot verbazing van velen naar de functie waar juf Tania zich al ettelijke jaren met glans van had gekweten. Het was tijd voor een nieuwe wind, vond hij.

Niet iedereen was het daarmee eens, maar juf Tania was blij haar plaatsje op de regisseursstoel aan hem af te mogen staan. Ze gaf meester Frank *carte blanche* en zorgde ervoor dat iedereen die ertoe deed haar kon horen toen ze hem beloofde dat ze zich niet zou mengen in het creatieve proces. De nieuwbakken, politiek correcte amateurregisseur had haar immers toevertrouwd dat hij een wintervertelling overwoog, zonder verwijzing naar de geboorte van het kerstekind, en dus

ook zonder kerststal. Hij dacht er zelfs over na de traditionele kerstliederen te schrappen. Juf Tania wilde zich van een rustige, stressvrije decembermaand verzekeren, dus liet ze haar opvolger begaan.

De directie ontving jaarlijks een dertigtal door moeder of vader ondertekende briefjes van kinderen die wilden meespelen in het toneel — of door hun ouders met zachte dwang waren aangespoord om mee te spelen. De consternatie was groot toen meester Frank de rolverdeling bekend maakte op de openingsvergadering van het feestcomité.

‘Mabel is al twee jaar engel geweest,’ zei meneer Versluys, ‘Waarom krijgt ze nu een andere rol?’

‘Omdat er dit jaar geen engel in het toneelstuk voorkomt,’ antwoordde meester Frank.

‘Wat bedoel je als je zegt dat mijn zoon de rol van haardvuur krijgt?’ vroeg mevrouw Arends, ‘Jonathan doet enkel mee als hij koning kan zijn.’

‘Dit jaar is het toneelstuk geen kerstspel,’ legde meester Frank nogmaals uit, ‘We hebben geen koningen nodig, maar ik kan u verzekeren dat het haardvuur een belangrijke symbolische rol speelt in het verhaal.’

‘Wat een hoop onzin!’ verhief meneer Triest zijn stem. ‘Als we dit soort nieuwlichterij toelaten, zullen onze kinderen nooit de ware betekenis van Kerstmis en de geboorte van de Here Jezus leren kennen.’

‘Jezus Christus!’ riep meester Frank geprikkeld uit. ‘Het is maar een toneelstuk, niet de bekering van het zootje moderne heidenen dat deze school bevolkt.’

Hij had meteen spijt van zijn woordkeuze. De vergadering eindigde in chaos. De ouders morden, maar juf Tania was consequent en weigerde op de voorgrond te treden. Bij gebrek aan een alternatief gaf de directie het vertrouwen aan meester Frank, alsook de toestemming om zijn wintervertelling verder uit te werken. Hoe erg kon het worden?

—

‘Dit schooljaar bracht het kerstfeest, ik bedoel het winterfeest, helaas niet genoeg geld op om het bedrag dat aan de ski-reis gespendeerd wordt, te compenseren,’ zei voorzitter De Groot op de eerste vergadering van de ouderraad van 2020, ‘Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat er een put van meer dan vijfhonderd euro in de kas van de ouderraad zit.’

Alles wat mis kon lopen met de wintervertelling, was misgelopen. De hoofdrolspelers, Micha en Frauke die de ‘winterzon’ en de ‘wintermaan’ moesten vertolken, waren gevelld door griep. Meester Frank zag zich genoodzaakt ze te elfder ure te vervangen door Jonas en Tessa die de rol van ‘huis’ en ‘tuin’ hadden ingestudeerd. Bij gebrek aan spelers liet hij de personages ‘haardvuur’ en ‘sjaal’ vallen, waardoor er kop noch staart te krijgen was aan het verhaal voor het handvol toeschouwers dat het stuk bijwoonde.

Nederig, maar met aandrang, vroeg de directie aan de aanwezigen geen filmpjes van het debacle op sociale media te delen. Ze beloofde plechtig dat de traditie van het kerstspel het volgende jaar in eer hersteld zou worden.

—

De directie hield woord. Meester Frank verhuisde naar een andere school en juf Tania zat in de jaren die volgden opnieuw opgescheept met de regie van het kerstspel —en met de politiek die daarbij kwam kijken.

Wie schaap of herder werd, was van weinig belang, maar er waren ouders die een moord zouden plegen om voor hun kind de rol van Maria, Jozef of de engel Gabriel veilig te stellen. Het begon al in november met cadeautjes, donaties en kleine gunsten met de overduidelijke bedoeling juf Tania gunstig te stemmen bij de samenstelling van de cast. Iedereen wist dat de definitieve rolbezetting tegen sinterklaasdag bekend moest zijn. Het kwam erop aan snel te zijn als je voor je zoon of dochter een hoofdrol in de kerststal ambieerde.

Wie dit jaar de rol van Maria kreeg, was ondanks alle pogingen tot beïnvloeding meteen een uitgemaakte zaak. De moeder

van Lieke Jacobs was net bevallen van een tweede dochtertje, Eefje. Wie Eefjes vader was, was niet geweten. Meneer Jacobs was al heel lang uit het leven van Lieke verdwenen en Liekes moeder vond geen timmerman bereid om de schijn op te houden wat de herkomst van Eefje betrof.

Er werd over mevrouw Jacobs gepraat op school en het zat een enkeling niet lekker dat het kindje Jezus gespeeld zou worden door een meisje, maar juf Tania veegde elk argument van de tafel door te stellen dat er geen enkele andere boreling voorhanden was om in de kribbe te leggen. De keuze voor Lieke als Maria lag voor de hand: zij zou haar zusje in de armen kunnen nemen en troosten als het kind tijdens de voorstelling begon te wenen.

Jozef, de zoon van de garagist, eiste de rol van Jozef voor zich op. Hij had nu eenmaal zijn naam mee. Bovendien bleef juf Tania's oude Fiat Panda langer rijden dan verhoopt dankzij de wonderen die Jozefs vader voor haar verrichtte.

Marieke van de bakker mocht opnieuw de engel Gabriël zijn. Over het geslacht van engelen werd niet gediscussieerd. Mariekes vader zorgde elk jaar voor gratis kerstgebak.

Tweelingbroers Thomas en Jens hadden zich als enigen kandidaat gesteld voor de rol van os en ezel. Die rol was hen op het lijf geschreven. In de voorgaande editie hadden de jongens bij elke ongemakkelijke stilte op het podium voor een komische noot gezorgd met geïmproviseerde Beu-eu's en Ie-aaa's. Het publiek kon dat wel smaken, vooral als de os balkte en de ezel loeide.

Juf Tania's grootste probleem bij deze editie van het kerstspel gold de drie koningen. Ze had maar liefst vijf kandidaten voor drie rollen. Er was een tijd toen de koningen nog wijzen waren, en dat wie Balthazar speelde, zwart werd geschminkt. Dat was vandaag niet meer mogelijk. Stel dat het kind later politicus werd, dan werd het levenslang achtervolgd door foto's van zichzelf met een *blackface*. Beeld je in wat voor blamage dat zou zijn voor de school!

Juf Tania vertelde de kinderen dat de koningen waarschijnlijk alle drie een kleurtje hadden. Volgens de overlevering

kwam Balthazar uit Arabië, Caspar uit Indië, en Melchior uit Perzië. Zo verantwoordde ze haar keuze voor Abby, die dit jaar 'koningin' Balthazar mocht zijn, en Ajay, die de kroon van koning Caspar mocht dragen. Ze twijfelde lang aan wie ze de scepter van Melchior zou geven: Stijn, Joris of Freek.

Ze koos uiteindelijk voor de zoon van de bankdirecteur. Stijns vader stond elk jaar garant voor een mooi bedrag aan sponsoring. Bovendien vermeed ze zo ruzie tussen de ouders van Joris en Freek. De moeder van Joris en de vader van Freek waren elkaars rivalen al zo lang ze hen kende.

Mevrouw Wouters was de manager van de lokale Albert Heijn; meneer Peeters van de Delhaize. Ze schrokken er niet voor terug hun kinderen in te zetten als reclamemachines voor hun winkel. Mevrouw Wouters had er drie; meneer Peeters had er vier. Juf Tania prees zich gelukkig dat ze met Joris en Freek binnenkort allemaal te oud zouden zijn voor het kerstspel.

Het waren uiteindelijk de kinderen zelf die met een oplossing kwamen. 'Ik wil de rol van Kerstman,' zei Joris.

'Maar er is in de Bijbel helemaal geen sprake van de Kerstman,' legde juf Tania uit, 'De Kerstman doet niet mee in het kerstspel.'

'Dat is vreemd,' zei Joris, 'De Kerstman is overal te zien met Kerstmis, dus waarom zou hij niet mogen meespelen in het toneelstuk? Ben je er zeker van dat de schrijver van de Bijbel hem niet is vergeten?'

Juf Tania kon niet tegen deze kinderlogica op: 'OK Joris, jij mag de Kerstman zijn.'

'Dan wil ik Sinterklaas zijn,' zei Freek enthousiast.

Even overwoog juf Tania uit te leggen dat de namen Sinterklaas en Santa Claus allebei afgeleid waren van de Heilige Sint-Nicolaas, maar ze besefte dat ze zich daarmee op gevaarlijk terrein begaf. Juf Veerle van het derde leerjaar had de kinderen van haar klas ooit gevraagd een opstel te schrijven met als titel 'Hoe ik het ontdekte'. Die opdracht had tot fel protest geleid. Juf Veerle had zich bij alle ouders persoonlijk moeten excuseren voor het verpesten van het publieke geheim over de ware identiteit van Sinterklaas. Wie de goedheilig man echt

was, mocht officieel pas in het vierde leerjaar onthuld worden.

‘De Kerstman is veel leuker dan Sinterklaas,’ onderbrak Joris juf Tania’s gedachten.

‘Niet waar,’ verweerde Freek zich, ‘Sinterklaas is de beste!’

De concurrentie die de ouders met elkaar voerden, was tot in het gedrag van hun kinderen voelbaar. Juf Tania wilde niet meegesleurd worden in die rivaliteit en nam een besluit.

‘Sinterklaas en de Kerstman zijn allebei fantastisch,’ zei ze, ‘Joris mag de Kerstman zijn en Freek Sinterklaas.’

‘Joepie,’ zei Freek, ‘Dan ben ik de beste!’

‘En ik de leukste!’ zei Joris. Zo was iedereen tevreden.

Ook de kinderen die het moest stellen met een wollen vacht of schapenvel namen vrede met hun rol.

—

‘Het kerstfeest leverde nog nooit zo’n grote opbrengst op,’ zei meneer De Groot, die zich al die jaren had vastgeklampt aan zijn voorzitterszitje. ‘Zelfs na de skireis zullen we nog flink wat geld over hebben voor andere activiteiten.’

Ware het niet dat meester Frank nog leefde, hij zou zich omgedraaid hebben in zijn graf bij het zien van het kerstspel. Het pasgeboren kind kreeg immers niet alleen wierook, goud en mirre aangeboden door de drie koningen uit de Bijbel, maar ontving ook flesjes cola van de Kerstman en letterkoekjes van Sinterklaas —gedoneerd door respectievelijk Albert Heijn en Delhaize.

‘Wat een origineel idee van juf Tania,’ lieten zowel mevrouw Wouters en meneer Peeters achteraf aan de directie weten. Juf Tania dacht er het hare van.

‘Dank u,’ zei ze toen ze het goede nieuws over de financiële meevaller te horen kreeg op het kantoor van de directie, ‘maar volgend jaar wordt het nog origineler. Ik denk eraan een wintervertelling te brengen.’

Juf Tania vocht tegen de verleiding haar smartphone boven te halen om de verbijstering op de gezichten die haar aankeken

op een foto te vereeuwigen. In plaats daarvan stelde ze iedereen gerust: 'Het was maar een grapje, hoor.'

Er ging een zucht van opluchting door het kantoor. Alle stress viel van juf Tania af toen ze de directie met een 'doe ons dat nooit meer aan'-blik achterliet. Er lagen weer elf zorgeloze maanden zonder politiek voor haar in het verschiet.

Juno knipte haar broer de oren af en naaide ze met een roestige naald terug aan het hoofd. De jongen liep een infectie op en werd doof. Als wederdienst lepelde Gust zijn zus de ogen uit om ze in een confituurpot te bewaren.

Dat zijn de wrede spelletjes die broers en zussen spelen als ze elkaar beu gehoord en gezien zijn.

Hun moeder was te dronken om er iets van te merken. Hun vader, die ook onafgebroken beschonken was, had wel iets in de mot, maar hij maakte zich weinig zorgen. Als kind had hij zich op dezelfde manier vermaakt.

De burens fluisterden bezorgd over de verwaarloosde kinderen en na verloop van tijd bereikte hun verontwaardiging de gevestigde orde. Onverwijld kwam de arm der wet de ouders arresteren wegens onverantwoord en nalatig gedrag.

De kinderen werden van elkaar gescheiden en in aparte pleeggezinnen ondergebracht om te voorkomen dat ze elkaar nog meer zouden verminken. Dat bleek een grote vergissing te zijn.

Het blinde meisje bleef rondrennen met scharen; de dove jongen bleef naar meer ogen zoeken om zijn pot mee te vullen. Ze vormden een bedreiging voor de andere kinderen in hun gastgezin. Na een paar dagen werden ze op straat gegooid.

Het meisje dat niet kon zien, luisterde aandachtig naar elk geluid; de jongen die niet kon horen, keek in elk hoekje en elk kantje. Hij riep zo hard hij kon de naam van zijn zus: 'Juno, waar ben je? Ik ben op zoek naar jou. Laat je zien!'

Het duurde niet lang voor broer en zus elkaar vonden. Samen vatten ze het plan op om hun ouders te zoeken.

Juno had horen zeggen dat ze in de gevangenis zaten. Haar gezichtsvermogen was ze verloren, maar haar andere zintuigen waren des te scherper geworden. Ze kon het zwakste gefluister horen en de kleinste trilling voelen. Gust verving haar ogen en beschreef alles wat er om en rond de gevangenis te zien was.

‘Ik hoor moeder,’ zei Juno.

Het meisje draaide haar hoofd in een andere richting.

‘En vader ook,’ voegde ze eraan toe met handgebaren.

‘Ik heb een mes,’ zei Gust tegen zijn zus.

‘En ik heb twee potten,’ was haar antwoord.

‘Kom, laat ons gaan,’ besloot de jongen. ‘Het is tijd om hen te bevrijden.’

‘Neem mijn hand en ga me voor,’ gebaarde het meisje. ‘Ik zal je tonen waar je moet kijken en wanneer je moet stoppen.’

Het was verrassend eenvoudig om de gevangenis binnen te sluipen. Juno hoorde de tocht door elke kier en de ademhaling van elke cipier. Gust waarschuwde haar voor elk obstakel waar ze over kon struikelen of haar hoofd aan kon stoten.

‘Vader eerst,’ deed Juno teken.

Gebruik makend van hun gecombineerde zintuigen vonden de kinderen zijn cel. Daarna gingen ze op zoek naar hun moeder.

Beide ouders waren dolblij hun zoon en dochter te zien, maar hun vreugde was van korte duur. Met de stompe kant van zijn mes sneed de jongen eerst zijn vader, dan zijn moeder het hart uit de borst. Telkens stopte het meisje de nog kloppende spier op de tast in een pot.

Dat zijn de wrede spelletjes die broers en zussen spelen als ze hun ouders beu gehoord en gezien zijn.

Luke

Het is al na middernacht wanneer de mix van chemicaliën eindelijk stolt. Zodra de minuscule klontertjes voldoende zijn afgekoeld, neemt Luke zijn pincet. Voorzichtig vist hij een korreltje van de doorzichtige materie uit de pan.

‘Wat ben jij mooi,’ zegt hij tegen het stukje kristal dat alle kleuren van de regenboog weerkaatst. Luke is geen professionele drugsproducent, maar met wat huis-, tuin-, en keukenmateriaal maakt hij van tijd tot tijd degelijk spul voor eigen gebruik. Wat hij doet is illegaal, maar Luke wil zichzelf geen crimineel noemen. Hij is een recreatief gebruiker, maakt hij zichzelf wijs, geen verslaafde, en nog minder een dealer —al deelt hij soms zijn overschotjes met vrienden. Het leven in 2026 is geen pretje. Doordat hij zijn eigen gerief kan maken, is zijn geestverruimende hobby de goedkoopste vorm van ontspanning die Luke zich kan permitteren. Drugs helpen hem om af en toe uit de al-maar krankzinniger wordende wereld te ontsnappen.

‘Ik vraag me af wat voor effect je hebt,’ zegt hij en hij voelt hoe zijn lichaam zich schrap zet voor een allesoverweldigende trip. ‘Er is maar één manier om daarachter te komen. Ik zal je moeten proeven.’

Luke sluit zijn ogen en legt het brokje kristal op zijn tong. Het smelt ogenblikkelijk weg, maar hij voelt niets. Geen droge mond, geen explosie in zijn hoofd. Niets! Hij voelt zich perfect normaal.

‘Nou, dat valt tegen,’ zegt hij. ‘Net nu ik dacht de ideale formule gevonden te hebben.’

Teleurgesteld opent hij zijn ogen, maar daar krijgt hij meteen spijt van. Hij bevindt zich nog steeds in zijn keuken, denkt hij, maar terzelfdertijd is hij ook elders. Heel New York tolt om hem heen. Het ene moment ziet hij de regen gutsen op straat; het volgende staat hij aan de verlaten kassa van het Italiaanse restaurant waar hij een paar uur eerder een pizza afhaalde. Het lijkt wel alsof hij in een fractie van een seconde op al die plaatsen tegelijk is. Het maakt hem kotsmisselijk.

Wanneer plots een vertrouwde omgeving voorbij zoeft in het maanlicht, zet hij kokhalzend een stap naar voren en ledigt hij de inhoud van zijn maag in de wastafel voor hem. Hij is meteen ontnuchterd. Luke knipt het licht aan en kijkt verbaasd in de spiegel. Hij bevindt zich in de badkamer van zijn ouderlijk huis en er hangt nog een stukje onverteerde paprika aan zijn kin.

‘Nou, dat valt echt tegen,’ herhaalt hij, terwijl hij de kraan opendraait. ‘Dit is mijn slechtste trip ooit! Wat een geluk dat hij maar een paar tellen duurde.’

Hij schrikt wanneer de deur achter hem opengaat. In het deurgat staat een man in pyjama.

‘O, ben jij het?’ zucht Lukes vader gerustgesteld. ‘Moeke en ik hadden je niet horen thuiskomen.’

‘Jongen, wat is er jou overkomen?’ vraagt de vrouw die van achter zijn vader vandaan komt. ‘Gaat alles wel goed met je? Heb je hulp nodig?’

‘Ik vrees dat ik een beetje te veel gedronken heb, mam,’ zegt Luke en hij haalt zijn gebruikelijke excuses boven. ‘Het spijt me, ik had beter moeten weten, maar het komt wel in orde. Mag ik hier blijven slapen?’

‘Maar natuurlijk, jongen,’ zegt zijn moeder. ‘Je weet dat je kamer altijd voor je klaarstaat.’

‘Ik had gehoopt dat hij ondertussen al wat meer verstand had. Hij is per slot van rekening al bijna dertig,’ hoort Luke zijn vader zeggen wanneer zijn ouders zich terug naar hun slaapkamer begeven. ‘Toch vreemd dat we hem niet hoorden binnenkomen. Vroeger maakte hij veel meer kabaal op de trap

wanneer hij in bezopen toestand thuiskwam.'

Luke spoelt de laatste restjes braaksel weg uit de wasbak en frist zichzelf op. Wanneer hij in zijn oude slaapkamer op zijn bed neerploft, is het half één op zijn wekkerradio. Hij snapt niet wat er gebeurd is. Hoe is hij op minder dan tien minuten tijd van zijn appartement aan de andere kant van de stad in het huis van zijn ouders beland?

Dat is een vraag waar hij zich morgen het hoofd over zal breken. Eerst slapen!

—

Luke kijkt met een half oog naar het avondnieuws dat eindelijk niet meer gedomineerd wordt door de naweeën van de vorige pandemie of door de vele waarschuwingen voor de volgende. Ook de items over klimaatverandering of het zoveelste schandaal rond een vervuilde rivier hier en een illegaal stort daar zijn naar de achtergrond verdwenen. Het hele land is in de ban van een mysterieuze golf van diefstallen in New York.

De buit is nooit groot: een paar duizend dollar, een doos dure sneakers, een fles sterke drank. Het is vooral de manier waarop er ingebroken wordt —als je al van een inbraak kunt spreken— die er wereldnieuws van maakt. De dieven doen nergens een alarm afgaan en ze zijn op geen enkel camerabeeld te zien. Het enige spoor dat ze achterlaten, is een groot pentagram op de grond en een verschroeide vlek in het midden van de ster met vijf punten. Het lijkt wel het werk van de duivel. De ene nieuwszender voert experten op die alleen maar kunnen herhalen dat ze geen plausibele verklaring hebben voor het fenomeen. De andere serveert het kijkvee de gekste complottheorieën. Luke heeft al veel binnenpretjes beleefd aan zijn stunts.

'Geweldig toch wat je kunt doen met niet meer dan een stukje krijt, een aansteker en een spuitbus,' klopt hij zichzelf trots op de borst. 'En met mijn nieuwe drug, natuurlijk.'

Hij haalt zijn pillendoosje boven en schudt een capsule in

zijn handpalm. Na wat geëxperimenteer met verschillende doseringen heeft hij de werkzame drug versneden met vermalen kiezelaarde, en vervolgens het poeder met het kristal verdeeld over gelatine capsules. Het effect is niet meer ogenblikkelijk, maar Luke heeft elke dosis zo berekend dat de substantie net lang genoeg werkt om twee verplaatsingen te maken. Hij zet zijn zonnebril op en slikt een pil in. Even later duikt hij op in een bloemenwinkel waar hij de mooiste ruiker uitkiest. Het volgende moment belt hij aan bij zijn ouderlijk huis.

‘Zou je je zonnebril niet afzetten als je bij ons op bezoek komt,’ bromt zijn vader wanneer Luke voor het avondmaal aan tafel aanschuift.

‘Laat hem met rust,’ berispt zijn moeder haar man. ‘Hij was zo lief om bloemen voor mij mee te brengen. Dat is meer dan jij de afgelopen tien jaar voor mij deed.’

Luke lacht de ouderlijke ruzie weg: ‘Dat is graag gedaan, moeder.’

Mijn leven was nog nooit zo mooi, denkt Luke. Toch is hij bezorgd over de vervelende neveneffecten van de drug. De meest zichtbare bijwerking is de verkleuring van zijn ogen. Het begon met wat blauwe adertjes. Hij dacht eerst dat die door vermoeidheid veroorzaakt werden, maar ondertussen is zijn oogwit alleen maar blauwer geworden. Dat moet wel een gevolg zijn van zijn verhoogde druggebruik. Om het probleem te verhullen draagt hij nu een zonnebril wanneer hij andere mensen ontmoet, ook binnenshuis.

Zijn trips hebben nog een andere, moeilijk definieerbare bijwerking. De misselijkheid die hij voelt wanneer de drug begint te werken en wanneer de driedimensionale ruimte om hem heen begint open te vouwen in een vierde dimensie, weet hij ondertussen goed onder controle te houden.

Tussen de veelheid van locaties die hij te zien krijgt, verschijnt er echter telkens één plaats die hem het gevoel bezorgt aan de rand van een afgrond te staan. Enerzijds wordt hij overweldigd door een allesoverheersende angst om te pletter te vallen; anderzijds gaat er een onverklaarbare aantrekkingskracht uit van die donkere diepte.

‘Laat het je smaken, jongen,’ onderbreekt zijn moeder zijn gedachten.

‘Dank je,’ antwoordt hij. ‘Het is heel lekker.’

‘Wat heb ik nu gedaan?’ verwenst Luke zichzelf. ‘Waar ben ik in hemelsnaam beland?’

Hij bevindt zich in totale duisternis en heeft alle moeite om in het donker een nieuwe dosis uit zijn pillendoosje te vissen. Hij wil geen enkele capsule laten vallen en het helpt niet dat hij in de verte een alarm hoort afgaan.

‘Niet panikeren,’ spreekt hij zichzelf moed in. ‘Waarschijnlijk een klein productiefoutje. Je nam vast een capsule met te veel vulling en te weinig werkzame stof. Je moet gewoon een tweede pil nemen en je bent hier weg voor iemand op het alarm afkomt.’

Hij had uit verveling drie keer een munt opgeworpen en toen die drie keer met de kopzijde naar boven neerkwam, besloot hij het erop te wagen. Hij kon niet weerstaan aan de figuurlijke afgrond en maakte een sprong naar de ruimte waar hij even nieuwsgierig als bang voor was. Dat viel tegen. Het was alsof hij in een soort leegte terechtkwam. Waar hij ook keek, er was geen sprankeltje licht te bespeuren, en dus ook geen enkele uitweg.

‘Verdorie,’ vloekt hij wanneer het geluid van voetstappen onzichtbaar dichterbij komt. Hij giet nu de volledige inhoud van het doosje in zijn open handpalm. Hij slikt een tweede capsule, maar er gebeurt niets. Een derde ... Ook niets. En dan wordt hij verblind door een deur die plots opengaat.

‘Mijn naam is Sophie Thomas,’ stelt de vrouw zich voor aan Luke.

Luke zit in een kleine verhoorruiimte met een grote spiegel. Zijn handen zijn niet langer geboeid. De vrouw die zich net aan

hem voorstelde, vertelde de gorilla's die hem hiernaartoe sleurden dat handboeien niet meer nodig waren. Ze beval hun Luke los te maken, wat ze zeer tegen hun zin deden.

Luke masseert zijn pijnlijke polsen en probeert elk stukje informatie dat in de kleine ruimte te vinden is, in zich op te nemen. Op de tablet die voor Sophie Thomas ligt, herkent hij een foto. Die werd een tijdje geleden door de politie gemaakt nadat hij was opgepakt op verdenking van dealen. Hij was toen vlug weer vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs, maar iets zei Luke dat dit nu niet het geval zou zijn. Hij bevond zich duidelijk niet in een gewoon politiekantoor.

'Jij bent dus Luke Smith,' zegt de vrouw aan de andere kant van de tafel. 'Negenentwintig jaar oud, geboren en getogen in New York, twaalf stielen en dertien ongelukken, niet bepaald het profiel dat we verwachtten te strikken in onze multidimensionale fuik.'

'Ik eis een advocaat,' zegt Luke kordaat. Voorheen had hij zich nog nooit een advocaat kunnen permitteren, maar met de buit die hij tijdens zijn beruchte uitstapjes bijeenprokkelde in winkels en banken kon hij zich nu vast een topadvocaat veroorloven.

Zo'n advocaat krijgt me hier in geen tijd uit, pompt hij zichzelf moed in, maar Sophie Thomas smoort die illusie meteen in de kiem met de woorden: 'Ik vrees dat ik niet op die eis kan ingaan, Luke. Heb je er enig benul van waar je je bevindt?'

Luke wil niet laten merken dat hij er geen flauw idee van heeft in welke shit hij is terechtgekomen: 'Ik praat alleen in aanwezigheid van mijn advocaat.'

'Een uurtje geleden hebben camera's je aanwezigheid geregistreerd in *Fordham Heights*, niet ver van je appartement. Nu duik je plots op in het hart van het Pentagon, maar liefst 240 mijl verder. Heb je daar een verklaring voor?'

Het Pentagon? Lukes hersenen draaien op volle toeren. Dat ziet er niet al te best uit. Waarom was hij ook zo nieuwsgierig geweest naar die verdoemde zwarte afgrond? Hij kijkt wanhopig naar het pillendoosje dat naast de tablet op tafel ligt. Sophie Thomas volgt zijn blik.

‘Het is leeg,’ zegt ze droogjes. Ze opent het doosje, keert het om, en klopt er ostentatief mee op tafel. Er komt niets uit.

‘Die pillen,’ vervolgt ze, ‘daar moeten we het ook eens over hebben, blauwoogje. We hebben ze uiteraard in beslag genomen en we zijn benieuwd naar de resultaten van ons onderzoek, maar als je er nu al over wil praten, dan maakt dat veel dingen eenvoudiger. Voor ons, maar ook voor jezelf. Heb je de substantie die in de pillen zit zelf geproduceerd?’

Luke kruist zijn armen. Hij denkt er niet aan nog een woord te lossen.

‘Laat me je uitleggen waar de afdeling die ik leid naar op zoek is,’ glimlacht Sophie uitnodigend. ‘De wetenschap weet al heel lang van het bestaan van een vierde dimensie in ons universum af.’

Luke kijkt verrast op. Hij heeft uiteraard persoonlijk ervaren dat zijn drug een extra dimensie openbaart. Daardoor kan hij een kortere weg zien tussen twee verschillende plaatsen in de driedimensionale wereld, maar de fysica achter het fenomeen snapt hij niet ten volle.

‘In één dimensie kan je enkel vooruit of achteruit,’ legt Sophie geduldig uit. ‘In twee dimensies kan je ook opzij: naar links of naar rechts. In drie dimensies kan je omhoog en omlaag, maar ...’

Ze pauzeert even voor het dramatisch effect.

‘In vier dimensies kan je in twee bijkomende richtingen: *ana* en *kata*.’

Op dat moment wordt er op de deur geklopt. Er komt een man binnen die Sophie iets in het oor fluistert. Er verschijnt een brede glimlach op haar gezicht. Ze knikt even en de man verdwijnt.

Sophie maakt nu meer vaart met haar uitleg: ‘Al in de negentiende eeuw hebben wetenschappers het bestaan van de richtingen *ana* en *kata* in een vierde dimensie bewezen. In de twintigste eeuw werd dit bewijs niet alleen theoretisch, maar ook proefondervindelijk geleverd. Wetenschappers wisten voorwerpen van de ene ruimte naar de andere te verplaatsen, schijnbaar dwars door alle driedimensionale barrières heen.

Hun succes bleef echter beperkt tot kunstmatige opstellingen in een laboratorium. Wat jij deed, daar waren ze nooit toe in staat, vandaar onze grote interesse in de samenstelling van de substantie die je creëerde. Die opent perspectieven, *pun intended*.'

Even flakkert er weer hoop op bij Luke. Hij beschikt over iets waar hij mee kan onderhandelen. Die hoop wordt echter meteen aan diggelen geslagen: 'Er is mij zopas gemeld dat het team dat in je appartement binnenviel je drugslabo ontdekte, of toch de keuken die daarvoor moest doorgaan. Je was blijkbaar zo vriendelijk om de chemische formule van je wonderbaarlijke drug met alcoholstift op je keukenspiegel te schrijven. Alle ingrediënten lagen zomaar op je keukentafel en er was ook nog wat half afgewerkt product bij.'

Luke kan zich wel voor het hoofd slaan. Hoe kon hij zo stom zijn de uitvinding van de eeuw zo achteloos rond te laten slingeren op zijn appartement? Door zijn slordigheid en zijn afkeer om zijn spullen op te ruimen, kan de eerste de beste inbreker zijn werk reproduceren.

'Ik eis een advocaat,' roept Luke nogmaals, maar nu met veel minder overtuiging dan voorheen.

'Ik heb je al gezegd dat ik niet op die eis kan ingaan, Luke,' antwoordt Sophie opnieuw. 'Ik vrees dat je ons niet veel meer kunt vertellen dan wat we al weten.'

Luke werpt een blik op de spiegel. Hij ziet hoe de gorilla's naar elkaar grijnzen met een blik die weinig aan de verbeelding overlaat.

Lance

'Bedankt dat u met mij meereed,' zegt de auto wanneer Lance uitstapt. 'Ik wens u een fantastisch 2043 toe en ik hoop u in de toekomst nog vaak als passagier te mogen verwelkomen.'

Waren mensen maar zo vriendelijk als auto's, denkt Lance. Het is de eerste keer dat hij gebruik maakt van persoonlijk transport. Een privéwagen lijkt iets uit een ver verleden, onbetaalbaar voor het gros van de bevolking. Als je ergens naartoe wil, dan gebruik je daarvoor de hyperloop waarin je per dozijn

opeengepakt wordt in een kleine blikken doos met slechts tien zitplaatsen. Je hebt keuze uit twee richtingen: naar het werk of naar huis.

Geen van beide bestemmingen is populair. Het merendeel van de jobs ten oosten van de baai van San Francisco is onderbetaald en monotoon. Het dagelijkse leven is er erbarmelijk en de levensomstandigheden lijken er voor elke generatie slechter te worden op een enkele uitzondering —zoals de familie van Lance— na.

De jongeman haalde de selectie voor een prestigieuze job bij Sotho Industries. Direct nadat hij tekende, schoot het bedrijf maar liefst tien jaar van zijn riant loon voor aan zijn ouders. Die betaalden er hun schulden mee af en vatten het plan op om met zijn broer en zus noordwaarts te trekken, op zoek naar een beter leven.

Lance weet nog niet wat de toekomst hem zal brengen. Hij heeft er geen flauw idee van wat zijn werk zal inhouden. Zijn taken zijn voorlopig *top secret*; hij weet enkel dat hij er geschikt voor bevonden werd.

De selectieprocedure was lang en hard. Toen het verlossen-de bericht kwam dat hij de finale psychologische en medische testen met glans had doorstaan, vierden zijn ouders zijn aanwerving alsof hij een gouden ticket naar een beter leven had gewonnen.

De reeks *waivers* en *disclaimers* die Sotho Industries hem voorschotelde, deed vermoeden dat er flink wat addertjes onder het gras zaten, maar Lance zette desondanks zijn handtekening op elk document. Hij had er alles voor over om te ontsnappen aan zijn troosteloze leven als pendelende loonslaaf.

Lance werd op de ochtend van zijn eerste werkdag door een zelfrijdend voertuig aan zijn ouderlijk huis in Fremont opgepikt voor een privétje naar het hart van het Presidio in San Francisco. Daar bevond zich het hoofdkwartier van Sotho Industries.

Lance kijkt de weggrijdende auto na en kan amper zijn ogen afhouden van het indrukwekkende zicht op de Golden Gate Bridge. Hij kan bijna niet geloven dat hij naar een illusie aan het

kijken is: ‘Hoeveel elektriciteit zou er nodig zijn om dit prachtige panorama in stand te houden?’

Lance heeft die gedachte nog maar net hardop uitgesproken of er weerklinkt geknetter in de lucht. Het wolkeloze blauw van de hemel verandert plotsklaps in de vertrouwde oranje kleur van de lucht van de laatste weken. De Golden Gate Bridge verdwijnt nagenoeg volledig in de smog van de recente bosbranden. De glitch op het elektriciteitsnet duurt maar even. Een paar tellen later is de stroom terug en wordt het kunstmatige, idyllische tafereel hersteld.

Dergelijke stroompannes zijn schering en inslag in Californië, al gebeurt het zelden dat ze maar een paar seconden duren. Ooit zat de *East Bay* meer dan een week zonder elektriciteit. Dat was koren op de molen van complotdenkers. Zij zagen in de stroomonderbreking een poging om de verspreiding van roddels over een seksschandaaltje rond de CEO van Hooli de kop in te drukken zodat het nieuws uiteindelijk zou overwaaien — wat het trouwens ook deed.

Lance wist niet goed wat ervan te denken. Iedereen haatte de regeringsleden van de Noord-Amerikaanse Technologie Unie, maar niemand deed moeite zich ertegen te verzetten. De NATU, zoals de nieuwe politieke realiteit in de volksmond genoemd werd, was ontstaan na de implosie van de Verenigde Staten. De presidentsverkiezingen van 2028 werden eerst ongeldig verklaard en vervolgens werd elke vorm van verkiezingen afgeschaft. De democratie die sinds het presidentschap van Trump op haar laatste benen liep, werd van de ene dag op de andere naadloos vervangen door een gesmeerd lopende oligarchie.

Topmensen van de grootste Big Tech bedrijven vormden samen een regering onder leiding van president Dan Matthijsen. Deze voormalige investeerder was, zonder zich ooit kandidaat te stellen, door de nieuwe regering aangeduid om het Amerikaanse volk te leiden. Tegen alle verwachtingen in braken er nergens in het land rellen uit. De mainstream media spraken niet over een staatsgreep, maar noemden de regimewissel een geweldloos voltrokken revolutie. Ze waren het erover eens dat het land er op lange termijn op vooruit zou gaan.

‘Wij, het volk’ stonden erbij en keken ernaar hoe de grondwet op de schop ging.

Sophie Thomas zag haar kans schoon om haar slag te slaan bij deze ontwikkelingen. Zij verhuisde van de oostkust naar de westkust, richtte Sotho Industries op, en zette het werk verder dat ze voorheen voor het Pentagon deed, maar dan als CEO van haar eigen bedrijf en met de zegen van de nieuwe regering.

Niemand wist welk product of dienst Sotho Industries op de markt bracht. Het grootste deel van het klantenbestand bestond uit de technologiereuzen die samen de NATU vormden. Wat zij bij Sotho kochten, was een goed bewaard geheim.

Lance ontwaakt uit de lichte narcose die hem was toegediend.

‘Meneer Lance Stephens?’ vraagt een vrouw in doktersjas.

Lance voelt zich nog wat groggy, maar hij knikt bevestigend.

‘Ik ben dokter Manning,’ zegt de vrouw. ‘De operatie is goed verlopen.’

Lance kijkt op de klok. Hij heeft een half uur geslapen. Er was hem na aankomst op het Presidio gezegd dat hij eerst een kleine heekkundige ingreep moest ondergaan, maar niemand had hem verteld wat die inhield. Hij had nog weinig te zeggen over zijn lichaam. Contractueel was dat de komende tien jaar eigendom van Sotho Industries. Hij schikte zich naar wat hem gevraagd werd.

‘Er is een poortkatheder ingeplant in de grote ader onder je linkse sleutelbeen,’ legt dokter Manning uit. ‘Dat maakt het gemakkelijker bloed af te nemen en medicatie toe te dienen.’

‘Is dat nodig voor het werk dat ik zal moeten uitoefenen?’ vraagt Lance.

‘Daar kan ik helaas geen antwoord op geven,’ antwoordt de dokter. ‘Ik zorg ervoor dat de rekruten klaar zijn voor de dienst. Waar die opdracht uit bestaat, dat weet ik niet.’

‘Wanneer moet ik aan mijn eerste opdracht beginnen?’ dringt Lance aan.

‘Rustig, meneer Stephens! U moet eerst herstellen van uw operatie.’

‘Mag ik dan niet een beetje nieuwsgierig zijn?’ protesteert Lance. Hij kan niet wachten om te ontdekken wat zijn werk voor Sotho Industries zal inhouden.

‘Uw carrière bij Sotho Industries start met veertien dagen vakantie,’ lacht dokter Manning. ‘Binnen twee weken wordt u overgeplaatst naar Houston. Daar zullen al uw verdere vragen beantwoord worden.’

‘Houston?’ zegt Lance verbaasd. ‘Houston in Texas?’

‘Inderdaad,’ bevestigt de dokter. ‘Wordt dat je eerste vlucht in een vliegtuig?’

‘Mijn eerste vlucht? Ik heb nog nooit een vliegtuig van dichtbij gezien!’

—

‘Mijn naam is Lance Stephens,’ introduceert Lance zichzelf aan de balie. ‘Ik kom mij aanmelden als werknemer van Sotho Industries.’

‘Goeiemorgen, meneer Stephens. Ik maak even een pasje voor u.’

Lance klappertandt nog een beetje. Hij dacht dat het altijd warm was in Texas, maar toen hij uit het vliegtuig stapte, bleken de avonden er veel kouder te zijn dan in Californië.

‘Ziezo,’ zegt de baliebediende. ‘Als u met uw duim op deze badge duwt, dan zullen de pijlen op de vloer u de weg aanwijzen. Dokter Kelly verwacht u.’

‘Nog een dokter?’ vraagt Lance zonder een antwoord te verwachten.

De bediende knikt hem vriendelijk toe: ‘Veel succes, meneer Stephens.’

Lance neemt het plastic kaartje in ontvangst en zodra het vernuftige ding zijn duimafdruk herkent, lichten pijlen op in de vloer. Even later zit hij op een dokterstafel en wordt hem gevraagd zijn hemd uit te doen.

‘Dat ziet er goed genezen uit,’ stelt Dokter Kelly vast, wan-

neer hij goedkeurend de herstelde huid ter hoogte van de poortkatheder inspecteert. 'Proficiat, meneer Stephens. Ik heb de eer u uw transbadge te overhandigen.'

De man opent een doosje en haalt er een kleine pin uit die de vorm heeft van het logo van Sotho Industries: 'Deze badge is gevuld met een vloeistof die u met een eenvoudige aanraking van uw rechterwijsvinger rechtstreeks in uw bloedbaan kunt injecteren. Ik breng wat verdovende zalf aan op uw huid en sluit de badge aan op uw poortkatheder. U zal er niets van voelen.'

Lance voelt inderdaad niets wanneer de pin door zijn huid heen op zijn borst vastgeklikt wordt.

'Zo! Kijkt u maar even in de spiegel.'

Lance komt in de verleiding het kleinood aan te raken, maar de dokter weerhoudt hem daarvan.

'Even geduld! We testen dadelijk of alles naar behoren functioneert. Ga hier even in staan.'

Hij opent een deur die toegang geeft tot een kleine donkere ruimte die niet veel groter is dan een kast. Lance gehoorzaamt de dokter gedwee.

'Uw badge bevat de kleinst mogelijke hoeveelheid van een vloeistof die we Translucid noemen. De beste manier om uit te leggen wat Translucid met u doet, is u zelf het effect te laten ervaren.'

De dokter doet de deur van de kast dicht en Lance hoort hoe hij de sleutel in het slot omdraait.

'Probeer eens of u de deur van binnenuit kunt openen,' hoort hij de dokter zeggen.

Lance zoekt vergeefs naar een klink of een handvat, en zet vervolgens zijn lichaam tegen de kastdeur.

'Kunt u me bevestigen dat de deur stevig gesloten is?' vraagt de dokter.

'Dat kan je wel zeggen,' antwoordt Lance. 'Is het de bedoeling dat ik ze open breek?'

'Nee, nee, dat is helemaal niet nodig,' lacht de dokter. 'Ontspan even en hou uw ogen open in het donker.'

'OK,' zegt Lance aarzelend. 'Ik ben volledig ontspannen.'

‘Raak nu met uw rechterwijsvinger uw badge aan en zet een stap in mijn richting van zodra u me ziet.’

Lance houdt zijn adem in en drukt op het logo dat zijn borstkas siert. Tot zijn verbazing ziet hij Dokter Kelly plots voor zich staan. Hij zet zoals gevraagd een stap in diens richting.

‘Dat ging vlot,’ zegt Dokter Kelly. ‘Hebt u geen last van mis-selijkheid?’

Lance schudt van nee. Hij voelt enkel verwarring. Voor de rest is hij OK, en dat zegt hij ook.

‘Dat is prima. Veel rekruten hebben last van braakneigingen na hun eerste transpas.’

‘Transpas?’ Lance kijkt naar de gesloten kast achter zich. ‘Ben ik daarnet door die deur heen gelopen?’

‘Dat lijkt misschien zo,’ antwoordt de dokter, ‘maar in werkelijkheid hebt u enkel een ommetje gemaakt langs de vierde dimensie. Toen u uw transbadge activeerde, werd een minieme hoeveelheid Translucid in uw bloedbaan gebracht. Dat is een drug die de geest verruimt zodat u niet alleen voor, naast of boven u kunt kijken, maar ook kan zien wat er zich *ana* en *kata* van u bevindt.’

Lance is even sprakeloos, maar hij herkent de woorden *ana* en *kata* uit de leesproef tijdens de sollicitatieprocedure. Hij kreeg toen een essay uit 1880 voorgeschoteld met als titel ‘Wat is de vierde dimensie?’ Daarin werd in theorie uitgelegd wat hij daarnet aan den lijve ondervond.

‘Het effect was van zeer korte duur omdat u slechts een minimale dosis toegediend kreeg,’ gaat dokter Kelly verder, ‘maar die dosis was voldoende om de omweg langs de deur heen te zien en het alternatieve pad op te stappen. Zo’n stap noemen we een transpas.’

‘Betekent dit dat je dankzij Translucid een sprong kan maken naar eender waar in de wereld?’

‘De mogelijkheden die dit met zich meebrengt, lijken inderdaad grenzeloos,’ lacht dokter Kelly. ‘Toch zijn er een aantal beperkingen. Ten eerste heb je grotere dosissen Translucid nodig naarmate je grotere afstanden wil afleggen. Niet elke

transreiziger is mentaal en fysiek geschikt om dat aan te kunnen, vandaar de strenge selectieprocedure.'

'En ten tweede?' vraagt Lance nieuwsgierig.

'Er kunnen ook barrières opgeworpen worden in de vierde dimensie,' zegt de dokter. 'De Chinese en Russische inlichtingendiensten weten sinds een jaar of tien dat wij door de vierde dimensie kunnen reizen. Ze hebben de technologie om dit zelf te doen nog niet kunnen reproduceren, maar ze zijn er wel in geslaagd ons grotendeels de toegang tot hun grondgebied te ontzeggen door lokaal stukken van de vierde dimensie af te sluiten.'

'Zal dat mijn taak worden? Moet ik op zoek naar gaten in hun systeem om in China en Rusland te gaan spioneren?'

Dokter Kelly lacht alsof Lance net een mop heeft verteld: 'Helemaal niet. Onze ambitie is veel groter. We willen dat je met behulp van Translucid het universum verkent en er een geschikte planeet vindt waar we een nieuwe wereld kunnen opbouwen.'

'Een nieuwe wereld? En onze aarde dan?'

'Ik weet niet of je al eens goed om je heen gekeken hebt, Lance, maar de aarde is om zeep. China en Rusland mogen onze oude wereld helemaal hebben. Er valt hier toch niets meer te redden.'

—

'Ben je klaar, Lance?' vraagt Sophie Thomas. 'De delegatie van belangrijke NATU-leiders is onderweg en zal binnen een kwartier op het lanceerplatform aankomen.'

Lance brengt voorzichtig zijn gekleurde contactlenzen in. Translucid wordt onder transreizigers *Blue Ice* genoemd, een naam die in het Engels klinkt als blauwe ogen. Hoe meer transreizen ze maken, hoe blauwer hun ogen worden. Die van Lance zien er ronduit akelig uit, met hun vijftig tinten blauw. Zelf maalt hij er niet om, maar Sophie wil niet dat de aanblik van zijn ogen de genodigden van het eerste officiële NATU-bezoek aan de exoplaneet Titan 99-4a schrik aanjaagt.

Tijdens zijn eerste jaar dienst bij Sotho Industries heeft Lance duizenden planeten gezien: planeten van ijs en planeten van vuur, planeten waar geen sprankeltje leven mogelijk was en planeten waar onbekende en niet altijd ongevaarlijke fauna en flora welig tierde. Telkens een planeet op het eerste gezicht veelbelovend leek, trok hij een ruimtepak aan en zette hij voet aan de grond. Niet elke collega die zo'n uitstapje maakte, kwam heelhuids terug.

Als een planeet na een eerste individueel bezoek potentieel vertoonde, stuurde Sotho Industries er een team naartoe om er een kolonie op te zetten en er vijfhonderd aardse dagen te verblijven. Tot voor kort had geen enkele van de nieuwe bewoners het vijfhonderd dagen op zo'n vreemde planeet overleefd. Altijd was er wel een dier of een plant, een schadelijke stof in de lucht, een dodelijk seizoenseffect, of een ander gevaar dat de kolonisten vroegtijdig het leven kostte.

Lance had het geluk dat zijn lichaam goed bestand was tegen het gebruik van *Blue Ice*. Terwijl collega's afgeschreven werden voor verre transpassen en tot kolonist 'gepromoveerd', werd hij bevorderd tot transpiloot.

Hij bleek een uitstekende bestuurder van de speciale shuttles die Sotho Industries ontwikkelde om door de vierde dimensie te reizen. Als transpiloot transporteerde Lance vracht en mijnwerkers van en naar planeten en manen die niet leefbaar waren voor mensen, maar die interessante bronnen vormden van kostbare erts, metalen en andere grondstoffen die steeds schaarser werden op aarde. Lance begreep eindelijk waar Sotho Industries het geld vandaan haalde voor het eigenlijke doel van de organisatie.

Het NATU-project *Rescue Earth*, kortweg NATU-RE genoemd, bestond uit het zoeken naar een nieuwe aarde. Een eerste mijlpaal in die zoektocht leek nu bereikt. Een kolonie slaagde erin vijfhonderd dagen te overleven op Titan 99-4a. Die planeet kreeg meteen een nieuwe naam: 'Natuur'.

'Daar zijn ze,' zegt Sophie wanneer de limo met regeringsleden van de NATU de oprit komt opgereden. 'Goede reis, en breng ze veilig terug.'

‘Daar kunt u op rekenen, mevrouw,’ antwoordt Lance, en hij neemt plaats in de cockpit.

‘Dames en heren,’ spreekt Sophie de delegatie toe, ‘geniet van uw tocht naar Natuur!’

—

‘Hoe voelt u?’ vraagt dokter Kelly.

‘Het is niet mijn beste dag,’ antwoordt Lance. ‘Ik denk dat het mijn laatste wordt.’

Lance sluit zijn ogen en denkt terug aan de mooiste dag uit zijn leven: de dag dat hij zijn familie mocht trakteren op een enkele reis richting Natuur.

Sotho Industries had woord gehouden. Familieleden van Translucid-pioniers kregen een voorkeursbehandeling bij de grote exodus. De persoonlijke prijs die Lance ervoor betaalde, was hoog, maar hij troostte zich met de gedachte dat zijn ouders en de gezinnetjes, die zijn broer en zus inmiddels hadden gesticht, een toekomst hadden in een nieuw aards paradijs.

‘Ik reis jullie vlug achterna,’ had hij gelogen. Het veelvuldig gebruik van *Blue Ice* had onomkeerbare schade aangericht in bijna al zijn vitale organen. Hij wist dat het niet lang meer zou duren voor hij zou sterven.

Samen met zijn collega’s vervoerde Lance elke dag honderden passagiers van de aarde naar hun nieuwe thuis. Eerst had niemand door wat er gebeurde. Overal ter wereld verdwenen op grote schaal mensen, behalve in Rusland en China. Dit verontrustte de mensheid en gooide olie op het vuur van activisten en complotdenkers wier theorieën vaak niet zo ver naast de waarheid zaten.

Pas nadat de belangrijkste koppen ter wereld in veiligheid waren gebracht in hun nieuwe thuis, legden de leden van de NATU hun masterplan bloot. De mensheid was gered; er was een nieuw Eden gevonden waar de mens de kans geboden werd om opnieuw van nul te beginnen. De NATU stelde het voor als een *great reset* die iedereen ten goede zou komen.

Even dreigde er chaos te ontstaan omdat de grote massa zo

vlug mogelijk naar die wereld wilde verhuizen, maar de NATU wist de onrust handig te kanaliseren door met een voorstel op de proppen te komen dat minstens de schijn van eerlijkheid had. Er werd een loterij georganiseerd waarmee prioriteit gewonnen kon worden bij het bemachtigen van een ticket richting Natuur.

Het was natuurlijk allemaal doorgestoken kaart. Er kwam geen greintje willekeur aan te pas. Met behulp van een intelligent algoritme stelde de NATU lijsten op met aardbewoners die het redden waard waren. Naarmate de tijd vorderde, groeide het besef bij de overblijvers van de langzaam slinkende wereldpopulatie dat de reis niet voor iedereen weggelegd zou zijn.

De sfeer werd grimmiger. Verschillende landen verklaarden de NATU de oorlog. Propaganda hielp niet meer om de gemeederen te bedaren, maar het protest kwam te laat. Het plan naderde voltooiing.

‘Lance, ben je er nog?’ vraagt dokter Kelly bezorgd, maar Lance hoort hem niet meer; zijn ogen zijn voorgoed gesloten.

Monica

Monica kijkt zichzelf diep in de ogen in de spiegel van de badkamer. Ze zijn volledig blauw nu. Iedere *Blue Ice* gebruiker weet ondertussen wat dit betekent. Statistisch gezien heeft Monica nog een zestal maanden te leven. Daarna zal haar lichaam het opgeven.

‘Liefje, ben je al op?’ weerklinkt de stem van Sophie Thomas vanuit de slaapkamer. Monica is al acht jaar de privé-transpiloot van de CEO van Sotho Industries. Het is een job met bijkomende voordelen, al is het niet altijd even duidelijk wie daar het meest van geniet.

‘Het is nog vroeg,’ zegt Sophie. ‘Kom terug in bed. We hebben een lange dag voor de boeg.’

‘Ik weet het,’ antwoordt Monica. Ze plaatst haar contactlenzen terug in haar ogen en kruipt weer onder de lakens. Wanneer haar bedgenote haar borsten begint te strelen, draait ze haar werkgeefster de rug toe: ‘Ik ga nog wat slapen.’

Monica beseft maar al te goed dat ze niet meer is dan een gebruiksvoorwerp voor Sophie, een product met een vervaldatum. Het is onvermijdelijk dat ze ooit vervangen zal moeten worden; haar vervangster is misschien zelfs al geselecteerd.

‘Ja, slaap nog wat,’ fluistert Sophie Monica in het oor. De succesvolle CEO maakt er een sport van de gevoelens van haar bedpartners te negeren. ‘Ik wil dat je fit genoeg bent voor de feestjes vanavond.’

Kort voor middernacht wordt in Washington DC afgeteld naar het nieuwe jaar 2057. De volledige top van de NATU staat op de gastenlijst voor wat het definitieve afscheidsfeest van de oude aarde wordt.

Na het aftellen in Washington DC maakt het hele gezelschap een transpas voor een dansfeest in San Francisco. Door het tijdsverschil is het daar nog een kleine drie uur langer 2056.

Het finale aftellen zal plaatsvinden op de maan. Na vandaag verhuist iedereen die iets te zeggen heeft in de NATU voorgoed naar een luxueus landgoed op Natuur.

—

‘Neem jij een groepsfoto?’ vraagt Sophie. Het nieuwe jaar is nu ook aan de Westkust begonnen. Monica neemt de camera van Sophie over terwijl de groep feestvierders samentroept op de dansvloer.

De tycoons die samen de regering van de NATU vormen, zien er nog altijd jong en energiek uit. Nochtans zijn ze allemaal de zeventig voorbij. Ook Sophie lijkt nog geen jaar ouder dan dertig, terwijl ze in werkelijkheid al vijfenzeftig is. Er doen allerlei wilde verhalen de ronde over hoe dit mogelijk is. Het hardnekkigste gerucht is dat de topmensen van de NATU regelmatig bloedtransfusies ondergaan met bloed van jonge mensen.

Monica weet dat dit onzin is. Net zoals *Blue Ice* een versneld verslijten van de vitale organen veroorzaakt, met een zekere dood als gevolg, beschikt Sophie Thomas over een geneesmiddel dat het omgekeerde effect heeft. Het bevat mRNA-moleculen die aftakeling tegengaan door ervoor te zorgen dat het

lichaam, ook bij mensen van een zekere ouderdom, perfect gezonde cellen blijft produceren.

Een combinatie van beide substanties zou toelaten om zonder enig schadelijk gevolg *Blue Ice* te gebruiken, maar de top van de NATU vond het niet opportuun om het bestaan van het wonderbaarlijke medicijn publiek te maken.

‘Laat de massa maar geloven dat jong bloed ons jong houdt,’ hoorde Monica Sophie ooit zeggen. ‘Als het gepeupel te weten komt dat we over een jeugdelixir beschikken, dan wil iedereen het hebben en dat houdt gevaren in. Op termijn zou het onze machtspositie aantasten.’

Dat was de ijzeren logica waarmee de oligarchen van de NATU regeerden. Die logica maakte van Monica een wegwerp-artikel.

Monica troostte zich met de gedachte dat haar familie veilig en wel een nieuw leven kon opbouwen op Natuur. Het trieste lot van de stumperds die op aarde achterbleven, zou hen bespaard blijven. En toch ... Monica stelde zich meer en meer de vraag of de mensheid op Natuur zoveel beter af was.

‘Nog een klein half uurtje en het is middernacht,’ spreekt Sophie haar gasten toe. ‘Hoog tijd om allemaal naar de shuttle te gaan.’

Monica toont het goede voorbeeld door de deur naar de binnentuin te openen waar een shuttle op hen staat te wachten om hen naar het maanoppervlak te transporteren.

—

‘Tien, negen, acht...’

Iedereen in de shuttle houdt voor de derde keer die avond een glas champagne in de hand.

‘Zeven, zes, vijf...’

Dit keer wordt niet afgeteld naar het jaar 2057 op aarde zoals de eerste twee keer.

‘Vier, drie, twee...’

Dit keer wordt afgeteld naar de definitieve voltooiing van het NATU-RE-project.

‘Een, nul, go!’

President Matthijssen drukt op de knop waarmee hij het volledige nucleaire arsenaal van de voormalige Verenigde Staten op Rusland, China, Europa, en de rest van de wereld afvuurt. Het risico dat een andere mogendheid Translucid zou reproduceren en daardoor de macht van de NATU op Natuur zou bedreigen, was ontoelaatbaar groot.

‘Als de mensheid op een andere planeet met een schone lei aan een nieuwe geschiedenis wil herbeginnen,’ hadden de NATU-regeringsleden unaniem besloten, ‘dan is het beter de oude aarde voorgoed vaarwel te zeggen.’

‘Wat een prachtig zicht!’ zegt Sophie, veilig vastgegespt in haar zetel. Net zoals de andere gasten in de shuttle heeft ze een druppeltje *Blue Ice* in haar champagne gemengd om het schouwspel tegelijkertijd vanop afstand én van dichtbij te kunnen bewonderen.

‘Kijk, daar komt de tegenaanval,’ zegt president Mathijssen.

Monica ziet hoe er nu ook nucleaire langeafstandsraketten gelanceerd worden vanuit Rusland, China, Indië ... Ondertussen bereiken de eerste Amerikaanse raketten hun doelwit. De wereld gaat de totale vernietiging tegemoet.

‘Laten we nog eens aftellen,’ zegt Sophie vrolijk wanneer vijandelijke raketten vervaarlijk dicht de oostkust naderen. ‘Washington DC valt binnen minder dan tien seconden. Vijf, vier, drie, twee, een...’

In die laatste fractie van een seconde neemt Monica haar besluit. Ze haalt een hendel over en het volgende ogenblik plonst de shuttle in het waterbassin te midden van de *National Mall*, met het *Lincoln Memorial* achter zich en met de neus naar het *Washington Monument* gericht.

Als de mensheid op een andere planeet met een schone lei wil beginnen, denkt Monica, dan is het beter om de oude heersers voorgoed vaarwel te zeggen. Laat ons hopen dat Natuur betere leiders krijgt.

‘Impact,’ zegt Sophie nog, en dan slaat de bom in op de oude hoofdstad.

Mijn grootmoeder langs vaderskant was de mooiste vrouw van het dorp. Alle mannen waren jaloers toen mijn grootvader haar voor zich wist te winnen. Hun afgunst werd nog groter toen hij ter gelegenheid van hun huwelijk een dure Amerikaanse slee kocht— een auto die volgens de dorpelingen niet thuis hoorde op het platteland, maar die hip was in de late jaren zestig.

Toen mijn grootmoeder kort na het trouwfeest zwanger bleek te zijn, kon het geluk van het jonge paar niet op. De toekomst lachte hen toe, maar op de dag dat mijn grootmoeder zou bevallen van mijn vader, eindigde hun sprookje abrupt. De weeën begonnen laat op de avond; het was een kwestie van uren voor het kind er zou zijn. De koffer met spulletjes voor de materniteit lag al klaar in de wagen. In vliegende vaart reed mijn grootvader met zijn vrouw naar de stad. Ze zouden er nooit aankomen.

‘Hij reed te vlug,’ zei de politie.

‘Hij week voor iets uit,’ zeiden de dorpelingen.

In ieder geval ramde hij met zijn wagen een paal langs de weg. Mijn grootvader kon zich ongedeerd uit het wrak bevrijden en strompelde naar de dichtstbijzijnde boerderij, op zoek naar hulp. Hij kwam terecht bij een kinderloos echtpaar dat meteen in actie schoot. De boer reed samen met mijn grootvader naar de plaats van het ongeval; de boerin fietste naar het dorpscentrum om de hulpdiensten te verwittigen. Een telefoon hadden ze in die tijd nog niet.

Voor mijn grootmoeder kon helaas geen hulp meer baten.

Zij was op slag gedood bij de crash. Als bij wonder slaagde de opgetrommelde dorpsdokter erin mijn vader te redden. Hij werd geboren langs de kant van de weg. Mijn grootvader heeft dat niet meer meegemaakt. Volgens de boer liep hij uitzinnig van verdriet het veld op, hief zijn handen in de lucht en veranderde ter plekke in een boom.

De kinderloze boer en boerin hadden jarenlang om een dergelijk mirakel gebeden. Zij adopteerden mijn vader en tot hun grote vreugde nam hij twintig jaar later hun boerderij over. Hij stichtte er een gezin met een meisje uit de buurt dat in de vroege jaren negentig mijn moeder werd.

Als kind bracht ik vele uren door in het veld, onder de eenzame boom die volgens de overlevering mijn grootvader was. Soms om me te beschermen tegen te veel zon, soms om te schuilen tegen te veel regen, soms gewoon omdat ik er zin in had. Ik vertrouwde de boom al mijn geheimen toe. Mijn geschorste grootvader was in mijn jongste jeugd mijn beste vriend.

Ik heb het verhaal dat me werd verteld nooit in twijfel getrokken. Toen ik de leeftijd bereikte waarop een kind niet meer in fabeltjes gelooft, had ik andere dingen aan mijn hoofd dan te piekeren over een grootvader die ooit in een boom veranderde. Ik heb er niet meer bij stilgestaan tot op de dag dat er een brief uit de Verenigde Staten bij me in de bus viel.

‘Dag kleinzoon,’ stond er te lezen. ‘Het spijt me dat ik noch je vader, noch jou heb zien opgroeien. Ik weet dat je verteld is dat je grootmoeder omkwam in een auto-ongeval, en dat ook ik er niet meer ben. Slechts de helft van dat verhaal is waar. Je oma stierf, maar ik overleefde de crash. Ik vertrok met de noorderzon uit schaamte voor wat gebeurd was. Ik begon een nieuw leven in Amerika. Het thuisfront heeft me nooit gemist; ze vonden me altijd al een buitenbeentje. Ik heb je één keer ontmoet toen je nog een peuter was. Het was een mooie zomerdag. Je zat onder je lievelingsboom en vertelde me dat die boom je echte opa was. Ik heb je toen niet tegengesproken; je was nog zo klein en ik was vereerd op die manier herinnerd te worden. Binnenkort kom ik nog eens terug naar mijn geboortedorp. Ik zou je graag terugzien.’

Als ik dat ook wilde, dan stelde hij voor om op de laatste vrijdag van september om vier uur 's middags af te spreken onder 'onze' boom. Er werd geen e-mailadres vermeld in de brief; er stond enkel een gewoon postadres op de achterkant van de enveloppe. Ik zag dat de brief tien dagen eerder was afgestempeld in Casper, Wyoming; de afspraak was binnen exact een week. Zelfs als ik meteen een brief terugstuurde, zou die hem nooit op tijd bereiken.

Ik was ondertussen zelf bijna vader en ik wilde niets liever dan na al die jaren eindelijk mijn echte grootvader te leren kennen. Ik vertelde niemand over de brief en vertrok op die bewuste vrijdag met een smoesje vroeger van mijn werk. Zenuwachtig en benieuwd om wat komen ging, stond ik veel vroeger dan nodig onder de boom. Ik wachtte er meerdere uren tot mijn vrouw me belde om te vragen waar ik zo lang bleef.

Met een mengeling van boosheid en teleurstelling reed ik uiteindelijk onverrichter zake naar huis terug. Mijn grootvader was niet komen opdagen. Toen ik die avond de brief aan mijn vrouw toonde, zei ze dat iemand een smakeloze grap met me had uitgehaald. Als dat zo was, dan vond ik het een rotstreek.

Een week later kwam er een tweede brief uit Wyoming, dit keer niet van mijn grootvader, maar van de executeur van zijn testament. De eerste brief was echt geweest. Mijn grootvader was geen boom. Hij was kort na de geboorte van mijn vader inderdaad naar de Verenigde Staten geëmigreerd. Toen hij mij schreef, moet hij al geweten hebben dat zijn levenseinde nakend was. Hij had me zo graag nog eens gezien, en ik hem, maar het heeft niet mogen zijn.

De dag na de geboorte van mijn eerste zoon ben ik naar de boom teruggereden. Ik heb hem alles verteld over het wonder van het nieuwe leven. Er woei een wind door de bladeren. Het was alsof mijn grootvader mijn heuglijke nieuws fluisterend beantwoordde en mij gelukwensde met de toevoeging van een nieuwe telg aan onze stamboom.

WAAR HET VERSTAND NIET BIJ KAN...

Het godvergeten stadje waar hij de eerste achttien jaar van zijn leven doorbracht, lijkt kleiner dan hij zich herinnert na dertig jaar afwezigheid. Hij heeft ondertussen de wereld gezien: bredere lanen, hogere torens, indrukwekkendere bruggen. Hij weet niet wat hem deed beslissen zo'n lange omweg te maken. Hij had al een pak dichterbij huis kunnen zijn. Maar het is zondag, en er is thuis toch niemand die op hem wacht.

‘Wat heb ik hier verloren?’ vraagt hij zich hardop af.

‘Niets,’ antwoordt zijn verstand.

‘Een stukje van mij,’ antwoordt zijn hart.

‘Nostalgie is niet aan ons besteed,’ zegt zijn verstand. ‘Geef het maar toe: je bent je geboortestad al lang geleden ontgroeid.’

Er loopt een koude rilling over zijn rug wanneer zijn verstand die open deur intrapt.

‘Laten we een wandeling maken,’ zegt hij in een zeldzame bui van toegeeflijkheid. ‘Misschien vinden we dat verloren stukje hart alsnog terug.’

Zijn hart springt op en pompt opgewekt bloed door zijn aderen. Hij krijgt er zowaar een kleurtje van.

‘OK dan,’ zegt zijn verstand, ‘maar verwacht er niet te veel van.’

Samen stappen ze langs de ene weg naar het kleine stadscentrum en langs de andere weg terug. Een half uur later staat hij alweer bij zijn wagen, op een parking die ooit een parkje was. Alleen een oude beuk en een oude eik herinneren nog aan wat ooit was.

‘Ik voel me als een toerist,’ zegt hij. ‘Ik weet niet of ik me hier nog thuis zou voelen. Er is flink wat veranderd in dertig jaar tijd. De gebouwen die bleven, herken ik als kende ik ze uit een oud prentenboek — een bevreemdende ervaring.’

‘Zie je wel,’ zegt zijn verstand. ‘Je had hier niets meer te zoeken.’

‘En toch, als we nog even ...’ probeert zijn hart, maar het krijgt de kans niet die zin af te maken.

‘Het zal nu gauw donker worden,’ zegt zijn verstand. ‘Het is nog een heel eind rijden naar huis.’

Voor hij in zijn wagen stapt, luistert hij nog even naar het ruisen van de beuk en de eik die vanuit hun kruin op hem neerkijken.

—

‘Heb je hem herkend?’ fluistert Beuk.

‘Hoe zou ik hem kunnen vergeten?’ zegt Eik. ‘Zijn initialen staan in mijn schors gekerfd.’

‘Hij is kleiner dan ik me hem herinner,’ zegt Beuk.

‘Dat lijkt alleen maar zo,’ zegt Eik. ‘Wij zijn allemaal gegroeid, maar wij meer dan hij.’

‘Ik herinner me zijn liefde nog. Het was een mooi meisje.’

‘En nu is het een mooie vrouw,’ zegt Eik. ‘Ze woont hier net om de hoek.’

‘Waarom heeft hij haar geen bezoekje gebracht, denk je?’ vraagt Beuk.

‘Hij is haar vast vergeten,’ antwoordt Eik.

‘Maar zij hem niet,’ fluistert Beuk.

‘Zij hem niet,’ zegt Eik. ‘Ze komt nog af en toe kijken naar hun initialen op mijn stam, mijmerend over wat had kunnen zijn.’

‘Draagt ze nog altijd een stukje van zijn hart in dat van haar?’ vraagt Beuk.

‘Ja,’ antwoordt Eik, ‘maar daar kan hij met zijn verstand niet bij.’

HET PROCES VAN DE MENSHEID

‘Dit is echt het proces van de eeuw, vinden jullie niet?’

‘Ik zou het eerder het proces van het millennium noemen, Marc.’

‘Dat is een understatement, Jenny,’ gaat Mike, de moderator van het gesprek, nog een stapje verder. ‘Het is het proces van de mensheid!’

Jenny, een schrijfster die sinds de verfilming van haar bestseller een abonnement lijkt te hebben op praatprogramma’s, en Marc, een juridisch expert en veelgevraagd commentator bij spraakmakende rechtszaken, knikken allebei instemmend. Wat te gebeuren staat, is ongezien. Voor het eerst in de menselijke geschiedenis zal een mens door een buitenaardse rechtbank worden berecht.

—

Het is halftwee in de ochtend in België. Arthur Peeters zit in kleermakerszit op bed en kijkt op zijn tablet naar de voorbeschouwingen voorafgaand aan de rechtszaak. Waar ook ter wereld, of het er nu dag of nacht is, zitten mensen aan hun scherm gekluisterd.

Zijn ouders hebben de tv aanstaan in de woonkamer beneden, maar Arthur heeft geen zin om het proces in hun aanwezigheid te volgen. De dertienjarige jongen wil niet opnieuw in een zinloze discussie verzeild raken. Hij weet wat zijn vader en moeder over de uitvinder van de *warp drive* denken en is het ab-

soluut niet met hen eens. Einstein Philips is onvoorwaardelijk zijn held.

De ouders van 'de nieuwe Einstein' waren beroemde wetenschappers. Ze gebruikten op illegale wijze eugenetica om een zoon te concipiëren met een onwaarschijnlijk hoog IQ. Het kind was al een superster toen de ongeoorloofde praktijken van Dr. en Dr. Philips aan het licht kwamen.

De verwezenlijkingen van de jonge Einstein Philips waren niet min, dus kregen zijn 'verwekkers' een milde, louter symbolische straf. Als ze een essay schreven over de gevaren van onbezonnen gebruik van technologie, dan zou hun 'misdad' door het internationale tribunaal met de mantel der liefde worden bedekt. Het echtpaar besloot een boek te schrijven over X-net, het AI-systeem dat vijf decennia eerder bijna een staatsgreep pleegde in de Verenigde Staten. Die ramp werd op het nippertje verhinderd en leidde tot een wereldwijd verbod op AI die intelligenter was dan mensen.

Hun boek verkocht als zoete broodjes. De wetenschappers gingen vrijuit. Arthurs ouders zagen het schouwspel met lede ogen aan. Ze bleven hun zoon er tot vervelens toe op wijzen dat het doel niet altijd de middelen heiligt. In tegenstelling tot Arthur waren ze totaal geen fan van de familie Philips. Zij keken om heel andere redenen naar Einsteins rechtszaak.

—

'Denk je dat Einstein een eerlijk proces zal krijgen op K'orr, Marc?'

'Tja Mike, het was toch schrikken toen er een half decennium geleden plots een vloot buitenaardse oorlogsschepen op aarde afstevende. Gelukkig beseften de K'uman vlug dat Einstein geen vijandige bedoelingen had toen de Prometheus on-aangekondigd nabij K'orr aan het firmament verscheen. Of dat betekent dat hij na dit proces vrijuit zal gaan, durf ik echter te betwijfelen.'

'Ik heb er alle vertrouwen in,' spreekt Jenny de juridisch expert tegen. 'Het proces is onmiddellijk met vijf aardse jaren

uitgesteld toen duidelijk werd dat Einstein in de taal van de K'uman zou worden berecht. Zo kreeg hij alle tijd om zijn proces voor te bereiden.'

Marc kijkt de schrijfster verongelijkt aan: 'Voor Einstein was zo'n lange voorhechtenis in een ondergrondse cel op K'orr vast geen lachertje.'

'Vijf jaar onvrijwillige vakantie voor één mens op een fascinerende planeet is een kleine prijs in vergelijking met wat de hele mensheid daarvoor terugkreeg,' blijft Jenny bij haar standpunt. 'We leerden niet alleen de taal, maar ook de cultuur en de wetenschap van een buitenaardse beschaving kennen. Bijna elke universiteit opende een faculteit om de K'uman te bestuderen. Sindsdien behoren K'umaanse studies tot de populairste opleidingen ter wereld.'

'Jij gaat ervan uit dat alles eerlijk zal verlopen, Jenny?' vraagt Mike opnieuw.

'Op basis van wat ik over de K'uman weet, ben ik daarvan overtuigd, ja.'

'Jij bent daar eerder sceptisch over, Marc?'

'Inderdaad, ik heb er geen goed oog op. Vergeet niet dat de aarde vijf jaar geleden tot op de rand van de vernietiging kwam.'

Jenny wuift zijn woorden weg: 'Marc toch, je zei zelf dat het misverstand op tijd werd uitgeklaard.'

'De K'uman vertellen ons niet alles,' verdedigt Marc zich. 'We weten veel over K'aar, maar haast niets over K'orr, zelfs niet waar de planeet zich bevindt. De Prometheus werd in beslag genomen en teruggestuurd naar de plaats van vertrek. Sindsdien is de ruimte tussen de banen van Saturnus en Uranus verboden terrein voor mensen. Vinden jullie dat niet vreemd?'

'Niet als je weet dat onze eigen regering jarenlang voor haar burgers verborgen hield dat er een geheime militaire basis op de maan werd gebouwd,' sneert Jenny. 'Ander onderwerp graag!'

—

De K'umaanse beschaving fascineert Arthur mateloos. Zodra hij achttien is, hoopt hij zich aan de universiteit te kunnen

inschrijven als Bachelor-student in de K'umaanse filologie. Ondertussen leest hij alles wat er over de K'uman te lezen valt. Hij weet dat K'aar de thuiswereld is van de K'uman. De planeet bevindt zich in het Kepler 452-systeem, zo'n 1.400 lichtjaren van de aarde verwijderd.

Einstein Philips zit in voorarrest op K'orr, een voormalige militaire voorpost van de K'uman, maar hij wordt er als een VIP behandeld in afwachting van zijn proces. Hoewel de K'uman zich een vredelievend volk noemen, hebben ze op militair gebied een grote voorsprong op de aarde.

Arthur was nog te jong om ten volle te beseffen wat er gebeurde toen Einsteins experimentele ruimtereis per ongeluk de komst van een K'umaanse oorlogsvloot uitlokte, maar zijn ouders herinneren zich nog levendig de paniek die toen onder de mensen uitbrak. Ze nemen het Einstein Philips nog altijd kwalijk dat zijn roekeloosheid bijna het einde van de wereld veroorzaakte.

'Bijna,' argumenteert Arthur elke keer ze over het incident beginnen, 'maar niet helemaal. Het ging niet om agressie van de K'uman, maar om een normale verdedigingsreflex. Zij hadden evenveel reden om bang te zijn van ons, als wij van hen. Toen bleek dat we geen bedreiging vormden, trokken ze zich onmiddellijk terug en begon de culturele uitwisseling.'

—

'In mijn boek over een beschaving die vanop Planeet Negen de aarde in het oog hield, hadden de aliens het beste voor met de mensheid,' brengt Jenny, die nooit vies was van wat zelfpromotie, haar bestseller in herinnering. 'Wat ik toen schreef, lijkt nu haast profetisch.'

'Dat boek is fictie,' lacht Marc haar opmerking weg.

'Het is fictie, gebaseerd op wetenschappelijke feiten,' protesteert Jenny. 'Astronomen van de Caltech universiteit ontdekten dat het hypothetisch mogelijk is dat er zich ver voorbij Neptunus een ijsreus bevindt.'

'Ik geloof daar niets van,' briest Marc. 'Als Planeet Negen

echt bestond, dan was ze al lang ontdekt.'

'Ik kan je zo drie redenen geven waarom een planeet in ons zonnestelsel vanaf de aarde onopgemerkt kan blijven,' leest Jenny hem de les.

'Laat ons niet afdwalen, Jenny,' grijpt Mike in. 'We hebben het vandaag over Einstein Philips en K'orr, niet over de negende planeet.'

'En al helemaal niet over je boek,' grijnst Marc.

—

Arthur had Jenny's boek gelezen, maar hij vond het een flutroman. De verfilming vond hij veel beter. Die had Arthur al minstens tien keer gezien. Het hoeft niet te verbazen dat er een poster van de film boven zijn bed hangt.

De scenarist schrapte de romantische plotlijn over de alien die het hart van een menselijke vrouw voor zich won. In plaats van een liefdeshistorie, was het verhaal herschreven als een harde sciencefictionthriller. Arthur kan de film beeld voor beeld navertellen.

'Er zijn geen visuele waarnemingen van Planeet Negen,' zo opent een professor de film, 'maar volgens theoretische modellen kan het bestaan van deze donkere ijsplaneet het gedrag van verschillende transneptunische objecten buiten de Kuipergorde verklaren.'

Het volgende moment zoekt er een ruimteschip met een gezant van Planeet Negen in de richting van de aarde, op weg naar de eerste actiescène.

—

'Het enige wat we over K'orr weten,' brengt Marc het gesprek terug bij het onderwerp, 'is dat het oppervlak ervan ook volledig met ijs bedekt is, maar dat betekent niet dat K'orr zich in ons zonnestelsel bevindt.'

'Op dat punt ga ik met je akkoord,' beaamt Jenny.

'Een primeur, dames en heren,' knikt Mike. 'Onze com-

mentatoren Marc en Jenny zijn het eindelijk over iets eens met elkaar! Zijn jullie ook allebei blij dat het langverwachte proces eindelijk van start gaat?’

‘Natuurlijk, Mike,’ bevestigen Marc en Jenny simultaan.

‘Binnen minder dan vijftien minuten zullen we alles live kunnen meevolgen.’

‘Het is maar wat je “live” noemt, Mike.’

‘Inderdaad Marc, het signaal doet er ongeveer drie kwartier over om ons vanuit K’orr te bereiken. Het proces is dus eigenlijk al een half uur bezig.’

In afwachting worden archiefbeelden getoond. Arthur was nog maar pas geboren toen de Prometheus gelanceerd werd, en het ruimteschip zich naar zijn startpositie net voorbij Saturnus begaf. Die reis nam zeven jaar in beslag.

Daar aangekomen werd de *warp drive* geactiveerd met bestemming K’orr, al wist Einstein toen nog niet dat de planeet zo genoemd werd. Hij had het lot laten beslissen wat de eerste —en voorlopig enige— bestemming van de Prometheus zou worden. Dankzij de aandrijving die wonderkind Philips in zijn eentje had uitgevonden, kon de Prometheus een bestemming die duizenden lichtjaren ver was in een fractie van een seconde benaderen.

Arthur snapt weinig van de technologie die dit mogelijk maakt. Hij begrijpt alleen dat Einstein ontdekte hoe hij het weefsel van het ruimte-tijdcontinuüm kon manipuleren. Wat dat exact betekent, kunnen zelfs de knapste wetenschappers niet uitleggen. Geen mens op aarde kan tippen aan het genie van Einstein Philips.

‘Jenny, kan jij nog eens aan onze kijkers uitleggen hoe de *warp drive* werkt, die Einstein en de Prometheus naar K’orr bracht?’

‘Ik zal een poging doen, Mike,’ antwoordt de schrijfster. ‘Al moet ik meteen opmerken dat het woord *drive* ongelukkig gekozen is. Het gaat niet zozeer om een aandrijving die een schip voortstuwt door de ruimte, zoals het geval is bij de raketten uit onze klassieke ruimtevaart. Je moet het meer zien als een machine die in staat is de ruimte voor de boeg van een schip te comprimeren zodat het doel dichterbij komt.’

‘Het schip zelf beweegt amper, begrijp ik dat goed?’

‘Ja, het is niet zozeer het schip, maar vooral de ruimte die beweegt.’

‘Geniaal!’ kirt de moderator. ‘Maar nu over naar het proces.’

—

Arthur kijkt op de klok van zijn tablet. Het proces is al vijfenveertig minuten bezig. Het kan niet lang meer duren voor de signalen van K’orr de aarde bereiken, en inderdaad: daar verschijnt zijn grote held, Einstein Philips.

Hij wordt aangesproken door een alien die met een nasale stem een reeks melodieuze klanken uitstoot. Wat hij zegt, wordt bijna simultaan vertaald.

‘Meneer Philips,’ begint de K’umaanse aanklager de zitting. ‘In uw eigen wereld bent u een beroemd uitvinder en ruimtevaarder.’

‘Dat is zo,’ zingt Einstein Philips terug in het K’umaans.

‘Hier op K’orr weten we ondertussen beter, nietwaar?’

‘Helaas,’ antwoordt de beklaagde. ‘Ik ben niet altijd eerlijk geweest tegenover mijn volk. Ik heb de mensheid voorgelogen.’

‘U hebt altijd beweerd dat u de uitvinder was van de zogenaamde *warp drive*, maar zonder hulp zou u er nooit in geslaagd zijn die technologie uit te werken. Klopt dat?’

‘Ik beken. Het is geen geheim dat ik de inspiratie voor de *warp drive* bij de vele sciencefictionauteurs haalde die schreven over ruimtereizen aan snelheden sneller dan de lichtsnelheid, maar wat niemand weet, is dat ik de *warp*-motor niet zelf ontwierp.’

‘Wie was dan wel de uitvinder van de *warp drive*?’

‘De vraag is niet zozeer “wie” als “wat”. Ik deed een beroep

op artificiële intelligentie die al meer dan een halve eeuw verboden is op aarde. De *warp drive* is ontworpen door een netwerk van computers die ik hackte om ongemerkt samen te werken aan een oplossing.'

De buitenaardse aanklager met de vier ogen en de platte neus kijkt een moment recht in de camera: 'Ik laat even de tijd aan het publiek om over deze bekentenis na te denken.'

—

'Wat was dat?' vraagt Mike, terwijl er op de achtergrond een reclamefilmpje wordt getoond voor ondergrondse luxeappartementen op K'orr.

Marc legt zijn ene wijsvinger op zijn lippen en houdt de andere in de lucht: 'Hoor je dat?'

'Wat?' vraagt Jenny.

'Dat is het geluid van Einstein Philips die door de mand valt,' antwoordt de juridisch expert. 'Blijkbaar was hij toch niet zo'n groot genie als iedereen dacht. Als dit een aardse rechtbank was, dan hing Einstein. Op het gebruik van AI die slimmer is dan mensen staan strenge straffen.'

'Ik kan mijn oren niet geloven,' zucht Jenny. 'Zijn ouders beschreven in detail hoe het op hol geslagen X-net op een haar na de mensheid onderwierp. Hij moet toch geweten hebben dat hij verboden technologie gebruikte.'

'Einsteins ouders wisten ook dat eugenetica illegaal was toen ze zijn "natuurlijke intelligentie" ontwierpen, maar dat hield hen niet tegen,' bromt Marc. 'Wetten overtreden zit blijkbaar in de genen bij de familie Philips.'

'Misschien dacht Einstein dat hij er even gemakkelijk mee zou weggelopen als zijn ouders indertijd,' denkt Jenny hardop. 'Ik ben benieuwd wat we nog allemaal te horen zullen krijgen.'

'Denk je dat deze bekentenis de uitkomst van het proces kan beïnvloeden?'

Marc schudt zijn hoofd: 'Ik heb er geen idee van. Dit zag ik echt niet aankomen.'

‘Ik denk dat iedere kijker op aarde versteld staat,’ vat Mike samen. ‘Hebben we ons al die tijd vergist in onze held?’

—

‘U gaf daarnet toe dat u de *warp drive* ontwierp op een manier die op uw thuisplaneet verboden is, meneer Philips. Dat is geen misdaad volgens de wetten van de K’uman, dus dat zal u door deze rechtbank niet ten laste worden gelegd.’

De camera zoomt in op de beklagde. Ondanks dit goede nieuws parelt het zweet op zijn voorhoofd, alsof hij weet dat het ergste nog moet komen.

‘U beweerde dat u de eerste bestemming van de Promethus door het lot liet bepalen. Hoe ging dat in zijn werk?’

‘Toeval had er weinig mee te maken. Ik liet de bestemming berekenen door dezelfde AI die de *warp drive* ontwikkelde.’

‘Dat kon u natuurlijk niet publiek toegeven, aangezien dergelijke AI verboden was op aarde. Ook dat is echter niet belangrijk voor deze rechtbank.’

De aanklager verschijnt in close-up in beeld. Hij sluit zijn vier ogen en zijn stem klinkt plots een paar octaven lager: ‘Wat wel relevant is voor dit tribunaal, is de vraag of u de technologie die u met behulp van AI liet ontwikkelen wel volledig begreep. Wist u welke impact de *warp drive* zou hebben zodra u die gebruikte?’

‘Ik had een beter begrip van de technologie dan de doorsnee wetenschapper op aarde, maar ik kan niet zeggen dat ik ten gronde begreep hoe de *warp drive* werkte. Ik vertrouwde blindelings op de AI. Ik stelde me te weinig vragen bij de mogelijke neveneffecten. Ik had voorzichtiger moeten zijn.’

‘U moet toch vermoed hebben dat “uw” uitvinding nefaste gevolgen kon hebben. Waarom besloot u om met conventionele aandrijving tot voorbij Saturnus te reizen, vooraleer de *warp drive* van de Promethus te activeren?’

‘Net omdat ik niet in detail begreep hoe de *warp drive* werkte, wilde ik het risico beperken voor het geval een onbekende factor een ramp zou veroorzaken. Vandaar mijn keuze om het

experiment voldoende ver van de aarde af te initiëren.'

'Met andere woorden: u was zich wel degelijk bewust van mogelijk onheil?'

'Ik had er voldoende vertrouwen in om zelf aanwezig te zijn bij het uittesten van de *warp drive*. Ik durfde er mijn leven op te verwedden.'

'U durfde er uw leven op te verwedden,' herhaalt de aanklager, 'en nu staat u voor een rechtbank en riskeert u de doodstraf.'

—

'De doodstraf,' roept Marc uit. 'Ik wist het.'

Geen enkele van de commentatoren in de studio heeft aandacht voor het spotje dat een excursie naar de ringen van Saturnus aanprijst.

'Waar halen ze het lef?' foetert Jenny. 'OK, Einstein Philips is niet wie we dachten dat hij was. Hij heeft duidelijk aardse wetten overtreden, maar wat heeft hij de K'uman ooit misdaan?'

'Hij ontdekte een ons voorheen onbekende ijsplaneet met een ondergrondse militaire basis. Misschien beschouwen de K'uman hem als een spion en staat daar de doodstraf op.'

'De ontdekking van K'orr was puur toeval. Iemand die onopzettelijk een verborgen planeet ontdekt, kan je toch bezwaarlijk een spion noemen?'

'Het gebeurde niet per ongeluk, Jenny. De bestemming werd bepaald door de AI. Einstein had moeten nagaan waarom de AI net die planeet uitkoos als doelwit.'

'Doelwit?' briest Jenny. 'Je doet het klinken alsof de AI K'orr moedwillig uitkoos, alsof de AI een eigen wil had.'

'Is dat niet waarom dergelijke AI-systemen verboden werden?' merkt Marc nuchter op. 'Omdat wij als mensen bang waren dat AI wel eens een vrije wil kon krijgen en zo een gevaar kon vormen voor de mensheid?'

'Stil nu,' fluistert Mike. 'Het proces wordt hervat.'

—

‘U bent vijf jaar bij ons te gast geweest, meneer Philips. Tijdens uw verblijf hebt u veel geleerd. Kunt u, ten behoeve van de kijkers op aarde, in begrijpelijke taal uitleggen hoe de *warp drive* van de Prometheus in werkelijkheid werkt?’

Einstein schraapt zijn keel: ‘De K’uman hebben me inderdaad een beter inzicht in de *warp*-technologie verschaft. De Prometheus gebruikt “negatieve materie” om een enorme hoeveelheid energie op te wekken. Vervolgens hult het schip zich in een zogenaamde *warp bubble*. In die bubbel blijft de tijd en de ruimte onaangeroerd, maar de energie wekt voor de boeg van het schip een gerichte *warp bundle* op, waarin de ruimte in een fractie van een seconde gecomprimeerd wordt.’

‘U ging ervan uit dat de ruimte in het ruimte-tijdcontinuum elastisch was. U dacht dat de Prometheus een sprong kon maken naar de bestemming die door de *warp bundle* dichterbij kwam, en dat de ruimte zich daarna in haar oorspronkelijke staat herstelde.’

‘Dat was mijn theorie, ja, maar die hypothese was helaas fout.’

‘K’orr was ooit een militaire voorpost van onze thuisplaneet K’aar, maar die status had de wereld al lang niet meer. Er heerst immers al duizend jaar vrede onder de K’uman. K’orr was al die tijd een paradijselijke planeet, met een rijke fauna en flora, 1.400 lichtjaren hiervandaan.’

Einstein Philips slaat zijn ogen neer. Hij weet wat de aanklager eindelijk zal onthullen: ‘Er leefden bij benadering vijf miljard K’uman op K’orr, maar toen comprimeerde uw *warp drive* de ruimte tussen K’orr en uw zonnestelsel.’

‘Het spijt me,’ fluistert de beklagde. ‘Het spijt me echt.’

‘K’orr en al haar bewoners werden van het ene op het andere moment verplaatst naar een onleefbaar gebied ergens tussen de banen van uw planeten Saturnus en Uranus. De hele samenleving op K’orr bevroor in een oogopslag. Miljarden K’uman vonden de dood. Al het leven verdween van het oppervlak. K’orr werd een ijsplaneet waarop slechts een paar tienduizend bewoners in ondergrondse bunkers overleefden.’

‘Ik heb dit niet gewild,’ roept Einstein uit.

‘In naam van de overlevenden op K’orr beschuldig ik u van genocide, meneer Philips. Ik vraag aan deze rechtbank om de doodstraf uit te spreken!’

Mike, Marc en Jenny zitten sprakeloos te kijken naar een promotieclip voor het boek ‘Herinneringen aan K’orr’. Het toont een blauwe planeet die niet veel verschilt van de aarde. Vervolgens verschijnen groene continenten die bruisen van leven. Het contrast met de weinige beelden van K’orr waar de commentatoren mee vertrouwd waren, is groot. Voor zover de mensheid wist, was K’orr een barre ijsplaneet, waar enkel ondergronds leven mogelijk was.

‘Nu snap ik waarom de K’uman ons nooit veel informatie verschaften over K’orr,’ doorbreekt Marc de doodse stilte, ‘maar hoe ze tien jaar lang verborgen konden houden dat K’orr zich in ons eigen zonnestelsel bevond, is me een raadsel.’

‘Je hebt duidelijk mijn boek niet gelezen,’ wijst Jenny hem terecht. ‘Er zijn drie redenen waarom een planeet onopgemerkt kan blijven in ons zonnestelsel. Als de planeet klein en donker is, dan reflecteert ze weinig zonlicht, en is ze dus minder zichtbaar.’

‘Als ze zich in een sterk gekantelde baan bevindt ten opzichte van de aarde,’ vult Mike aan, ‘dan kan het een tijdje duren vooraleer een telescoop ze detecteert.’

Ook Marc bewijst dat hij stiekem toch Jenny’s boek heeft gelezen: ‘Als een planeet in een resonante baan met andere planeten meebeweegt, dan zijn de gravitatie-effecten die haar aanwezigheid kunnen verraden minimaal.’

‘Als ik het goed begrijp,’ concludeert Mike, ‘is de K’umaanse oorlogsvloot niet naar ons zonnestelsel gekomen, maar was het Einsteins machine die de K’umaanse voorpost ons zonnestelsel binnentrok.’

‘Ik vrees dat je gelijk hebt,’ antwoordt Jenny.

‘Het is om zeep voor Einstein,’ besluit Marc. ‘Hij hangt.’

Arthur hoort zijn ouders de trap op lopen. Hij werpt zich huilend in hun armen wanneer ze zijn kamer binnenkomen. Zwijgend gaan ze samen op het bed zitten om op de tablet het vervolg van het proces te volgen.

Er verschijnt een koor van negen buitenaardsen die aan een samenzang beginnen. Dat zijn de rechters die over het lot van Einstein Philips beslissen. Door een technisch probleem blijft de vertaling haperen, zodat de wereld moet wachten tot Mike een papier toegestopt krijgt met de Engelse versie van het vonnis.

—

Mike begint te lezen: ‘De rechtbank is van oordeel dat Einstein Philips, ondanks zijn hoge IQ, zeer dom is geweest. Zijn naïeve geloof in AI heeft de K’uman, en in het bijzonder de voormalige en huidige bewoners van K’orr, onherstelbaar leed toegebracht. Hiervoor is de doodstraf meer dan verdiend. Het hoeft dus niet te verwonderen dat het Hof van K’orr met zeven stemmen tegen twee de doodstraf uitsprak.’

‘Na wat we gehoord hebben, had ik niet anders verwacht,’ snottert Jenny. Ze is nog altijd niet gekomen van het nieuws over de dood van miljarden K’uman op K’orr.

‘Wacht,’ stoot Marc haar aan. ‘Dit is misschien nog niet alles.’

‘Nee, er is meer,’ zegt Mike, en hij leest verder. ‘Omdat de uitspraak niet unaniem was, kregen de twee rechters die “tegen” stemden de kans om bij hun collega’s te pleiten voor een andere straf. Zij stelden voor om de doodstraf om te zetten in levenslange verbanning. De andere rechters aanvaardden dat voorstel eensgezind.’

Jenny kijkt verbaasd op uit haar zakdoek.

‘Ik weet dat je zei dat de K’uman vredelievend waren,’ klopt Marc haar bemoedigend op de schouder, ‘maar zo vergevingsgezind had ik hen niet verwacht.’

Zijn lach verdwijnt echter wanneer hij ziet dat Mike lijkbleek wegtrekt.

‘De rechtbank beveelt met onmiddellijke ingang de verban-
ning van de mens Einstein Philips naar de planeet die zijn volk
de aarde noemt. Hij wordt verzocht zich door de wetshandha-
vers naar de Prometheus te laten begeleiden.’

‘Wat scheelt er, Mike,’ vraagt Jenny. ‘Is dit dan geen goed
nieuws?’

‘Om te vermijden dat de aarde in de toekomst nog gruwels
zoals Einstein Philips produceert en roekeloos gebruik maakt
van technologie die de K’uman of andere beschavingen in ge-
vaar kan brengen,’ gaat Mike verder, ‘zal voor die laatste reis
ook een laatste keer de *warp drive* geactiveerd worden.’

—

De kamer van Arthur schokt en schudt. Het lijkt wel alsof
de wereld vergaat, maar dat is niet zo. Het is gewoon de ruimte
tussen de aarde en de Prometheus die ineenkrimpt, waardoor
de aarde zich plots ergens voorbij de zesde planeet in ons ster-
renstelsel bevindt.

Angstig kijkt Arthur over de schouders van zijn ouders door
zijn slaapkamerraam naar buiten. Een glimp van de ringen van
Saturnus is het laatste wat hij ziet.

Het volk van Ugh

Ongeveer 100.000 jaar voor de westerse jaartelling

De wolkeloze hemel is bezaaid met sterren. Ugh ligt op zijn rug naar het uitspansel te kijken. Ik noem hem Ugh om het mezelf gemakkelijk te maken. De taal van de stam waartoe Ugh behoort, bestaat uit niet meer dan een paar dozijn basale klanken zoals 'Auw', 'Baa' en 'Meu'. Ugh is de naam waarmee de stamleden zichzelf en elkaar benoemen. Het woord betekent zowel stam als stamlid.

Om onderscheid te maken tussen de ene Ugh en de andere, worden bijkomende handbewegingen gebruikt. De Ugh waar ik het over heb, is de verkenners van zijn troep. Wanneer zijn stamgenoten over hem praten, brengen ze hun hand naar hun voorhoofd als om hun ogen te beschermen tegen de zon.

'Ugh-turen-in-de-verte' heeft een taak die even gevaarlijk als belangrijk is. Zodra de voedselvoorraad begint te slinken, verlaat hij de tijdelijke verblijfplaats van de stam om op zoek te gaan naar nieuwe voedselbronnen. Hij blijft soms dagenlang weg zonder iets van zich te laten horen. Ook nu heeft Ugh een lange tocht achter de rug, maar hij kan niet slapen. Hij is opgewonden, want hij heeft goed nieuws. Hij vond een kudde oerossen op een dagreis van zijn stam. De viervoeters stonden achteloos te grazen op een verborgen stukje weiland, net voorbij de nauwe doorgang van een vallei. Het terrein is ideaal voor een handvol ervaren jagers en hun speren. Als hij morgen goed

doorstapt, kan Ugh zijn stamgenoten er nog voor de volgende volle maan naartoe leiden.

Ugh kijkt uit naar het warme welkom dat hij zal ontvangen bij zijn terugkeer naar zijn stam, wanneer hij wordt opgeschrikt door een luide knal. Hij heeft geen woorden om te beschrijven wat hij ziet. Hij kent ook geen enkele klank waarmee hij het ruimteschip kan benoemen dat net een sprong van meer dan vijfhonderd lichtjaren maakte en nu dreigend boven hem hangt.

Hij is verstijfd van schrik wanneer het gevaarte in de vallei neerdaalt en de begroeiing onder zich verschroeit. Ugh weet niet goed of hij het toestel van naderbij moet gaan bekijken, of zich zo vlug mogelijk uit de voeten moet maken.

De beslissing wordt voor hem genomen. Hij wordt getroffen door een bundel licht die hem volledig verlamt. Hoe hij ook probeert, hij kan geen ledemaat meer bewegen.

Een luik klapt open en er komt een trap tevoorschijn. Ughs eenvoudige brein kan amper vatten wat er gebeurt, maar hij registreert elke beweging. Hij ziet de meest wonderlijke wezens uit het ruimteschip neerdalen. Ze zien eruit als reptielen, al hebben ze twee benen en twee armen zoals een mens. Ze zijn een stuk groter dan Ugh, maar ze bewegen zich op dezelfde manier.

Met z'n drieën dragen ze een langwerpige, glanzende artefact naar buiten. Ze zetten het op een veilige afstand van hun schip rechtop. Het drietal gaat rond het voorwerp staan en Ugh voelt de angst door zijn lichaam gieren wanneer ze plots een straal van vuur op de basis van het artefact loslaten. De aarde lijkt te smelten en het ding zakt een paar meter diep in de grond.

De wezens doen een stap achteruit en voeren een vreemd ritueel uit. Zodra de procedure voltooid is, produceert de zwarte monoliet een kleurrijke, opwaarts gerichte laserstraal.

Ugh begrijpt de betekenis van dit gebeuren niet. Hij kan zich niet inbeelden hoe zijn verre nakomelingen ooit naar de maan zullen reizen om er een vlag te planten met de onbetwistbare boodschap: 'Wij, Amerikanen, waren hier het eerst.'

Hij beseft niet dat de wisselende frequentie van het laserlicht een soortgelijk bericht verspreidt: 'Wij, Huitzilopochtli, hebben als eerste ruimtevolk deze planeet ontdekt.'

De Huitzilopochtli verspillen geen tijd. Eén wezen neemt wat bodemstalen en verzamelt keien; een ander meet de percentages van de verschillende gassen in de lucht. De derde stapt op Ugh af en bekijkt de aardse verkenner langs alle kanten. Plots verdwijnt de verlamdende lichtbundel, waardoor de bange Ugh voorover valt.

De grote Huitzilopochtli helpt hem overeind. De alien vraagt of alles OK is met Ugh. Hij praat niet met gesproken woorden, maar ademt een kleurrijk patroon van vlammetjes uit. Uiteraard begrijpt Ugh de vraag niet. Hij kan enkel antwoorden met 'Ugh! Ugh! Ugh!'

Het ruimtewezen wordt afgeleid door een sequentie van kleuren die op het vizier van zijn helm verschijnen. Het is een boodschap van de kapitein van het ruimteschip: 'De planeet is gescand. Er is geen vorm van hogere intelligentie ontdekt. Laat die aardbewoner maar met rust. Hij vormt geen gevaar.'

De Huitzilopochtli antwoordt met een rood vlammetje: 'Nog niet.'

Het rood wordt herhaald op zijn helm, gevolgd door een reeks andere schakeringen: 'Nog niet, maar het heeft geen zin om hier lang te blijven. Het baken is geactiveerd. Ons werk hier is gedaan. Kom nu maar terug aan boord.'

—

De volgende dag slaagt Ugh er bij zijn terugkomst niet in aan zijn stamgenoten uit te leggen wat hem de vorige nacht overkwam. Beeld je een spelletje Pictionary in zonder de woorden om te raden wat de ander bedoelt. Een slecht weergegeven ruimteschip kan als een wolk geïnterpreteerd worden; een gebrekkig getekende lichtbundel als een blikseminslag.

De stamleden snappen niet waar Ugh zich zo druk om maakt. Wat kan hen een onverklaarbaar weerverschijnsel schelen? Hen interesseren enkel de Meus. Hun gedachten worden volledig opgeslorpt door het flink stuk vlees dat hen wacht in de verborgen valleiweide.

Ugh besluit dat het zinloos is verdere pogingen te onderne-

men. Het artefact ligt op de weg naar de Meus. Het is beter het de stam met eigen ogen te laten zien.

—

Aangevoerd door Ugh zien de jagers van ver hoe de laserstraal nog steeds recht op de hemel gericht is, maar het fenomeen laat hen onverschillig.

‘Kijk,’ wil Ugh zeggen. ‘Kijk dan toch! Zie je wel dat ik gelijk heb?’

Ugh probeert een paar nieuwe klanken uit, maar het is vergeefse moeite. De Ughs lopen in een boog om het artefact heen. Zelfs wanneer Ugh hen de grote cirkel verbrande aarde toont die door het ruimtetuig werd achtergelaten, willen zijn stamgenoten niet naar hem luisteren. De schroeiplek versterkt hun overtuiging dat Ugh opgeschrokken werd door een donderstorm waarbij een bliksemschicht als bij wonder in de aarde was blijven vaststeken. Ze hebben belangrijkere dingen aan hun hoofd. De vrouwen en kinderen hebben honger; de mannen willen op de Meus jagen om hun gezinnen te voeden.

Ugh vreest dat hij nooit aan iemand zal kunnen vertellen wat hij die nacht zag. Dat is ook zo, maar hij is zich er niet van bewust dat de beelden die zo’n indruk op hem maakten, genetisch gecodeerd verder blijven leven in zijn biologisch geheugen. Nog dezelfde avond geeft hij die code, na het verorberen van een grote lap oerosbiefstuk, via zijn DNA door aan zijn nageslacht.

Een vroeg-Mesopotamisch volk

Ongeveer 10.000 voor de westerse jaartelling

Millennia gaan voorbij en al die tijd blijft de laserstraal van het baken intact. Een vroeg-Mesopotamisch volk dat veel verder ontwikkeld is dan de Ughs bouwt een tempel rond het buitenaardse voorwerp en vereert het licht.

Helaas, op een kwade dag dooft de straal onherroepelijk uit. De lichtaanbidders begrijpen niet dat de batterij het be-

geven heeft. Ze zijn wanhopig. Het artefact was jarenlang hun gids. Het droeg waardevolle kennis over aan de priesters, waaronder een van de vroegste schrijfsystemen die de mensheid kende. Hoe zou de beschaving zonder het baken kunnen standhouden?

Niet lang, zo blijkt. Kort na het doven van het signaal wordt het beschaafde volk onder de voet gelopen door ongelovige barbaren. Het artefact raakt bedolven onder puin en een dikke laag geschiedenis, maar helemaal vergeten wordt het niet, toch niet zolang er afstammelingen van Ugh bestaan.

De wereldbevolking

*Tussen 2025 voor en 2025 na het jaar nul van de
westerse jaarrekening*

Genetica kan wispelturig zijn. De meeste nakomelingen van Ugh erven geen enkele herinnering aan wat er gebeurde tijdens de nacht dat de Huitzilopochtli de aarde bezochten. Aan anderen worden slechts flarden van de geschiedenis overgeleverd.

In 2025 voor de westerse tijdrekening droomt een van Ughs nakomelingen in het Verre Oosten over grote, vuurspuwende reptielen. Hij vertelt zijn dorpsgenoten over zijn droom en zo ontstaan de eerste mythologische verhalen over draken.

Drieduizenddriehonderd jaar later heeft een afstammeling van Ugh in het Westen een visioen. Hij ziet vreemde wezens uit de hemel op aarde neerdalen om wijsheid en voorspoed te brengen. De religie van de Azteken is geboren.

In de honderdduizend jaar die verstreken sinds Ughs ontmoeting met de buitenaardse wezens raakte zijn herinnering versplinterd in miljoenen puzzelstukjes. Die werden verspreid over de hele wereld en vermengden zich met snippertjes van ontelbare andere verhalen die via de genen van mens op mens werden —en nog steeds worden— doorgegeven. Als je tien tot de macht van een triljoen zou berekenen, dan zou het resultaat nog steeds kleiner zijn dan het totale aantal fragmentjes dat sa-

men het collectieve geheugen van de mensheid vormt.

De kans dat een mens een accuraat beeld van de komst van de Huitzilopochtli met zich meedraagt, is microscopisch klein, maar in 2025 gebeurt er een wonder. Er wordt een meisje geboren dat zich alles herinnert.

Elisa

*Eind jaren twintig tot begin jaren vijftig van
de 21ste eeuw van de westerse jaartelling*

Zolang ze zich kan herinneren, droomt Elisa over buitenaardse wezens en herbeleeft ze wat haar voorvader Ugh maakte op de avond dat de Huitzilopochtli hun vlag op aarde plantten. Al op zeer jonge leeftijd is het landschap tussen de Tigris en de Eufraat haar net zo vertrouwd als haar geboortedorp. Nog voor ze acht jaar oud is, slaagt ze erin de kleurentaal van de buitenaardse bezoekers te begrijpen en wordt ze elke ochtend wakker met kennis die ze uit geen enkel boek had kunnen leren.

Op haar zestiende wordt ze een grote fan van Giorgio Tsoukalos en van de heruitzendingen van diens programma *Ancient Aliens*. Haar vrienden lachen haar uit vanwege haar vreemde obsessie met buitenaards leven, dus houdt ze haar passie wisselijk voor zichzelf. Ze vertrouwt haar geheimen toe aan een dagboek geschreven in kleuren in plaats van letters.

‘Moet ik astronomie of archeologie studeren?’ vraagt ze aan de indrukwekkende alien die haar mentor wordt zodra ze ontdekt dat ze met hem kan communiceren in haar dromen.

‘Beide studierichtingen zijn interessant,’ antwoordt haar mentor, ‘maar als je je ware roeping wil volgen, moet je luisteren naar de echo’s uit het verleden. Zij bevatten de sleutel tot het ontsluiten van de mysteries van het universum.’

‘Archeologie dus,’ besluit Elisa.

Met wat hulp van haar Huitzilopochtli-mentor schrijft ze een grensverleggend essay over de oorsprong van de menselijke taal. Ze stuurt haar werkstuk op naar de *Ivy League* universiteit met de beste archeologie-opleiding en wordt tot haar grote

vreugde meteen toegelaten. Al snel zorgt haar verfrissende kijk op het gebied van oude culturen ervoor dat haar leraren onder de indruk zijn van haar inzichten.

‘Ik heb nog nooit een student gehad met zo’n grote affiniteit met prehistorische beschavingen,’ looft professor Thompson haar tijdens een van zijn colleges. ‘Uw begrip van de materie die ik doceer, overtreft dat van veel doorgewinterde wetenschappers.’

Onder haar studiegenoten heerst zowel jaloezie als bewondering, maar Elisa trekt zich daar niets van aan. De bespottingen die ze op de middelbare school van medestudenten moest ondergaan, zijn voorgoed verleden tijd. Ze heeft een duidelijk doel voor ogen: ze is vastberaden het artefact te vinden waar ze elke nacht over droomt.

Ze geeft er zelfs haar sociale leven voor op. Onverdroten besteedt ze talloze uren achter haar computerscherm op zoek naar aanwijzingen, en dan woont ze op een mooie dag een gastcollege bij van de gerenommeerde archeologe Dr. Eleanor Harper, die over opgravingswerkzaamheden in Irak komt praten. Wanneer Dr. Harper beelden toont van de neolithische site die ze ontdekte in het tweestromengebied, slaakt Elisa een zucht van opluchting. Haar zoektocht is voorbij. Ondanks de millennia die verstreken, herkent ze duidelijk het landschap uit haar dromen.

Na de lezing staat Elisa te popelen om met de gastdocente te praten: ‘Dr. Harper, mag ik u een vreemde vraag stellen?’

De archeologe probeert vriendelijk te blijven: ‘Het spijt me. Ik ben momenteel niet op zoek naar een assistente. Als dat je vreemde vraag is, dan zal ik je moeten teleurstellen.’

Dat was inderdaad Elisa’s eerste idee, maar gelukkig heeft ze nog een andere vraag klaar: ‘Ik wilde eigenlijk uw mening horen over de kleurenpatronen op de voorwerpen die u opgroef.’

Dr. Harpers aandacht is meteen gewekt: ‘Kan je me daar meer over vertellen?’

‘Ik denk dat die patronen een vroege vorm zijn van geschreven taal,’ gaat Elisa vlug verder. ‘De kleuren zouden wel eens

een vroeg-Mesopotamische versie kunnen zijn van letters. Acht u het mogelijk dat ze een soort alfabet vormen?’

Dr. Harper fronsd de wenkbrauwen: ‘Algemeen wordt aangenomen dat het oudste menselijke schrift dateert van ongeveer 2.400 voor Christus. De voorwerpen die ik opgroef zijn minstens 7.000 jaar ouder.’

‘Het Sumerisch spijkerschrift is inderdaad de oudste bekende vorm van geschreven taal,’ geeft Elisa toe, maar ze laat zich niet van de wijs brengen. ‘Dat betekent echter niet dat er geen geschreven talen kunnen bestaan die nog ouder zijn.’

‘Je hebt gelijk,’ glimlacht Dr. Harper. ‘Ik heb me ook al afgevraagd of die kleurencombinaties een speciale betekenis hadden, maar ik heb daar nog niets over durven publiceren omdat ik er niet in slaagde de code te ontcijferen.’

‘Dan heb ik goed nieuws voor u,’ knikt Elisa enthousiast. ‘Ik heb een theorie ontwikkeld die misschien wel voor een doorbraak kan zorgen in uw onderzoek. Zou u eventueel mijn notities willen inkijken?’

‘Lieve Eleanor,’ komt professor Thompson tussenbeide voor Dr. Harper kan antwoorden. ‘Ik zie dat je Elisa hebt ontmoet. Wist je dat ze een van onze meest veelbelovende studenten is? Ze weet ons telkens weer te verrassen met nieuwe interpretaties van oude bronnen.’

‘Bedoel je dat ik moet overwegen om toch nog een extra assistente aan mijn team toe te voegen, Herbert?’ vraagt Dr. Harper. Ze richt zich tot Elisa: ‘Zou je dat zien zitten, Elisa? Wil je deel uitmaken van de expeditie in Irak?’

‘Het zou een eer zijn, Dr. Harper,’ antwoordt Elisa. ‘Tenminste, als professor Thompson zijn goedkeuring geeft.’

‘Waarom zou ik mijn beste studente deze ongelooflijke kans ontnemen?’ lacht Dr. Thompson. ‘Kom Eleanor, laten we dit verder bespreken bij een goed glas wijn.’

—

Beetje bij beetje onthult de tempel, gebouwd door de aanbidders van het licht, zijn geheimen. Dr. Harper en haar team

—Elisa inbegrepen— zijn al maanden aan het werk om de oude Mesopotamische grond laagje na laagje te verwijderen.

En dan staat plots het hele kamp in rep en roer.

‘Wat is er aan de hand?’ vraagt Dr. Harper.

‘Ik heb een steen gevonden die niet op de andere stenen lijkt,’ antwoordt Elisa.

Ze kan amper haar opwinding verbergen. Ze beschikt eindelijk over tastbaar bewijs dat haar dromen een diepere betekenis hebben, maar ze weet dat dit niet het moment is om de waarheid achter haar passie voor archeologie prijs te geven.

‘Dit is geweldig!’ roept Dr. Harper uit bij het bestuderen van de zwarte monoliet. ‘Dit zou wel eens de vondst van de eeuw kunnen zijn.’

‘Dit vraagt om een feest!’ juichen de andere teamleden.

Die avond vullen muziek en gelach de lucht. Zelfs Dr. Harper waagt zich aan een dansje onder de sterrenhemel. Elisa wordt omringd door collega’s die haar feliciteren met haar monumentale ontdekking. De vreugde is echter van korte duur.

Het mysterieuze artefact is eventjes wereldnieuws, maar even snel als de berichten over de monoliet zich verspreidden, wordt de vondst afgedaan als bedrog. Factcheckers wedijveren met elkaar om in zo groot mogelijke letters het woord ‘Hoax’ boven hun artikel te plaatsen. Tot overmaat van ramp strijkt een *Special Forces*-eenheid neer in het kamp. De archeologen worden met harde hand geëvacueerd —voor hun eigen veiligheid, zo wordt gezegd. Bovendien wordt aan iedereen absolute geheimhouding over de actie opgelegd.

Elisa is razend. Ze doet geen oog meer dicht ’s nachts, maar door haar slapeloosheid kan ze haar Huitzilopochtli mentor niet om advies vragen. Ten einde raad contacteert ze, tegen elk communicatieverbod in, de redactie van *New Ancient Aliens*. Ze wordt meteen geïnterviewd door een man die wel een kloon lijkt van de legendarische Tsoukalos.

‘Waarom werd onze archeologische vindplaats onder militair toezicht geplaatst?’ vraagt ze aan de Tsoukalos-lookalike. ‘Is dat niet het bewijs dat we iets vonden dat zo belangrijk is dat de overheid het in de doofpot wil stoppen? Ik eis dat ons

wetenschappelijk team onmiddellijk weer toegang krijgt tot de vindplaats!’

In de vervolguitzending legt een ernstig kijkende generaal uit dat de evacuatie van Elisa’s team noodzakelijk was om de veiligheid van de archeologen te waarborgen: ‘De CIA beschikte over informatie uit betrouwbare bron dat een gewapende militie van plan was westerse burgers te ontvoeren. Ze wilden de gijzelaars als pasmunt gebruiken om bevriende strijders vrij te krijgen.’

Generaal Clancy garandeert *full access* aan *New Ancient Aliens* zodra het gevaar geweken is. Drie weken later komt hij zijn belofte na. Elisa mag, vergezeld door een cameraploeg, de hele site ondersteboven keren.

Van het artefact is helaas geen spoor meer te bekennen. Een Amerikaanse overheidsorganisatie met een naam die Elisa verrast zou hebben als de instantie niet zo geheim was, heeft het buitenaardse voorwerp al lang in beslag genomen. Elisa staat voor paal. Haar wetenschappelijke carrière is voorbij zodra de laatste episode over het onvindbare baken wordt uitgezonden.

‘Mijn buitenaardse mentor heeft me in de steek gelaten,’ klaagt ze tegen professor Thompson, die niet goed weet hoe hij op die vreemde bekentenis moet reageren. Haar buitenaardse mentor? Is zijn voormalige favoriete studente gek geworden?

Drie maanden later komt Elisa verbitterd om in een stom auto-ongeval. Zo gaat dat soms in het leven. Niet elk verhaal heeft een *happy end*.

E.L.I.S.A.

November van het jaar 2051 van de westerse jaartelling

Zelfs de president van de Verenigde Staten is niet op de hoogte van het bestaan van het *Extraterrestrial Life Investigation & Security Agency*, kortweg E.L.I.S.A. genaamd. De organisatie opereert vanuit een anoniem gebouw in *Area 51*, midden in de Nevada woestijn.

‘Aangename kennismaking, Dr. Harper,’ verwelkomt generaal Clancy de beroemde archeologe. ‘Ik ben blij dat u ons kunt helpen met het ontcijferen van de dagboeken van uw voormalige assistente.’

‘Arme Elisa,’ zucht Dr. Harper. ‘Ze was zo geobsedeerd door de monoliet dat ze er haar verstand bij verloor.’

‘Het is in ieder geval een opmerkelijk object,’ geeft de generaal toe. ‘Uitgebreid onderzoek door een multidisciplinair team wees uit dat het artefact minstens honderdduizend jaar oud is. Het is gemaakt uit een onbekend, buitenaards materiaal. Onze experts hebben uiteenlopende hypothesen over het mogelijke gebruik en doel van het voorwerp, maar ze raken het niet met elkaar eens over de vraag of het al dan niet gevaarlijk is het te activeren.’

‘U denkt dat de inhoud van Elisa’s dagboeken enig licht op die kwestie kan werpen?’ vraagt Eleanor Harper.

De generaal knikt: ‘Dat hoop ik, ja. Naar verluidt hebt u Elisa’s kleurgecodeerde taal in detail met haar besproken?’

‘Elisa heeft me geleerd de kleuren te lezen, maar het is niet *haar* taal, generaal Clancy,’ verduidelijkt Dr. Harper. ‘Het is waarschijnlijk de eerste geschreven taal in de geschiedenis van de mensheid, al zou ze wel eens van buitenaardse oorsprong kunnen zijn.’

—

Eerder maakte ik jullie wijs dat de monoliet het equivalent was van een vlaggenmast, een onweerlegbaar bewijs dat zegt: ‘Wij waren hier, en we waren hier eerst!’

Ik moet bekennen dat ik toen niet helemaal eerlijk was. Er zit meer achter het baken dan ik tot nu toe vertelde. Ook wat ik Elisa in haar dagboeken deed schrijven is niet honderd procent accuraat. Jullie zullen gauw genoeg merken dat jullie niet alles moeten geloven wat jullie lezen.

—

‘Dit is het moment waar we allemaal op hebben gewacht, Dr. Harper,’ zegt generaal Clancy. ‘Ik laat aan u de eer.’

De generaal, de archeoloog en een handvol experts zitten ineengedoken in hun schuilplaats op de plek die ooit werd gebruikt voor de eerste testvluchten van het U-2-spionagevliegtuig. Hun ogen zijn gericht op het artefact in het midden van een beveiligde zone.

‘Bedankt, generaal,’ antwoordt Dr. Harper.

Met trillende hand drukt ze op de knop. De batterij in de monoliet is hersteld door ingenieurs gespecialiseerd in buitenaardse technologie. Ze volgden getrouw de instructies die in Elisa’s dagboeken waren beschreven. Dr. Harpers handeling initieert een procedure die drie lasers in werking zet. Ze programmeren het baken dat even later een krachtige laserstraal op de hemel richt. Die stuurt de boodschap die ik Elisa in haar dromen dicteerde de ruimte in.

Huitzilopochtli

De tijdloze eeuwigheid

Mijn naam is Huitzilopochtli. Gedurende een paar eeuwen werd ik op jullie wereld vereerd als de beschermer van Tenochtitlan, een stad die jullie nu Mexico-City noemen. De Azteken aanbaden mij als de god van de oorlog, de zon en het vuur. Dat was een pijnlijk misverstand, want waar ik vandaan kom, ben ik een god van vrede.

Al van voor de tijd bestaat, ben ik een planeet in een sterrenstelsel ver van jullie vandaan. Ik verwekte er leven en schiep een volk dat zich naar mij vernoemde. De Huitzilopochtli ontwikkelden ruimtevaart en bezochten talloze planeten, waaronder ook jullie aarde.

Het baken dat voor de ogen van Ugh werd opgesteld en werd aanbeden door Mesopotamiërs, deed bijna honderdduizend jaar dienst als een herkenningspunt voor andere ruimtereizigers: ‘De Huitzilopochtli waren hier; van deze planeet is geen onmiddellijk gevaar te vrezen.’

Na verloop van tijd doofde de laserstraal uit, maar een fractie van mijn geest bleef bij jullie aanwezig. Gedurende millennia volgde ik jullie doen en laten. Zonder lichaam was mijn invloed op aarde beperkt, maar groot genoeg om het toeval af en toe een handje te helpen.

Door mijn toedoen vond Elisa het artefact; E.L.I.S.A. deed de rest om het signaal opnieuw te activeren. Een nieuwe boodschap bereikt weldra mijn volk, dat over de vrede in de kosmos waakt.

Als een rode vlag die boven jullie aarde wappert, zendt het artefact nu een niet mis te verstane waarschuwing uit: 'Let op, de mensheid staat op het punt een bedreiging te worden voor het universum. De Huitzilopochtli zijn op weg om deze planeet en haar gevaarlijk geworden bewoners te vernietigen!'

Een storm sloeg ons volledig uit de koers en nu bevinden we ons in onbekende wateren, omhuld door een hardnekkige nevel die ons het zicht op de zon ontnemt. De zeilen hangen slap; er is geen zuchtje wind. Toch glijdt het schip steeds vlugger door het ruime sop. We weten niet waarheen de stroming ons leidt, maar iets zegt ons dat we verder van onze bestemming wegva- ren dan ons lief is.

De kapitein heeft er geen goed oog in. Hij vraagt mij om de bemanningsleden gerust te stellen. 'Je bent een man van God,' drukt hij me op het hart. 'Jou zullen ze geloven.'

We weten allebei dat dit een leugen is. Het is waar dat ik ooit voorbestemd was om priester te worden. Ik bracht mijn jeugd door in een abdij, waar ik alles leerde wat nodig was om een gerespecteerd lid van de clerus te worden: lezen en schrijven, Grieks en Latijn... Hoe meer kennis ik echter verwierf, hoe meer ik twijfelde aan God. Uiteindelijk verliet ik mijn broeders en monsterde ik aan op een zeeschip op zoek naar avontuur. Dat was een grote vergissing, besef ik nu.

Gelukkig verbreekt Eenoog Joe de akelige stilte. Met een stem die zelfs een walvis angst zou aanjagen, begint hij te vertellen: 'Vijf jaar geleden voer ik op een schip dat werd aangeval- len door een monster met acht tentakels. Elke arm was langer dan onze hoofdmast. Het schip werd vernield en ik dacht dat ik mee naar de haaienkelder ging, maar ik kon mezelf redden door een vlot te maken. Pas na drie dagen zwalpen, bereikte ik de kust.'

Ik las tijdens mijn studies meerdere boeken over de wezens die de zee bevolken. Hoewel ik nog nooit een octopus in het echt heb gezien, weet ik dat ze bestaan. Er bestaat zelfs een inktvis die volledig aan Joe's beschrijving voldoet. Ter voorbereiding van deze zeereis bestudeerde ik talloze kaarten van onze platte aarde. Aan de rand van de wereld, daar waar de zee ophoudt te bestaan, vond ik tekeningen van zeemonsters, waaronder de reuzeninktvissen die men de Kraken noemt.

‘Een vis met acht poten? Dat stelt niets voor!’ buldert Kale Eddy. ‘Ooit zat ik op een schip dat geënterd werd door een reuzin met twaalf tentakels, een kattenstaart en zes hondenkoppen om haar middel. Ik verstopte me in een ton en zag door een kier hoe het monster mijn kompanen met huid en haar opvrat. Was het vat waarin ik zat niet overboord geslagen, dan was dat ook mijn lot geweest.’

‘Is dat in de Middellandse Zee gebeurd?’ vraag ik oprecht nieuwsgierig.

‘Hoe weet je dat?’ vraagt Kale Eddy, verrast dat ik interesse toon voor zijn verhaal. ‘Ik spoelde aan in Sicilië.’

‘Dan ben je ontsnapt aan een monster dat al sinds de oudheid door zeelieden wordt gevreesd. De oude Grieken noemden haar Scylla.’

Kale Eddy knikt zelfgenoegzaam naar zijn metgezellen: ‘Zie je wel dat ik het niet verzin?’

Gedurende de hele reis was ik de vreemde eend in de bijt. De bemanning kreeg pas ontzag voor mij nadat de kapitein hen wijsmaakte dat ik magische krachten bezat. Om die bewering te staven deed hij mij vuurwerk afsteken. Alle zeebonken stonden met open mond te kijken naar de uitvinding die ons recent vanuit de Oriënt bereikte.

Zo staren ze mij ook nu aan. Ze willen dat ik op mijn beurt een verhaal vertel. Ik ga op hun aanmoediging in, al was het maar om heel even de aandacht af te leiden van de mist om ons heen: ‘Scylla woont aan de ene kant van een smal kanaal; aan de andere kant huist het monster Charybdis. Een schip dat door die doorgang wil navigeren, moet kiezen tussen twee grote gevaren, ofwel Scylla, ofwel Charybdis. Kale Eddy vertelde al waar

Scylla toe in staat is, maar Charybdis is minstens even erg.'

Kale Eddy kijkt me achterdochtig aan, alsof hij vreest dat ik met mijn verhaal afbreuk wil doen aan het zijne, maar ik vertel onverstoorbaar verder.

'Drie keer per dag komt Charybdis vanonder haar rots vandaan om een enorme hoeveelheid water op te slurpen. Evenveel keer spuwt ze al dat water terug uit. Wordt je schip niet door Charybdis ingeslikt, dan dreigt het door het uitgebraakte water overspoeld te worden en alsnog te vergaan.'

Op dit moment wordt mijn verhaal onderbroken door de uitkijk die ons toeroept vanuit het kraaiennest. Ik hoor niet wat hij zegt, maar ik laat me door de bemanning meedrijven naar de voorsteven.

We zijn eindelijk de mistbank uit! Boven ons straalt de zon aan de blauwe hemel, maar niemand juicht, want wat we voor ons zien, slaat ons met verstomming. Een tel later begint iedereen door elkaar te roepen. Zelfs de stoerste zeebonken huilen van de schrik.

'Het is Charybdis!' gilt Joe.

'Het monster gaat ons opslokken!' krijst Eddy.

'Nee, dat is geen monster,' roept de kapitein boven het gemjammer van zijn bemanning uit. 'Dat is het einde van de wereld!'

Ik begrijp meteen wat hij bedoelt. De stroming dreef ons tot aan de richel waar de zee zich in de diepte stort en onze wereld ophoudt te bestaan. We zijn nog maar een boogscheut van de afgrond verwijderd. Opnieuw weerklinkt de stem van de matroos vanuit het kraaiennest. Hij heeft nog meer slecht nieuws: 'Er komt een gigantische slang op ons af aan stuurboord.'

Ik herken het Bijbelse zeemonster onmiddellijk. Leviathan staat, net als de Kraken, op veel kaarten afgebeeld nabij de dieperik waar ons schip op afstevent.

'We zijn verloren,' wanhoopt Eddy. 'Of we worden opgepeuzeld door dat monster, of we tuimelen de wereld af...'

En dan gebeurt het. Ik had er geen beter tijdstip voor kunnen wensen.

De zeebodem begint vervaarlijk te beven. Een tsunami van

golven doet het schip net niet kapseizen. Zeelui worden overboord geslingerd en vallen ten prooi aan de reuzenslang die dreigend rond ons schip zwemt, maar dan kromt de zee zich. Als bij wonder verdwijnt het monster voor onze ogen, net wanneer het een matroos doormidden wil bijten. De man valt van metershoog de zee in. We horen een luide plons en dan niets meer. Iedereen aan boord en in het water wordt overvallen door de plotselinge stilte van de nieuwe wereld en de nieuwe oceaan rondom ons.

Ik besef als enige wat er aan de hand is. Ik loop zo ver mogelijk naar voren en kijk naar de plaats waar een kolkende richel daarnet nog het einde van de wereld markeerde. Hij is weg. Een vlakke zee strekt zich uit voor zover het oog reikt. Dat kan maar één ding betekenen.

‘We zijn gered!’ roep ik blij. ‘De middeleeuwen zijn voorbij; de renaissance is eindelijk aangebroken! Onze platte wereld is een aardbol geworden. Als we deze koers aanhouden, varen we recht op de Oriënt af!’

‘WINNEN IS ALLES!’ was mijn motto toen ik aan mijn professionele carrière als schrijver begon. En ik won alles.

Nog voor ik een letter literatuur op papier zette, stelde ik mijn ideale palmares samen. Het was een ambitieuze *bucket list* waarop enkel de Nobelprijs ontbrak, wegens al te onrealistisch. Minder dan drie decennia later kon ik elke *award* minstens eenmaal afvinken. Nu en dan moest ik de naam van een concours op mijn verlanglijstje aanpassen, omdat de ene sponsor afhaakte en de andere geldschietter bijsprong. Zo had ik het geluk dat ik de Gouden Boekenuil kon afvinken, lang voordat het de Fintro Literatuurprijs werd, maar uiteindelijk won ik alles wat ik ooit winnen wou. Ik slaagde er zelfs in nog een aantal onverwachte meevallers aan mijn erelijst toe te voegen.

—

‘WINNEN IS NIETS!’ sprak ik de verzamelde pers toe bij de voorstelling van mijn roman ‘Alles of niets’ —het boek dat ik aankondigde als mijn dertiende en laatste.

‘Niets is zo gemakkelijk als winnen,’ zo verklaarde ik mij nader, ‘als je van winnen het enige doel in je leven maakt.’

Die zin had ik uit Orson Welles’ *Citizen Kane* gepikt, maar geen enkele journalist herkende het citaat. Zoals gewoonlijk smulde de verzamelde pers van mijn arrogante oneliners.

‘Er zijn mensen die onvoorwaardelijk van mij houden en er zijn mensen die mij hartgrondig haten, maar allen hebben ze

‘één ding met elkaar gemeen,’ liet ik neerpennen. ‘Als het mogelijk was met mij van leven te ruilen, dan zouden ze dat onmiddellijk doen. Iedereen wil zijn zoals ik.’

Het ging erin als zoete koek; de volgende ochtend stond het als waarheid afgedrukt in elke krant. Alleen ikzelf was er niet langer van overtuigd dat mijn leven zo benijdenswaardig was. Ik werd alom geprezen als de meest authentieke auteur van mijn generatie, maar zo voelde ik me niet. Ergens onderweg was ik mezelf verloren. Als jonge schrijver had ik verhalen geschreven vanuit het hart, alsof ik ze voor mezelf schreef, maar niemand toonde er belangstelling voor. Ik werd pas succesvol toen ik mijn stijl aan de smaak van de tijd aanpaste.

—

‘Vrouwen komen, vrouwen gaan, maar woorden blijven altijd bestaan,’ zo maakte ik de presentator van een praatprogramma wijs toen hij me een persoonlijke vraag stelde. Het publiek keek mij aan alsof ik elk woord meende dat ik uitsprak. Ik wist wel beter. Schrijven is altijd een beetje liegen, en wie boeken wil verkopen, moet kunnen acteren.

Over vrouwen gesproken, mijn eerste vrouw, een actrice die furore maakte in Hollywood, was *gefundenes Fressen* voor een schrijver die een markt zocht voor zijn werk.

‘Er is nood aan een boek over de achterkant van de showbizz,’ zei de uitgever die me in een dronken bui aan haar voorstelde als *next big thing* in de boekenwereld. Hij verwarde me met een andere, gepubliceerde schrijver, maar ik liet het niet aan mijn hart komen. Drie maanden later waren de actrice en ik man en vrouw. Zij droeg de broek; ik was haar trofee. We haalden de voorpagina’s van de roddelblaadjes. Ik speelde het spel mee, niet uit liefde, maar omdat het kon en omdat het me goed uitkwam. Mijn eerste roman werd een bestseller.

Ik ging vreemd alsof het een sport was; scheidingen en trouwbeloftes wisselden elkaar af. Voor, tijdens en na elk huwelijk liet ik een boek op de wereld los alsof elke levenspartner een nieuw studieobject was waar ik als ervaringsdeskundi-

ge mijn ei over kwijt moest. Het waren verre van windeieren, maar wat mijn erelijst als auteur mij opbracht, ging zo goed als volledig op aan de kosten van mijn palmares als ex-echtgenoot.

Het besef dat ik niet leefde, maar geleefd werd, kwam later dan je van een intelligent iemand zou verwachten. Pas nadat ik erin slaagde de laatste wedstrijd op mijn to-do lijstje af te vinken, riep ik mezelf tot de orde: 'Dit moet stoppen! Mijn volgende boek wordt mijn laatste.'

Het was geen gemakkelijke beslissing. Als winnen alles is, en je hebt alles gewonnen, wat doe je dan met de rest van je leven? Het antwoord op die vraag intrigeerde mij. Het werd het thema van mijn dertiende titel: 'Alles of niets'. Het boek werd een succes. Niemand had anders verwacht.

Zelf was ik teleurgesteld. Het leven na 'Alles of niets' leek in niets op het leven dat ik mij in 'Alles of niets' had voorgespiegeld. Ik gaf het niet graag toe, maar mijn leven was gemakkelijker toen het geleefd werd. Eenmaal mijn dagen niet meer gedomineerd werden door een onvolledig palmares en ik voortaan zelf kon beslissen wat ik deed met mijn tijd, voelde ik mij volslagen nutteloos. Ik was het zo gewoon om te leven in functie van wat ik wilde schrijven dat ik er amper in slaagde niet te leven met het oog op een volgende roman. Ik snapte niet hoe iets dat zo eenvoudig hoorde te zijn —gewoon van het leven genieten— me zo moeilijk viel. Desondanks vertikte ik het om een nieuw boek op te zetten.

In die onbehaaglijke toestand liet ik mij verleiden om nog eenmaal aan een wedstrijd deel te nemen. Ik accepteerde een uitnodiging om samen met de grootste schrijvers des vaderlands een weekend aan zee door te brengen. Het doel was, tussen het nuttigen van drank en spijs door, het verhaal van het jaar te schrijven.

Voor het eerst in mijn leven zag ik aan het gedrag van de dames en heren die hun pennen scherpten om mij te verslaan,

hoe ik er zelf had uitgezien toen ik alles wilde winnen wat er te winnen viel. Ik herkende mijn oude zelf in mijn collega's en dat was best confronterend. Het voelde aan alsof ik de enige nuchtere gast was op een feestje waarop iedereen dronken was. Zowel mannen als vrouwen gedroegen zich als haantjes en allen hadden ze maar één ambitie: de schrijver op rust als 's lands 'keizer van de literatuur' naar de kroon steken.

'WINNEN IS ALLES OF NIETS!' hoorde ik menig troonpretendent uitroepen na het nuttigen van een glas te veel. De alles overheersende drang om te winnen die me onbewust nog in mijn greep had, verdween op slag. Ik besloot voor de eerste keer in mijn leven om 'NIETS' te kiezen. Na een weekend nadenken over mijn leven als schrijver en dat van de troonpretendenten die zich al in vol ornaat als nieuwe keizer of keizerin der letteren zagen paraderen, besloot ik een blanco blad in te dienen. Ik vertrok nog voor het voorgerecht van het slotdiner geserveerd werd.

—

Ik prees mezelf gelukkig dat ik de prijsuitreiking alleen en in de veilige omgeving van mijn huiskamer volgde. Het oordeel van de jury was unaniem, zei de voorzitter plechtig, en toen hoorde ik mijn naam. Ik kwam haast niet bij van het lachen. Van al het werk dat was ingediend, werd dat van mij het minst pretentiekus genoemd.

HET LEVEN, EEN ONEINDIG VERHAAL

Peter kon nauwelijks zijn ogen geloven. Eindelijk had hij het boek gevonden. Het was een echte obsessie voor hem geworden. Hij kende elke boekhandel en elke bibliotheek in de hele wereld. Tweeëndertig jaar lang had hij gezocht, zo lang dat iedereen hem als dé expert op het gebied van onvindbare boeken beschouwde.

Koningen en bedelaars, ridders en schurken, wetenschappers en tovenaars ... ze deden allemaal een beroep op hem als ze wanhopig op zoek waren naar een specifieke titel. Of het nu een boek was waarin uitgelegd werd hoe je iemand verliefd op je kon laten worden, of hoe je de wereld kon veroveren, of hoe je een toverdrank moest brouwen, Peter wist precies waar hij elk zeldzaam boekwerk kon vinden —behalve dat ene exemplaar waar hij voor zichzelf naar zocht.

Nu had hij dus eindelijk beet. Het leek wel alsof dat ene werk hem altijd een stap voor was gebleven. Hij wist zeker dat het boek bestond, maar het was meer dan een eeuw geleden uitverkocht, de uitgever was bankroet gegaan en het originele manuscript werd als verloren beschouwd.

Eén keer had hij het bijna te pakken, maar hij miste het op een half uur na. Een boekhandelaar beweerde dat hij het net aan een andere klant had verkocht. Peter rende de winkel uit, klampte iedereen aan die hij tegenkwam, reisde het halve land af in het spoor van de gelukkige nieuwe eigenaar van het boek ... zonder resultaat.

Had hij de duistere magie die wij het 'internet' noemen

gekend, dan zou zijn queeste een pak gemakkelijker verlopen zijn. Het was echter zowel een zegen als een vloek dat hij in een universum leefde waar het wereldwijde web alleen bestond in horrorverhalen over gigantische spinnen die de mensheid tot slaaf probeerden te maken.

Het gebeurde toen hij na een bezoek aan het paleis van zijn goede vriend, prins Roderik van Romancia, op verkenning ging in de Romanciaanse hoofdstad. Zoals overal waar zijn reizen hem brachten, hoopte hij nieuwe boekwinkels te ontdekken. Tegen zijn gewoonte in raakte hij verdwaald en plots stond hij voor een winkeltje met het opschrift 'De Buitengewone Boek-boetiek'.

De zaak zag er even oud uit als de dame die hem verwelkomde. Hij was er zeker van dat hij er nog nooit binnen was geweest, al kon hij zich niet ontdoen van het gevoel dat hij de oude verkoopster ergens van kende. Omdat hij haar niet kon plaatsen, schudde hij de gedachte van zich af en begon hij zijn gebruikelijke speurtocht tussen de rijen boekenkasten.

De winkel zag er vanbinnen veel groter uit dan je vanbuiten zou vermoeden. Hij viel er van de ene verrassing in de andere: hij vond boeken waarvan nog maar enkele exemplaren bestonden, boeken waarvan hij niet eens het bestaan afwist, en helemaal achteraan in de winkel ook dat ene boek dat hij al zo lang zocht.

Hij wachtte tot zijn handen niet meer trilden vooraleer hij het van de plank durfde te nemen. Er kon geen sprake zijn van een vergissing.

'Hoe word ik weer kind?' stond er te lezen op de kaft, met als ondertitel: 'Word een jongere versie van jezelf in drie stappen'.

Hij wilde het onmiddellijk inkijken, maar er zat een lint rond met een zegel dat hij niet durfde te verbreken vooraleer hij het boek daadwerkelijk in zijn bezit had. Hij haastte zich naar de oude verkoopster en vroeg naar de prijs.

De vrouw keek hem diep in de ogen: 'Weet je zeker dat je dit boek wil hebben?'

'Natuurlijk,' antwoordde Peter. 'Ik heb er de hele wereld voor afgezocht!'

‘Ooit zou ik het je voor niets gegeven hebben,’ zei de vrouw met een knipoog, ‘maar vandaag vraag ik er vierenzestig cent voor.’

‘Vierenzestig cent? Dat is zo goed als voor niets,’ riep Peter uit. ‘Dat boek is veel meer waard!’

‘Dat weet ik,’ knikte de vrouw. ‘Het is onbetaalbaar! Ik verkoop het je voor vierenzestig cent, maar je komt er wel nog achter dat het je veel meer zal kosten dan alleen maar geld.’

Peter negeerde haar opmerking, viste een handvol muntstukjes uit zijn jaszak, en legde ze zonder natellen op de toonbank. Hij wist dat het er meer dan genoeg waren om de gevraagde prijs te betalen. Hij wachtte niet op een ontvangstbewijs of wisselgeld. Hij had geen tijd te verspillen; hij wilde zo vlug mogelijk weer kind worden.

—

Peter had de gelukkigste jeugd die een mens zich kon inbeelden. Hij was geboren op het platteland en groeide op in perfecte harmonie met de natuur en met alle levende wezens, groot en klein.

Zijn ouders leefden van wat het land opbracht. Het stond in de sterren geschreven dat hij een leven zou leiden dat erg op het hunne leek. Hij zou met een plaatselijk meisje trouwen. Ze zouden heel veel van elkaar houden en een gezonde zoon krijgen. Die zou op zijn beurt in de voetsporen van zijn vader treden. Het zou een nooit eindigende, zich steeds herhalende historie van onbekommerde gelukzaligheid zijn. Het leven, een oneindig verhaal.

Zo ging het echter niet. Een duister toeval bracht hem op een zijspoor dat hem deed afwijken van het pad naar zijn voorbestemde toekomst. Op een dag, een week voor zijn verjaardag, werd hij wakker en wist meteen dat er iets aan de hand was. Het duurde even voor hij besepte wat het was. Toen hoorde hij het —of eerder: hoorde hij het niet. Het vertrouwde geblaf waarmee zijn hondje Vito elke nieuwe dag inluidde, ontbrak.

Peter sprong zo vlug hij kon in zijn kleren en trok meteen

op onderzoek uit. Misschien was Vito de kat van de buren achterna gegaan. Of misschien had hij een konijn achtervolgd in de velden.

Peter klopte bij alle naburige boerderijen aan, maar niemand had zijn trouwe vriend gezien. Het was al bijna avond toen hij bij een hutje kwam aan de rand van het bos. Er stond een oude dame in de open deur.

‘Ben je je hondje kwijtgeraakt?’ vroeg de vrouw, toen ze de speurende jongen zag. ‘Kom binnen en laat me je helpen.’

Peter twijfelde een ogenblik. Was het wel slim op die uitnodiging in te gaan? Hoe wist ze trouwens dat hij naar Vito op zoek was?

‘Kom toch binnen,’ herhaalde de dame. ‘Ik weet zeker dat we hem samen terug zullen vinden.’

Ach, ze ziet er best lief uit, dacht Peter, en hij ging op de uitnodiging van de oude vrouw in.

‘Ga zitten,’ gebod ze hem, ‘en let goed op.’

Gehoorzaam zette de jongen zich neer op een stoel aan een kleine, ronde tafel waarop in het midden een kristallen bol stond te schitteren.

De vrouw staarde in het magische voorwerp, sprak een paar woorden uit die Peter niet verstond, en stelde vervolgens haar jonge gast gerust: ‘Je hondje joeg een vos het bos in, maar hij keerde terug naar huis toen hij honger kreeg. Daar wacht hij samen met je ouders tot je terug bent.’

Zo’n goed nieuws had Peter niet verwacht. Hij stond al recht om te vertrekken, toen de oude vrouw hem tegenhield. Ze wees met een waarschuwende vinger naar het raam: ‘Het begint al te duisteren. Het wordt donker voor je thuis bent. Ben je niet bang om de lange weg terug alleen af te leggen?’

‘Volgende week word ik zestien,’ antwoordde Peter stoer. ‘Ik ben geen jongen meer. Ik ben al bijna een man.’

‘Bijna een man, hè?’ lachte de dame geamuseerd. ‘Wees niet te gehaast om volwassen te worden, jongen. Ooit zal je beseffen dat je jonge jaren de gelukkigste tijd van je leven waren. Je zal helaas nog met spijt terugkijken op de dag dat je zestien werd.’

Peter schudde verontwaardigd zijn hoofd: ‘Dat geloof ik

niet. Ik kan nauwelijks wachten tot ik volwassen ben! Ik wou dat ik nu al zestien was.'

'Weet je zeker dat je dit wil?' vroeg de oude dame.

Peter antwoordde niet. Hij knikte heftig.

Als uit het niets diepte de vrouw een boek op met de woorden: 'Tja, als je er zo over denkt, dan interesseert dit boek je vast niet.'

'Hoe word ik weer kind? Word in drie stappen een jongere versie van jezelf!' las Peter. 'Daar hebt u vast meer nood aan dan ik.' Hij had terstond spijt van zijn brutale repliek: 'Het spijt me, mevrouw. Dat was niet beleefd van mij. Ik bedoelde het niet zo.'

'Dat was inderdaad niet beleefd, maar dat betekent niet dat je geen gelijk hebt,' zuchtte de dame. 'Ik wou dat ik nog de tijd en de moed had om de drie stappen uit het boek te volgen, dan zou ik weer jong kunnen worden. Helaas, de prijs is veel te hoog voor mij. Ik denk dat ik voor altijd een oude vrouw zal blijven.'

Peter luisterde al niet meer. Hij nam vlug afscheid en rende zo snel hij kon door het donker naar huis. Zijn ouders waren opgelucht hem terug te zien en ook Vito was blij. Zijn staartje kon niet stoppen met kwispelen.

Moe van zijn lange zoektocht, kroop Peter in bed. Hij herinnerde zich niet eens in slaap gevallen te zijn toen zijn vader hem de volgende ochtend wakker schudde: 'Er is iets mis met Vito. Ik denk dat hij een virus opgelopen heeft tijdens zijn escapade, of misschien heeft hij iets verkeerd gegeten. Hij werd midden in de nacht ziek en sindsdien is het alleen maar erger geworden.'

Peter deed zijn uiterste best om de hele week voor Vito te zorgen, maar hij kon niet voorkomen dat zijn goede vriend overleed. Het arme dier was als puppy in zijn leven gekomen toen hij zes was. Tien jaar lang had Peter liefde en leed gedeeld met het hondje. Nu werd hij overmand door verdriet en was er niemand om hem te troosten. Zelfs zijn ouders slaagden er niet in tot hem door te dringen.

Hoewel hij nog maar pas zestien was geworden, voelde het alsof zijn jeugd voorgoed voorbij was. Peter bleef maar denken aan wat de oude vrouw in het hutje aan de rand van het bos had

gezegd: 'Je zal helaas nog met spijt terugkijken op de dag dat je zestien werd.'

De volgende dag ging hij op zoek naar het hutje, maar het was verlaten toen hij het vond. De deur hing open in haar hengsels. Het meubilair was verdwenen. Ook het boek 'Hoe word ik weer kind?' was nergens te vinden.

—

Tweeëndertig jaar later verbrak Peter het zegel van het onbetaalbare boek dat hij voor de schamele prijs van vierenzestig cent had bekomen. Tot zijn verbazing waren de meeste pagina's leeg. Enkel de eerste pagina was beschreven.

'Volg deze drie stappen om terug te gaan naar je kindertijd:

[Stap 1] Schrijf — zonder ook maar één dag over te slaan — vierduizend zesennegentig dagen na elkaar de volgende zin in dit boek: 'Ik wil weer kind zijn.' Schrijf deze vijf woorden de eerste dag één keer; schrijf ze de tweede dag twee keer, enzovoort. Op de vierduizend zesennegentigste en laatste dag moet je die wens dus vierduizend zesennegentig keer opschrijven.

[Stap 2] Ga op die vierduizend zevenennegentigste dag terug naar de plek waar je dit boek voor het eerst zag.

[Stap 3] Overhandig dit boek aan de eerste persoon die je op deze plaats ziet.'

Peter wist niet goed of hij blij dan wel teleurgesteld moest zijn. Hij was blij, want de drie stappen leken hem op het eerste gezicht niet zo moeilijk, maar ook teleurgesteld omdat de eerste stap hem naar schatting zestien jaar van zijn leven zou kosten. Hij was nu achtenveertig. Hij zou vierenzestig jaar oud zijn als hij erin slaagde de eerste stap tot een goed einde te brengen.

De eerste dag schreef hij één keer in het boek: 'Ik wil weer kind zijn.'

Op de tweede dag waren de woorden al vervaagd. Hij overschreef de eerste zin en voegde er een tweede aan toe.

Zo ging dat elke dag. De eerste maanden was het niet zo'n opgave om telkens een zin toe te voegen. Naarmate de jaren verstreken, werd het echter een fulltime job. Hoe dichterbij hij het voltooiën van de eerste stap kwam, hoe meer het een race tegen de klok werd om het dagelijkse doel te halen, maar hij zette door, en uiteindelijk haalde hij het!

Op de vierduizend zevenennegentigste dag ging hij naar het hutje aan de rand van het bos vlak bij zijn geboorteplaats. Hij klopte aan en opende de deur toen iemand 'Kom maar binnen!' riep.

Daar zat de oude vrouw in haar kristallen bol te staren. Ze leek nog geen dag ouder dan de eerste keer dat hij haar zag, en ja, ze had de tweelingzus van de verkoopster van 'De Bijzondere Boekboetiek' kunnen zijn.

'Ik verwachtte je, Peter,' zei ze. 'Ik bewonder de discipline die je de afgelopen zestien jaar aan de dag hebt gelegd. Het zou mij niet gelukt zijn, maar kijk, nu heb je ook de tweede stap gezet. Ga zitten.'

'Wat gebeurt er als ik u dit boek geef?' vroeg Peter, terwijl hij plaatsnam op dezelfde stoel waar hij als zestienjarige was gaan zitten.

'Dan heb je ook de derde en laatste stap gezet,' legde de oude dame uit.

'Dat weet ik,' zei Peter ongeduldig, 'maar wat gebeurt er dan met mij?'

'Dan word je weer een kind van zes en breng ik je naar een paar kinderloze, maar liefhebbende ouders. Ze zullen je adopteren en opvoeden als hun eigen kind. Je zult de gelukkigste tijd van je leven hebben — totdat je volwassen wordt.'

'Ik kan nauwelijks wachten tot ik weer kind ben!' zei Peter. 'Ik wou dat ik nu al zes was.'

'Weet je zeker dat je dit wil?' vroeg de oude dame. 'Heb je geen spijt van het offer dat je hebt gebracht? Voelt het niet alsof je je hele volwassen leven hebt weggegooid? En wat krijg je ervoor terug? Slechts tien jaar van onwetende gelukzaligheid.'

'Dat is het voor me waard,' knikte Peter heftig. 'Dit is het moment waar ik op heb gewacht.'

‘Tja, als je er zo over denkt, dan neem ik graag dit boek van je aan.’

Op het moment dat het boek zijn handen verliet, voelde Peter zich erg moe. Hij viel met zijn hoofd voorover op tafel en verzonk in een diepe slaap. Terwijl beelden uit zijn leven voorbijkwamen in de kristallen bol, onderging de vierenzestig jaar oude man op de stoel een metamorfose.

Langzaam maar zeker veranderde hij in zijn zesjarige zelf. De oude dame legde het magische boek op de plank en trok haar jas aan.

‘Word wakker, kleine jongen,’ zei ze.

‘Waar ben ik?’ vroeg Peter. Hij was achteenvijftig jaar van zijn leven vergeten.

‘Wees niet bang,’ zei de oude vrouw. ‘Neem mijn hand en ga met me mee. Ik breng je naar een koppel liefhebbende ouders die goed voor je zullen zorgen.’

Het kinderloze echtpaar verwelkomde de jongen met open armen. Ze beloofden de jongen op te voeden alsof het hun eigen kind was en ook dat hij een puppy zou mogen uitkiezen zodat hij zich nooit eenzaam zou voelen.

‘Het ga je goed, Peter Pan,’ zei de oude dame tot afscheid. ‘Ik zie je binnen tien jaar terug.’

Vijftien jaar. Zo lang was het geleden dat ik een boek schreef voor een uitgever. In die lange periode slaagde ik er af en toe in een verhaal te plaatsen in een verhalenbundel of magazine. Ik bracht ook werk uit in eigen beheer, maar dat is toch niet hetzelfde als met een uitgever werken.

Ik kan Johnny Bekaert van Poespa Producties niet genoeg bedanken voor de tijd, het geld en de moeite die hij besteedde aan de realisatie van deze bundel. Een boek publiceren is niet evident als je weet dat er slechts 44 exemplaren verkocht worden van elke titel die op papier gedrukt wordt —zo blijkt toch uit een studie die dateert uit 2020.

Onvoltooid toekomstige tijd zou er ook niet in deze vorm gekomen zijn zonder de inzet van redacteur Finn Audenaert. In de zomer van 2023 zocht ik alle verhalen bijeen die ik door de jaren heen schreef. Dat leverde een verzameling van 234 teksten op, die Finn een voor een las.

Daar zaten de verhalen tussen waarmee ik de Gorcumse Literatuurprijs won (Gorinchem, 2019), de Gerard Vermeerschprijs (Ieper, 2022) en de Thé Tjong-Khing schrijfwedstrijd (Haarlem, 2023), maar evengoed ploegde Finn zich door teksten die eigenlijk het lezen niet waard waren.

Een eerste selectie leverde meer dan vijftig titels op die in aanmerking kwamen voor deze bundel. Vervolgens begon het redactiewerk. Publicaties in tijdschriften of bundels waren al eens door een redacteur onder handen genomen, maar meestal

werden daarbij enkel kleine taalfoutjes verbeterd. Hier en daar werd ook een Vlaams woord vervangen omdat het in Nederland niet gebruikt werd.

Gelukkig ging Finn een pak verder bij het redigeren, en daar ben ik hem heel dankbaar voor. Telkens wanneer ik nu een nieuw verhaal schrijf, merk ik de positieve invloed van onze samenwerking. Meer dan eens betrap ik me erop te denken: 'Wat zou Finn zeggen als hij dit leest?'

Sta me toe een paar voorbeelden te geven:

- Vroeger was ik me er vaak niet van bewust als ik van vertelperspectief veranderde en zo de lezer in verwarring bracht. Nu heb ik daar meer oog voor.
- Infodumps zag ik als een noodzakelijk kwaad. De lezer heeft die uitleg nodig, dacht ik. Nu beperk ik me tot de essentiële informatie en probeer ik noodzakelijke toelichtingen beter in te kleden.

Het blijven werkpunten, maar ik zie progressie, zeker als ik de originele versies van de verhalen vergelijk met hoe ze in deze bundel verschenen.

Finn las ook een aantal Engelstalige verhalen die ik enkel voor de volledigheid aan mijn collectie toevoegde. Hij zag potentieel in een aantal verhalen waar ik zelf niet in geloofde. Ik ben blij dat hij me aanspoorde om ze naar het Nederlands te vertalen. Vijf ervan zijn opgenomen in deze bundel; twee vonden een plaatsje in de bundels *Bang voor spoken?* en *Alice en de andere geschiedenis van Wonderland* samengesteld door Finn.

Over de uiteindelijke selectie is op het einde van de ontwikkelingsfase van het boek nog ferm gebikkeld. Het resultaat is een verzameling van 42 verhalen. Dat getal is geen toeval. Het verwijst naar het ultieme antwoord op de ultieme vraag in de vijfdelige boekenreeks *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy* van Douglas Adams. Oplettende lezers hebben vast meer van dit soort verwijzingen ontdekt in deze bundel.

Uiteraard wil ik ook mijn vrouw, Ingeborg Willaert, bedanken voor de steun die ik van haar krijg bij al mijn projecten. Tijdens conversaties merkt ze meer dan eens dat ik niet naar haar

aan het luisteren ben. Als ik plots een idee heb voor een nieuw verhaal, dan gebeurt het wel eens dat ik dat uitwerk in mijn hoofd en daarbij de rest van de wereld vergeet.

Tot slot een woord van dank aan familie en vrienden die zichzelf —of een situatie die we samen beleefden— herkennen in een of meerdere verhalen. Bedankt voor de manier waarop jullie me inspireren!

‘Onvoltooid toekomstige tijd’

© 2024 Bruno Lowagie en uitgeverij Poespa Producties

© 2024 Foto auteur Ine Dehandschutter

ISBN 97-8-908343-9983

NUR 303

Wettelijk depot D/2025/14.650/1

Eindredactie: Finn Audenaert

Cover: Johnny Bekaert

Vormgeving: graphic things - johnnybekaert.be

Lettertypes: Zeit (2019) van Emil Karl Bertell, Erik Jarl Bertell,

Teo Tuominen (Finland) - Blacknoir (2012) van Johnny Bekaert

Druk en afwerking: EVMprint Brussels, België - daneels.be

Eerste druk: mei 2025 . Made in Belgium

POESPA
PRODUCTIES

Een uitgave van Poespa Producties Gent, België

Afdeling uitgeverij van Johnny Bekaert - Graphic Things

poespaproducties.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

POESPA
PRODUCTIES

Na een carrière van een kwarteeuw in de IT-sector keerde Bruno Lowagie terug naar een oude passie: schrijven. In 2021 verscheen zijn Engelstalige autobiografie *Entrepreneurd*, waarin hij onthulde hoe hij samen met zijn vrouw een internationaal technologiebedrijf uitbouwde van startup tot exit. Met *Onvoltooid toekomstige tijd* bundelt hij tweeënveertig korte verhalen die hij schreef sinds hij dat bedrijf in 2018 verliet.

‘Het mes in mijn rug was mijn enige wapen,’ zegt een van zijn hoofdrolspelers. ‘Uit nooit een dreigement als je niet bereid bent het ook daadwerkelijk uit te voeren,’ waarschuwt een andere. Meer dan eens vraag je je af of alle personages wel verzonnen zijn.

‘Het is fictie,’ verzekert de auteur. ‘Persoonlijke ervaringen sluipen mijn verhalen binnen, maar ik giet er altijd een royale scheut fantasie overheen.

Laat je meeslepen door de mogelijkheden, paradoxen en risico’s die het manipuleren van tijd met zich meebrengt. Ren achter Alice en laat Bruno Lowagie je gids zijn. Ik hoop dat je heelhuids terugkomt aan het kampvuur om over je belevenissen te vertellen.

Philippe Gijssels

